

... za spomine na leta,
ki so bila in so minila..

ZBORNİK ŠOLSTVA
V ŠPODNJI KUNGOTT

ZBORNIK ŠOLSTVA V SP. KUNGOTI ...ZA SPOMINE NA LETA, KI SO MINILA...

Avtorice:

Polona Hrastnik
Marija Kristan
Nada Lampret
Ksenija Mitov
Erika Pahor
Nada Stropnik
Simona Šmajš
Alenka Zadravec

Lektorirala Alda Stojanović

Naslovnica: Nada Lampret

Računalniška obdelava: Nada Lampret, Marija Kristan in Erika Pahor

Izdala in založila JVIZ KUNGOTA, PODRUŽNICA SP. KUNGOTA

Izid zbornika je omogočila Občina Kungota

Tisk: NOVELUS

Število izvodov: 100

Sp. Kungota, oktober 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

37(497.4Sp. Kungota)(082)

ZBORNIK šolstva v Spodnji Kungoti : --- za

spomine na leta, ki so bila in so minila --- /

[avtorice Polona Hrastnik ... et al.]. - Kungota :

JVIZ, podružnica Sp. Kungota, 2012

ISBN 978-961-269-809-6

1. Hrastnik, Polona

COBISS.SI-ID 71591681

ZBORNİK ŠOLSTVA V SPODNJI KUNGOTI

KAZALO

ZBORNIKU NA POT: Vojislav Lazarev, Simona Šmajs, Silva Hrast	5
ZGODOVINA ŠOLSTVA V SPODNJI KUNGOTI: Simona Šmajs.....	9
SPREJEM OTROK V PRVI RAZRED: Polona Hrastnik	43
PREHRANA V OSNOVNI ŠOLI: Polona Hrastnik.....	59
PROSLAVE, PRIREDITVE: Simona Šmajs.....	63
POUK V NARAVI, ŠOLA V NARAVI: Nada Stropnik	77
EKO DEJAVNOSTI: Nada Stropnik	93
TEKMOVANJA: Nada Lampret	96
VESELA ŠOLA: Nada Stropnik.....	102
BRALNA DEJAVNOST: Simona Šmajs	105
LITERARNA IN NOVINARSKA USTVARJALNOST: Alenka Zadravec.....	113
IZLETI: Erika Pahor	127
ŠOLSKA HRANILNICA: Marija Kristan	135
PIONIRSKA ORGANIZACIJA: Marija Kristan	145
GLASBENA DEJAVNOST: Nada Lampret	157
GLEDALIŠKA DEJAVNOST: Simona Šmajs	172
PLESNA DEJAVNOST: Alenka Zadravec	185
ŠPORTNE DEJAVNOSTI: Erika Pahor.....	200
LIKOVNA DEJAVNOST, ROČNA DELA: Ksenija Mitov	217
PROJEKTI: Ksenija Mitov	226
OKNO V SVET – SVETOVNI SPLET: Nada Lampret.....	243
LITERATURA IN VIRI	250

Pričujoči dokument je pogled v preteklost, ki je razkrita v arhivskem in muzejskem gradivu, v kronikah, fotografijah, ne smemo pa pozabiti tudi živih pričevanj. Vse to je zajeto v tem zborniku, ki so ga avtorice odgovorno sestavljale in se jim na tem mestu zahvaljujem za njihov pogum, da so se lotile tako obsežnega projekta.

Diametralno nasprotje preteklosti pa je seveda prihodnost, ki je v veliki meri uresničljiva s pravilnim predvidevanjem, pogledom v naprej – z vizijo.

Vizionarstvo je bilo zelo potrebno in pomembno v času prenove slovenskega šolskega sistema v 90. letih 20. stoletja, v Spodnji Kungoti pa tudi po uničujočem požaru v novembru 1995. Takrat so se postavljali pravilni temelji za šolo takšno, kakršna je danes. To je bil čas, v katerem vse do danes občina Kungota igra veliko vlogo v razvoju in napredku podružnične šole v Spodnji Kungoti, ki je v tem času do zvrhane mere napolnjena z učenci in malčki v vrtcu. S tem pa je izpolnjen eden izmed glavnih pogojev, da Vaška skupnost Spodnja Kungota nenehno pridobiva na kvaliteti življenja.

Čas se spreminja z bliskovito hitrostjo, tudi vrednote znotraj tega časa se spreminjajo. Ne spreminjajo pa se moralne vrednote, ki jih je potrebno včasih vzeti iz preteklosti in se od njih kaj naučiti.

Ravnatelj: Vojislav Lazarev, prof.

*Prijazna šola ni tista, ki vse dopušča in vse dovoli,
ampak tista, v kateri se ve, zakaj je nekaj tako in ne drugače;
je tista, v kateri se držimo reda zaradi medsebojnega spoštovanja,
ne pa zaradi strahu pred kaznijo.*
Dr. Ivan Štuhec

OB IZDAJI ZBORNIKA

Leta 1812 je bil v Spodnji Kungoti nastavljen prvi učitelj, dvesto let kasneje, v letu 2012, je nastajal zbornik.

Avtorice smo se naloge lotile z vso odgovornostjo. Iz dneva v dan zanimivejša je postajala, a veliko zahtevnejša, kot smo predvidevale. Začelo se je z iskanjem podatkov po šolskih kronikah, arhivih in muzejih, iskale smo stare fotografije, se pogovarjale z bivšimi učenci in učitelji. Statistični podatki, obledele fotografije in živi spomini so počasi odstirali šolske zgodbe. Nabralo se jih je v vseh teh dvesto letih!

Zbornik je nastajal na temeljih, ki ga je predstavljalo sodelovanje med avtoricami zbornika in neprecenljivi pomoči vseh tistih, ki smo jih prosile za sodelovanje.

Zahvaljujem se sodelavkam, ki z menoj prav gotovo delijo veselje ob izdaji zbornika. Prvega v vsej zgodovini naše šole.

Hvala gospodu ravnatelju, tako za spodbudo kot tudi finančno podporo.

Za lektoriranje se zahvaljujem naši knjižničarki Aldi Stojanović.

V veliko pomoč sta nam bili Mojca Horvat iz Pokrajinskega arhiva Maribor in Mateja Ribarič iz Šolskega muzeja v Ljubljani. Tudi njima iskrena hvala.

Nekdanji učenci in učitelji so se bili pripravljeni skupaj z nami sprehoditi skozi čas, ki so ga preživeli v naši šoli. Za vsa velika pričevanja in drobne spomine, ki so jih bili pripravljeni deliti, se najlepše zahvaljujemo.

Posebna zahvala gre Igorju Stropniku, županu občine Kungota, za finančno pomoč pri izdaji; brez podpore naše občine nam ne bi uspelo izdati za našo šolo tako dragocenega zbornika.

V dveh stoletjih se nabere veliko izzivov, izjemnih uspehov in drobnih zgodb. V zaprašenih škatlah arhiva, v gradivu muzeja in v od časa načetih kronikah so se skrivali v vsem tem času. Času mnogih sprememb. Končno so kronološko in vsebinsko urejeni v našem zborniku. Skupaj s spomini na prvi šolski dan, prenekatero packo, ki je padla na dragocen list papirja, klečanje v kotu in smejoča lica ob bučnem navdušenju v dvorani, vam ga ponujamo v branje. Vabimo vas na šolsko pot mnogih generacij našega malega kraja.

Želim vam, da uživate ob odstiranju tančic preteklosti in sedanjosti naše šole, naj vam bo branje prijetno in zanimivo.

Ob pomembnem jubileju se oziramo v preteklost in razmišljamo, kako naprej. Želimo si veliko medsebojnega spoštovanja. Z njim pridejo uspehi in veliko lepih trenutkov. Želimo si čas, ki bo tkal lepe spomine na šolske dni vseh generacij učencev in učiteljev in vseh tistih, ki si bodo v prihodnosti podajali kljuko vrat naše šole.

Simona Šmajš, vodja šole

**V času nastajanja zbornika smo v goste povabili nekdanje učence in učitelje.
Silva Hrast nas je presenetila s šopkom in pismom:**

Spoštovane nekdanje sodelavke, spoštovane učiteljice podružnične OŠ Sp. Kungota.

Iz osnovne šole, tam zgoraj na hribčku, smo odhajali v šol. letu 1961-62. Bili smo zadnja generacija osemletke v Sp. Kungoti. Generacija s kombiniranim oddelkom v 7. in 8. razredu.

Generacija brez učenja tujega jezika in skoraj brez predmetnih učiteljev.

Ja, to so bili neki drugi časi. Zelo, zelo drugačni. Kar verjeti ne morem, da je od takrat minilo komaj dobrih 50 let.

Učitelji so bili strogi. Večina njih zelo stroga, skoraj groba. A v očeh naših staršev so bili absolutna avtoriteta in ker so bili starši tudi zame in za večino nas absolutna avtoriteta, je bil krog sklenjen.

Kljub temu da so padale mnoge klofute, je večina nas rada hodila v šolo. Strah pred učitelji nas je povezal. Imeli smo se radi. Pomagali smo drug drugemu in vedno trdno držali skupaj.

Ko gledam te obraze na fotografijah, me pretevajo "sladki" spomini.

... Marinka, Jožica, Katica, Milica, Viktor, Lojz, Radek, Ivica, Srečko, Milan, Zdenka, Jožek
... Žal se vseh imen ne spominjam več in žal smo se od nekaterih že poslovili.

Bila so to lepa leta mojega življenja. Bilo je to naše otroštvo. Bila so to leta, ko so kdaj pa kdaj vzklike iskric v očeh in prve simpatije. Bili smo srečni, da smo skupaj.

Kljub delu, disciplini in kaznim, včasih tudi krivičnim, so spomini lepi. Iz osnovne šole nismo odšli ne vem kakšni učenjaki. A znali smo delati in nič nam ni bilo pretežko. Disciplinirano smo bili pripravljeni na šole v mestu in mislim, da smo vsi postali to, kar smo si želeli.

Vrednote so bile drugačne kot danes, v to sem prepričana. Skromnost, delo, učenje, poslušnost, spoštovanje staršev, učiteljev, starejših, vseh ljudi, živali, hrane ...

vse to so bile vrline, ki jih danes pri mnogih pogrešam.

Ne pozabite, spoštovane kolegice, učiteljice, da opravljate čudovito poslanstvo in da se zapišete v srca otrok za vse življenje. Zato ne ranite otroške duše, ker to boli.

Hvala za spomine na leta, ki so bila in so minila. A spomini so večni.

Zg. Kungota, 11. 5. 2012

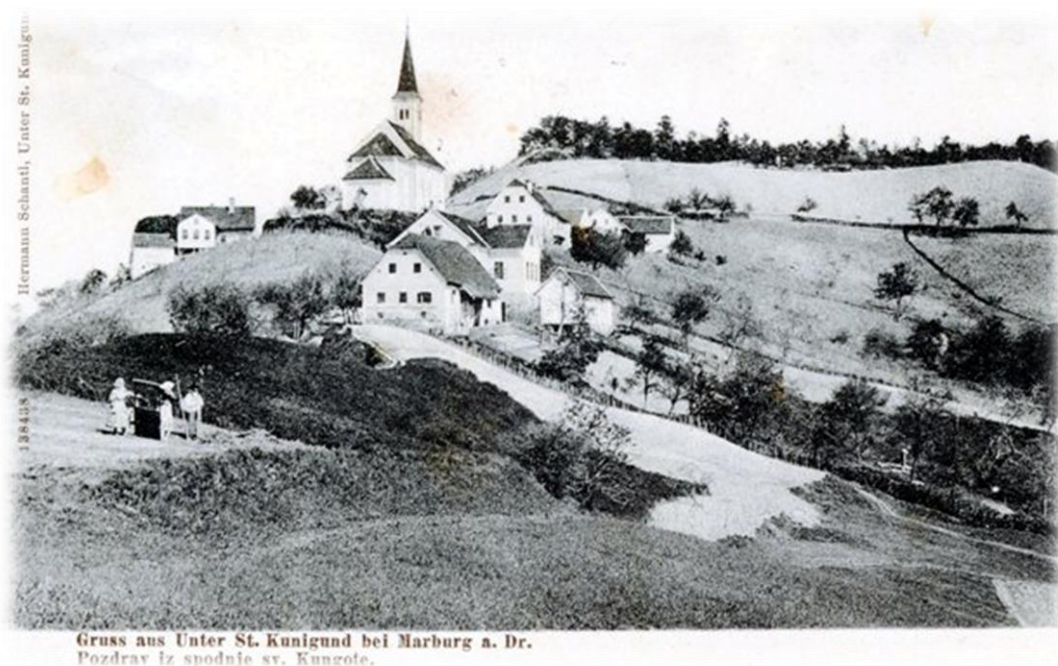
Silva Hrast,
nekdanja učenka OŠ Sp. Kungote

ZGODOVINA ŠOLSTVA V SPODNJI KUNGOTI

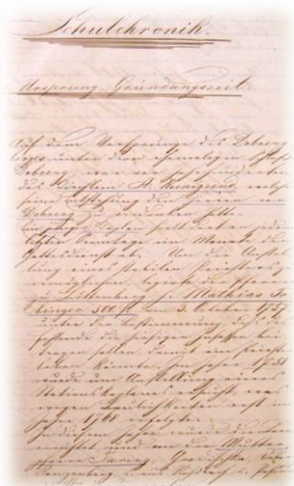
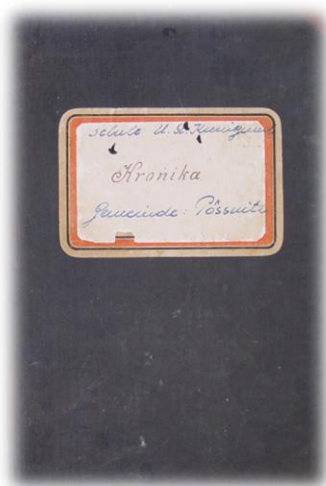
POUK SE JE V SPODNJI KUNGOTI PRIČEL DAVNEGA LETA 1786

Prvih šest učencev, kolikor jih je takrat bilo, je v letih 1786–1790 poučeval lokalni kurat Jakob Vogrin. Pouk so imeli v privatni (mežnarjevi) hiši (kasneje Šantlovo), potekal je v slovenskem in nemškem jeziku. Za njim sta s poučevanjem nadaljevala Gutmann (1791–1813) in Golob (1813–1819). Tako je zapisano v šolski kroniki, ki jo je leta 1870 začel pisati takratni upravitelj Franc M. Sernec. V župnijski kroniki je zavedeno, da je kurat Gutman služboval le od 1790 do 17. 1. 1791, za njim od 1791 do 1813 Genezij Spur. Vsi omenjeni so opisani kot vneti kateheti.

Gruss aus Unter St. Kunigund bei Marburg a. Dr.
Pozdrav iz spodnje sv. Kungote.

V mežnariji, ki je levo od cerkve, so "šolo" obiskovali prvi učenci. V času nastanka razglednice (pred letom 1918) je bila omenjena stavba last Šantlovih.
(Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Večina zgoraj omenjenih podatkov je iz naše prve kronike. V kroniki avtor navaja tudi podatke za preteklo obdobje. Na levi je posnetek naslovnice in prve strani omenjene kronike.

OD PRVEGA UČITELJA DO KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE

Z dekretom Marije Terezije iz leta 1770, ki je šolstvo podpržavil, je zaživila ideja splošne osnovne šole. Sledila je splošna naredba iz leta 1774, ki je uredila osnovno šolstvo. Pouk na podeželju (trivialke) je bil manj zahteven kot v mestnih glavnih šolah in normalkah. Šolska obveznost je trajala od 6. do 12. leta starosti, obvezno obiskovanje pouka še ni bilo uzakonjeno. Novi šolski zakon je ustanovil poklic učitelja, le-ti so bili za svoje delo slabo plačani, zato so iskali dodatne vire zaslužka. Vsebina pouka na podeželju je obsegala verouk, pisanje, branje, računanje, posvetno moralko in osnovne pojme gospodarstva. V začetku 19. stoletja so si avstrijske oblasti prizadevale za razvoj šolstva, težave so med drugim predstavljale tudi slabe materialne možnosti za delo. Osnovnošolski zakon iz leta 1869 je uvedel, da vse šole postanejo državne in deželne ustanove, učitelji so postali formalno neodvisni od duhovščine. Zakon je razlikoval med splošnimi ljudskimi in meščanskimi šolami. Šolska obveznost se je povečala na osem let. Z zakonom se je spremenila in posodobila tudi vsebina poučevanja.

ŠOLSKE STAVBE IN UČITELJI

Leta 1812 je bil kot prvi učitelj nastavljen Sebastjan Verblach, ki je poučeval vse do leta 1829. Pouk naj bi najprej potekal v mežnarjevi hiši, nato je omenjeni učitelj kupil posest, na kateri se je zgradila šola, od leta 1818 je tako poučeval na svoji lastni posesti (kasneje učiteljska hiša, danes Gradiška 92). Pouk je v tej zgradbi potekal vse do leta 1874/1875.

Po smrti Sebastjana Verblacha je na tukajšnji, takrat enorazredni, ljudski šoli od leta 1829 do 1833 kot učiteljev namestnik (provizor) deloval gospod N. Šmid. Leta 1833 je službo učitelja prevzel sin pokojnega Sebastjana Verblacha, Anton Verblach, ki je bil zelo priljubljen in premožen, kot vnet učitelj pa je tukaj delal do leta 1860. Zaradi njegove bolehnosti so kot podučitelji pomagali še: med leti 1840 in 1847 Martin Petrič, leta 1848 Anton Postružnik, leta 1849 Franc Golob, nato med leti 1850 in 1857 Jakob Špindler, med leti 1857 in 1860 pa Gašper Lešnik. Po upokojitvi Antona Verblacha je bil kot namestnik nameščen Matija Murko, ki je to službo opravljal od leta 1861 do aprila 1864.

Anton Verblach je posest prodal župniji za 4000 goldinarjev. Leta 1864 je mesto tukajšnjega učitelja dobil Franc M. Sernec, župnija mu je prepustila zemljišče v uporabo. Franc M. Sernec je opravljal združene naloge učitelja-organista in mežnarja od 15. 4. 1864 do leta 1870. Po ločitvi teh funkcij je od leta 1870 delal kot vodja šole in organist. V svojih devetintridesetih letih poučevanja je bil učitelj številnim generacijam. Po upokojitvi je delal kot organist, to službo je opravljal celih 48 let. Je prvi pisec naše najstarejše šolske kronike. V župnijski kroniki je opisan kot vrli nemškutar. Antonija Sernec je bila 21. 3. 1872 sprejeta kot prva industrijska učiteljica (učiteljica praktičnega pouka), izvajala je pouk ženskih ročnih del.

Ker je število učencev naraščalo, so se v letih 1874 in 1875 odločili za gradnjo nove šole. Stroški novogradnje so znašali približno 5000 goldinarjev, šolo pa so takrat razglasili za dvorazrednico. Franc M. Sernec je bil imenovan za nadučitelja. Danes je v omenjeni šoli gasilski dom.

Mesto podučitelja je bilo zasedeno šele leta 1880. To službo je dobil gospod Feliks, ki pa je ostal le 2 dni, ker so ga nastanili v sobo brez pohištva. 1. 11. 1881 je službo podučitelja zasedel Ernst Vračko in jo opravljal do velike noči 1890. Za njim je kot podučitelj leta 1891 nastopil Avgust Požegar.

Leta 1903, ko je višji učitelj Franc Sernec šel v pokoj (organist je bil do 1912), se je preselil tudi začasni učitelj Avgust Ahič. Mesto nadučitelja je sprejel Martin Vodenik, mesto učiteljice je zasedla absolventka pedagoške šole iz Ljubljane, Margareta Cacak. Oba sta službo nastopila 1. 11. 1903. V šolskem letu 1904/05 so v poletnem semestru poučevali nadučitelj Martin Vodenik, pomožni učitelj Jože Rajner in industrijska učiteljica Pavla Vračko. Ob razpisu prostega mesta nadomestnega učitelja je službo dobila učiteljica Ida Stedry iz Koprivnice. Ostala je tudi v zimskem semestru, poročila se je z Vodenikom. Jože Rajner se je preselil kot pomožni učitelj v Zgornjo Polskavo. V šolskih letih 1905/06 in 1906/7 so poučevali nadučitelj Martin Vodenik, učiteljica Ida Vodenik Stedry, učitelj verouka gospod Alojz Vojsk in industrijska učiteljica Pavla Vračko. V šol. letu 1907/08 je učiteljico nekaj časa nadomeščala Marijana Fekonja. V šolskih letih 1911/12 in 1912/13 je nekaj časa poučeval tudi okrajni pomožni učitelj Jakob Jurko. Nadomeščal je nadučitelja in učiteljico na bolniškem dopustu.

K učnemu osebju so vseskozi šteli tudi kateheti, ki so poučevali verouk. Leta 1904 je prvič omenjen tudi šolski sluga. Iz zapisa je razvidno, da je svoje delo opravljal že pred omenjenim letom.

V kroniki je omenjeno tudi izobraževanje učiteljev, ki so se udeleževali različnih tečajev in sestankov, tudi Slovenskega učiteljskega društva Maribor in Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.

Vseskozi so zgledno skrbeli za obe šolski zgradbi. Nova šola je leta 1891 dobila novo peč, leta 1893 je bil urejen dotrajan vodnjak, leta 1899 je bila deležna posodobitve, v letu 1903 so prebelili učilnico in zunanost šole. V letu 1907/08 je šola dobila nove opleske sten, oken, vrat in fasade. Leta 1912 so zgradili zid ob telovadišču. 1899 leta so prenovili staro šolsko zgradbo in v letu 1900 določili, da se del stavbe zaradi dotrajanosti poruši.

Na razglednici Spodnje Sv. Kunigunde, ki je nastala pred 1918, sta cerkev in šola. Šola je bila dvorazrednica - dvorazredna mešana ljudska šola pri Spodnji sveti Kungoti. (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

ŽIVLJENJE IN DELO V ŠOLI

Število učencev, časovna organizacija pouka, šolski obisk, šolski okoliš, socialna slika in zdravstveno stanje otrok

ŠOL. LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT.ODD.	ŠOL. LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT.ODD.
1835	100	1	1882	179	2
1836	104	1	1883	167	2
1837	101	1	1884	143	2
1838	94	1	1885	150	2
1839	102	1	1886	151	2
1830	90	1	1889	138	2
1843/44	100	1	1891	147	2
1845	126	1	1892	145	2
1848	94	1	1893/94	174	2
1850	113	1	1894/95	139	2
1953	123	1	1895/96	142	2
1855	101	1	1896/97	159	2
1858	121	1	1897/98	134	2
1860	118	1	1898/99	156	2
1863	128	1	1899/1900	137	2
1865	170	1	1900/01	127	2
1868	144	1	1901/02	145	2
1870	146	1	1902/03	159	2
1871	146	1	1903/04	174	2
1872	142	1	1904/05	182	2
1873	164	1	1905/06	197	2
1874	170	1	1906/07	209	2
1875	160	2	1907/08	202	2
1876	138	2	1908/09	180	2
1877	148	2	1909/10	196	2
1878	164	2	1910/11	199	2
1879	153	2	1911/12	181	2
1880	158	2	1912/13	196	2
1881	166	2	1913/14	NI PODATKA	2

TABELA 1: Število učencev in oddelkov po šolskih letih

V tabeli zavedeno število učencev se je med šolskim letom zelo spreminjalo. V kroniki najdemo tudi zanimiv podatek o ponavljalcih. Leta 1865 je bilo 175 učencev, razred je ponavljal 101 učenec. Preračunavanje pokaže, da je med leti 1848 in 1868 v povprečju ponavljalo okoli 40% učencev.

Leta 1869 so v šolo hodili učenci iz občin Gradiška, Dobrenje, Ranca, Rošpoh in Kozjak. Kasnejše spremembe šolskih okolišev so v omenjenem obdobju predstavljale le izpise posameznih hiš iz šolskega okoliša. Šolo so obiskovali tudi učenci iz sosednjih župnij.

Šolsko leto se je običajno pričelo v sredo po veliki noči, končalo pa v torek v velikem tednu. Jesenske počitnice so bile od 15. 9. do 3. 11. Poleg tega so bile zakonsko določene velikonočne, binkoštna in božična počitnice, praznovali so tudi cesarjev rojstni dan in god. Običajno so bili to pouka prosti dnevi. Učenci so prejeli semestrsko spričevala štirikrat letno.

V šolskem letu 1906/07 so se počitnice podaljšale. Po novem naj bi trajale od 15. julija do 15. septembra, a popustiti je bilo potrebno zahtevam kmečkega prebivalstva, zato so bile

počitnice spet med 1. septembrom in 1. novembrom. Leta 1907/08 se je šolsko leto pričelo 1. 7., že naslednje spet aprila.

Učenci so pouk obiskovali bolj ali manj redno. Veliko izostankov so učitelji beležili v času, ko je bilo na kmetijah dela več, na kar opozarja tudi zapis Franca M. Serneca v kroniki: *»Šolo je leta 1899 zaradi lepe jeseni in nadaljevanja paše obiskovalo le 29 učencev iz obeh razredov. Predsednik krajevnega šolskega sveta je starše kar s prižnice opozarjal, da morajo otroke v šolo pošiljati redno.«* V tem obdobju je bilo nekaj izostankov tudi zaradi bolezni. Zaradi epidemije mumpsa in oslovskega kašlja je bila šola zaprta za krajši čas. Tudi ošpice so poskrbele, da je bil obisk znatno manjši. Kot primer množičnega obolenja se omenja tudi laringitis, izostanke so beležili tudi zaradi griže. Učenci višjih razredov so bili v poletnem semestru večinoma oproščeni šole. Mnogim izostankom je botrovalo tudi slabo socialno stanje družin, iz katerih so izhajali učenci.

Že ob koncu devetnajstega stoletja se je v šoli vršilo cepljenje otrok, omenja se tudi skrb za zobe.

Organizacija pouka

Poučevalni jezik je bil v zgodnjih letih nemški in slovenski, nato večinoma slovenski, pri priseljenih nemških otrocih pa nemški. To je bil zgodovinski čas pomembnih političnih sprememb v avstrijski monarhiji. Zaradi vojaško-političnih in gospodarskih problemov je moral cesar Franc Jožef popustiti vse močnejšim liberalnim zahtevam. 1859. leta je bil odpravljen Bachov absolutizem, začelo se je obdobje reform - ustavna doba. Nacionalne zahteve so bile vse močnejše, tudi zahteve Slovencev na področju šolstva.

Med leti 1827 in nekje do 1870 so na tukajšnji šoli učili le branje, pisanje, računanje in petje večinoma cerkvenih pesmi. V kroniki je zavedeno pričevanje takratnih posestnikov, ki so radi pripovedovali, da je v cerkvi prepevala cela cerkvena občina. Zgoraj naštetim predmetom so se po novem šolskem zakonu pridružili še prirodopis, risanje in telovadba.

V letih pred 1860 so uporabljali predvsem nemške učbenike, prav tako verske knjige. Po letu 1860 so bili večinoma v rabi nemško-slovenski učbeniki (dvojezični v enem zvezku), po letu 1880 tudi povsem slovenski kot npr. v prvem razredu Abecednik, Berilo, pozneje "Začetnica", slovenske računske knjige (F. Močnika), mali in veliki katekizem, v tretjem razredu 2. in 3. berilo, pozneje "II ino III Berilo". Uporabljati so začeli tudi 1. in 2. slovnico, svetopisemske zgodbe ter evangelij; pesmarice so bile slovenske, v njih so bile otroške in cerkvene pesmi.

Iz kronike razberemo, da so branje do leta 1856 učili s črkovanjem, pozneje pa tudi z izgovarjanjem glasu za glasom in pisno-bralnimi metodami. Risanje so vadili v zvezkih s stigmami (vzorčki pik in črtic, znotraj katerih so učenci morali vleči črto), pozneje brez stigem. Metodo risanja po naravi je leta 1907 uvedel nadučitelj Martin Vodenik.

V začetku 19. stoletja so si prizadevali za nabavo učil in knjig. V knjižnici so že ob prevesu stoletja dela za učitelje, mladino in dela ljudske knjižnice.

V zakonu predpisanega šolskega vrta ni bilo, a Franc M. Sernec je na velikem šolskem vrtu in sadovnjaku z velikim veseljem učil o sadjarstvu in o pridelavi vrtnin. Šola je imela tudi kmetijske tabele, poučeval je tudi poljedelstvo. Prav tako je učence uvedel v osnove čebelarstva, preizkušal se je celo v gojenju sviloprejk. Omenja se pouk v naravi, ki se je običajno izvajal na šolskem posestvu.

Ohranjen je katalog za šolsko leto 1913/14, v katerem so naštet predmeti: računstvo v zvezi z geometrijskim oblikoslovjem, čitanje, pisanje, učni jezik, nazorni nauk, prirodopis in prirodoslovje, drugi deželni jezik, zemljepis in zgodovina, risanje, petje, telovadba, ročnost, ženska ročna dela, veronauk, vedenje in marljivost. V katalogu so zapisane tudi stopnje za presojanje (ocenjevalna lestvica).

Stopnja Stufe	Stopnje za presojanje – Rangstufen der Beurteilung			
	Vedenje Betragen	Marljivost Fleiß	Napredek Fortschgang	Zunanja oblika pismenih nalog Äußere Form der schriftlichen Arbeiten
1	hvalevredno lobenswert	vztrajna ausdauernd	prav dober sehr gut	prav lična sehr gefällig
2	povoljno befriedigend	dovoljna befriedigend	dober gut	lična gefällig
3	primerno entsprechend	zadostna hinreichend	zadosten genügend	malo lična minder gefällig
4	malo primerno minder entsprechend	nestanovitna ungleichmäßig	komaj zadosten kaum genügend	nelična nicht gefällig
5	nepprimerno nicht entsprechend	premala gering	nezadosten nicht genügend	nemarna nachlässig

Na prvi strani kataloga za 1. razred v šol. letu 1913/14 je ocenjevalna lestvica. (Šolski arhiv)

Nadzor

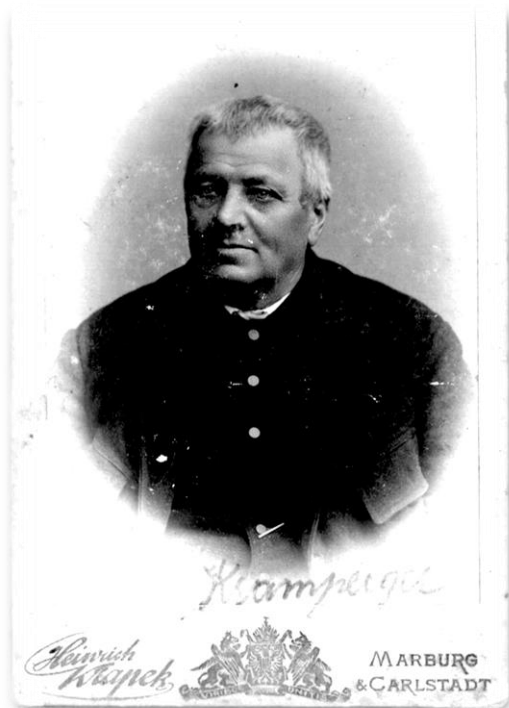
Velik vpliv na življenje in delo v šoli je imel krajevni šolski svet, v katerem so bili najvplivnejši ljudje iz kraja. Odločali so o materialnih zadevah šole, sprejemali in odpuščali učitelje, skrbeli za njihovo plačilo, stanovanja, skrbno spremljali delo v šoli in tudi udeleževanje učiteljev v kraju. Šola je v večji meri bila odvisna od njihovih odločitev. V šolski kroniki so kot predsedniki šolskega sveta zavedeni Marko, Seidl in Kramberger. Zanimiv je podatek iz kronike, ki govori o prihodkih učitelja: » Prihodek učitelja na tukajšnji krajevni šoli je leta 1836 znašal: majhna bera (kolektura) žita, približno 6 vagonov žita (1vagon = 61,48 litra), prostovoljna bera vina, ki je na leto znašalo 4–6 polovic, kar pa je prejel učitelj le kot mežnar in organist. Kot učitelj je prejemal le šolnino v znesku približno 36 goldinarjev.« 1. 7. 1895 so določili plačo 4. plačilnega razreda na 600 goldinarjev in stanovanje, za podučitelja 80 oz. 60 % na tukajšnji šoli. Vodja šole prejema tudi dodatek za položaj, in sicer 50 goldinarjev in z zakonom določen dodatek za delovno dobo.«

Nadzor nad delom v šoli so nadzirali tudi okrajni šolski nadzorniki.

Šola je materialne pogoje izboljševala tudi s prispevki šolskih dobrotnikov, ki so poskrbeli za učila. V kroniki je zapisano, da je leta 1880 cesar Franc J. I. prispeval 200 goldinarjev, ki so

jih porabili za nabavo opreme za učilnico drugega razreda. Pomoč so organizirali tudi za revne učence.

Leta 1882 so v šolskem krajevnem svetu pričeli s pisanjem spominske knjige v spomin dobrotnikom in častno knjigo, v katero so zapisovali častitljive goste. Knjigi se nista ohranili.

Na fotografiji je Tomaž Kramberger, posestnik in 53 let župan Gradiške, ki je bil vrsto let tudi predsednik krajevnega šolskega sveta. Franc M. Sernec ga opisuje kot trdega pogajalca pri prizadevanjih za boljši položaj učitelja in šolstva v Sp. Kungoti.

Za svoje delo je bil nagrajen tudi z zlatim zaslužnim križcem cesarja Franca Jožefa I. V župnijski kroniki je zavedeno, da je leta 1919 v 93. letu umrl kot najstarejši faran.

(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŠOLA MED OBEMA VOJNAMA

Po prvi svetovni vojni je na slovenskem ozemlju še vedno veljala avstrijska šolska zakonodaja, ki so jo prilagajali novim razmeram. Odpravljen je bil nemški učni jezik in uveden slovenski. Leta 1929 so z zakonom poenotili šolstvo v okviru jugoslovanske države. Zakon je uvedel razrede, oddelke in ocene, kot jih poznamo še danes, prepovedal je telesno kazen. Zakon je uvedel splošno in obvezno osemletno šolo. Razdeljena je bila na štiriletno osnovno in štiriletno višjo narodno šolo. Višja narodna šola na podeželju običajno ni imela 7. in 8. razreda, ampak le pouk v zimskem času od novembra do marca. Učenci so hodili v šolo do dopolnjenega štirinajstega leta. Šola se je v omenjenem obdobju navezovala na kulturo. Učiteljevo delo je postalo prosvetljevanje med najširšimi sloji prebivalstva. Njihovo delo ni bilo ozko vezano na učilnico.

ŠOLSKE STAVBE IN UČITELJI

O šolstvu v Sp. Kungoti podatkov za prvo svetovno vojno ni. V župnijski kroniki pisec omenja družino nadučitelja Vodenika tudi v času prve svetovne vojne. Kroniko je leta 1919 že pisal Vekoslav From, ki navaja, da sta že prvo šolsko leto po vojni učiteljsko mesto skupaj z ženo Elizabeto prevzela od Vodenika in njegove žene. Na podlagi omenjenega lahko sklepamo, da sta Vodenikova poučevala tudi med prvo svetovno vojno.

Pouk je po prvi svetovni vojni potekal v šolski stavbi, ki je bila za številne učence odločno premajhna. V omenjenem obdobju je šolo večino časa vodil šolski upravitelj Vekoslav From, ki je na pomanjkanje učilnic vseskozi opozarjal, vendar do predvidene nadgradnje ni prišlo. Zaradi prostorske stiske in pomanjkanja učiteljev je pouk večino časa potekal menjalno (dopoldne in popoldne). Za šolsko stavbo so skrbeli z rednimi vzdrževalnimi deli. Leta 1929 so lončene kolose zamenjale peči Phöbus. Urejeno je bilo tudi telovadišče pod šolo, veliko pozornosti so posvečali tudi šolskemu sadovnjaku in vrtu. V stari šoli je stanovala učiteljska družina From. Leta 1941 Roman Košutnik, ki je bil upravitelj za Fromom, v svojem poročilu okara občinske odbornike, ki vse do omenjenega leta niso uspeli urediti dostojne ceste med šolo in cerkvijo. Omenja tudi neustrezno telovadišče. Leta 1938/39 je bila temeljito obnovljena stara šola, učiteljska hiša, v katero so se po odhodu Fromovih vselili Košutnikovi.

Gradiška med obema vojnama. Na hribu cerkev, šola in stara šola, v kateri so stanovali učitelji. V ospredju domačija Krambergerjevih. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

VEKOSLAV FROM	UPRAVITELJ	1918–1939
ELIZABETA FROM		1918–1939/40
JOŽE ZEMLJIČ (UPOKOJENI UČITELJ)		1920 (brezplačno nadomeščal hčerko E. From, ki je bila na porodniškem dopustu)
STANA MAKUC		1928/29–1932/33
MARIJA CELCER		sept. 1934
MILAN APIH		1933–1935
ŠTEFAN KRIŽANIČ		1935–1. april 1936
ROMAN KOŠUTNIK	UPRAVITELJ OD 1939	10.2.1936–1953/54
ORESTA KOŠUTNIK		1938/39–1953/54
ANGELA PAHOR		1937–1941
AVRELIJA ROGOŠEK		1939/40–1941

TABELA 2: Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

Čas med obema vojnama sta prav gotovo zaznamovala Vekoslav in Elizabeta From, ki sta bila več kot dve desetletji vpeta med učiteljsko delo v šoli in politično ter društveno delo v kraju. Elizabeto From nekdanji učenci opisujejo kot odlično elementarko in prijazno učiteljico. Vekoslav From je v spominu nekdanjih šolarjev kot strog, a pravičen učitelj, ki je večino prostega časa namenil ustvarjanju učnih pripomočkov. Primerke Fromovih stavnic in računal, ki jih je patentiral, hranijo v šolskem muzeju v Ljubljani. Njegovi učni pripomočki so se v šolah uporabljali tudi po vojni. Veliko časa je namenil tudi gledališki dejavnosti, ki je v šoli zaživela z mnogimi predstavami. Bil je pobudnik ustanovitve ljudske knjižnice, dejaven je bil tudi v Ciril Metodovi družbi, ustanovil je odsek Sokola na Pesnici. Njegov prispevek na področju spodbujanja narodne zavesti, udejstvovanja v kulturnih in gospodarskih dejavnostih v kraju je bil neprecenljiv.

V kroniki se Vekoslav From razpiše tudi o učitelju Milanu Apihu, ki je bil 1. maja 1951 aretiran zaradi komunistične propagande. Zagnan učitelj, kot ga opisuje, se na delovno mesto ni vrnil. Vekoslav From navaja, da je bil komunistični proces za Apiha in njegove prijatelje usoden. Kot "vrlo Sokolico" omenja tudi Stano Makuc, ki je prav zaradi aktivnega delovanja v telovadnem društvu prosila za premestitev na delovno mesto v Maribor.

Po svoje je to obdobje zaznamoval tudi Župnik Vinko Kraner, ki je poučeval verouk. Bivši učenci ga opisujejo kot dobričino, blagega pri pouku. Učiteljev se dobro spominja tudi Filomena Ul, roj. Marinšek: *»Eliza je bila zelo prijazna učiteljica, to smo včasih izkoristili. Ko je v razred vstopil From, je bila smrtna tišina. Tudi po šoli sem večkrat bila. Enkrat zato, ker sem klepetala, enkrat pa zaradi Lukmanovega Cirila. Me je malo potisnil, jaz pa sem ga krepko brcnila, ko je šel nazaj do svoje klopi. Učiteljica je to videla in me po šoli zaprla. Ciril me je večkrat jezil, zato sem mu enega lepega dne celo bučo vode vlila na glavo. Tudi pri verouku smo radi bili "žleht", a župnik Kraner je vse na lep način uredil. On je bil pa res prava dobričina. Po poti domov je bilo največ vragolij. Fantje so uničevali ptičja gnezda. Splezali so na najvišja drevesa in se "važili" pred nami. Pravi hudički so znali biti. Kaj vse so nam deklicam obljubili, da nismo zatožile! Kazen za ta prekršek je bila huda.«*

Spodnja Kungota med obema vojnama (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Fotografija je nastala med 1928 in 1933 letom. Na fotografiji so tudi župnik Vinko Kraner, Stana Makuc, Elizabeta in Vekoslav From. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Družina From s prijatelji leta 1937. Za njimi cerkev, Šantlovo in župnišče.
(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Po odhodu Vekoslava Froma v pokoj je šolski upravitelj postal Roman Košutnik. Na fotografiji je z družino. Oresta Košutnik, njegov žena, je prav tako poučevala v Spodnji Kungoti. Fotografija je nastala v šolskem letu 1939/40.
(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŽIVLJENJE IN DELO V ŠOLI

Število učencev, časovna organizacija pouka, šolski obisk, šolski okoliš, socialna slika in zdravstveno stanje otrok

Pouk se je v tem obdobju pričel v jeseni, nato od leta 1923 običajno v septembru in se končal na Vidov dan v juniju. Izkaze so prejeli dvakrat letno.

1918/19	162	2
1919/20	144	2
1920/21	156	2
1921/22	170	2
1922/23	166	2
1923/24	153	2
1924/25	145	2
1925/26	136	2
1926/27	136	2
1927/28	139	3
1928/29	137	3
1929/30	174	3
1930/31	207	3
1931/32	217	3
1932/33	215	3
1933/34	212	3
1934/35	220	3
1935/36	232	4
1936/37	238	4
1937/38	232	5
1938/39	264	5
1939/40	257	5

TABELA 3: Število učencev in oddelkov po šolskih letih. 5. oddelek, ki je bil uveden v šol. letu 1937/38, se navaja kot višja ljudska šola, oddelki 1.–4. pa kot osnovna šola.

Januarja 1941 je Roman Košutnik v poročilu zapisal: *»Šolski okoliš obsega sledeče upravne občine: 1. Kozjak (prejšnje katastralne občine Gradiška, Ranca in Dobrenje), 2. Kamnica (Rošpoh in del Kozjaka), 3. Zg. Sv. Kungota (Kozjak). Šolski okoliš meri 1212 ha, šteje 263 hiš in cca 1340 duš. Povprečno šteje družina 6 članov.«*

Učenci so v omenjenem obdobju k pouku prihajali že bolj redno. Kot vzroki izostankov so navedene vremenske neprilike, skromne obleke in primanjčevanje čevljev. Omenja se, da je bila šola v šolskem letu 1929/30 zaprta zaradi davice.

V poročilu je tudi "stan" učencev. Roman Košutnik navaja: V šoli je po stanu 20 % kmetijskih, 40 % kočarskih, 26 % viničarskih in 14 % delavskih otrok. Opisuje jih kot telesno manj razvite, povprečnih sposobnosti in vodljive učence. Mnogi učenci so bili slabo preskrbljeni tako z oblačili kot šolskimi potrebščinami. Ob podpori šolskega odbora, raznih nabirk, ki so bile običajne, ter Ciril Metodove družbe se je poskrbelo tudi za te učence. Podružnico Metodove družbe je v našem kraju leta 1925 ustanovil Vekoslav From.

Da je tudi skrb staršev za učence zadovoljiva, v poročilu navaja Roman Koštnik in obenem opomni, da tega ni opaziti pri rejnikih, ki svoje rejence, "siroteke", izkoriščajo za razna dela. V omenjenem obdobju so se starši udeleževali šolskih izletov, zelo dejavni so bili na področju gledališke dejavnosti, saj so sodelovali v večini iger.

Organizacija pouka

V predmetniku, ki je veljal tudi v Spodnji Kungoti, so naštet predmeti: slovenski jezik (čitanje in memoriranje, slovnica in pravopis, napisovanje in spisje), računstvo z osnovami geometrije, poznavanje prirode in higiena, zemljepis, narodna zgodovina, verouk, srbohrvatski jezik, praktična gospodarska znanja, kmetijstvo-gospodarstvo, ročna dela, lepopis, risanje, petje, telovadba. Ocenjevali so tudi vedenje in marljivost. Pouk je potekal v slovenščini, srbohrvaščina je bila kot predmet uvedena v šol. letu 1921/22. Namesto čitank so uporabljali šolske liste, nato ljudske šolske čitanke. Leta 1939 so šolski zvezki postali obvezna potrebščina za učence. Učitelji so si prizadevali, da bi na šolo pridobili čim več učil. Pouk v naravi je prinašal veliko praktičnega dela na šolskem posestvu. Praznovali so verske in državne praznike, obeležili so tudi pomembne dogodke, povezane z dinastijo Karađorđević. Običajni so bili izleti, v tem obdobju so se učenci na izlete peljali tudi z vlakom in avtobusom. Dejavni so bili v odseku Sokola na Pesnici. Za omenjeno obdobje so v kroniki navedene številne uredbe in okrožnice, ki urejajo različna področja v šoli. Prav zanimivi sta naslednji: 28. 6. 1925 je izdan odlok Ministrstva prosvete o oblačilih učiteljic v šoli in izven nje: *»Učiteljica ne bodi modna dama ostriženih las, pobarvanih lic, razkošnih in gizdalinskih oblek in bleščečega nakita, kar vse obrača nase pozornost ulice in daje povod za umestne in neumestne opazke.«* Okrožnica z dne 23. 9. 1926 določa: *»Učiteljice si morajo za možnost izposlovati dovoljenje od Ministrstva prosvete. Le onim, ki se poroče z učiteljem, tega ni treba. Možitev brez dovoljenja se smatra kot prostovoljni izstop iz službe.«*

Fotografija je iz šolske kronike. Na fotografiji so učenci drugega razreda skupaj s Fromovima in njunim sinom Slavkom. Nastala je v šolskem letu 1931/32. Na fotografiji ni vseh 58 učencev, kolikor jih je omenjenega leta bilo v 2. razredu. (Šolska kronika)

Učenci z Romanom Košutnikom in župnikom Kranerjem (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Nadzor

Za ustanavljanje narodnih šol ter nameščanje in plačevanje učiteljev je v tem obdobju skrbela država. Občine so morale priskrbeti zemljišče za osnovne šole, za šolske vrtove in poti. Krajevni šolski sveti so delovali tudi v tem obdobju. Skrbeti so morali za gradnjo in vzdrževanje šolskih objektov, zadolženi pa so bili tudi za nakup opreme in učil. V kroniki je opisano, da sta si oba upravitelja prizadevala za uspešno sodelovanje s krajevnim šolskim svetom.

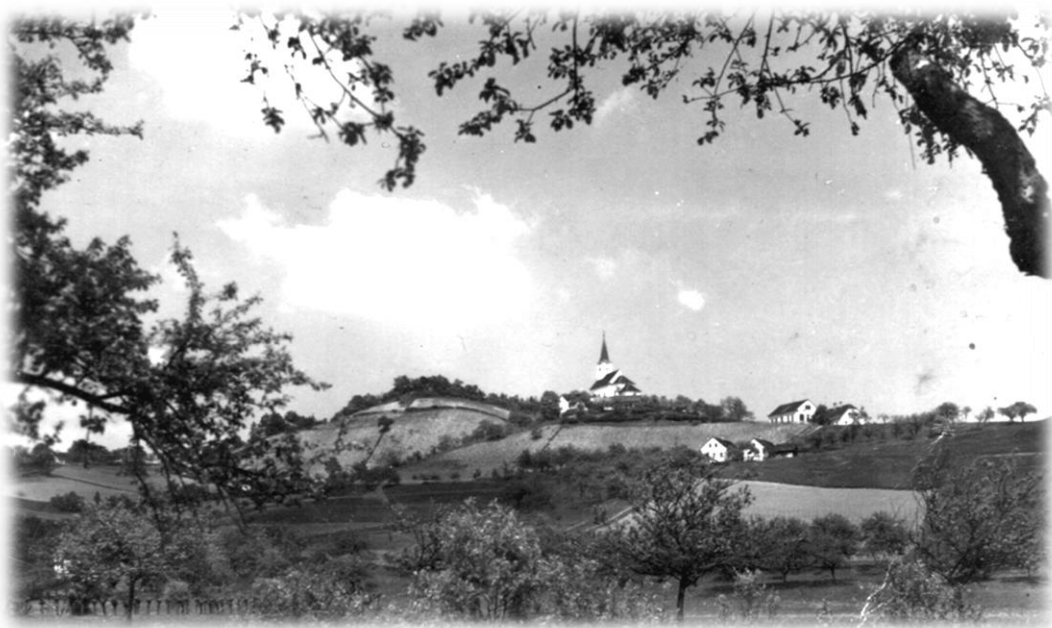
Nadzor nad šolo je izvajal okrajni šolski nadzornik. Dva izmed zapisnikov o nadzoru sta tudi v Šolskem muzeju.

*Prije: Rastlajočijilka... "so pravo rioto
vapih: dvoglasno. In tako tudi"
Ilegom se vavica...
Prije: 15 prostih prijav.
Prepisne uče so lično inuvene.
Risarje: Poučje gde: Skakue. Riste so
redno inuvene, sprostivala so je
pominoko risarje, ilustirarje,
naravno risarje, ornamentalika in
skicirarje. Riste so se po barvala s
pastelnimi barvanji.
III. razred. Poučje gde: Duna Skakue.
Sloških otrok 39, naravnih 28, edelnih
19/2 sprednja.
Računato: hadd. so pristvali, adite.*

V zapisniku nadzorovalne konference iz leta 1929 je nadzornik natančno opisal stanje na šoli in opisal pouk. Iz omenjenega dokumenta so razvidni tudi predmeti, ki so se poučevali. (Dokumentacijska mapa OŠ Sp. Kungota, dokumentacija Slovenskega šolskega muzeja)

Ime, službeni značaj	Službena doba				Štev. otrok			Zanimivosti	Mirotno	Mirotno, blazno in vredno	Upravičnost	Vredn.	Opomba (Učiteljevo delovanje v šoli in zunaj šole: pohvale, grale, dopusti itd.)
	učiteljsko let	odn. brez otrokov mes. let	odn. s otroki mes. let	Povprečje v razredih	dečki	dečke	skupaj						
<i>Prosen Vukoslav</i>		<i>27</i>		<i>1.</i>	<i>23</i>	<i>24</i>		<i>odlično</i>					<i>sol. sp. parit. f.</i>
<i>Prosen Eliza</i>		<i>22</i>		<i>2.</i>	<i>21</i>	<i>25</i>		<i>odlično</i>					
<i>Mašec Španda</i>		<i>6</i>		<i>11.</i>	<i>16</i>	<i>26</i>		<i>prav dobro</i>					

V zapisniku nadzorovalne konference iz leta 1930 so tudi ocene za učitelje. (Dokumentacijska mapa OŠ Sp. Kungota, dokumentacija Slovenskega šolskega muzeja)

Spodnja Kungota (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŠOLA V ČASU OKUPACIJE

Nemški okupator je vse sile usmeril v čim prejšnjo germanizacijo. Uvedli so nemške šole z nemškimi učitelji, slovensko govorico so strogo prepovedali tudi med odmori. Kršilce so pogosto kaznovali telesno, še pogostejše sramotili. Nacistični vzgoji in germanizaciji je bila podrejena tudi vsebina pouka.

Šola je med vojno ves čas delovala. Okupator se je zavedal, da je šolstvo pomemben člen v verigi ponemčevanja, zato so s poukom pričeli takoj po okupaciji. Kot prvi je bil nameščen Sigfried Eibensteiner, ki pa je že v maju 1941 prevzel šolo na Pesnici. 17. 5. 1941 je prišel Franz Reh, ki je poučeval do 15. 9. 1941. Marianne Hallecker je učila od 25. 5. 1941 do avgusta 1942. V šolski in župnijski kroniki je opisana kot prava nacistična vzgojiteljica, ki je ponemčevala z veliko vnemo. V začetku šolskega leta 1941/42 je s poučevanjem na šoli pričel Walter Stöckl, ki pa se je že 1. 5. 1942 vrnil v Avstrijo. Za njim je le kratek čas na šoli poučevala Olga Berce. Leta 1942 sta na šolo prišli Margarete Pfefferer in Anemarie Janda, ki sta vztrajali do konca vojne. Večinoma sta stanovali v Mariboru.

Med vojno šolska stavba ni bila poškodovana, uničenega pa je bilo precej inventarja in arhiv.

Po vojni je Roman Košutnik v kroniko zapisal: *»Pouk je potekal v nemškem jeziku, uporabljali so nemške učbenike. V prvem razredu so za čitanje uporabljali Kinderwelt, v drugem, tretjem in četrtem razredu Deutsches Lesebuch für Volksschulen, drugi in tretji zvezek iste knjige pa so uporabljali v višjih razredih. Osnovni cilj pouka je bilo ponemčevanje. Znanje je bilo potisnjeno na stranski tir. Poučevali so predvsem telovadbo, petje, računanje in seveda nemški jezik. Na šoli je delovala organizacija HJ (Hitlerjeva mladina), kjer so pomembno vlogo dobili učenci, ki so bili dojemljivi za različne metode ponemčevanja. K pouku so vabili z novostmi in vpeljevali dejavnosti, ki so bile otrokom privlačne. Deklice so navduševali z dirndli (tradicionalno žensko oblačilo, značilno za nemško govoreče področje). A šolski obisk je z leti padal, leta 1944/45 je bil povprečen šolski obisk le 40%.«*

Miroslava Kostreva Walzl je opisala spomine na šolske dni med vojno: *»Jeseni 1941 sem začela hoditi v šolo. Kupili so mi šolski nahrbtnik in tablico v lesenem okvirju, ki je bil na vogalu preluknjan. Tam sta bili privezani gobica in krpica za brisanje in svinčnikom podobni kamenčki za pisanje. Dobila sem tudi nov, lepo ilustriran abecednik. Iz zapisa v mojem nemškem izkazu je razvidno, da je bil prvi razred samostojni oddelek. Spominjam pa se, da ni bilo vedno tako. Včasih so natlačili v učilnico tudi po tri razrede, da smo komaj sedeli v tesnih klopeh. Moja prva učiteljica je bila starejša gospa sivih las in se je pisala Marianne Hallecker. Bila je prijazna, a znala je tudi udariti s palico, kadar je slišala, da smo se šepetaje pogovarjali slovensko. Prvi dan nas je učila pozdravljati z nacističnim pozdravom. Z iztegnjeno desnico smo morali gledati proti Hitlerjevi sliki, ki je visela spredaj nad tablo, in vzklikati: »Heil Hitler!« Govorila je le nemško. Pokazala je predmet, ga poimenovala, mi pa smo za njo ponavljali. Že prvi dan smo se naučili pesmico, ki smo jo peli, kakor smo jo slišali: "Unsa fira das is Adolf Hitler, hinta in ta maširt es is gut ..." Jaz sem se pesmico kar hitro naučila in ko sem šla po hribu navzdol, sem jo ponavljala. Ko sem prišla v hišo, sem morala pokazati, kaj sem se naučila. Prepevala sem pesem, dokler me ni ustavila sestra Ivankica rekoč: "Nehaj se že napenjati, saj tudi ne govoriš prav." V drugem razredu me je poučevala nova učiteljica, Margarete Pfefferer. Bila je srednjih let, visoke postave in v šoli zelo stroga. To leto sva z bratom Tinkom hodila v isti oddelek. Petje, telovadbo, ta je obsegala predvsem korakanje na šolskem dvorišču, in risanje smo imeli skupaj. Ločeno nas je poučevala nemščino in računstvo. Bila je zagrizena hitlerjanka, učila nas je peti vojaške koračnice in nam neprestano govorila o hrabrih nemških vojakih. Pred začetkom zime nam je učiteljica v šoli naročila, da naj doma matere in dekleta pletejo nogavice, kape in šale "für unsere armen Soldaten in Russland".*

Prvi razred je v vojnem času obiskoval tudi Janko Vujica: *»V šolo sem začel hoditi med vojno, a v nemški šoli sem bil le malo časa. Spomnim pa se, da me je nemška učiteljica, ki je večino časa nosila rjav kostim in bila obuta v visoke črne škornje, pohvalila, da sem napisal najlepšo številko 7 v razredu. Osemko sem se učil že v slovenski šoli, ker je prišlo do osvoboditve.«*

»Walter Stöckl je na šoli poučeval le nekaj časa, meni je ostal v spominu kot zelo prijazen učitelj. Ni nas žalil, nikogar ni udaril. Marianne Hallecker je z nami govorila le nemško. Čeprav je znala, slovensko z nami ni govorila. Margarete Pfefferer nas je večkrat povabila,

da smo posedli v krog okoli nje in nam pripovedovala. Nam je bilo to vseč, čeprav smo le malo razumeli, saj je govorila v nemščini,» se spominja Ivanka Soršak, roj. Kostrevc.

Fotografija učencev z nemško učiteljico Margarete Pfefferer je nastala leta 1942. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Bivši učenci so ohranili malo šolskih fotografij, ki so nastale v času okupacije.
(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

OD POVOJNEGA ČASA DO LETA 1982

Povojno obdobje je bilo obdobje improviziranja in eksperimentiranja, obdobje nenehnih sprememb, kar je bilo za učitelje zelo obremenjujoče. Ob omenjenem jim je bilo naloženo še ljudsko izobraževalno delo. V ospredju je bila vzgoja državljana v duhu NOB ter razvoja socialistične družbe. Spreminjal se je tudi predmetnik. V tem obdobju se je pojavila izrazita nestrpnost do verskega pouka. Verouk je bil do 1945 obvezen učni predmet, nato prostovoljni izbirni predmet, nazadnje se je črtal iz predmetnika. Zakonodaja iz leta 1945 je podpržavila šole, leta 1946 je bilo uvedeno sedemletno obvezno šolanje, otroci so bili zajeti v sedemletko iz štirih razredov osnovne in treh razredov višje osnovne šole. Namesto v višjih osnovnih šolah so lahko šolanje nadaljevali na nižjih gimnazijah. Leta 1950 se je spet uvedlo obvezno osemletno šolanje. Leta 1953 se je uzakonila šolska obveznost od sedmega do petnajstega leta starosti, leta 1958 pa osemletna osnovna šola kot edina oblika obveznega osnovnega šolstva, s tem so se ukinile nižje gimnazije. Oblast je po vojni budno pazila na učitelje in na njih vršila različne pritiske, ki so bili sestavni del povojnega šolstva. Veljalo je prepričanje, da le idejno opredeljeni ljudje sodijo v šolo. Z leti je pritisk popustil.

Leto po osvoboditvi

V Spodnji Kungoti so po osvoboditvi s poukom pričeli že 4. junija 1945. Prvi povojni učitelji Roman Košutnik, Oresta Košutnik, Marija Slatinek in Eleonora Rudl so z učenci, kar 214 jih je bilo vpisanih v zadnjem letu vojne, morali najprej vzpostaviti stike.

Šolsko leto 1945/46 se je pričelo 15. oktobra. Več kot očitna je bila škoda, ki so jo naredili nemški učitelji. Pokazale so se velike vrzeli v znanju, še največ pri pouku slovenščine. Pisni izdelki učencev so bili klavni, uporaba šumnikov in sičnikov je bila za večino neznanka, učenci so veliko težav imeli z branjem, prav tako z ustnim izražanjem v slovenskem jeziku. Delo je otežilo tudi pomanjkanje učbenikov in učil ter slabe socialne razmere. Prvi povojni upravitelj šole, Roman Košutnik, je v kroniko zapisal: »Učni obisk je 87%, učenci so manjkali predvsem zaradi pomanjkanja obleke in obutve.« Spremenil se je tudi šolski okoliš, saj je okupator med vojno zgradil šolo na Pesnici. V prvem povojnem šolskem letu, natančneje 26. aprila 1946, je v šolskem poslopju prvič zasvetila električna luč. Po podatkih KLO (med leti 1945 in 1952 je funkcijo lokalne oblasti opravljal krajevni ljudski odbor – KLO) je bilo leta 1946 v takratni Spodnji Kungoti 985 prebivalcev. K Spodnji Kungoti je takrat spadala tudi Dolnja Počehova.

Miroslava Kostrevec Walzl je v spominih zapisala: *»Kar kmalu po koncu vojne se je začel pouk. Po maši so pred cerkvijo naznanili, da naj se vsi šoloobvezni otroci zberemo pred šolo določenega dne. Učitelj in njegova žena, tudi učiteljica, sta nas razporedila po oddelkih. Šolarjev je bilo več kakor prej, opazila sem mnogo novih obrazov. Nekateri so prišli iz mesta, kjer so jim bombe porušile domove, zato so si poiskali zatočišče pri sorodnikih. Postopoma so se začeli vračati pregnanci. Spominjam se dveh deklic, dvojčic, moje starosti, ki sta povedali, da sta bili med vojno v Franciji. Govoriti slovensko sta znali, pisati pa ne. S table sta besede prepisovali šepetaje po črkah. Kmalu je na šolo prišla nova, mlada učiteljica, poučevati je*

začela tudi gospa Eleonora, trgovčeva žena. Sprva nismo imeli nobenih knjig, le zvezke in svinčnike, prvošolčki pa še vedno tablice in kamenčke. Zaključevala sem četrti razred. Najprej sem se morala navaditi na slovenski črkopis in pravopis. Večina sošolcev in sošolk je imela precej težav. V marsikateri hiši med vojno niso videli slovenske knjige. Moj razred je poučevala nova učiteljica, Marica Slatinek., ki je sprva pogosto hodila v Maribor opravljat izpite. Takrat sta nas učila naš upravitelj in njegova žena. Vsi učitelji so se z nami zelo trudili. Popravljali so el-kanje in v-kanje, saj si je bilo zelo težko zapomniti, kdaj se bere l kot l in kdaj kot u. Pisali smo tudi v pri besedah, ki se začenjale s f. Tako je bil vant namesto fant. Velike težave smo imeli tudi s pisanjem samostalnikov, saj se v nemščini pišejo z veliko začetnico. Vse je bilo zapleteno. Meni je bilo malo lažje, saj sem med vojno prebrala nekaj slovenskih knjig. Imeli smo tudi veronauk. Župnik Kraner je bil prijazen in ljubezniv. Če je videl koga klepetati, je rekel: »Glej ga, glej. Ti pa veliko znaš, če toliko govoriš. Pa povej ...» In zmoliti je bilo potrebno kakšno molitev. Ker ni bilo učbenikov, smo veliko prepisovali s table.«

Šolska stavba

Šolska stavba je bila v povojnem obdobju že pošteno načeta, učilnici s svojimi 63 m² pretesni za vse učence. Leta 1946 je agrarna komisija šoli dodelila cca 1 ha travnika, ki naj bi služil za stavbno parcelo, na kateri naj bi zrasla nova šola. V šolskem letu 1950/51 je komisija ponovno pregledala šolo in ugotovila, da zaradi hribovitega terena nadzidava in prezidava nista možni.

V šolskem letu 1953/54 so resno pristopili k delu. Na roditeljskem sestanku, ki je bil 16. 5. 1954, se je večina prisotnih izrekla za dozidavo. Težko pričakovana nova šola se je s tem oddaljila. Junija 1954 so bili izdelani in odobreni načrti za razširitev stare šole, denar za dozidavo je bil odobren spomladi 1955, istega leta so pričeli z deli. Dograjene prostore so začeli uporabljati v drugem polletju šolskega leta 1956/57. Dokončno adaptirana šola je imela 4 učilnice, pisarno, pionirsko sobo, delavnico za ročna dela in sanitarije. Pridobitev je omogočila, da so iz triizemskega pouka prešli na dvoizmenski pouk.

Fotografije, nastale po dozidavi leta 1957 (Šolska kronika)

Leta 1960 je bila izolirana severna stena, urejeno betonsko smetišče in okolica cisterne.

V šolskem letu 1956/57 je šola z lastnimi sredstvi začela urejati telovadišče pri šoli.

V letu 1972 je obilno deževje povzročilo zemeljski plaz pri šoli, ki je uničil vodnjak, črpalko in cisterno. Šola je tako ostala brez vode. Večjo skrb so povzročale razpoke na šoli in tudi na sosednji stavbi (stara šola), kjer je bila mlečna kuhinja.

Vodovod so seveda uspeli popraviti, plaz niso sanirali do take mere, da bi bilo varno. Na razpoke so postali pozorni odgovorni, zato so namesto adaptacije pričeli z aktivnostmi za izgradnjo nove šole.

V letu 1981 je bil izdelan načrt nove montažne šole, z gradnjo so pričeli v oktobru 1981.

Ob koncu šolskega leta 1981/82 so se poslovili od stare šolske zgradbe. Več kot sto let je služila mnogim generacijam.

Število oddelkov in učencev, časovna organizacija pouka

ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV
1945/46	204	4
1946/47	195	4
1947/48	195	5
1948/49	190	5
1949/50	184	5
1950/51	188	5
1951/52	193	5
1952/53	189	5
1953/54	209	5
1954/55	201	5
1955/56	191	5
1956/57	201	6
1957/58	219	7
1958/59	220	7
1959/60	224	7
1960/61	225	7
1961/62	222	7
1962/63	200	6
1963/64	NI PODATKA	6
1964/65	187	6
1965/66	170	6
1966/67	161	6
1967/68	154	6
1968/69	128	6
1969/70	126	5
1970/71	118	5
1971/72	87	5
1972/73	91	4
1973/74	85	4
1974/75	74	4
1975/76	75	4
1976/77	69	4
1977/78	69	4
1978/79	70	4
1979/80	66	4
1980/81	61	4
1981/82	65	4

TABELA 4: Število učencev za omenjeno obdobje. Število učencev se je zmanjševalo zaradi zmanjševanja števila oddelkov.

S pričetkom šol. leta 1962/63 je bil sedmi oddelek, v katerem sta bila 7. in 8. razred, prešolan v Zgornjo Kungoto.

Na predlog političnih organizacij ter šolskih odborov sta se v šol. letu 1964/65 v enotno šolo združili šoli v Spodnji in Zgornji Kungoti. Šola v Spodnji Kungoti je postala podružnična šola. Imela je 6 oddelkov.

Leta 1964 se je formiral varstveni oddelek, v katerem je bilo 20 prostovoljno vključenih učencev iz 4., 5. in 6. razreda, a je bil že naslednje leto ukinjen.

Zaradi racionalizacije je bil 21. 10. 1968 ukinjen 6. razred, učenci so bili prešolani v Zg. Kungoto.

Z otvoritvijo nove šole v Zg. Kungoti, ki je bila 17. 1. 1972, se je peti razred prešolal v Zg. Kungoto. Šola v Sp. Kungoti je postala štirirazredna podružnična šola, ravnatelj je postal Marijan Gorjup.

Pouk se je pričel v septembru. Učenci so izkaze dobili dvakrat letno.

Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

Po vojni sta se na šolo vrnila Roman Košutnik in njegova žena Oresta . V prvem povojnem letu sta se jima pridružili še Marija Slatinek in Eleonora Rudl. Poučevali so tudi:

ROMAN KOŠUTNIK UPRAVITELJ	1945/46–1953/54
ORESTA KOŠUTNIK	1945/46–1953/54
ELEONORA RUDL	1945/46–1955/56
MARIJA SLATINEK	1945/46–1948/49
KATJA KAPUN	1950/51–1963/64 ali 1964/65 (ni podatka)
JANEZ ARSENJU UPRAVITELJ	1954/55–1957/58
MAJDA SLANA	1955/56
MARICA ARSENJUK	1954/55–1957/58
SLAVKO KERENČIČ	1956/57–1957/58
JOŽE HEDERIH	1956/57
ANICA HOCHEGGER	1957/58–1959/60
MIROSLAV ROŽIČ	1957/58
ANTON FERČIČ	1957/58–1961/62
MARIJAN GORJUP UPRAVITELJ	1958/59–1963/64
JOŽICA GORJUP VODJA ŠOLE	1958/59–1976/77
ANTONIJA KREJAČ (JARC) VODJA ŠOLE	1958/59–1989
TEREZIJA KERIC	1958/59–1959/60
MAGDA MAJER	1960/61
JELKA KRIŽMAN	1961/62
MIRKO KRIŽMAN	1961/62
ANICA ŠEF	1962/63
ANICA ŠANTL	1962/63–1972/73
ANICA ŠRUMF	1964/65–1965/66
RUDOLF KODRIČ	1964/65
VILMA BILIČ	1964/65–1966/67
HAROLD PRAPER	1965/66–1966/67
JOŽICA ČURIN	1967/68
MARIJA HLADE	1966/67
SONJA MEGLIČ VODJA ŠOLE	1967/68–1972, 1984/85–1997/1998
IVANKA ŠMAJS	1967/68–1989
MARIJA GUTENBERG	1973/74–1976/77
MAJDA MAČEK	1977/78
MAJDA HLADE	1978/79–2003/04
ERIKA STROPNIK	1978 /79
DANICA CAFUTA	1979/80–1990

TABELA 5: Učitelji, ki so poučevali v omenjenem obdobju

Učitelji v šolskem letu 1957/58: Anica Hochegger, Miroslav Rožič, Katja Kapun, Marica Arsenjuk, Janez Arsenjuk (upravitelj), Anton Ferčič in Katja Kapun. (Šolska kronika)

Organizacija pouka

Pouk se je pričel v septembru. Predvsem v prvih letih po vojni je bilo zaradi pomanjkanja prostora (dve učilnici) delo za učitelje v Spodnji Kungoti izredno zahtevno. Pouk je potekal v dveh ali treh izmenah, učitelji so učili tudi od sedme ure zjutraj do šeste ure zvečer. Dejavnosti so bili tudi v kraju, tako na političnem kot tudi na kulturnem področju. Spremembe v organizaciji je prinesla zakonodaja. O verouku, ki je postal prostovoljni izbirni predmet, je v župnijski kroniki zapisano: *»Leta 1949 se je župniku prepovedalo hoditi v šolo. Leta 1950 je župnik poučeval verouk v šoli. Leta 1952 je bil pouk verouka v šolah po vsej državi prepovedan. Odslej se poučuje v cerkvi.«*

Iz kronike razberemo, da je bila v petdesetih in šestdesetih letih zelo dejavna PO (pionirska organizacija), podmladek RK (kasneje MČRK), uvedli so se krožki, na šolske izlete so se učenci odpravili v oddaljene kraje, tudi na Hrvaško. Prireditve so bile v šoli in na Lepem dolu, uvedla so se tekmovanja, pripravili so številne razstave in sodelovali z okoliškimi šolami. Običajne so bile udarniške akcije, učenci so bili zelo delavni zadružniki. Uspešno je bilo sodelovanje z organizacijami in društvi v kraju.

Pomanjkanje je bilo čutiti predvsem v letih po vojni, socialno in zdravstveno stanje otrok ni bilo na zavirljivi ravni. V šoli so se vršili zdravniški pregledi in cepljenja. Zelo dejavna je bila tudi krajevna organizacija RK, ki je s šolo aktivno sodelovala in podpirala prizadevanja, da se izboljša socialno in zdravstveno stanje otrok. V šoli je bil zelo dejaven podmladek RK, kasneje (MČRK), ki je s svojimi dejavnostmi ozaveščal o pomenu higiene. V šoli so dobivali

ribje olje, vršili so se zdravniški pregledi in cepljenja. Kot pogosta obolenja so v kroniki zavedene ošpice, oslovski kašelj, mumps in gripa, omenja se tudi davica.

Podmladek RK skupaj z vaškim odborom in mentorico Tončko Jarc (Arhiv Silve Hrast)

Šolski odbori so skupaj z učitelji reševali učno-vzgojna in materialna vprašanja, si prizadevali za uspešno sodelovanje med šolo in domom, podpirali so delovanje pionirjev in spodbujali sodelovanje šole s krajem.

Nadzor nad šolo, ki se je običajno vršil dvakrat letno, je po vojni opravljal okrajni šolski instruktor, kasneje okrajni šolski nadzornik.

Iz kronike je razbrati, da so bili po mnenju učiteljev učenci v nemški šoli zelo »razpuščeni«, zato se prenekateri šolar spomni šibe, ki je v povojnih časih večkrat zapela. Tudi to je marsikdo od učencev vtkal v spomine na šolske dni v davnih štiridesetih, petdesetih in šestdesetih letih. Z nami so jih delili na srečanju, ki smo ga organizirali ob nastajanju kronike:

Marjeta Gamser, roj. Čepe: *»V šoli, ki sem jo pričela obiskovati leta 1947, smo bili zelo pridni, ker je bila kazen zelo pogosta. Spomnim se dečka, ki je moral leči na klop, nato jih je je tako dobil, da je tekla kri. Pomanjkanje je bilo na dnevnem redu, znali smo ceniti tudi malenkosti. V spominu mi je ostalo tudi ribje olje, ki so nam ga učiteljice vsak dan delile. Robček je bil obvezna oprema. Zelo smo pazili, da smo učilnice zapustili čiste. Skoraj ne bi potrebovali čistilke.«*

Tudi Janko Vujica je bil šolar takoj po vojni: *»Šola je bila skromno opremljena. Sanitarije smo imeli preproste. V vsakem razredu je bila peč »kraljica«. Kurili smo na drva in premog, oboje smo učenci spravili v klet že pred zimo. Kurila je šolska služkinja, Šantlova Treza je takrat opravljala to delo, med poukom pa smo na ogenj naložili učenci, včasih pa učiteljica.*

Učitelji so bili strogi. Imeli so šibo, ravnilo in koruzo, na kateri smo klečali. Čas klečanja je bil odvisen od porednosti.»

Ob obujanju spominov je bilo moč zaznati, da so si nekateri učitelji avtoriteto pridobili z izredno strogostjo in nemalokrat grobim ravnanjem, ki ga je občutil tudi Jože Kapun, ki je šolo pričel obiskovati leta 1959 :»*Učila me je tudi učiteljica Katja Kapun, ki se je meni zdela zelo stroga. Iz zvezka nikakor nisi smel iztrgati lista, pa čeprav si grdo napisal. Pri uri slovenščine sem naredil veliko packo na sredini zvezka in bil je ogenj v strehi. Ko je učiteljica to videla, je postala rdeča, takoj nato se je razjezila in odločila, da me ne bo več klicala po priimku, ki je bil enak njenemu, ker ji delam sramoto. Rekla mi bo Jože Pacek, ker si drugega ne zaslužim, je še dodala. Bil sem zelo prizadet. Kljub temu da sem ji na njen dom pridno nosil drva, sem bil za vsako malenkost kaznovan. In ne le to. Tudi k svoji simpatiji me je večkrat poslala s pismom in bonboni 505. A če sem odkrit, na šolo nimam veliko lepih spominov. Veliko krivic sem občutil, ki sem jih najbrž doživljal zaradi razmer, iz katerih sem izhajal. Ni pomagalo, da sem bil dober učenec. Hranim sliko iz drugega razreda, kjer z rokami skrivam bose noge.»*

Mirko Orzinek, v petdesetih je bil šolar, se svojih šolskih let spominja z veseljem: »*Četudi se je pouk končal pred dvanajsto, me domov pred četrto običajno ni bilo. Me tudi niso pogrešali, ker so delali in jih ni bilo doma. Po pouku smo se igrali. Na hribu za cerkvijo trava ni imela časa zrasti ... ravbarji in žandarji, igra čin, čin čin in streljanje so bili na dnevnem redu. Vse do reke Pesnice smo se lovili. A škode nismo delali. Bog ne daj, da slučajno nisi pozdravil odraslega, ki ti je prišel na pot. Če te je zatožil učitelju, so naslednji dan nastradali tvoji »ta sladki ob ušesu«.* Zaradi vseh teh iger in druženja sem rad hodil v šolo.« Da je bila igra v šoli veliko bolj zanimiva, je prepričan tudi Drago Koren: »*Igrače smo seveda tudi imeli, a le tiste, ki smo si jih naredili sami. Meni je bila najbolj všeč igra s steklenico. Si jo zavrtel in tisti, na katero je "ducn" pokazal, si lahko ukradel poljub. No ja, vsaj mislil si, da boš lahko.»*

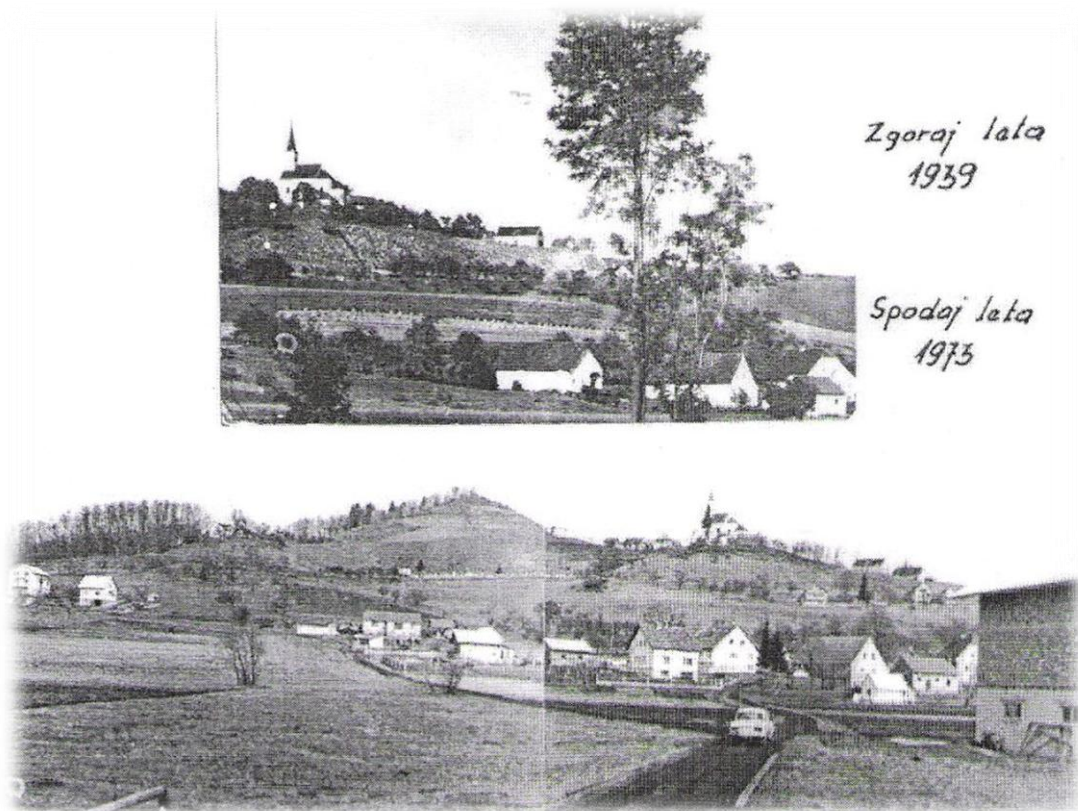

Tretješolci iz leta 1956 z razrednikom Kerenčičem (Arhiv Silve Hrast)

Na šoli je primanjkovalo predmetnih učiteljev, učitelji so poučevali tudi predmete, za katere niso bili usposobljeni. V šolskem letu 1961/62 je poučeval tudi Mirko Križman, danes priznani strokovnjak, katerega se z veseljem spominja Silva Hrast, roj. Hlade: » *V osmem razredu sem imela neverjetno umirjenega in inteligentnega učitelja, mislim, da je bil že takrat profesor slovenskega jezika, gospoda Mirka Križmana. Pri slovenskem jeziku smo končno postali pismeni. Še danes obvladam veliko zakonitosti slovenščine, ki jih je učil.*«

Da so učenci zelo skrbeli za red in čistočo, je v svojih spominih zapisal tudi Drago Korade: »*Naši šolski snažilki je bilo ime Marija Maček (po domače Mačekova Mica), ki je bila doma na sosednjem griču v Gradiški. Do nas otrok je bila zelo prijazna, a je skrbela, da smo prihajali v šolske prostore s čim manj blatnimi obuvali. Na dvorišču pred vhodom v šolo je bilo betonsko korito, pripravljena voda in zraven stare krpe. V šolo smo prihajali po blatnih poteh in stezah, na naših gumi škornjih pa se je do šole nabralo veliko blata. Vse to smo odstranili ob že omenjenem koritu, si umili škornje in šele nato smo smeli ob nadzoru snažilke Mice prestopiti šolski prag. Tudi reditelji so svojo nalogo vestno opravljali. V petem razredu (1966/67) je bil naš razrednik učitelj Hari Praper, ki je prihajal iz Maribora. Naš razred je bil tam, kjer imajo sedaj naši gasilci gasilsko opremo in vozila. Spomnim se, da smo bili v razredu določeni tudi reditelji, ki smo skrbeli za urejenost in red v razredu. Ko je nekega dne prišel v šolo naš razrednik prej kot po navadi, si je na dolgo tablo s kredo napisal novo učno snov (mislim, da je to bila »Izgovorjava črke l«). Še sedaj imam v spominu lepo pisavo z belo in drugimi barvnimi kredami na naši tabli. Naš skrbni reditelj Janez je pred pričetkom pouka z gobo vse to zbrisal ... saj mora biti vse urejeno, čisto. Ko je v razred vstopil razrednik, je nastal polom. Razrednik je razjarjen vprašal: »Kdo je to izbrisal!?« Ves prestrašen z nami vred se je oglasil Janez ... Hud prizor imam še vedno pred očmi: Janez je moral k tabli, tam pa je dobil »fizično zahvalo*«.

V sedemdesetih letih šola postane štirirazrednica in obenem podružnica OŠ Kungota, kar prinese kar nekaj sprememb tudi pri organizaciji pouka. V sedemdesetih in osemdesetih letih se kronika ni pisala, ohranjeni so le matični listi in matična knjiga. Spodnja Kungota je začela spreminjati podobo, drugačni časi so prinesli spremembe tudi v šolo. Sonja Meglič, dolgoletna učiteljica in vodja podružnice se spominja: » *Za nami je bilo obdobje nesporne avtoritete učitelja. Ko sem prišla v Spodnjo Kungoto, sem želela stike navezati tudi s starši, zato sem se posluževala obiskov na domu. Odločitev se je izkazala za pozitivno, saj se je poglobilo sodelovanje, ob poznavanju domačih razmer si lažje razumel ravnanje učencev.*«

Zgovorna slika iz družinskega albuma družine Matjašič (Zbornik Spodnja Kungota v objektivu časa)

NOVI ŠOLI V DOLINI – OD LETA 1982 IN VSE DO DANES

Omenjeno obdobje zaznamujejo številne spremembe. V osemdesetih letih še zadnje generacije pionirčkov, nato leta 1991 osamosvojitve, ki prinese strukturne spremembe na vseh področjih družbe. Tudi šolstva. Prehod od totalitarne komunistične države k demokratični samostojni Republiki Sloveniji nujno prinaša spremembe tudi v učne vsebine. Naslednje večje spremembe prinese uvedba devetletke z novimi učnimi načrti in nato posodobljenimi učni načrti, ki sledijo čez desetletje. Ob novih vsebinah se uveljavi tudi nov predmetnik in poimenovanje predmetov. Razvoj tehnologije omogoča nove načine dela. Šola na široko odpre vrata tudi otrokom s posebnimi potrebami.

Šolski stavbi

V šolskem letu 1982/83 se je pouk pričel v novi šoli. "Marleska" je bila zgrajena s samoprispevkom. Uresničile so se dolgoletne želje po novi šoli, šoli v dolini. Pritlična šola je imela štiri prostorne učilnice, telovadnico z garderobami, knjižnico, prostorno avlo, garderobe, prostor za hišnika in razdelilno kuhinjo. Bila je dobro načrtovana.

Po večletni želji krajanov Sp. Kungote, da si približajo krajevno samoupravo, vas vabimo na

REFERENDUM

ki bo v nedeljo, 20. decembra 1981 v zgradbi ob nogometnem igrišču, od 7. ure naprej, za preoblikovanje oziroma razdelitev KS Zg. Kungota v KS Zg. Kungota in **KS Sp. Kungota**.

Z referendumom

bi bili vključeni v KS Sp. Kungota naslednji zaselki: celotna Gradiška, deli Kozjaka, Rošpoha, Dol. Počehove in Sp. Dobrenja.

Združeni v KS Sp. Kungota bi lažje uresničevali svoje potrebe, lažje bi se dogovarjali, skratka lažje bi samoupravno odločali, ker bi nam bilo to dostopneje v manjši sredini in zaključeni zemljepisni celoti, kar zdaj ni primer.

KK SZDL Zg. Kungota

Vabilo na referendum in članek iz časopisa, ki poroča o napovedani otvoritvi šole v Sp. Kungoti (Arhiv Sonje Meglič)

Otvoritev 13. 6. 1982 (Arhiv Sonje Meglič)

"Marleska " je stala le nesrečnih 13 let.
(Šolska kronika)

9. 11. 1995 je zaradi vzdrževalnih del na strehi izbruhnil požar, šola je pogorela. Učenci in učitelji so se preselili v staro šolo, v kateri so si medtem prostore uredili člani PGD Sp. Kungota. Dobra organizacija Sonje Meglič, ki je šolo vodila, pomoč gasilcev, staršev in drugih krajanov je pripomogla, da so učenci v šolske klopi sedli že čez tri dni. Pouk je v gasilskem domu potekal do začetka oktobra 1996.

Temeljni kamen za novo šolo, ki je zgrajena na pogorišču prejšnje, je bil položen 26. 3. 1996, "malega likofa" smo se veselili 10. 6. 1996. Pouk v novi šoli se je pričel oktobra 1996, svečana otvoritev, na katero je prišel tudi predsednik vlade, Janez Drnovšek, je bila 9. 11. 1996. Ob otvoritvi so bili mansardni prostori še neobdelani, v pritličju so bile 4 učilnice, oddelek vrtca, telovadnica z garderobami, kuhinja, zbornica, knjižnico smo uredili v orodjarni in sanitarije. Nove šole smo se veselili ob dejstvu, da smo imeli malo učencev, zato smo hvaležni za prizadevanja takratnega župana Jožefa Karnerja, da šola v Spodnji Kungoti ostane.

Postavitev temeljnega kamna in "mali likov". Na desni fotografiji je takratni župan Jožef Karner. (Šolska kronika)

Selili smo se v oktobru 1996. (Šolska kronika)

Naša šola, Andrej Roj (Šolska kronika)

Od požara 9.11.1995 do otvoritve nove šole v
Spilungoti 20. oktobra 1996

Stran iz šolske kronike (Šolska kronika)

V naslednji letih smo opremljali prostore v mansardi. Leta 1998 sta bili urejeni učilnica in zbornica, dodatno učilnico v mansardi smo pridobili leta 2002. Šele leta 2009 smo namenu predali še dve učilnici in sanitarije. Zadnja dva prostora v mansardi, knjižnica in kabinet, sta bila urejena v šolskem letu 2011/2012. V tem času smo učilnice, zbornico in knjižnico večkrat selili, predvsem zaradi pridobitve novih oddelkov vrta. Za urejenost šole in okolice smo vseskozi zgledno skrbeli. Ob deseti obletnici šole smo šoli podarili novo barvo fasade. Da je naša šola urejena, nam uspeva tudi zaradi podpore sedanjega župana Igorja Stropnika. Kar nekaj opreme smo dokupili tudi z lastnimi sredstvi, ki smo jih pridobili v sodelovanju s starši.

Število učencev, časovna organizacija pouka

Število učencev in oddelkov v tem obdobju:

ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV	ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV
1982/1983	57	4	1997/1998	44	4
1983/1984	54	4	1998/1999	42	4
1984/1985	59	4	1999/2000	39	4
1985/1986	62	4	2000/2001	39	4
1986/1987	59	4	2001/2002	46	4
1987/1988	55	4	2002/2003	66	5
1988/1989	51	4	2003/2004	63	5
1989/1990	51	4	2004/2005	60	5
1990/1991	61	4	2005/2006	58	5
1991/1992	61	4	2006/2007	51	5
1992/1993	60	4	2007/2008	57	5
1993/1994	56	4	2008/2010	58	5
1994/1995	47	4	2010/2011	66	5
1995/1996	47	4	2011/2012	65	5
1996/1997	44	4			

TABELA 6: Število učencev v zadnjih letih narašča

Večino časa omenjenega obdobja je bila šola štiri oddelčna. Od šolskega leta 2002/2003 je na šoli 5 oddelkov; najprej zaradi sočasnega potekanja devetletke in osemletke, nato je na šoli ostalo pet oddelkov devetletne OŠ. V šolskih letih 1998/1999 in 1999/2000 je bila uvedena kombinacija. Kombinirano so se poučevali vzgojni predmeti. Kombinirano poučevanje vzgojnih predmetov v 4. in 5. razredu je potekalo tudi v šolskem letu 2007/2008 in 2008/2009.

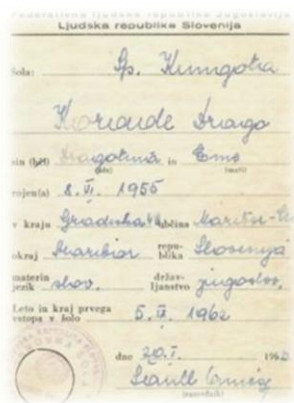
OPB (oddelek podaljšanega bivanja) je organiziran od šolskega leta 1983/84. V začetku šol. leta 2002/3 je bilo dovolj otrok še za drugi oddelek OPB, od leta 2006 so trije. Zadnja leta so učenci v OPB lahko vse do 16.30 ure.

Od leta 2006 je organizirano tudi jutranje varstvo, ki se prične ob 6.00 uri.

Pouk se prične v septembru. V šolskem koledarju so jesenske (krompirjeve), novoletne, zimske, prvomajske in poletne počitnice. Ob uvedbi jesenskih počitnic v šol. letu 1993/94 so se skrajšale zimske počitnice.

V učni proces so vključeni tudi otroci s posebnimi potrebami, delo z njimi je prav tako načrtovano v urniku.

Učenci prejmejo spričevala, ki so z uvedbo devetletke zamenjala izkaze; zelene knjižice, ki so jih ob polletju in zaključku šolskega leta prejeli vse od poveljnih časov.

Faksimile naslovnice in prve strani Izkaza o uspehu in vedenju, izdanega v Sp. Kungoti, leta 1963 (Arhiv Draga Koradeja)

Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

V novo šolo, prvo šolo v dolini, so se z učenci selile učiteljice: Ivanka Šmajš, Antonija Jarc, Majda Hlade, Danica Cafuta in Sonja Meglič. V kasnejših letih so poučevali tudi:

METKA MURAUS	1983/84
SONJA MARKO	1989
SIMONA ŠMAJS VODJA ŠOLE	1989/90–
ERIKA MATJAŠIČ PAHOR	1989/1990–
OLGA MAJCEN	1990–1991/92
ANDREJA ŽAGAR	1991
ALENKA PUŠNIK ZADRAVEC	1991/92–
PETRINA JAZBEC	1992/93
NADA STROPNIK	1993–
ALEN KRAJNC	1994/95
TANJA PLOHL	1995/96
ANDREJA CIGULA	1998/99–1999/2000
URŠKA KLINC	1999/2000
JOŽICA LEŠNIK ŠVAJGER	2001/2002
KSENIJA MITOV	2002/2003–
KARIN BLAS	2002/2003
DARJA KOVAČIČ	2004
RENATA KOKOT	2004/2005
NADA LAMPRET	2004/2005–
JOLANDA BIKIČ	2005/2006
MARIJA KRISTAN	2006–
POLONA HRASTNIK	2006/2007–

TABELA 7: Učitelji, ki so poučevali v obeh šolah v dolini

V omenjenem obdobju so šolo vodile Antonija Jarc (do decembra 1989), Sonja Meglič (do avgusta 1998), s šolskim leto 1998/99 sem funkcijo prevzela jaz.

Ravnatelj je bil do leta 1990 Jurij Leitgbeč, nato Vojislav Lazarev, ki je ravnatelj še danes.

Zadnja leta na šoli poučujejo tudi predmetni učitelji za vzgojne predmete in angleščino (Romana Vodnik, Nataša Podgoršek - angleščina, Tomaž Zorko - športna vzgoja, Milena Putar, Mlena Rataj - glasbena vzgoja). Z učenci s posebnimi potrebami in z učenci z učnimi težavami v tem obdobju delajo tudi socialni delavci, psihologi, specialni pedagogi, defektologi in mobilni pedagogi (Erika Stropnik, Petra (Vajberger) Baukman, Brigita Požar, Vesna Knuplež, Tanja Branisel, Alenka Ketiš, Hermina Zavrl, Veronika Benda, Nataša Satler,

Kaja Stropnik, Marinka Javornik in mobilni pedagogi iz Kamnika.) Del učne obveze sta eno šolsko leto na šoli opravičevala tudi Bernarda Šlehta in Marko Šebrek.

Učiteljski kolektiv v šolskem letu 2011/12. Na fotografiji so avtorice zbornika.

Organizacija pouka

Šolski dnevi so pestri. Novi načini dela izpodrivajo frontalno delo. Ob dnevih pouka po urniku so tu še dnevi dejavnosti, ki jih popestrimo z obiski različnih ustanov in zunanjimi sodelavci. Praznični dnevi na koledarju prinašajo prireditve in različne ustvarjalne delavnice. Šolski izleti, šole v naravi, športne aktivnosti v telovadnici v popoldanskem času in različni tečaji so stalnice. Ponuja se širok nabor krožkov, tudi angleščine in nemščine že od prvega razreda. V zadnjih letih smo uvedli ekološke dejavnosti, učenci se udeležujejo tekmovanj in nagradnih natečajev, vsako leto organiziramo srečelov, sodelujemo z društvi v kraju.

Na zdravniške preglede in cepljenja otroke vodijo starši. Za zobno preventivo je poskrbljeno z akcijo Zlata ščetka.

Starši svoje predloge in pobude sporočajo preko predstavnikov sveta staršev, na pogovornih urah in roditeljskih sestankih. Sodelovanje se kot uspešno že vrsto let kaže tudi v različnih dejavnostih, pa naj bodo to skupni izleti ali zbiranje starega papirja. Večino zbranih sredstev, ki smo jih porabili za nabavo učil in pripomočkov, smo pridobili v sodelovanju s starši.

V omenjenem obdobju se je zelo spremenil utrip življenja tako v šoli kot tudi v družinah. Nenehno hitenje in prizadevanja po več in še več nujno prinašajo posledice. Da je marsikaj drugače, razmišlja tudi Sonja Meglič: *»Ne, ni skomin po časih, ko je bil učitelj nesporna avtoriteta. Ne pogrešam let, ko so ključi učiteljev leteli po zraku in so zaradi pack v zvezku otroci pod ravnilom stiskali prstke. Lepo je, da je za nami tudi čas, ko so bili učenci*

nemalokrat tako drugače obravnavani zaradi slabih socialnih razmer. Učenje zaradi strahu je tudi za nami. K lepim spominom na prva službena leta sodijo ure, ko sem svojim učencem povedala kaj novega, nenavadnega. Široko odprte oči na eni strani in jaz kot vir informacij na drugi; učenci so bili moji in jaz njihova. Danes je učitelj težko vir informacij, tehnika ponuja toliko možnosti, da učenci brez težav pridejo do vseh tistih skrivnosti, ki jih je pred leti odstiral učitelj. Tudi zato je naloga učitelja v teh dneh težja. Hitenje je odneslo tudi čas, ki so ga starši preživljajo z otroki. Delo do štirih in še dlje, naj še kaj dodam? In v tem začaranem krogu izobilja in hitenja so se znašli otroci, ki vedno bolj vedo, kaj hočejo. Predvsem zase. In tako starši kot učitelji spet hitijo. Ugoditi jim. Z vsem tem dajanjem pa drug drugemu odvzamemo. Včasih se sprašujem, kam so šle vse vrednote. Spoštovanje je tisto, se mi zdi, ki se najbolj odmika. Pa bi ga morali pisati z zlatimi črkami. Tudi v kolektivu. Tega sem se dobro zavedala tudi takrat, ko sem postala vodja podružnice. Začetni strah je bil premagan, ko sem pri sodelavkah začutila željo po sodelovanju in ustvarjalnosti, ki je za prepoznavanje podružnične šole še kako potrebna. In tudi za lepe trenutke. Brez složnega kolektiva ne gre; ne v razredu ne v zbornici, še kako je potreben v sodelovanju v starši. Preživela sem lepa leta v našem malem kolektivu, v katerega se vedno znova rada vračam.»

Običajno pride s širokim nasmehom in veliko torbo (še iz starih časov, ker nič ne zavrže). V njej je vedno kaj sladkega. In ko ob odhodu zapre vrata, se kot njena naslednica zavem, da moram skrbno čuvati vse tisto, kar je dolga leta gradila v našem kolektivu. Predano delo, spoštovanje in veselje.

Vse to smo zmogle tudi ob nastajanju zbornika, iz katerega je razvidno, da je bilo življenje in delo na šoli skozi vso zgodovino zelo pestro, kar je prav gotovo razvidno tudi iz opisa posameznih dejavnosti, ki jih predstavljamo.

Naj vsem učencem, ki so svoja šolska leta preživeli pod našo streho, ostane v spominu veliko lepega. Spomini naj narišejo razigranost in širok nasmeh na lica!

Vanessa, Mai, Žan, Erik in Staš,
prvošolčki v letu 2011
(Šolska kronika)

Simona Šmajš

SPREJEM OTROK V PRVI RAZRED

*A male glave rastejo vneto,
prerastejo z letom male rokave,
male težave,
male besede,
male stezice...
Nekoč je majhnega konec.
In napoči veliko.*

(Tone Pavček)

Vstop v osnovno šolo je za vsakega otroka že od nekdaj izjemno pomemben dogodek. Največkrat si ga zapomni za vse življenje. Občutja, ki jih v tistem trenutku doživlja, vplivajo na njegov nadaljnji odnos do šole.

Šola povzroči velike spremembe v življenju otroka in cele družine. Uveljavi se nov življenjski ritem, pojavijo se drugačne dnevne rutine. Nastopijo nove obveznosti, porajati se začnejo mnoga vprašanja in negotovosti.

OD ZAČETKA ŠOLSTVA V SPODNJI KUNGOTI DO PRVE SVETOVNE VOJNE

V Spodnji Kungoti pred letom 1786 ni bilo javne šole. Prvi učenci (bilo naj bi jih le šest) so imeli pouk v privatni – mežnarjevi hiši (nekoč Šantlova last). Otroke so sprva poučevali tukajšnji duhovniki. V letih 1874 do 1875 je bilo zgrajeno prvo šolsko poslopje z dvema učilnicama.

Šolsko leto se je v teh letih po navadi pričelo svečano vsako sredo po veliki noči s sveto mašo in se prav tako zaključilo z zahvalno molitvijo naslednje leto v torek v velikonočnem tednu.

Število vpisanih otrok v prvi razredu

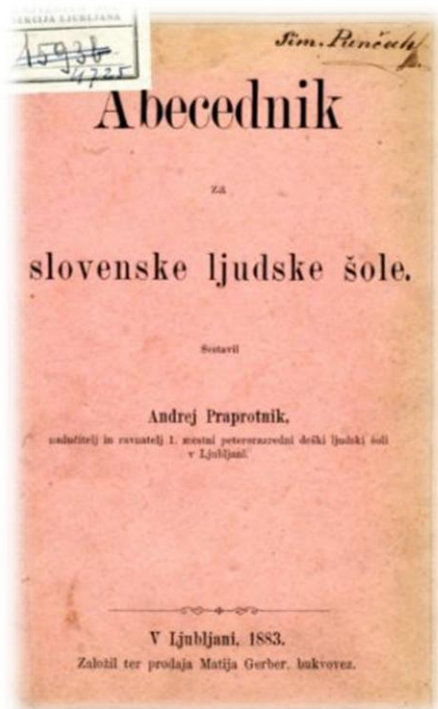
V šolski kroniki najdemo do šolskega leta 1892/1893 le podatke o številu vseh otrok na šoli. Za to šolsko leto lahko prvič zasledimo podatek, da je v šolo na "novo" vstopilo 38 novincev. Tudi v prihodnjih šolskih letih se je število na novo vpisanih otrok gibalo okrog 40. V šolskem letu 1910/1911 je bilo v prvem razredu kar 48 učencev.

Takratna šola je bila dvorazredna, tako so bili v isti učilnici novinci in ostali učenci in je bil pouk kombiniran.

Pouk v prvem razredu

O učnih knjigah, ki so jih uporabljali pred letom 1860, v šolski kroniki ni zapiskov. Vendar je poznano, da sta bili Malo in Veliko berilo prvi učni knjigi v slovenskem jeziku, ki so ju uporabljali pri nas, saj jih je v naše šole uvedel škof Anton Martin Slomšek, ki je preselil sedež škofije iz Št. Andraža na koroškem v Maribor. Šele leta 1870 so bile uvedene »prave« slovenske čitanke, ki niso vsebovale nemškega besedila, vendar niso ustrezale novim učnim

načrtom. Tako so leta 1876 sestavili novo čitanko, ki je bila usklajena z učnim načrtom. V Spodnji Kungoti so začeli uporabljati slovenski abecednik in berilo po letu 1880.

Abecednik za slovenske ljudske šole (1883), Abecednik za slovenske ljudske šole (1896), Berilo za obče ljudske šole (1911), Moja prva čitanka (1913)
(Fototeka slovenskega šolskega muzeja)

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu od 1786 do prve svetovne vojne

Točnih podatkov o tem, kateri učitelj je poučeval v katerem razredu, v šolski kroniki ne najdemo, domnevamo pa lahko, da so tudi učence v prvem razredu poučevali učitelji in duhovniki, ki so v tistem času poučevali na šoli.

OBDOBJE MED OBEMA VOJNAMA

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu

Od leta 1919 je prvošolce kar nekaj časa poučevala Elizabeta From, žena tedanjega šolskega upravitelja Vekoslava Froma. Njena hčerka, Nada From Potočnik, se je kot učiteljice v svoji knjigi Naš Slavko spominja takole: *»Mama je bila odlična elementarka in nas je celo svojo številno četo naučila brati, pisati in računati do dvajset.«* Po odhodu Fromovih iz naših krajev je prvošolčke poučevala tudi Avrelija Rogošek.

Prvošolci skupaj z učiteljico Elizabeto From in župnikom gospodom Vincencem Kranerjem iz leta 1929
(Spodnja Kungota skozi čas objektiv, lastnik fotografije Jože Muršič)

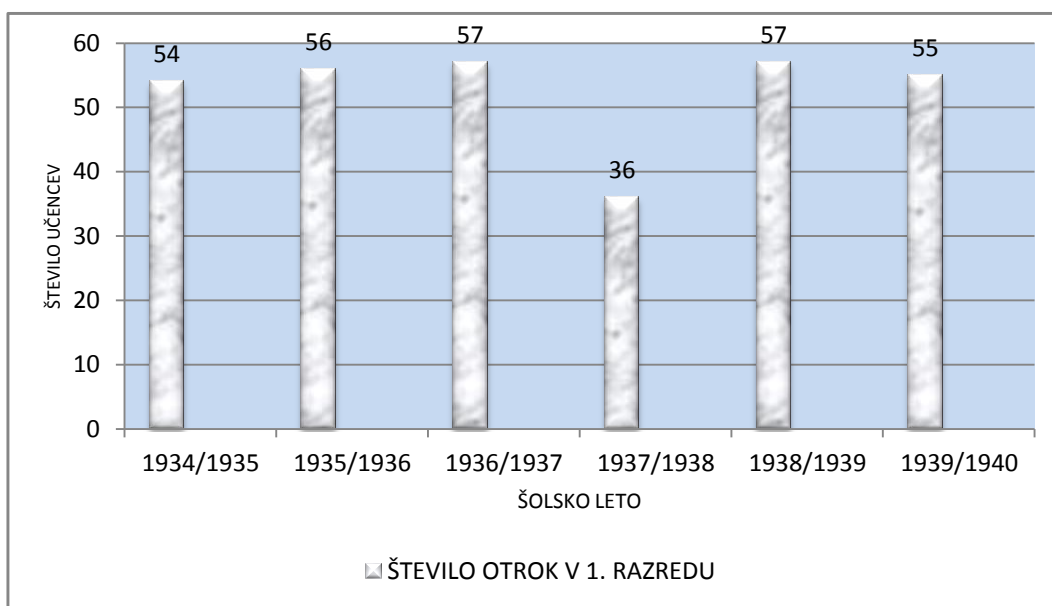
Pouk v prvem razredu

Svojih prvih dni v šoli se spominja tudi gospa Filomena Ul, rojena Marinšek (po domače Marinškova Menika), ki je v šolo vstopila v letu 1930. *»Spomnim se, da sma šla z Jožejom dol po hribu. Se še spomnim svoje obleke; bila je nabrana, pa bele bluzice, take s špicami. To sem oblekla posebej za v šolo. Res sem bla lepo zrihtana. Pri lipi so nas čakali učitelji, pa smo šli not v razred. Razredničarka mi je bila Fromova. Gospa je bila dobra, gospod pa je bil hud. Sama sem bla v jeseni dosti doma, ker je bilo doma veliko dela. Fromova pa mi je vedno napisala kot, da sem bla v šoli.«*

Pouk se je v obdobju med vojnama pričel oktobra ali novembra, od leta 1923 že od septembra naprej. Šolsko leto se je končalo na Vidov dan v juniju. V kroniki lahko preberemo, da je prvi šolski dan v tistih časih trajal pravzaprav tri dni; prvi dan je potekalo t.i. zapisovanje, drugi dan služba božja, tretji dan je bil namenjen začetku pouka.

Število otrok, vpisanih v prvi razred

Ker je bil tudi prvi razred v tem času kombiniran z drugimi oddelki, v kroniki ne najdemo le podatkov o številu prvošolcev, pač pa o vseh učencih, ki so obiskovali šolo. Šele od šolskega leta 1934/1935 so v kroniki zbrani tudi podatki o številu učencev po posameznih razredih

Število vpisanih otrok v 1. razred od šolskega leta 1934/1935 do leta 1939/1940

V šolskem letu 1931/1932 je prvi razred obiskovalo kar 86 učencev. (Šolska kronika)

Tudi gospe Ivanki Soršak, rojeni Kostrevec, spomini še radi posežejo tja daleč v leto 1936, ko je prvič prestopila šolski prag. Spominja se, da so učenci takrat veliko brali in pisali. *»Učenci smo pri pouku uporabljali Fromovo stavnico. Nastavljali smo črke in zapisovali Ivo in Ana. Stavnica nam je bila v pomoč pri branju in pisanju. S kamenčki smo pisali na tablico.«*

Fromovi didaktični pripomočki (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Nada From Potočnik je v svoji knjigi svojega očeta, Vekoslava Froma, dolgoletnega učitelja, izumitelja in šolskega upravitelja v Spodnji Kungoti, opisala takole: *»Naš ata je pravzaprav vse svoje kratko življenje posvetil svojemu poklicu. In ves čas je poleg drugega tuhtal o didaktičnih pripomočkih, s katerimi bi posodobil pouk. Imel je patent (še z Dunaja) za svojo stavnico, ki so jo uporabljali na mnogih šolah, vendar je še vedno razmišljal, kako bi kaj predrugačil, da bi bilo bolj praktično in estetsko.«* (Naš Slavko, str. 7)

»Mala stavnica je bila škatla - morda v obliki velike bonboniere, samo da se je odpirala kot vrata. Na dnu so bili v dveh vrstah predalčki s po deset črkami naše abecede po vrstnem redu (male črke, na drugi strani velike začetnice) in še ločila. Ko si škatlo odprl, pa si v nagnjen "pokrov", opremljen z letvicami, lahko s črkami, ki si jih jemal iz predalčkov, nastavljal poljubne besede ali stavke in se s tem učil pisati in brati.«(Naš Slavko, str.7)

Risbo, ki je krasila Fromovo stavnico, je s tušem narisal Fromov nečak, Milan Werk, kartograf v Mariboru. *»Pri mizi sedi fantek (verjetno Slavko), na mizi ima odprto stavnico in na "pokrovu" je zapisano: Cicibanov rod, pozdravljen vsepovsod. V ozadju pa je Kungota, točno takšna, kot sem jo opisala. Takšna risba je bila na naslovni strani škatle, dokler si ata ni omislil manjše, ki se je odpirala kot zvezek - levo črke, desno sestavljanje. Velika stavnica pa je stala nekje pri tabli, visoka mogoče meter in pol, lesen okvir, ob straneh omarici s predalčki in črkami (zdi se mi, da tudi s številkami), vmes spet prostor za sestavljanje ali branje "nastavljenega". Mislim, da je bilo veliko računalo s kroglicami tudi atova zamisel, ker je v Melju poznal nekega strugarja, ki mu je dostavljal izstružene krogle.«*(Naš Slavko, str.8)

Fromova Mala stavnica in drugi učni pripomočki (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Risba s Kungoto v ozadju krasi "pokrov" Fromove stavnice (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

SPREJEM PRVOŠOLČKOV V ŠOLO PO DRUGI SVETOVNI VOJNI DO LETA 1963

Od leta 1941-1945 je v našem prostoru delovala nemška šola z nemškimi učitelji. Gospod Roman Košutnik, od leta 1936 šolski upravitelj na tukajšnji šoli, je za obdobje med vojno, ko se šolska kronika ni pisala, zapisal: »V aprilu leta 1941 so za čitanje uporabljali "Kinderwelt", drugih knjig učenci v šoli niso imeli.«

Čitanka iz leta 1941, ki so jo uporabljali tudi učenci v Spodnji Kungoti (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

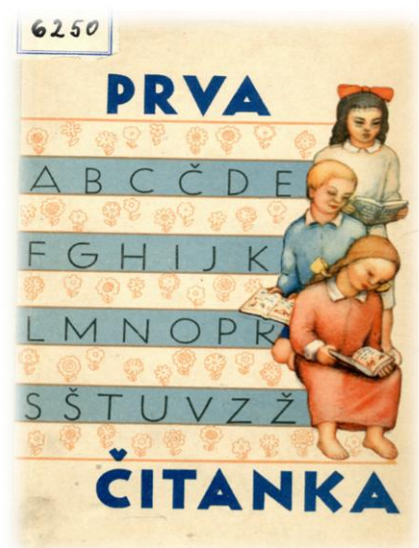
Podatkov o trajanju šolskega leta v času 2. svetovne vojne v kroniki ni zaslediti, v prvih povojnih letih se je leto pričelo v sredini oktobra in končalo zadnjega avgusta naslednjega koledarskega leta. Od šolskega leta 1957/1958 šolsko leto traja približno tako kot danes-začetek v prvem tednu septembra, konec v tretjem tednu v juniju.

Pouk v prvem razredu

V šolski kroniki lahko zasledimo, da se je od leta 1948 novo šolsko leto pričenjalo s skupno slovesno proslavo v prostorih šole in ne več v cerkvi. Na šolskih proslavah so šolski upravitelji staršem začeli "orisovati delo na šoli", jih pozivati, naj svoje otroke v šolo pošiljajo redno, naj se redno udeležujejo sestankov, proslav itd.

Silva Hrast, rojena Hlade, je šolo v Sp. Kungoti obiskovala od leta 1954 do leta 1962. Spominja se, kako pomembno je bilo v tistih časih lepo brati in še lepše pisati. »Učiteljice so vedno lepo pisale in lepo pisavo so zahtevale tudi od nas, učencev. Pri vsakem spisu se je ocenilo delo (pravopisne napake) in oblika, kjer se je ocenjevala pisava. Težave so imeli tisti učenci, ki so »metali« črke. Sama sem bila med temi; oče mi je tedensko pregledoval zvezke, trgal liste iz zvezka, če ni bil zadovoljen z mojo pisavo, sama pa sem morala velikokrat prepisovati.«

Gospod Jože Kapun, ki je obiskoval prvi razred v šolskem letu 1959/1960, se vstopa v šolo spominja takole: »V šolo smo šli z velikim strahom. Z mano je šla mama ali babica. Bil sem do skrajnosti prestrašen; nepripravljen na spremembo, na veliko otrok v razredu, stroge učitelje. Prišli smo v razred, posedli so nas; velike od zadaj in male od spredaj. Spomnim se, da sem bil v prvem razredu odličen. Ko nas je učitelj vprašal branje, si moral znati brati. Če ne, si bil tudi tepen.«

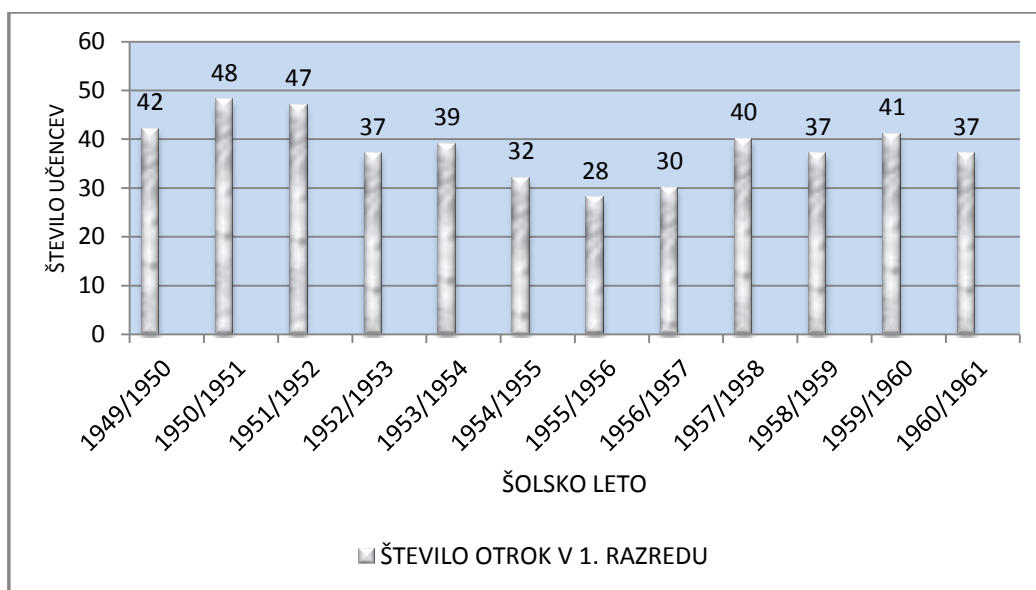
Moja čitanka iz leta 1951
(Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1945 in 1961

ŠOLSKO LETO	UČITELJI V PRVEM RAZREDU
1945-1954	ORESTA KOŠUTNIK
1954-1958	MARICA ARSENJUK
1958-1959	NI PODATKA
1959-1960	TEREZIJA KERIC
1960-1961	MAGDA MAJER

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1945 in 1961

Število vpisanih otrok v 1. razred med leti 1949 in 1961

Število vpisanih otrok v 1. razred od šolskega leta 1949/1950 do leta 1960/1961

V kroniki zasledimo, da so bili prvošolci od šolskega leta 1955/1956 ob dnevu republike sprejeti v pionirsko organizacijo. Tega dne so postali pionirji. Zadnji prvošolčki so častno prisegli in bili sprejeti med pionirje v šolskem letu 1989/1990.

SPREJEM PRVOŠOLCEV OD LETA 1961 DO LETA 1989

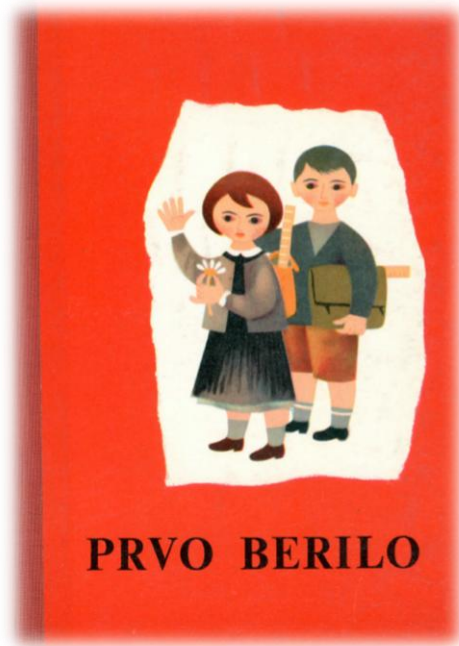
Pouk v prvem razredu

»Prva učiteljica in naša razredničarka je bila Anica Šantl, ki je živela v šolskem bloku v bližini gostilne Fifolt. Spomnim se prvih šolskih dni (september 1962) in prijazne učiteljice Anice. Ko smo prišli v razred, smo se posedli. Jaz nisem skoraj nikogar poznal in sem se vsedel na še prazen stol nekje v sredini. Vsi smo z velikim nemirom pričakovali, kaj nam bo povedala učiteljica Anica. Spomnim se le, da nam je dala navodilo, da vstanemo, pridemo do nje oziroma do table, se obrnemo in najdemo svoje mesto v razredu. To smo počeli večkrat dnevno, dokler nismo vsi "trofili" svoj stol v razredu.

V razredu, ki je bil v prvem nadstropju, nas je pozimi grela lončena peč. Ne spomnim se, kdo je skrbel, da je bila peč vedno oskrbovana z drvimi. Po pripovedovanju starejših učencev so za to skrbeli učenci sami,« se spominja svojih začetkov šolanja Drago Korade, ki je tukajšnjo osnovno šolo obiskoval od leta 1962 do 1968.

Slavica Velički, rojena Ribič: *»V šolo smo šli sami. Doma so nam zapovedali, da je šola resna in stroga stvar. Zato smo v šolo šli s strahom. Učitelji so nas čakali zunaj, sprejeli v avli. Učiteljice so klicale svoje učence, na koncu smo ostali le prvošolčki. Razredničarka nam*

je pokazala učilnico, nas razporedila na mesta, kjer bomo sedeli. Bilo je strogo; sedeli smo deklica in deček, deklica in deček, veliki zadaj in manjši spredaj. Ko sem šla v šolo, sem že poznala črke (imela sem dva starejša brata). A vedno znova, ko sem bila vprašana, me je bilo strah, da ne bi znala odgovoriti na učiteljičino vprašanje. Velik poudarek je bil na pisanju, branju in računanju, drugih predmetov se sploh ne spominjam. Sama sem bila levičarka, pa sem se morala naučiti pisati z desno. Ko je bilo treba brati, si se moral vstati in glasno brati. Če nisi znal brati, je bila to sramota.«

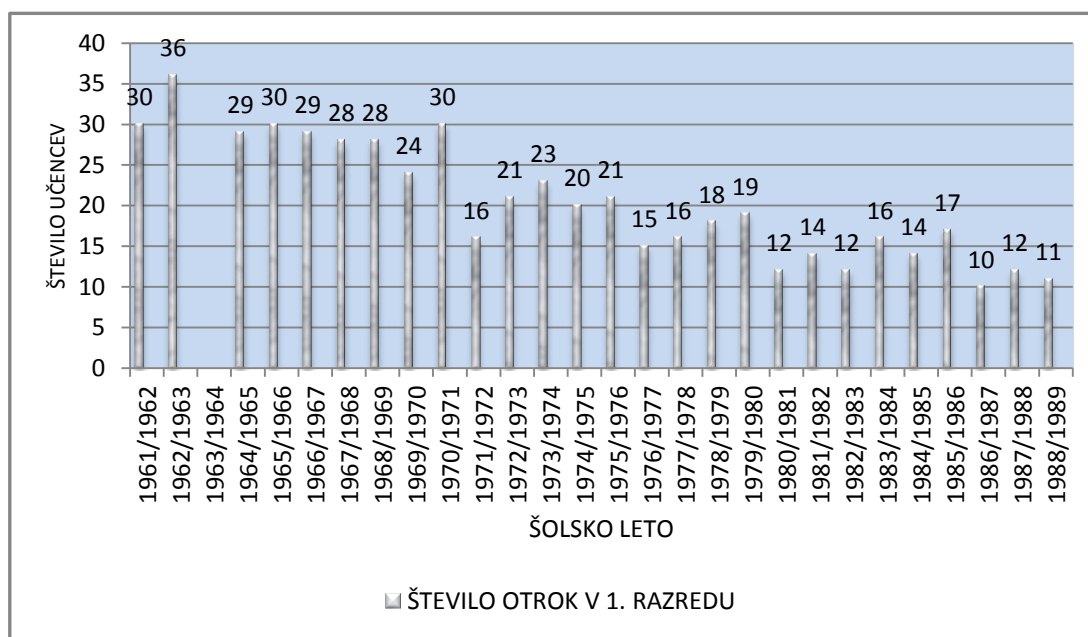
Prvo berilo iz leta 1970
(Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1961 in 1989

ŠOLSKO LETO	UČITELJI V PRVEM RAZREDU
1961-1962	JELKA KRIŽMAN
1962-1963	ANICA ŠANTL
1963-1967	ANICA ŠANTL
1967-1989	IVANKA ŠMAJS

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1961 in 1989

Število vpisanih otrok v 1. razred med leti 1961 in 1989

Število vpisanih otrok v 1. razred od šolskega leta 1961/1962 do leta 1988/1989

SPREJEM PRVOŠOLČKOV V DEVETDESETIH LETIH IN VSE DO DANES

Nekaj pa se v mnogih šolskih letih zagotovo ni spremenilo. Vstop otroka v šolo je zanj še vedno nekaj posebnega. Sprejem šolskih novincev na naši šoli vedno spremlja bogat kulturni program, ki ga organizirajo razredničarke s pomočjo učiteljic in otrok, ki pridno obiskujejo najrazličnejše interesne dejavnosti.

Pouk v prvem razredu

Na prvi šolski dan vežejo lepi spomini tudi Tejo Petrič, letos učenka 9. razreda. »Bil je lep sončen dan, ko smo s starši prišli v svetlo učilnico z velikimi okni. V učilnici je bilo veliko igrač in velikih miz, ki so takoj spodbudile moje zanimanje. Nato smo s starši ob pomoči učiteljice izdelovali miške s pikčastimi oblekami, ki so kasneje krasile okna v učilnici. Seveda smo bili otroci zelo razigrani, delo smo prepustili staršem in se šli igrati v koticke: kuhinjo ali v lutkovno gledališče. Takrat sem opazila deklico s srčkanim pogledom in nasmehom do ušes. Takoj sva se pričeli pogovarjati in skupaj igrati. In tako je nastalo za nekaj let nerazdružljivo prijateljstvo.« (Zbornik OŠ Kungota, izdan ob 250-letnici šolstva v Zg. Kungoti, str. 159)

Na skupni slovesni proslavi učence, delavce in starše prvošolcev pozdravijo tudi župan, ravnatelj in policist. Na njihovi novi poti v življenju jim zaželi čim več uspeha in prijetnih trenutkov v hramu učenosti.

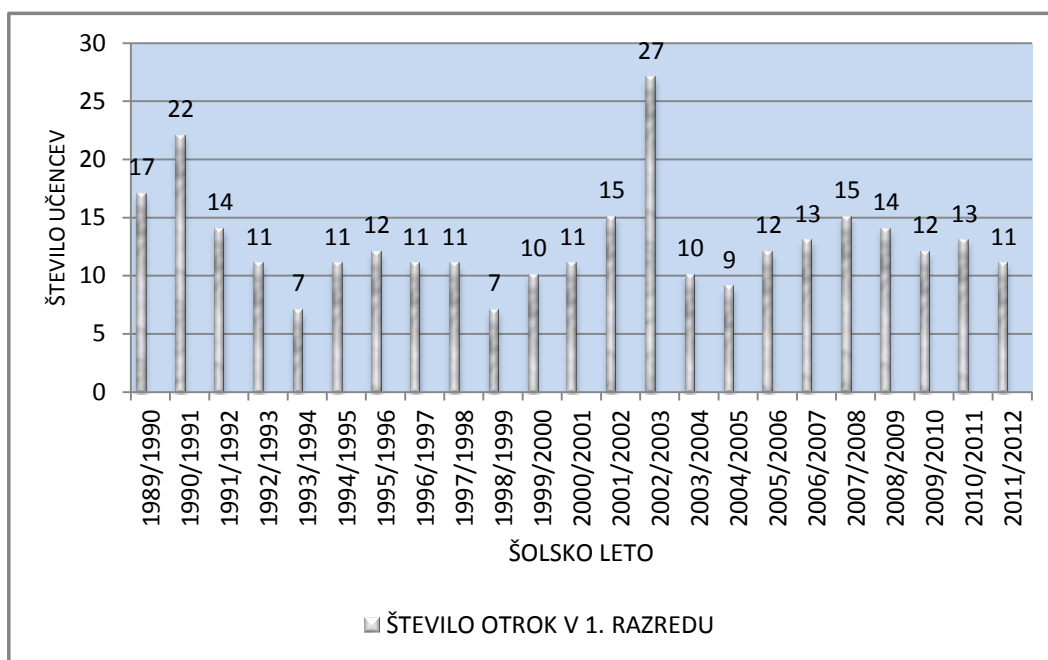
Prvo berilo iz leta 1990
(Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1989 in 2012

ŠOLSKO LETO	UČITELJI V PRVEM RAZREDU
1989-1994	SIMONA ŠMAJS
1994-1995	ALENKA PUŠNIK
1995-2001	SIMONA ŠMAJS
2001-2002	ALENKA PUŠNIK
2002-2003	SIMONA ŠMAJS, ALENKA PUŠNIK
2003-2004	SIMONA ŠMAJS
2004-2005	ERIKA PAHOR
2005-2006	SIMONA ŠMAJS
2006-2007	ALENKA PUŠNIK
2007-2008	MARIJA KRISTAN, POLONA HRASTNIK
2008-2012	MARIJA KRISTAN

Učitelji, ki so poučevali v prvem razredu med leti 1989 in 2012

Število vpisanih otrok v 1. razred med leti 1989 in 2012

število vpisanih otrok v 1. razred od šolskega leta 1989/1990 do leta 2011/2012

Iz zgornjega grafa je razvidno, da se število vpisanih otrok v zadnjih dveh desetletjih giblje okrog 15. Izjema je le šolsko leto 2002/2003, ko je tudi na naši šoli bila uvedena devetletka; sočasno je tako obiskovalo prvi razred devetletke 8 učencev in 19 učencev prvi razred osemletke.

Prvi "devetletkarji" z razredničarko v šolskem letu 2002/2003 (Šolska kronika)

Zadnja generacija prvošolcev v osemletni osnovni šoli (šol. leto 2002/2003) (Šolska kronika)

Od šolskega leta 2001/2002 pripravijo učenci prvih razredov skupaj z razredničarkami krajši kulturni program ob razdelitvi pisnih ocen, ki jih prejmejo ob koncu šolskega leta.

Prvič v šoli v šolskem letu 1992/1993 (Šolska kronika)

Tudi v šoli nam je zelo lepo. (šol. leto 2001/2002) (Šolska kronika)

Vse od šolskega leta 2007/2008 prvošolce poučuje učiteljica Marija Kristan. (Šolska kronika)

ORGANIZIRANOST MALE ŠOLE V NAŠEM KRAJU

Mala šola je vrsto let predstavljala del sistema vzgoje in izobraževanja in je bila namenjena pripravi otrok na osnovno šolo. Z izvajanjem programa male šole se je v Spodnji Kungoti pričelo v letu 1970. Mala šola se je izvajala 2 do 3 krat tedensko po pouku v prostorih šole. Pouk je trajal 2 do 3 ure dnevno. Vodila jo je Sonja Pahor, ki je v dopoldanskem času poučevala v šoli.

Od leta 1981 je bilo otroka pred samim vstopom v šolo obvezno vključiti v program male šole. V našem kraju se je izvajal le skrajšan program male šole. Vzgojiteljica je trikrat tedensko v prostorih knjižnice (v stari marlesovi šoli) pripravljala otroke na vstop v šolo. Zdravka Požar, večletna vzgojiteljica v skrajšanem programu male šole, pravi, da je bil program dela precej podoben današnjemu; veliko časa se je namenilo socializaciji otrok, razvijanju govora in poslušanja, razvijanju matematičnih predstav. Ker se je izvajal le skrajšan program, je bilo manj časa za igro.

Prvič je bila organizirana celoletna in celodnevna mala šola v našem kraju v šolskem letu 1993/1994. Ohranila se je vse do uvedbe devetletke, tj. do šolskega leta 2002/2003. Vodila jo je vzgojiteljica Silva Vnuk.

Mi smo mali maturantje (Šolska kronika)

Še malo, pa bo v novem šolskem letu (2012/2013) v prvi razred sedlo kar 21 novih vedoželjnežev; gotovo zelo ponosnih nase, ker so že tako veliki. Niso več majhni otroci, kakršni so tisti, ki obiskujejo vrtec. Naj se z veseljem in radostjo spominjajo tega posebnega dne - prvega šolskega dne.

Polona Hrastnik

PREHRANA V OSNOVNI ŠOLI

Redna, zadostna in kakovostna prehrana je vir zdravja v vsakem starostnem obdobju, potrebe po njej pa so različne. Iz hrane črpamo energijo, brez katere ne moremo živeti, se gibati in delati. Hrana tudi gradi in obnavlja telo, nepravilna prehrana pa znižuje odpornost proti boleznim; s hrano tudi uravnavamo presnovne procese v organizmu.

Slovenija je ena izmed redkih evropskih držav, ki ima v šolah organiziran sistem prehrane otrok in mladostnikov. Ta organiziran sistem prehrane je urejen na nivoju države in je tudi uzakonjen. Vendar ni bilo vedno tako.

Malica v šoli ni bila organizirana in uzakonjena vse do leta 1953, ko so z odlokom potrdili obvezno osemletno šolanje in so začele delovati t.i. šolske mlečne kuhinje. In tako je bilo tudi v Spodnji Kungoti. Starši so svojim otrokom za v šolo lahko ponudili le tisto, kar je zraslo doma (sadje), premožnejši tudi košček kruha, marsikateri otrok pa je dopoldneve v šoli preživel tudi brez malice.

Nada From Potočnik, hči nekdanjega šolskega upravitelja, se v knjigi Naš Slavko takole spominja svojih sošolcev pri malici: *»Ti so za južino imeli kos kruha ali jabolko, a ne vsi. Jaz sem dobila žemljico z medom ali marmelado, ki pa sem jo - tako mi je pred kratkim povedala sošolka Marica - včasih tudi zamenjala za kos črnega kmečkega kruha. Zdaj pa mislim, da je tisto žemljico poželjivo gledalo še kakšno oko, a mi ni padlo na misel, da bi se ozrla naokrog.«* (Naš Slavko, str. 9)

Ivanka Soršak, rojena Kostrevec, ki je šolo v Spodnji Kungoti začela obiskovati leta 1936, se zelo dobro spominja trenutka, ko je prvič v svojem življenju videla sir. *»Spominjam se, kako si je nekoč učiteljska družina rezala sir. Sama pomanjkanja hrane nisem nikoli občutila, ker smo živeli pri velikem kmetu, kjer je bila mama kuharica; urejala je tudi vrt in molzla krave. A še dolgo po tistem, ko sem ga videla, sir namreč, sem se spraševala: Kaj neki je to?«*

V šolskem letu 1951/1952 lahko v šolski kroniki prvič preberemo, da je bilo v začetku šolskega leta kar 70 otrok, ki so prejeli brezplačno hrano (mleko, sir, sladkor, kruh) od Mednarodnega dečjega fonda (MDF). Hrana se je kuhala v sosednji hiši in je bila okusno pripravljena. Delila se je pod vodstvom učiteljstva.

Marjeta Gamser: *»Malico so v šoli dobili samo nekateri, tisti najrevnejši. To je bila tako imenovana ameriška hrana v "unra paketih". Šlo je za mednarodno pomoč. V teh paketih je bilo mleko v prahu, sir, margarina in verjetno tudi sladkor. Otroci kmetov in obrtnikov te malice nismo prejeli. Mleko smo sicer lahko pili vsi, a v šolo si je bilo potrebno prinesiti svojo skodelico. Te skodelice smo puščali v omari neumite in na njih so se velikokrat zaredile muhe. Enkrat na teden ali na mesec smo vsi morali piti ribje olje z iste žlice za močnejše kosti. Včasih so večji učenci v kuhinji morali sami mešati mleko z veliko kuhalnico in pomagati učiteljicam.«*

Silva Hrast, rojena Hlade, ki je tukajšnjo osnovno šolo obiskovala med leti 1954 in 1962, pa se spominja, da so v šoli že vsi učenci dobivali t.i. "unra" ali ameriško malico, kot so jo sami

poimenovali. *»Po kruh smo hodili k Rudlu in po malici smo morali tudi večkrat pomiti posodo. Učenci smo pomagali učiteljicam tudi pri pripravi malice. Pojedlo in spilo se je vse, kar smo dobili.«*

Kljub mednarodni pomoči, pomoči občine (Spodnja Kungota je takrat spadala v občino Maribor-Košaki), Območni enoti Rdečega križa, je hrane v šolski kuhinji vedno znova primanjkovalo. Učenci so skupaj z učitelji pri kmetih v nabiralnih akcijah nabirali sadje (in kuhali marmelado), fižol, krompir, zelje itd. V šolski kroniki lahko preberemo, da se je v šolski kuhinji v šolskem letu 1960/1961 že prvič dvakrat do trikrat tedensko pripravljala enolončnica. Do tega šolskega leta so učenci v šoli prejeli le mlečne obroke (mleko v prahu, kakav, mlečni namazi, mast itd).

Jože Kapun se z nasmehom na obrazu spominja, kako sta s sošolcem odhajala po sveži kruh v trgovino, k Rudlu. *»S sošolcem sva nosila malico. Kuharica Bronica Labaš nama je zaupala ključ hodnika pred šolsko kuhinjo. V trgovini sva vzela kruh, ki je že bil pripravljen v vreči. Iti v trgovino je bilo pravo doživetje, ker ti takrat ni bilo treba sedeti v šoli. Pozimi sva se do Rudla peljala kar s sankami, poleti pa sva šla kar po bližnjici, mimo Matjašičev. Enkrat nama je sveži kruh tako zelo dišal, da sva ga po poti ščipala in jedla. O tem kuharici seveda nisva nič povedala. Naslednji dan nama je Labaševa rekla, naj kruha ne puščava več na hodniku pred kuhinjo, ker so v hodniku miši. Danes vem, da naju je takoj posumila, da sva jedla kruh.«*

Tudi Drago Korade se še zelo dobro spominja pripetljajev, povezanih s prehranjevanjem v šoli. *»Tik ob naši šoli je bila šolska kuhinja (mislim, da smo rekli "mlečna kuhinja"), v kateri sedaj živi družina Ferk. Takrat so rekli, da je naša kuharica Bronica. V jesenskem času smo prinašali v šolo ozimnico, ki smo jo nato dobili za malico. Spomnim se, da sem s sošolko Zvonko Jarc nesel iz njihove kmetije polno korpo zrelih jabolk. Že od malega imam zelo rad kruh. Morda se zato še posebej spominjam Ketiševega Slaveka – bil je nekaj let starejši, močnejši in zato koristno uporaben tudi za šolsko kuhinjo in nas. Ko sem prihajal proti šoli, sem opazil v bližini Lilekove hiše skupino sošolcev, ki so po ozki potki prihajali po strmini v šolo. Glavni med njimi je bil Slavek, ki je na močnih plečih dnevno prinašal v beli vreči v našo šolo sveže pečeni kruh – oh, kako bi mu takrat rad ukradel sveži krajec ... V mojih očeh je bil kakor Miklavž (v tistih časih je bil prepovedan) ali dedek Mraz.«*

Šolska malica se je v šoli na hribu kuhala vse do leta 1982. Z zgraditvijo nove montažne marlesove šole v mesecu juniju leta 1982 je kuhinja postala razdelilna; hrana se je začela pripravljati in voziti iz centralne kuhinje v Zgornji Kungoti. Otroci so takrat malicali in kosili v veliki in lepo urejeni jedilnici. Od leta 1996, ko je bila zgrajena današnja šola, šola jedilnice nima. Otroci malicajo in kosijo v svojih razredih. Vrsto let (od leta 1983 do leta 2002) je pri dostavi hrane in njeni delitvi pomagala Nada Požar. Velikokrat ji je na pomoč priskočila tudi Zlatka Marksl. V kuhinji so od leta 2003 naprej delali še: Petra Ferk, Suzana Kokol, Nataša Zemljič, Karlo Stopajnik.

Nada in Zlatka sta vrsto let skrbeli za lačne trebuščke šolarjev. (Šolska kronika)

Od šolskega leta 2009/2010 malico in kosila otrokom razdeli Aleksandra Murko, v zadnjem šolskem letu ji pri delitvi kosil (v šoli kosi kar 64 od 65 učencev) pomaga tudi Edita Lovenjak.

Aleksandra Murko in Edita Lovenjak pri delitvi kosila

Karolina Lišnič in Lea Robič pri kosilu (Šolska spletna stran)

Kljub temu da živimo v času, ko večina otrok ne živi v pomanjkanju, skušamo tako pri malici kot pri kosilu pri učencih ozavestiti, kako pomembna je zdrava in uravnotežena prehrana v njihovem življenju. Zdrave prehranjevalne navade, ki jih otroci pridobijo v zgodnjem otroštvu, namreč pomembno vplivajo na izbiro živil in način prehranjevanja tudi v kasnejšem življenjskem obdobju in s tem na zdravje v odrasli dobi. Raziskave namreč kažejo, da je zaradi slabe prehrane med otroki in mladostniki v porastu sladkorna bolezen, vsako leto se povečuje delež čezmerno težkih in debelih otrok. Slovenija se med 41 evropskimi in severnoameriškimi državami po čezmerno hranjenih in debelih 15 letnikov uvršča v prvo tretjino.

Zato je še kako pomembna ustrezna sestava šolskih jedilnikov v šolskih kuhinjah.

Polona Hrastnik

Veliko dejavnosti na šoli, med njimi predvsem prireditve, so bile vedno odsev ideologije nekega časa. Tudi zato so se v zgodovini zelo spreminjale. Svoj pečat so s svojimi idejami prav gotovo dodali tudi ustvarjalci, tako učitelji kot učenci.

V ČASU DO PRVE SVETOVNE VOJNE

Iz šolske kronike je razvidno, da so svečanosti ob koncu 19. stoletja in v začetku 20. stoletja potekale predvsem ob verskih priložnostih. S svečano sveto mašo in himno se je običajno pričelo in zaključilo šolsko leto. Šolske maše so bile tudi med šolskim letom. Kot svečanosti se omenjata sveta spoved in obhajilo, ki sta bila praviloma štirikrat letno. Posebno pozornost so namenili sveti birmi.

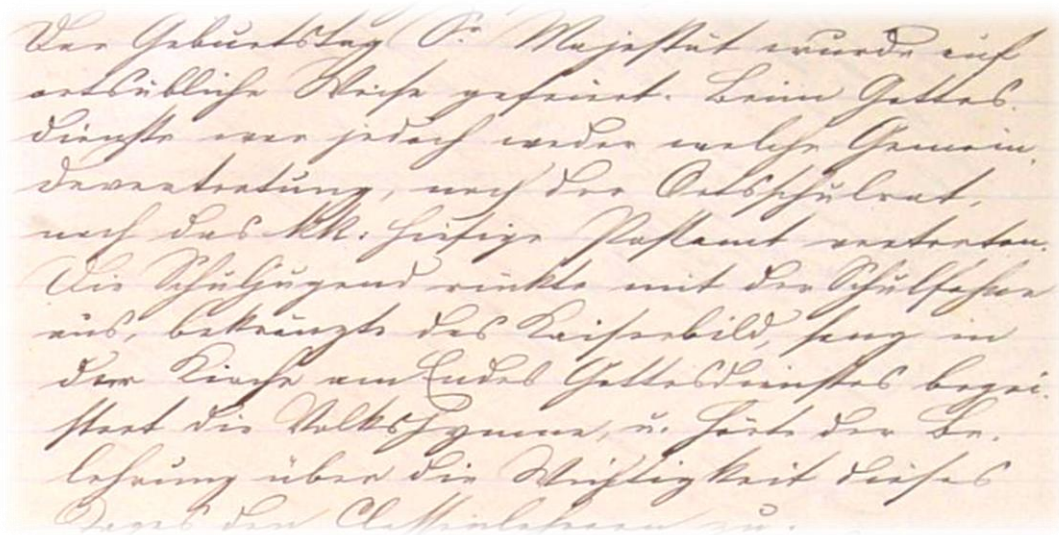
Svečanosti so potekale tudi ob različnih priložnostih, ki so bile vezane na Avstro-Ogrsko monarhijo. Praznovali so rojstni dan in god njegovega c. kr. veličanstva Franca Jožefa. Nadučitelj Franz. M. Sernec je za leto 1891 v kroniko zapisal: *»Rojstni dan njegovega veličanstva, našega dobrega cesarja Franca Jožefa, smo slavnostno obhajali 18. avgusta. Šolska mladež je šla k sveti maši, z navdušenjem je zazvenela ljudska himna, vodja šole je podal razlago o tem dnevu in poudaril njegov pomen, nato pa so učenci lahko odšli domov.«*

Običajno je bilo tudi obeležje dogodkov, ki so se tikali monarhov. Ob praznovanju srebrne poroke njihovih veličanstev se je z glasbo in salvami tukajšnje šolske mladine pričel slavnostni odhod v cerkev, kjer je bila slavnostna maša. 11. 2. 1889 je bila slavnostna maša ob smrti prestolonaslednika Rudolfa. Po smrti cesarice Elizabete so do pogreba dvigovali žalno zastavo, 5. in 19. novembra 1898 sta sledili žalni maši.

V kroniki je za leto 1908 zapisano:

Dnevni red slovesnosti, ki je potekala ob 60-letnici vladavine njegovega c. kr. Veličanstva 2.12. 1908 je bil sledeč:

- I. Slavnostna maša ob 8. uri zjutraj*
- II. O, Austria, ti dom krasan (oda)*
- III. Slavnosti govor (hvalnica)*
- 2. Na planinah (pesem)*
- 3. Naš cesar – živio (hvalnica)*
- 4. Znamenje (hvalnica)*
- 5. Zopet doma (hvalnica)*
- 6. Oj, hišica očetova (pesem)*
- 7. Jaz zvest sem Austrijan (hvalnica)*
- 8. Cesarjeva solza (hvalnica)*
- 9. Predal sem se (pesem)*
- 10. O ljuba, zvesta domovina (hvalnica)*
- 11. Zahvala šolske mladine cesarju Francu Jožefu I. (hvalnica)*
- IV. Pogostitev*

V kroniki, ki so jo pričeli pisati leta 1870, je v šolskem letu 1902/03 prvi pisec Franc M. Sernec na kratko opisal praznovanje rojstnega dne njegovega veličanstva in okaral vaške veljake, ker se prireditve niso udeležili (Šolska kronika)

V župnijski kroniki je Franz M. Sernec zaradi svojih prizadevanj v korist Avstro-Ogrske monarhije označen kot "vrli nemškutar".

Čas vojne prav gotovo ne prinaša veliko prireditev in proslav. V ospredju sta vera in upanje v boljše čase, morda je tudi zato iz župnijske kronike razvidno, da v času 1. svetovne vojne v kraju ostaja obeležitev verskih praznikov, ki so se jih udeleževali tudi otroci in so se vršile v cerkvi. O drugih praznovanjih v našem kraju za ta čas ni podatkov.

V ČASU MED OBEMA VOJNAMA

Vlogo katoliške dinastije Habsburžanov je v šoli zamenjala dinastija pravoslavnih Karađorđevićev. Zanosni govori, deklamacije in domoljubne pesmi so bili rdeča nit večine proslav. Kot pomembni svečanosti se omenjata tudi obhajilo in sveta birma.

Oktobra 1919 je minister za notranje zadeve določil, da se v šolah praznujejo naslednji državni prazniki:

- 1. december zedinjenje kraljevine SHS
 - 10. december rojstni dan prestolonaslednika regenta Aleksandra
 - 28. junij Vidov dan
 - 12. julij rojstni dan kralja Petra I.
- Pouka prosti dnevi so bili tudi cerkveni prazniki:
- 8. september mali šmaren
 - 1. november vsi sveti
 - 2. november verne duše
 - 8. december Marijino brezmadežno spočetje
 - 6. januar sveti trije kralji
 - 2. februar svečnica
 - 19. marec sveti Jožef
 - 15. marec Marijino oznanjenje

V šolski kroniki ni zavedeno, da bi imeli prireditve ob vseh zgoraj navedenih praznikih. Iz zapisov je razvidno, da so vsako leto slavnostno pričeli in končali šolsko leto, k temu je spadala tudi šolska maša. Kot verska svečanost se omenjata tudi spoved in obhajilo, učenci so ju bili deležni običajno trikrat letno. Maše so bile tudi ob verskih praznikih.

Prvo leto po 1. svetovni vojni so praznovali rojstni dan in god kralja Petra I. ter Vidov dan. Vidov dan je bil praznik, ki je običajno sovpadal z zaključkom šolskega leta. Spoved, služba božja, nagovor in himna so bili stalnica te prireditve tudi v naslednjih letih. Ob omenjenem prazniku so bili običajni tudi izleti v bližnjo okolico, ki so se jih občasno udeležili tudi starši in člani krajevnega šolskega sveta, ki so poskrbeli za pogostitev učencev. Starejši učenci so bili občasno deležni daljših izletov, tudi z vlakom in avtobusom. V kroniki je upravitelj Vekoslav From opisal praznovanje na Vidov dan leta 1921: *«V proslavo Vidovega dne se je vršil lepo uspeli skupni šolski izlet. Peš po Dobrenju na Brlog (Plač) v Sv. Ilj, od tod z vlakom na Pesnico, kjer je bila deca pogoščena. Telovadba dečkov, spremljana s petjem deklic, je napravila v obeh krajih na gledalce globok vtis. Na Pesnici so igrali otroci tudi svojo prvo gledališko igrico Lažnjiva Milena, ki je dobro uspela.»*

V šolskem letu 1925/26 je šolski upravitelj ob 50. letnici obstoja nove šole priredil šolski izlet k Sv. Križu in Sv. Urbanu. Krajevni šolski svet je učence primerno pogostil.

Fotografija je nastala omenjenega dne, 6. 5. 1926. (Šolska kronika)

Spodnja Kungota

Šolska prireditve. Srečen slučaj je nanesel, da sem prišel v nedeljo popoldne prav takrat na prijazni hribček Sp. Kungote, ko so se zbirali domačini, da prisostvujejo šolski prireditvi. Na prijazno povabilo g. župana Kerenciča in šol. upravitelja g. Froma sem se udeležil tudi jaz te slavnosti, dasi je bil moj potovalni načrt drugačen. In ni mi žal, kajti videl in slišal sem več kakor sem pričakoval. Posebno pozornost je vzbujal že šolski oder, ki je uprav. umetniško o-

premljen in praktično zasnovan vse po načrtih šol. upravitelja. No, in spored! Glavna točka je bila igrice »Šivilja Klara«, pred njo in med dejanji pa so zapeli učenci tako, da bi jih bil najraje še dalje poslušal. Pa so tudi dosegli iskreno pohvalo občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo šolsko sobo. Pri igrici so nastopali učenci z neko nenavadno sigurnostjo in živahnostjo, kajti vse je bilo kar najbolj vestno pripravljeno. Ugodni celotni vtis je zlasti še dvignila slikovita scenska oprema in pestri kostumi. Tukaj so se videli večje roke obeh učiteljic, ge. Fromove in gđc. Makučeve, ki so vse to tako enotno in umetniško zasnovale. Posetniki, med katerimi so bili vsi domači odličnjaki, so sledili predvajanjem z veliko pazljivostjo in hvaležnost se jim je brala iz oči. Močno so pritrdili sklepnim in pomembnim besedam, katere je izpregovoril g. okrajni šol. nadzornik Tomažič, s katerim se je zahvalil učitelstvu za trud in vztrajnost, razložil vzgojni pomen takih prireditev in vzbudil navzoče, da podpirajo taka lepa stremljenja. H. Družovič

V kroniki se v šol. letu 1930/31 prvič omenja kresovanje:

»Državni prazniki so se slovesno obhajali v cerkvi in šoli, ravno tako priložnostni spominski dnevi s predpisanimi predavanji. Šolska mladina je tudi kresovala na čast slovanskima blagovestnikoma.«

H. Družovič, profesor, učitelj v Mariboru, je v časopisu predstavil prireditev, ki se je v Spodnji Kungoti odvijala v šolskem letu 1932/33. Učiteljici Eliza From in Stana Makuc sta pohvaljeni za umetniško snovanje prireditve. Pisec se je navduševal nad petjem otrok in igralci, ki so v igri Šivilja Klara zaigrali z nenavadno sigurnostjo in živahnostjo. Neopazni niso ostali tudi kostumi in scenska oprema.

Članek iz časopisa (Šolska kronika)

Upravitelj Vekoslav From v kroniki veliko pozornosti namenja žalnim svečanostim ob smrti kralja Aleksandra, ki je bil 9. 10. 1934 ubit v Marseillu: *»Šolsko upraviteljstvo je priredilo tega dne žalno svečanost v šoli. Po sv. maši zadušnici, katere so se udeležili na vabilo cerkvenega predstojništva šol. upravitelj in verniki polnoštevilno, sem nagovoril na cerkvenem trgu zbrane občane.«* Po zanosnem govoru, ki je v šolski kroniki tudi zapisan, se je sprevod odpravil v šolo, kjer je zbrane z daljšim nagovorom še enkrat nagovoril upravitelj, ki je prebral tudi žalno spomenico bana Dravske banovine. Opisuje globoko in iskreno žalost tukajšnjega prebivalstva.

Leta 1934 je bil ubit kralj Aleksander.
V šoli so za žalne slovesnosti, ki so
potekale več dni, okrasili tudi učilnice.
(Šolska kronika)

Prvo praznovanje materinskega dne v Sp. Kungoti je bilo 19. 5. 1935. Pričelo se je z govorom upravitelja o pomenu te proslave, primernimi deklamacijami in uprizoritvijo pravljичne trodejanke Pehta. Prvič je nastopal tudi moški pevski zbor.

Leta 1936 se je 76 učencev udeležilo velike Slomškove proslave v Mariboru.

O praznovanjih in praznikih v omenjenem času v svoji knjigi Naš Slavko piše tudi Nada From Potočnik, upraviteljeva hči. Iz knjige je razbrati, da so predvsem verski prazniki pustili pečat na otroški duši: *»Med dogodke leta je spadal tudi cerkveni praznik telovo. Telovo je bilo za vse romantičen dan, za nas deklice še posebej. Že prejšnji dan je mamo doletela čast frizerke. Sosedovi Slavici in meni je sprala glavo, pokapala lase s sladko vodo in navila pramena na koruzno ličje. S tistimi trdimi bunkami na glavi sva morali preživeti nič kaj prijetno noč, a za lepoto se da potrpeti. Drugo jutro je mama razvezala tiste bunke in bili sva nakodrani, da je bilo veselje. Potem nama je pripela na glavo kot kronico vejico asparagusa in nageljček. Pozabila sem še na belo oblekico, ki smo jo premogle skoraj vse deklice, ki smo kot četa pod vodstvom naše mame morale iti v procesiji. Potem se je pod baldahinom, ki so ga nosili cerkveni možje, prikazal župnik z ministrantom in procesija je zavila mimo Brunčkovih ... Po vrnitvi nas je čakalo tisto, zaradi česar je bil ta praznik za nas otroke težko pričakovan. Ves prostor pred župniščem in cerkvijo se je tisti dan spremenil v pravljico. Tu so stale stojnice z dobrotami. Kramarji so prodajali rutice, pisane trakove, razne okrasne zaponke, lasnice za starejše odjemalke in še in še, a za otroke najvažnejše - žogice, posebno take: s krep papirjem ovita kepica žagovine, prepletena z gumico in z daljšo gumico, zaradi katere se je žogica odbijala od tal. Lahko smo tekmovali, kdo je boljši mojster v tej igri.«*

Prvo sveto obhajilo je bil pomemben in svečan dogodek tudi v času med obema vojnama. Za otoke je bil ta dan zelo prazničen. (Družinski album Stanka Ketiša)

Tudi Filomena Ul, Marinškova Menika, šolarka v tridesetih letih 19. stoletja, se spominja: *»Praznike in praznovanja smo imeli radi, ker takrat nismo imeli pouka. Nastopalo nas je običajno več skupaj. Največ smo peli in deklamirali. Še najbolj smo praznovali Vidov dan. Spomnim se pesmice o Svetem Martinu, imela je tri kitice. Za proslave so nam sešili zastavice, s katerimi smo veselo mahali. Tudi na izlete smo hodili. Pa dalje kot do Urbana običajno nismo prišli.«*

V omenjenem obdobju je na prireditvah zvenela slovenska beseda. Učiteljstvo je bilo gonilna in zelo ustvarjalna sila dogajanja na kulturnem področju v našem kraju, znali so pritegniti k sodelovanju. Zaradi vsega omenjenega je bil prireditveni prostor običajno zapolnjen do zadnjega kotička.

MED 2. SVETOVNO VOJNO

Iz zapisov v kroniki je razvidno, da so nemški učitelji med drugo svetovno vojno z različnimi novotarijami želeli navdušiti mlado in staro. Tudi na prireditvah, kjer je zvenela nemška pesem. Omenjen je podatek, da so se na otvoritvi mostu pri gostilni Fifolt predstavili s plesom in deklamacijami.

Šolo je takrat obiskovala tudi Ivanka Soršak, roj. Kostrevec: *»Tudi med vojno smo praznovali. Za božič, na primer, veselo je bilo v šoli tudi ob vojaških uspehih Nemcev. Za enega izmed nastopov mi je Šantova Justa sešila obleko, ki je bila zelo podobna dirndlu. Spomnim se, da je*

učiteljica Mariannne Hallecker prirejala prireditve v nedeljo popoldne. Bile so nasproti gostilne Fifolt, kjer je danes vaški dom.«

ČAS PO DRUGI SVETOVNI VOJNI IN VSE DO 1991

Vlogo monarhov je po drugi svetovni vojni zamenjal Titov kult ter množične mladinske prireditve: Titova štafeta, kurirčkova torba, mladinske delovne brigade, srečanja in pogovori z borci NOB, pionirske igre. Naštetega so bili deležni tudi učenci OŠ Sp. Kungota. Druge običajne prireditve so bile vezane na različne praznike. V koledar so bili vneseni novi prazniki. Že prvo šolsko leto po vojni so bile v Sp. Kungoti organizirane naslednje prireditve: 29. november - 2. obletnica zasedanja ANOJ-a, 8. februar - kulturni praznik, 26. april - kresovanje, 1. maj- praznik dela, 9. maj - praznik svobode. Upravitelj Roman Košutnik je v kroniko zapisal: *»Tokrat so prvič, in mirno lahko rečem, prvič v zgodovini deklamirale tudi žene, članice AFŽ, viničarke in podale snov prav dobro.«*

29. september	DAN PIONIRJEV
1. november	DAN MRTVIH
29. november	DAN REPUBLIKE
22. december	DAN JNA
december	JELKOVANJE S PRIHODOM DEDKA MRAZA
8. februar	KULTURNI PRAZNIK
8. marec	DAN ŽENA
27. april, 1. maj	OBLETNICA OB USTANOVITVI OF IN PRAZNIK DELA
9. maj	DAN OSVOBODITVE
25. maj	ROJSTNI DAN MARŠALA TITA (DAN MLADOSTI)

Prireditve v času po drugi svetovni vojni in vse do osamosvojitve

Kot prve povojne prireditve so omenjeni mitingi. Miroslava Kostrevec Walzl je v svojih spominih zapisala: *»V šoli smo prepevali kar naprej. Tudi med odmori, peli smo slovenske ljudske in nekatere partizanske pesmi. Učili smo se tudi deklamirati. Učitelji so nas namreč pripravljali na prvi partizanski miting. Ta je bil kar v eni od šolskih učilnic v nedeljo po maši. Deklamirala sem neko pesem o partizanu, ki stoji na straži, z Ivanka sva peli Ljubi očka, in atek, ki je bil še v uniformi, naju je spremljal na kitari. Franci je deklamiral partizansko Na juriš, ki je še v tistih časih nismo znali zapeti. Fifoltova Sonja, tista s prelepimi kitami, je brez napake povedala dolgo Gregorčičevo pesem Soči. Ta miting mi je ostal v spominu predvsem po dolgotrajnem nagovoru našega učitelja. Govoril je o krutostih, ki so jih počenjali okupatorji, našteval je celo vrsto podrobnosti. Govoril je o hrabri partizanski vojski, o novi Jugoslaviji, ki ne bo več kraljevina, in seveda o ljudski oblasti. Ljudje so postali nestrpní, ženskam se je mudilo domov kuhat nedeljsko kosilo, ostalim pa opravljat običajno kmečko delo. Na koncu tega mitinga ni bilo nobene veselice. Bila pa je po naslednjem, ki je bil pod kostanji pri Fifoltovi gostilni. Za tolikšno množico, ki naj bi prišla, v gostilni takrat niso imeli dovolj kozarcev, zato je na plakatih, ki so jih prav tako izdelali v šoli, pisalo: Kozarce prinesite s seboj. Za nastop so izbrali tudi naju z Ivanka. Bila je sončna julijska nedelja in popoldne se je na prireditvenem prostoru res zbrala velika množica ljudi. Ne vem, kaj so*

govorili, ker smo se nastopajoči zadrževali za gostilno pri kegljišču. Slišalo pa se je ploskanje in vzklikanje in že znanim parolam se je pridružilo še več novih. Predvsem so vzklikali maršalu Titu in Borisu Kidriču. Tam v ospredju okrašenega odra je bila tudi Titova slika. Takrat je bil še shujšan in zdel se mi je zelo lep v partizanski uniformi.»

Tudi v povojnem času so šolsko leto pričeli s proslavo.

»Še najbolj se spomnim komemoracije, ki smo jo imeli za umrlim Otonom Župančičem. Učitelji so imeli govor, učenci smo deklamirali njegove pesmi,« pove nekdanja učenka Marjeta Gamser, roj. Čepe. Iz kronike je razvidno, da je bilo to 14. junija 1949.

V šolski kroniki je zapisano tudi: *»Maršal Tito je 15. avgusta 1951 kumoval sedmemu otroku Majcen Rudolfa, zadružnika iz Rošpoha, KLO Sp. Kungota, Maršala je zastopal polkovnik tov. Rojšek Franc. Svečanosti so se vršile na KLO, ob prisotnosti cca. 40 ljudi. Zastopnika maršala Tita je pozdravil tov. Robič Jože, predsednik KLO Sp. Kungota. Po slovesnostih se je razvila prijetna zabava.«*

Za leto 1951 najdemo: *»Posebno svečana je bila letos Titova štafeta. Štafetno palico so nosili pionirji tukajšnje šole. Pionirji so napravili z zastavami in zastavicami ter cvetjem špalir in tako lepo sprejeli štafeto, ki je nosila pozdrave maršalu Titu s severne meje.«*

V petdesetih letih je bil običajen svečan zaključek pouka, ki ga je spremljala razstava izdelkov, ki so ponazarjali ročne spretnosti učencev.

Učenci deklamirajo pesmico. Fotografija je nastala v petdesetih letih. (Šolska kronika)

Vse do 90-ih let so učenci zgledno skrbeli za grob Kerenčičevih na vaškem pokopališču, kjer so se odvijale tudi komemoracije ob 1. novembru.

Iz zapisov v kroniki je razvidno, da so predvsem v 50-ih letih bile tudi športne prireditve: *»12. junija 1955 je bil šolski telovadni nastop - prva tovrstna prireditev v šolskem okolišu. Spored, ki je obsegal 17 točk, je bil dobro pripravljen in lepo izveden na šolskem telovadišču. Obisk*

staršev in drugih prijateljev mladine je bil zelo dober. Prireditve si je ogledalo nad 250 ljudi.«

Pustna povorka je v kroniki omenjena leta 1961, čeprav so pustu posvečali pozornost že prej. Nekdanja učenka Silva Hrast, roj. Hlade se spominja: »*Pri pustovanju so običajno pomagale članice RK, ki so s šolo tesno sodelovale. Tudi moja mama Emilija in gospa Ana Čepe sta bili med njimi. Ob pustu sta za šolarje pekli krofe, mi pa smo jih v košarah nesli v šolo.*«

Ob različnih priložnostih so učence v povojnem času večkrat peljali na ogled kino predstav in lutkovnih iger. Običajno so si predstave ogledali v Svečini in na Pesnici, občasno tudi v Zg. Kungoti in Mariboru.

Večje proslave, predvsem ob državnih praznikih, so bile namenjene vsem krajanom. Pri organizaciji so sodelovali tudi člani različnih organizacij, ki so delovale v kraju. V prvih letih po vojni so bile to AFŽ, LMS, OF, ZB, MLADINSKI ODBORI in tudi LOVSKA DRUŽINA.

V 60-ih letih so se prireditve pripravljale v sodelovanju z organizacijami KUD, SZDL in RK. Kasneje je bilo sodelovanja manj.

V omenjenem času se v šoli verski prazniki ne praznujejo. Posebno zanosne so bil proslave ob državnih praznikih. Domoljubna vsebina, Tito, lik partizana in kurirčka, dogodki NOB, Šivala je deklica zvezdo ...

Takratnim generacijam osnovnošolcev je bila beseda domovina nekaj vsakdanjega in dragega. Znali smo jo ceniti spoštovati.

Pesmica Nina je bila kot deklamacija na programu na komemoraciji, ki smo jo imeli ob 1. novembru leta 1989. Izvedli smo jo na pokopališču, ob grobu družine Kerenčič.

NINA

<i>Tiho pokliči jo</i>	<i>Z belimi listki je vsak</i>	<i>Dokler ni</i>	<i>Zdaj, kot nekoč,</i>
<i>Nina,</i>	<i>večer posipala</i>	<i>roža rdeča</i>	<i>je spet zima.</i>
<i>morda ji bo manj</i>	<i>ulice tri,</i>	<i>na belem snegu</i>	<i>Tam, kjer za vedno</i>
<i>tesno;</i>	<i>Z belimi listki je vsak</i>	<i>vzcvetela,</i>	<i>spi Nina,</i>
<i>tiho pokliči jo</i>	<i>večer</i>	<i>dokler niso</i>	<i>bele snežinke</i>
<i>Nina,</i>	<i>nesla upanje</i>	<i>čisto bela</i>	<i>so stkale bel napis:</i>
<i>morda ji bo bolj</i>	<i>v ulice tri.</i>	<i>postala ji lica zardela.</i>	<i>domovina.</i>
<i>toplo.</i>			

PRIREDITVE V SAMOSTOJNI SLOVENIJI

Prav gotovo je to obdobje, ko beseda proslava počasi izgublja pomen, iz učnih načrtov se izgublja ideološki vpliv, domovinske vzgoje je vse manj, kar se odraža tudi na prireditvah. V šolah je bistveno manj prireditev ob državnih praznikih.

Na naši šoli sta že vrsto let največji prireditvi omenjenega obdobja ob **materinskem dnevu** in **zaključku šolskega leta**. Učenci se predstavijo s točkami, ki so nastale pri krožkih, nanizajo jih v zgodbo. Na veliko prireditvah so sodelovali tudi krajani in drugi povabljeni gostje. Zadnja leta prireditve popestrijo tudi projekcije. Na omenjenih prireditvah je naša telovadnica nabito polna. Zaključno prireditev po kulturnem programu nadaljujemo z druženjem in športnimi igrami na nogometnem igrišču.

Še zadnje priprave mišonov iz 1. razreda na prireditvi ob materinskem dnevu leta 2003 (Šolska kronika)

S svečano prireditvijo **sprejememo prvošolce**. Ob slovesu **učenci, ki zapuščajo našo šolo**, prav tako pripravijo svečano prireditev, na kateri župan podeli knjižne nagrade najuspešnejšim učencem.

Maša Simonič in Nuša Vauhnik z vodjo podružnice, ravnateljem in županom na zaključni prireditvi četrtošolcev leta 1998 (Šolska kronika)

V **tednu otroka** so organizirane različne dejavnosti po pouku in v času OPB, občasno so tudi krajše prireditve in predstavitve.

V tednu otroka leta 2009 – deklice pripravljajo točko za kulturni program. (Šolska kronika)

Ob **dnevu reformacije** zadnja leta potekajo projekti, ki so namenjeni knjigi, na prireditvi učenci posameznih razredov predstavijo svoje delo. Knjigi je posvečena tudi **noč čarovnic**, ki jo izvajamo od leta 2007. Skupaj preživimo večer, ki je namenjen pravljичnemu liku čarovnice in noč prespimo v telovadnici šole.

Male čarovnice so leta 2010 v noči čarovnic pripravile plesno točko. Učenci so bili pri pripravi programa zelo ustvarjalni.
(Spletna stran OŠ Sp. Kungota)

Jelkovanje običajno spremlja tudi prihod Božička, ki je zamenjal dedka Mraza. Zadnja leta si omenjenega dne občasno ogledamo kakšno predstavo v LGM. Leta 2011 smo v goste povabili popotnico, ki je nekaj časa preživela med Eskimi in nam je predstavila življenje na daljnem severu.

Božiček prinese darila tudi v šolo. Tako so se veselili prvošolci leta 1992. Takrat jih je prinesel še dedek Mraz.
(Šolska kronika)

Ob **kulturnem prazniku** se po ustvarjanju krajše prireditve odvijajo v razredu.

Valentinovo je namenjeno izmenjavi drobnih pozornosti: pisem, pesmi, lepih misli. Z dejavnostjo gradimo na medsebojnih odnosih.

Leta 2012 smo ob valentinovem skupaj z Alenko Leber Vračko izdelovali srčke iz naravnih materialov.
(Spletna stran OŠ Kungota)

Pustovanju običajno namenimo kulturni dan. Spoznavanje pustnih običajev, likovno ustvarjanje, ples in povorka so običajne vsebine pustnega dne.

Leta 2012 so naši četrtošolci predstavili borovo gostüvanje s pozvačinom. (Šolska kronika)

Veliko noč praznujemo ustvarjalno. V likovnih delavnicah nastajajo izdelki za razstave.

Našteto se dogaja v šoli, običajno v telovadnici, ki jo za obe večji prireditvi spremenimo v dvorano.

Sodelujemo tudi z društvi v kraju. Kulturni program, ki se odvija v vaški dvorani, prispevamo ob **8. marcu** in **občnem zboru DU**. V juliju sodelujemo na **3. delu občinskega praznika Festival Klopotec**. Vrsto let smo sodelovali na prireditvi **Najboljša mamica**. Za uspešno sodelovanje z organizacijami v kraju skrbi Erika Pahor.

Nastop v vaški dvorani leta 2002 (Šolska kronika)

Leta 1996 in leta 1998 sta bili organizirani prireditvi **S srcem za šolo**. Organizator obeh prireditev je bil Rudi Matjašič, šola je na prireditvi sodelovala s programom. Zbrana sredstva obeh prireditev so bila namenjena šoli.

V omenjenem obdobju je bila zelo odmevna **prireditev ob 10. obletnici šole**, ki je bila leta 2007. Na prireditvi so sodelovali vsi učenci, predstavile so se učiteljice, nastopali so krajani, v goste smo povabili tudi Kitajko Kitty. V programu smo se sprehodili skozi zadnjih deset let ustvarjalnega dela.

Jan, Tonka, Dani, Katja in prvošolci na prireditvi ob 10. obletnici šole (Šolska kronika)

Ob vseh praznikih, ki prinašajo prireditve in različne dejavnosti, je za večino učencev zelo pomembno **praznovanje rojstnega dne**. Tudi ta osebni praznik praznujemo v razredih. Naj se mnoge, otroško iskrene želje v življenju uresničijo.

Tudi Marji in Jadranu Mulej, ki sta leta 2008 s sošolci praznovala 7. rojstni dan. (Šolska kronika)

Simona Šmajs

Za naravo lahko trdimo, da je večna človekova prijateljica. V njej se sprostimo, nadihamo svežega zraka, krepimo telo in duha. Hkrati pa je narava "največja učilnica" v in iz katere so se učili že naši predniki.

Zato ni nič nenavadnega, da se je v šolskem sistemu učenje v naravi pojavljalo že v davni preteklosti. Iz kronik je razvidno, da je bil včasih sam pouk v naravi zelo povezan z uporabnostjo znanja in s praktičnim delom.

Pouk v naravi se v kroniki omenja že na prelomu 19. in 20. stoletja. Šolsko posestvo je z njivo, sadovnjakom, vrtom in vinogradom učencem ponujalo dobre možnosti učenja v naravi.

Okoli leta 1870 se je nadučitelj Franc. M. Sernec ukvarjal celo s sviloprejem in svoje znanje prenašal tudi na šolsko mladino. V kroniki piše: *»Vodja šole Sernec je pred šolo zasadil murve in se ukvarjal s pridelovanjem svile. Imel je lepe uspehe, dokler niso neke noči podgane požrle vseh gosenic, ki so bile tik pred tem, da se zabubijo. Murvinih sadežev se zdaj veseli šolska mladež, ko jim učitelj razlaga o pridelovanju svile in jim pokaže kokone.«*

Leta 1884 se je praktično poučevalo sadjarstvo, čebelarstvo in pridelava svile. Aprila 1902 se je izvajal pouk cepljenja vinske trte. 1905. leta so bili učenci deležni praktičnega pouka o sadjarstvu, o čebelarstvu pa le teoretičnega, saj šola ni imela čebelnjaka. V prvi kroniki so omenjene tudi uredbe iz začetka 20. stoletja, ki govorijo o poučevanju v naravi.

Pouk v naravi se omenja tudi v času med obema vojnama.

Leta 1922/23 so zabeleženi krajši učni sprehodi (pouk v naravi). Istega leta se je v šoli uredila nova drevesnica, obnovili so sadovnjak in razširili vinograd. Vse to je bilo narejeno na stroške šolskega voditelja.

Večkrat je omenjeno tudi pogozdovanje. Prvič v letu 1928, ko so pogozdovali v Gačniku. Leta 1934 so pogozdili del gozda gospoda Temerla. Nasadili so 700 smrečic, 200 borov in po 100 jesenov in hrastov. Ob tej priložnosti so bili deležni tudi predavanja o gozdarstvu, ki ga je izvajal »šumarski« referent. V naslednjih dveh letih so v Rošpohu pogozdovali še dvakrat.

Pred vojno so veliko pozornost namenjali šolskemu vrtu, ki ga opisujejo kot zgledno urejenega, uredili so tudi nasad breskev.

Mira Walzl, ki je šolo obiskovala v času 2. svetovne vojne, je v svojih spominih zapisala: *»Učiteljica nas je točno poučila, katera zelišča naj nabiramo, kdaj in kje rastejo oziroma cvetijo, kaj moramo nabirati, cvetje ali listje ali vse skupaj, kako utrgati in ravnati, da se zel ne bo zmečkala in tako naprej. Zelišča smo potem sušili na šolskem podstrešju. Dekleta smo morala navzgor po lestvi in smo zelišča narahlo obračala, da so se enakomerno sušila. Vedno se je znašla tam gruča fantov, ki so nam od spodaj gledali pod krila in se hihitali: »Glej ta ima pa črtaste hlačke, ona pa ima rožnate, tista pa tako dolge ...«* V knjigi še pove, da jim je

učiteljica razložila, da bodo iz teh zelišč naredili zdravila za vojake. *»Takratno geslo je namreč bilo: Vse za naše vojake in zmago!«*

Leta 1935 so vsi učenci dobili semenske orehe, da bi jih vzgojili v "Maistrove orehe" v spomin na junaka generala Maistra.

V povojnem času je ostala skrb za šolski sadovnjak in vrt, znanje v naravi pa so pridobivali tudi na udarniških akcijah. Marjeta Gamser, roj. Čepe, se z veseljem spominja: *»Na Jarčevi njivi, na kateri je bila posejana pesa, smo pleli plevel. Mi, prvošolčki, nismo natančno ločili pleveli od pese. Za nas je bilo pomembno samo to, da čim več izpulimo. A še najbolj mi je ostalo v spominu, da so nas peljali na krompirjevo njivo pobirat koloradske hrošče. Pa jih sploh ni bilo. Nismo vedeli, kaj sploh iščemo, ker koloradskega hrošča še na sliki nismo videli.«*

V šestdesetih letih je bila ustanovljena šolska zadruga, kar je ponujalo nove možnosti pouka v naravi. Silva Hrast, roj. Hlade, ima na zadruženstvo lepe spomine: *»Na polju, vrtu in v sadovnjaku smo delali vse od a do ž in se pri tem veliko naučili. Po obrezovanju dreves, ki ga je prikazal strokovnjak, smo pobirali veje, v jeseni zrelo sadje ... Ob delu smo se marsikaj naučil. Vse do časa, ki ga je prinesla nova "marleska" v dolini, je iz šolske kuhinje dišalo po marmeladi, ki jo je kuharica naredila iz "šolskega sadja".«*

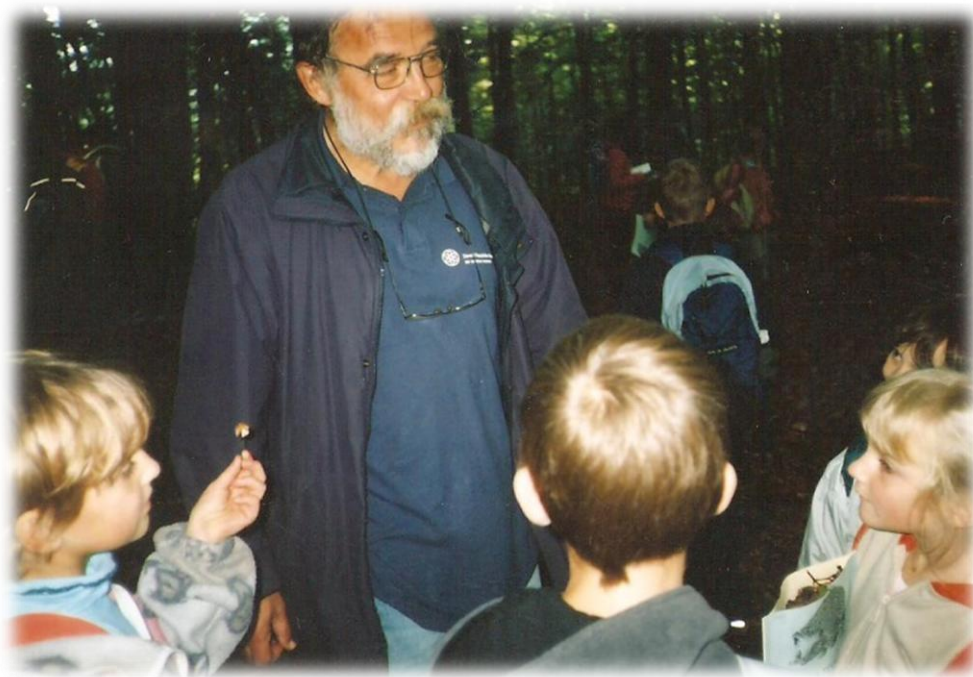
Pouk v naravi je za učence še vedno zelo zanimiv in vabljen. Danes se njegova naravnost odraža bolj v smeri raziskovanja in opazovanja dogajanja v naravi. Tudi številni naravoslovni dnevi prinašajo ekskurzije in praktično delo, ki je povezano z naravo.

2007/08-Podvinci- Matic in Nika želita izvedeti več o tem majhnem "prebivalcu". (Šolska kronika)

K sodelovanju smo večkrat povabili mnoge zunanje sodelavce in strokovnjake, ki so oplemenitili in popestrili delo na terenu. Zaradi njih je bilo veselje in motiviranost otrok za raziskovanje še večja.

V zadnjih 20. tih letih je z nami intenzivno sodeloval biolog Matjaž Jež, ki je številne generacije popeljal v skrivnosti, ki so povprečnemu opazovalcu skrite. Z njim smo obiskali in opazovali različne življenjske prostore živih bitij. Učence je takšno delo vedno močno pritegnilo, radovedno so spraševali, zbirali material in z njim v šoli naredili razstavo.

Vprašanj za g. Ježa ni nikoli zmanjkalo. (Šolska kronika)

Z njim smo bili vsa leta v živem stiku z naravo. Izkušali smo njeno lepoto, skrivnosti, živost čutili smo jo z vsemi čutili. Podaril nam je znanje z ljubeznijo.

Življenje po Svečinski učni gozdni poti smo raziskovali tudi ob pomoči gozdarke ga. Andreje Senegačnik. Tudi ona nam je s svojim znanjem in odprtostjo pokazala lepoto narave. Ob opazovanju drobnih, nenavadnih žuželk, spoznavanju tihih, mogočnih drevesnih vrst, poslušanju pestrega ptičjega petja smo se radovedno učili tudi spoštovanja do vsega živega.

Z nami je sodeloval gospod Vili Krsnik. Z njegovo pomočjo smo izvedeli več o gobah in gobarjenju. V šolski avli smo naredili razstavo različnih užitnih in neužitnih oz. strupenih gob in tako vsem pričarali malo "gozdnega vzdušja."

Iz naše šolske kuhinje je večkrat zadišalo. Z go. Sonjo Meglič smo pripravljali zeliščne čaje in juhice, pekli, miške, akacijo, bezeg ...

2004/05 - Potem, ko so četrtošolci najprej nabrali različne travniške rastline, se o njih poučili, so jih skupaj z go. Meglič skuhali v odlično, zdravo juho. Fantje in dekleta so delali z enako vnemo. (Osebni arhiv N. Stropnik)

Peke žemljic, piškotov ... pa smo se lotili tudi pri posameznih urah, ob različnih praznikih (pust, valentinovo, noč čarovnic) in projektih (Peru, Kitajska ...).

2010/11- Ob pustu se poleg krofov pečejo tudi flancati. Peka je vse čisto prevzela. In kako je samo dišalo! (Šolska spletna stran)

Dijak kuharske šole nas je popeljal v kulinarične posebnosti Kitajske, Nataša Hlade pa je pri pripravi perujske jedi pomagala četrtošolcem. (Šolska spletna stran)

Leta 2004/5 so se vsi učenci devetletke (1.-3. razreda) prvič odpravili v Vače pri Litiji. Otroci so za en dan postali "pastirji". V kroniki piše, da so spoznavali zanimive domače, travniške in celo eksotične živali, pekli so jabolka, se veselili pastirskih iger in pesmi in ... celo srečali škrate, ki jim je pokazal in povedal marsikaj zanimivega.

Devetletkarje sta pristrčno sprejela pastirja. Vsak je dobil culico z malico. (Šolska kronika)

Tudi leta 2007/08 ter 2010/11 so se otroci veselili pastirskih dogodivščin in se učili pastirskih "vragolij".

Poslikana situla iz Vač pa je iz njih naredila "detektive", ki so z zanimanjem razlagali poslikavo.

2010/11-Naši pastirčki so božali in "cartljali" zanimive živali. (Šolska spletna stran)

POČITNIŠKE KOLONIJE

V kronikah ni bilo mogoče najti prav veliko podatkov. Prvič je počitniška kolonija v Sp. Kungoti omenjena leta 1948/49. Otroke je določil zdravnik.

ČAS	ŠTEVILO OTROK	KRAJ
1950/51	osem	Velika Nedelja
1960/61	tri	Punat
1961-1971	-----	Punat in Pohorje

Izpis podatkov iz kronik.

Gospa Silva Hrast je leta 1958 obiskovala četrti razred v Sp. Kungoti. Ker je bila astmatik, je bila izbrana za kolonijo v Poreču. Nameščeni so bili v šotore, ki so bili v lasti države. Nekaj malega so takrat morali tudi plačati. Povedala je: »To je bila moja prva in hkrati tudi zadnja kolonija. Sem čutila strašno stisko. Takšnih, ki so jokali, je bilo več, a jaz sem izstopala. Tolažiti takrat niso znali. Učiteljica mi je rekla, da me ne more več prenašati. Sem se jokala, od začetka do konca in nazaj. Ko so nas pripeljali domov, so me odložili pri bivši Opekarni

Košaki. Takrat nas nihče ni hodil čakati. Skupaj z Viher Zdenkom sva ga peš mahnila po Košaškem bregu (po domače LAJTNSPERK) proti domu. Nikoli več nisem želela v kolonijo.»

Gospod Jože Kapun, ki je leta 1965 obiskoval šesti razred OŠ Kungota, je svojo prvo kolonijo doživel drugače. Tako je dejal: *»Izbrani smo bili iz več šol. Letovali smo v Punatu. Večina nas je bila prvič na morju. Še zdaj me prevevajo nepopisno lepi občutki. Plavati nismo znali dobro, saj takrat še ni bilo plavalnih tečajev. Za silo smo se naučili plavati v ribnikih, ko te je "nekdo potisnil" vanje in je bilo treba "splavati". A na morju smo se vsi zaljubili v učiteljico, ki je skrbela za nas in smo bili z njo pripravljeni plavati kamorkoli.»*

V letih 1979-1997 je na šoli delo socialne delavke opravljala ga. Erika Stropnik. Povedala je, da je med njene delovne naloge spadalo tudi letovanje otrok. Rdeči križ je v Punatu in na otoku Krku organiziral letovanje za otroke z zdravstveno indikacijo (pogosto bolni, kronične bolezni, podhranjenost ...). Po vsakoletnem sistematskem pregledu jih je predlagala zdravnica. ZPM Maribor je organiziral letovanje za otroke s socialno indikacijo (težko ekonomsko stanje družine, alkoholizem, zanemarjanje otrok ...). To letovanje je bilo v Poreču. Predlagali so jih razredniki, ga. Stropnik pa je s starši opravila razgovor. Obe vrsti letovanj sta bili v začetku brezplačni, težave so se pojavljale le v zvezi z opremo (kopalke, brisače ...). Pomagali so si z raznimi zbiralnimi akcijami. Večji problemi so nastali, ko se je uvedel prispevek staršev. Višina prispevka je bila določena s posebno lestvico, ki so jo v ta namen vsako leto izdelali na ZPM. Starši so zato morali predložiti potrdilo o letnem osebnem in katastrskem dohodku. Ker tega niso bili vedno pripravljeni narediti, je kar nekaj otrok ostalo doma. Število takih otrok se je iz leta v leto večalo, zato je zadnja leta službovanja vneta iskala tudi sponzorje. V obeh oblikah je v teh letih letovalo od 40-70 otrok. Število vključuje otroke iz šole Kungota, vključno s podružnično šolo Svečina in Sp. Kungota.

Podatke za zadnjih petnajst let (1997-2012) je posredovala ga. Petra Baukman, socialna pedagoginja na šoli. Še vedno potekajo letovanja na lokacijah VIRC Poreč preko ZPM in preko RK Maribor v Mladinskem počitniškem domu Frankopan v Punatu. Učenci lahko preko ZPM-ja letujejo tudi v Domu Miloša Zidanška na Pohorju in v Marburgu. Slednji je samoplačniški in namenjen učenju nemškega jezika. Višina plačila za starše v zvezi z letovanjem otrok je še vedno odvisna od dohodka na družinskega člana. Po lestvici, ki jo vsako leto potrdijo občine, se obračuna za vsakega otroka posebej. Zdravstveno zavarovanje tako delno sofinancira Zavod za zdravstveno zavarovanje, delno ga plačajo starši po lestvici dohodka in ga sofinancira občina. Minimalni prispevek vsakega starša, ne glede na dohodek, znaša 7% cene letovanja, razen za tiste z najnižjimi dohodki. Učencem naše šole je občina do sedaj namenila kar visoka sredstva. V zadnjih dveh letih se je vsota povzpela na cca 7000,00 EUR za letovanje v Poreču. Letovanje preko RK je urejala ga. Marjana Sedak, preko ZPM pa ga. Petra Baukman po dogovoru z njo in na osnovi razpoložljivih sredstev.

POLETNE ŠOLE V NARAVI - MORJE

Iz podatkov zgornje-kungoške kronike je razbrati, da je bila šola v naravi novost, s katero so se prvič spoprijeli v šolskem letu 1985/86. Tako so se tudi naši učenci ob prehodu v 5. razred v OŠ Kungota srečali s to novo obliko šole. Tega leta je bila na Debelem rtiču od 9. do 15. junija. Otroci so morali sami skrbeti za red in čistočo bivalnih hišic in okolice. Takratni prvi izvajalci šole so bili: Karla Grandošek, Ivanka in Jure Leitgeb, Darinka Vekjet, Alda Stojanovič, Boris Mlakar. Aktivnosti so tekle po predvidenem urniku: vstajanje – telovadba – zajtrk – pouk – kosilo - popoldanski počitek – plavanje – večerja - športne aktivnosti. V šolskem glasilu Prvi koraki so zapisali zanimivosti o dogajanju. Priprave za šolo so tekle skozi vse leto. Zlasti se je bilo treba potruditi v finančnem smislu. Otroci so v ta namen zbirali surovine in pridobili nekaj finančnih sredstev. Del sredstev so morali prispevati starši in zato so v ta namen učenci varčevali že preko leta. Za otroke, kjer starši niso zmogli poravnati stroškov, je šola poiskala pomoč. Zaradi uspešne izvedbe, zadovoljstva učencev in učiteljev je bil sprejet sklep, da se bo s tako obliko šole nadaljevalo tudi v prihodnje.

Leta 1987 se je šola izvajala v Vrsarju od 13.-24. 6. Otroci so v šolsko glasilo navdušujoče pisali o izletih z ladjico v Rovinj in Limski kanal.

V kroniki piše, da so leta 1987/88 učenci še bolj zavzeto varčevali denar in kljub povišanju stroškov za to šolo brez težav zbrali zahtevano vsoto. Zbirali so star papir, staro železo, trgali grozdje, prodajali srečke. Nič jim ni bilo pretežko, zato je bil to leto izkupiček privarčevanega še večji. Hkrati pa so še mesečno varčevali. Tudi v tem letu so v šolo naravi šli petošolci in to v juniju. Izvedena je bila v Rovinju (ŽTP Ljubljana) .

Prvič pa so se začeli za šolo v naravi pripravljati že četrtošolci. Do njene realizacije je prišlo v jesenskem času, torej ob prehodu otrok v 5. razred. Ker pa se je prostor v Rovinju izkazal za neustreznega (ni imel športnih objektov, morje je bilo onesnaženo, sanitarije so bile preko glavne ceste ...) je šola poiskala novo lokacijo. ZPM je ponudil prostore v vzgojno izobraževalnem in rekreacijskem centru v Poreču, v času od 2. 9. do 9. 9 1989. V kroniki še izvemo, da so bili prostori tukaj moderni in praktični, nudili so prave možnosti za učenje, počitek, prosti čas in spletnje novih prijateljstev. Čeprav tudi tukaj plaža ni bila najboljša, pa je ponujala dovolj možnosti za urjenje in nadgradnjo plavalnih tehnik in veščin, torej tega, čemur je bila ta šola prvotno namenjena. Tukaj so se spletala mnoga nova prijateljstva in tako je jesenska šola v naravi postala prava priložnost za medsebojno spoznavanje otrok, ki so prihajali tudi iz obeh podružnic in so nadaljevali šolanje v 5. razredu šole v Zg. Kungoti. Ob povratku z morja so na podlagi izraženih želja otrok in opažanj spremljevalcev, bodoči razredniki oblikovali nove razrede.

Želja po raziskovanju in odkrivanju življenja ob in v morju se v mladih v vseh teh letih ni nikoli izgubila. Tudi to je bil čar te šole. Poletne šole v naravi iz vseh teh razlogov vse do današnjih dni nismo prekinjali.

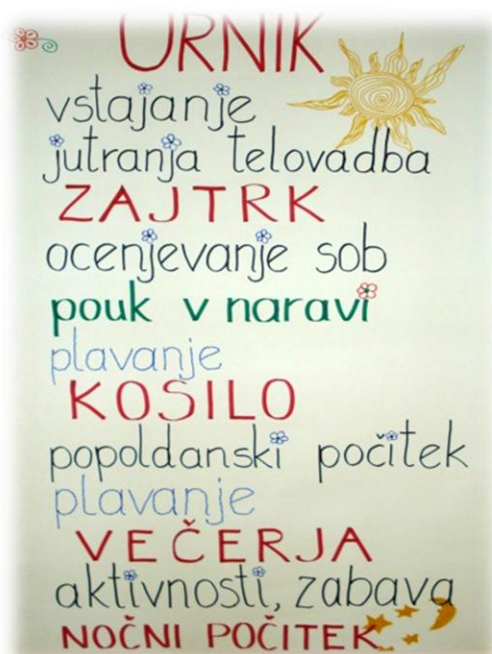
Kot je iz zgoraj opisanega razvidno, so se spreminjale lokacije izvedbe samih šol.

V vzgojno izobraževalnem in rekreacijskem centru v Poreču so se izvajale vse do leta 1990/91, z letom 1991/92 pa so se nadaljevale v Fiesi. Tako je v naslednjem dobrem desetletju ta slovenski obmorski kraj pričaral nepozabne trenutke mnogim generacijam. Otroci so z ekskurzijami in sprehodi ob slovenski obali začeli bolje spoznavati ta majhen delček naše obale.

Zadnja generacija petošolcev (1990/91), ki je še bila v Poreču. (Šolska kronika)

POLETNA ŠOLA V SP. KUNGOTI

Dogajanje na morju je bilo vedno pestro, a poudarek je bil in je še vedno na plavanju. (Osebni arhiv P. Hrastnik)

S šol. letom 2002/2003 smo poletno šolo v naravi začeli izvajati v Savudriji. Tja so leta 2007/08 prvič odšli 5. razredi devetletke. Naslednje leto so šole bili deležni tako četrti kot peti razredi devetletke, zdaj pa je ponujena le še četrtošolcem.

»V Savudriji je bil vsak dan nekaj posebnega in nepozabnega, saj smo se zabavali, družili, kopali, tekmovali v večernih igrah in v plavanju, pluli z ladjo ... «, je zapisala Ana Štuhec na šolsko spletno stran.

Na spletni strani je bilo mogoče prebrati še več zanimivega. Pisali so o nepozabnih vtisih. Med njimi je bila tudi vožnja z vlakom, (ta danes ni več tako pogosta), ogled luke Koper (fante je najbolj pritegnil pogled na avtomobile), izlet v Umag, iskanje rakcev, plesni večeri in ...

2011/12 – Tudi spati na vlaku je užitek. (Šolska spletna stran)

ŠOLE V NARAVI ZA PRVO IN DRUGO TRIADO

Devetletka je v OŠ vstopala postopoma. Na naši šoli smo začeli s prvim razredom devetletke v šol. letu 2002/2003.

V okviru razširjenega vzgojno izobraževalnega programa smo ponudili, organizirali in izvajali več šol v naravi.

ČAS IZVEDBE	POMLADNA	JESENSKA	ZIMSKA
ŠOLSKO LETO			
2000/2001			3. r. Rogla
2001/2002			
2002/2003			3. r. osemletke Rogla 1. r. devetletke Trije kralji
2003/2004	1., 2. r. devetletke Tojzlov vrh		3. r. osemletke Rogla
2004/2005	1. r. Pohorje	3. r. devetletke Pajkov dom -Pohorje	3. r. osemletke Rogla 2. r. Kope
2005/2006	1. r. Trije kralji	2. r. Tojzlov vrh	
2006/2007	1. r. Trije kralji	2. r. Tojzlov vrh	
2007/2008	1. r. Trije kralji	2. r. Tojzlov vrh	
2008/2009	1. r. Trije kralji	2. r. Luče	5. r. Weinebene
2009/2010	1. r. Trije kralji	2. r. Luče	5. r. Weinebene
2010/2011	Prva triada Kekčeva dežela		5. r. Weinebene
2011/2012		2. r. Luče	5. r. Weinebene

Devetletkarji so bili deležni različnih ponudb šol v naravi. (Šolska kronika)

Šole v naravi so ponujale pestre, zanimive in zabavne vsebine, ki so jih poleg učiteljic izvajali številni zunanji mentorji in strokovnjaki. Otroci so se družili, preživljali čas v čudovitem naravnem okolju, se veselili novih izkušenj in spoznanj, bili aktivni, radovedni ... in vse to je v večini pustilo nepozabne spomine na lepe trenutke. Da je temu res tako, nas lahko prepričajo izjave in zapisi otrok, ki so bili udeleženci različnih šol v naravi.

Šola v naravi leta 2006/2007 (Šolska kronika)

Veliko lepih spominov je pustila šola v naravi vsaki generaciji. Mi nismo muzikanti "zabušanti".
(Šolska kronika)

Niki Bec je najbolj ostala v spominu šola v naravi na Tojzlovem vrhu. Tam je bila v šolskem letu 2006/07.

»Čeprav smo tam ostali le 3 dni, se nam je veliko pripetilo. Skupaj z drugo šolo smo bili razdeljeni v skupine in počeli različne dejavnosti. Učili smo se o drevesih in hodili po gozdu, streljali z lokom, se spuščali po vrvi iz različnih nadstropij doma, kjer smo prebivali ... Tega

spuščanja po vrvi se dobro spomnim. Pokazali so nam, kako naj se spustimo in kdaj naj damo noge na rob balkona, potem pa so nam dali možnost, da to sami tudi poskusimo. Najprej smo seveda vsi utihnili, a kmalu so se že pojavili tisti, ki so hoteli imeti to 'izkušnjo z vrvjo'. Nekaj fantov se je takoj javilo, mi pa smo jih samo radovedno opazovali. Na koncu nas je ostalo samo še par deklet, ki se nismo spustile, zato so nas začeli drugi prepričevati. Kmalu zatem pa sem poskusila tudi jaz in se lahko veselo smehljala tistim, ki niso. Imeli smo tudi manjše pohode. Ampak večinoma so bili to lovi na zaklad, na katerih smo na koncu vedno dobili kakšen bonbon ali liziko kot darilo. V spomin mi je od teh šol v naravi ostalo še nekaj priznanj in pohval, ki me bodo vedno spominjale na te zanimive dogodke iz nižjih razredov.»

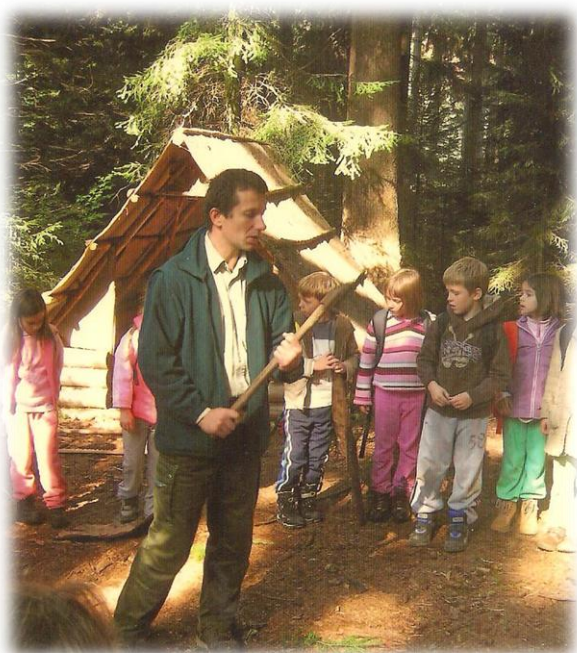

2006/07- Prvošolci so bili na Treh kraljih. (Šolska kronika)

Marja Mulej je bila kot drugošolka leta 2008/09 v Lučah na kmetiji Zg. Zavratnik, Ines Podgorelec pa v naslednji generaciji.

Luče, 2008/09
(Šolska spletna stran)

Tridnevna šola v naravi (Šolska spletna stran)

»Od te šole v naravi se najbolj spomnim, ko smo delali košare in rožice iz volne. K nam je prišel gospod in nam je pokazal, kako se dela košara. Vsak si je naredil svojo.«

»Gledali smo, kako se "reže" drva. Bilo mi je zelo zanimivo. Raziskovali smo drevesa in ptice v gozdu. En večer smo imeli disko. Bilo mi je všeč in imela sem se lepo,« je zaključila Marja.

2009/10-V šoli v naravi se spletajo prijateljstva. (Šolska spletna stran)

Tudi sendviči so teknili, vendar se Ines te šole najbolj spominja po: *»... tukaj sem prvič jedla krompir pečen v žerjavici. Ko sem prišla domov, smo ga pekli še doma. Spoznavali smo tudi taborne znake in se učili, kaj pomenijo. Jaz še danes znam narisati tistega, ki opozarja, da je v gozdu prepovedano kuriti. Zvečer pa smo tudi plesali,«* je še dodala in zaključila: *»Vedno si bom zapomnila, kako je bilo tukaj lepo«.*

Leta 2010/11 so učenci prve triade združili svoje moči in se odpravili v Kekčevo deželo. Seveda se tako okrepljeni niso bali Bedanca, so se pa veselili srečanja z Mojco in Kekcem. Teta Pehta je z leti postala zelo gostoljubna in prijazna, saj jih je pogostila s pecivom in čajem. Navdušeni so bili nad prelepo gorato deželo, pohajali so po dolini Tamar, občudovali Zelence, enega od izvirov reke Save, ki v majhnih "zelenih vulkančkah" prihaja na površje. In

povratka domov ni bilo brez občudovanja naše prelepe ledeniške doline, ki je znana po skakalnicah in tekmovanju za svetovni pokal. Tudi o tej šoli so učenci z navdušenjem pisali na šolski spletni strani.

Zdaj pa še na Blejski grad. (Šolska spletna stran)

»Najprej smo šli na grad na Bledu. Bilo mi je lepo. Deklice smo se morale vesti kot princeske, fantje so bili vitezi. Grof nas je odpeljal v muzej in nam tam razlagal. Grofica nam je obljubila, da bomo šli v kraljevo sobo, pa je pozabila. Bilo je veliko tujih turistov. Zdelo se mi je, da se vsi pogovarjajo o nas. Če bi imela zraven 100 evrov, bi si lahko kupila spominek v tiskarni,« je Neli Rožman zapisala na šolsko spletno stran.

Brez plesa ni prave šole v naravi. Za to priložnost se je treba lepo, brežhibno urediti in odišaviti. Kako dolgo se je ples zavlekel, pa ne bomo izdajali. (Šolska spletna stran)

2004/05 - drugošolci pet dni na Kopah (Šolska kronika)

Naučiti se smučarskih veščin je cilj vsake zimske šole v naravi, zato so se "mali" smučarji že prvi dan postavili na smuči. Učne ure smučanja prinesejo napredek vsakemu, saj vaja vedno dela mojstra, kajne?

Zadnja štiri leta petošolci izpopolnjujejo svoje smučarsko znanje na avstrijskih smučarskih "strminah" v Weinebenu.

Žal leta 20010/11 niso imeli sreče s snegom. Bilo je pretoplo, »zato sneg ni bil sneg, ampak "žlufarca,"« razočarano pove Lina Kopše. Vendar je bilo vseeno lepo. »Tam smo igrali dosti družabnih iger ... igrali smo tudi namizni nogomet, kjer sva bila s soigralcem Gašperjem Žižkom nepremagljiva. Družili smo se med seboj in s prijatelji iz Ljubljane. Zdi se mi prav, da šole organizirajo šole v naravi, da se še učenci bolje spoznamo in postanemo kot ena večja "družina,"« zaključuje.

Doživetje šol v naravi je torej prijetna in nepozabna izkušnja za otroke. Mogoče je največja težava za posameznike predvsem v domotožju, saj so nekateri prvič ločeni od staršev. Vendar ne smemo pozabiti, da vsaka šola prinese mnogo prijetnih in pozitivnih rezultatov. Na nekatere so v svojih izjavah že opozorili sami. Izjemnega pomena so veliki izobraževalni učinki, saj so otroci, zaradi naravnega okolja, v katerem se nahajajo, večje sproščenosti in načina dela, bolj motivirani za učenje in spoznavanje novega. Hkrati pa je zanje pomembno večdnevno kontinuirano druženje z vrstniki, pridobivanje na samostojnosti, urjenje socialnih veščin oz. spretnosti ... Vse to ima trajno vrednost, ki bogati otroke in dodaja kamenček v zbirko izkušenj, ki oblikujejo njihovo osebnost.

Nada Stropnik

Leta 2010/2011 smo izdelali Eko nadzornike in napise, ki nas opozarjajo na varčno uporabo vode, el. energije, papirnatih brisačk ... (Šolska spletna stran)

Človek je v zadnjih desetletjih dosegel velike vzpone v tehnološkem in razvojnem smislu. Smo zelo materialna in potrošniško naravnana družba, ki je nekje v tem hitrem porastu vsega tega "pozabila" na okolje in naravo, ki je vendar naš skupen dom. Posledice nepremišljenega poseganja v naravo občutimo vsi. Ker pa se vse bolj zavedamo, da je treba stanje popraviti, potekajo mnoge (tako v svetu kot pri nas) aktivnosti na različnih področjih.

Okoljsko izobraževanje je del ciljev in vsebin šolskih predmetov. Brez dvoma je pomembno razmišljanje in delovanje vsakega posameznika, zato smo se tudi na naši šoli v letu 2009/10 odločili, da bomo še več aktivnosti namenili eko ozaveščanju in akcijam. Mentorstvo za te dejavnosti sem prevzela jaz. Z različnimi aktivnostmi se ozaveščamo o okoljevarstvenih problemih in z raznimi akcijami razvijamo ekološko zavest. Na šolski spletni strani imamo svojo rubriko, na kateri objavljamo vsakoletni program in beležimo dogajanja na šoli v zvezi s to problematiko.

Vneto zbiramo zamaške (ki imajo tudi humanitarni namen), kartuše, tonerje, mobilnike, baterije, star papir in sodelujemo s podjetji, ki te materiale ponovno reciklirajo. S tem studi mi prispevamo k ohranjanju naravnih virov.

Skrbno ločujemo odpadke. V razredih imamo koše za organske odpadke, moker papir, ostale odpadke in suh papir. Slednje smo izdelali sami.

Skupina naredi bolje (Šolska spletna stran)

Ker se zavedamo, da je treba vztrajati na ozaveščanju za zmanjšanje onesnaženosti, smo se odločili za sodelovanje v različnih akcijah: Evropski teden mobilnosti, akcija Slovenskih železnic, Dan Zemlje, Očistimo Slovenijo v enem dnevu.

Po potrebi "vzamemo v roke" lopate, motike, grablje in uredimo šolsko okolico: okopavamo, plevemo, čistimo tlakovce, pobiramo papirčke ...

Tudi nam je v veselje, če je okolica urejena. (Šolska spletna stran)

Imamo številne delavnice, v katerih za izdelavo končnega izdelka uporabimo različno embalažo. Tudi eko nas povezuje z učenjem v naravi. Izobražujemo se o zdravi prehrani in dnevno uživamo sadje. Na šolskem dvorišču smo zasadili zeliščno gredico, na kateri pridelamo zelišča, ki jih posušimo in si v zimskih mesecih pripravimo čajne napitke. Z zelišči smo pripravljali namaze, s sadjem sadne kupe.

Od preteklega leta imamo tudi kompostnik.

Treba je poskusiti, če je namaz dober.

Nastajanje zeliščne gredice (Šolska spletna stran)

Ob tem, ko razmišljamo, da na mladih svet stoji, upamo, da se bodo, ko odrastejo, zavedali, da je ravno narava tista, v kateri najdemo večne lepote, ki nas pomirjajo in razbremenjuje vsakodnevnih skrbi in stresa.

Narava se nam vedno ponuja v vsej svoji veličini in če to vidimo in cenimo, se ni bati prihodnosti.

Nada Stropnik

MATEMATIKA

Matematika je že od nekdaj pomemben učni predmet v šolah. Že v preteklosti so učenci napenjali možgane in reševali različne matematične probleme. Z gotovostjo lahko trdim, da je bilo včasih manj matematičnih vsebin, kot jih je danes. Včasih so otroci seštevali, odštevali, množili, delili, danes pa ... Kaj vse skušamo vcepiti v male glavice?! Nekateri imajo matematiko radi, drugi malo manj. Z logiko je pa tudi tako. Eni se že rodijo bogato opremljeni s tovrstnim načinom reševanja problemov, drugi zopet zmorejo marsikaj pridobiti.

Je pa tudi življenje teklo drugače, kot teče danes. Včasih matematika ni bila le učni predmet. Z logiko so se otroci dokazovali predvsem v vsakdanjem življenju. Tudi matematično znanje so znali bolj uporabno izkoristiti. Po šoli, na poti domov, v gozdu, pri delu na kmetiji ... Ničkolikokrat se je kratkohlačnik izkazal, ko je "naračunal", koliko desk potrebuje oče, da bo mami okrog vrta postavil ograjo, ali koliko mleka, jajc, masla bo potrebno prodati, da si bo družina privoščila kaj novega ... Morda zaradi tega v kronikah nisem zasledila podatkov o matematičnih tekmovanjih. Ker ni bilo potrebe po tovrstnem dokazovanju. Otroci so se dokazovali na popolnoma drugačen, naraven način. Marsikateri otrok sodobnega časa pa je žal prikrajšan takega dokazovanja. So si mar zato umislili vsa ta tekmovanja?

Že leta in leta v Sloveniji potekajo matematična tekmovanja za Vegova priznanja. Učenci, predvsem dobri logiki, morajo z reševanjem različnih nalog zaslužiti priznanje, ki so ga poimenovali po znanem slovenskem matematiku. Jurij Vega je 20. 8. 1789 dosegel tedanji svetovni rekord in izračunal število π na 140 decimalk. Toda to ni bil njegov glavni podvig, ki ga je postavil med največje svetovne matematike.

Zgodovina šolstva v Sp. Kungoti ni ravno zgovorna o matematičnih tekmovanjih. V kroniki šole Zg. Kungota iz leta 1966/67 je tovrstno tekmovanje prvič omenjeno. Tekmovanje je bilo izvedeno v vseh razredih šole, zmagovalci pa so prejeli praktična darila.

Od leta 1973 do 1977 je bila učenka naše šole tudi učiteljica Erika Pahor. Živo se še spominja, ko je kot tretješolka sodelovala na tekmovanju. Razredničarka Gorjupova jo je kot dobro matematičarko prijavila na tekmovanje, ki se je takrat odvijalo v Zg. Kungoti. Glavna organizatorica tekmovanja je bila predmetna učiteljica matematike, Karolina Grandošek. Erika je osvojila bronasto Vegovo priznanje, najbolj pa ji je v spominu ostala vrnitev v šolo. Takrat je bila šola še na hribu in tam so jo čakali sošolci. Erika jo je mahnila iz doline kar po travniku mimo Matjašičev in z visoko dvignjeno roko mahala s priznanjem, ki ga je prejela. Lepo je čutiti, ko se tudi drugi veselijo tvojega uspeha.

Kasneje je bila na šoli v Sp. Kungoti učiteljica Sonja Meglič, takrat tudi vodja podružnice, tista, ki je vodila tekmovanja za Vegova priznanja. Kasneje je delo nadaljevala Erika Pahor. S šolskim letom 2004/2005 sem organizacijo tekmovanj prevzela jaz.

Danes se tekmovanje imenuje Mednarodni matematični Kenguru. Mladi iz več kot 30 držav sočasno rešujejo naloge na različnih stopnjah, od prvega razreda devetletne osnovne šole do zaključnega letnika srednje šole. To tekmovanje je najbolj množična preskušanja znanja matematike, zaradi igrivo in zabavno zastavljenih matematičnih problemov pa sodi tudi med najbolj priljubljena tekmovanja.

Logotip tekmovanja Mednarodni matematični Kenguru

Vir: <http://www.dmfa.si/Kenguru/>

Zgodovina tekmovanja

Začetki tekmovanja segajo v leto 1994, ko so se na sedežu Sveta Evrope v Strasbourgu zbrali organizatorji matematičnih tekmovanj iz številnih evropskih držav (tudi iz Slovenije). Takrat se je porodila ideja o enotnem tekmovanju, ki bi služilo popularizaciji matematike med mladimi.

To zamisel je v Avstraliji že uresničil profesor matematike Peter O'Halloran. Med Avstralci je tekmovanje doseglo izredno velik uspeh. Ker je ideja o takem tekmovanju prišla iz Avstralije, dežele kengurjev, se tekmovanje imenuje Evropski matematični Kenguru.

Leta 2005 se je tekmovanje preimenovalo v Mednarodni matematični Kenguru, saj na tekmovanju sodeluje vse več neevropskih držav.

Priznanja in nagrade

Za uspeh na tekmovanju prejmejo tekmovalci bronasto Vegovo priznanje. Učenci, ki v vseh devetih letih šolanja v osnovni šoli osvojijo bronasto Vegovo priznanje, prejmejo ob zaključku šolanja priznanje diamantni kenguru. Najboljši učenci na tekmovanju, ki so hkrati uspešni tudi na državnem tekmovanju za zlato Vegovo priznanje, se udeležijo ekskurzije v organizaciji DMFA (Društvo matematikov, fizikov in astronomov). Najuspešnejši tekmovalci na tekmovanju Mednarodni matematični Kenguru se uvrstijo na področno tekmovanje za srebrno Vegovo priznanje.

Naloge

Naloge so izbirnega tipa s petimi možnimi odgovori, napačni odgovori pa prinesejo odbitek četrtnine vrednosti naloge. V Sloveniji tekmovanje vodi DMFA.

Primer naloge s Kenguruja:

*Kenguru se s skakalne deske odrine 1 m v višino in po 5 m padanja je 2 m pod vodo.
Koliko metrov nad vodno gladino je skakalna deska?*

- (A) 2
- (B) 3
- (C) 4
- (D) 5
- (E) Skakalna deska je pod vodo

Učenci se na tekmovanje pripravljajo pri dodatnem pouku, kjer rešujejo različne naloge in se urijo v različnih strategijah reševanja logičnih problemov. Radi imajo takšne naloge, radi tekmujejo, veseli so priznanj, še bolj pa so veseli malih priboljškov, ki jih dobijo po končanem tekmovanju.

Mednarodni matematični Kenguru za bronasto Vegovo priznanje se izvaja vsak tretji četrtek v mesecu marcu.

Dobitniki bronastega Vegovega priznanja zadnjih nekaj let

Šolsko leto 2007/08				
1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
ANA ŠTUHEC MARSEL GRABER NEJC LUETIČ MIŠELA KRAŠEVEC	ŠPELA ČAKŠ LINA KOPŠE ROK ROTMAN	ROK ŠTUHEC MATIC PODGORŠEK KLAUDIA KOREN	ADRIANO KOLETNIK NEJC KOS JERNEJ KESAK	JAN PETRIČ TONKA MULEJ
Šolsko leto 2008/09				
1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
LUKA FESEL INES PODGORELEC	ANA ŠTUHEC MARSEL GRABER	MOJCA MESNER ROKI KONEČNIK	ROK ŠTUHEC DAVOR LUETIČ MARKO MATJAŠIČ MATIC PODGORŠEK	ADRIANO KOLETNIK NEJC KOS JERNEJ KESAK
Šolsko leto 2009/10				
1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
TILEN PAPEC NELI ROŽMAN	LUKA FESEL DOMEN KARNET ALJAŽ EFERL	JERNEJ OFIČ ANA ŠTUHEC MARSEL GRABER NEJC LUETIČ	ŠPELA ČAKŠ LINA KOPŠE	NIKA BEC ROK ŠTUHEC DAVOR LUETIČ
Šolsko leto 2010/11				
1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
ANJA EFERL VID FESEL ELIN HAMERŠEK ALJA HAUPTMAN LANEJ HRASTNIK ALJAŽ PREDAN LARA ROBIČ	NELI ROŽMAN	LUKA FESEL DOMEN KARNET HANA CEROVŠEK ALJAŽ EFERL GAJ PEROVNIK INES PODGORELEC	JERNEJ OFIČ ANA ŠTUHEC	ŠPELA ČAKŠ
Šolsko leto 2011/12				
1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
ROK ČAKŠ LUKA KRAJNC VANESA POŽAR	ANJA EFERL VID FESEL ELIN HAMERŠEK ALJA HAUPTMAN LANEJ HRASTNIK LARA ROBIČ	NELI ROŽMAN	LUKA FESEL	MARSEL GRABER JERNEJ OFIČ ANA ŠTUHEC NEJC LUETIČ

Dobitniki bronastih Vegovih priznanj od leta 2008 do 2012

Mlade "glavce", 13. 6. 2012

»Aha! Imam jo!« (idejo namreč), so rekli naši tekmovalci, ko so mi pozirali za naš zbornik. Od leve (zadaj) proti desni: Luka Krajnc, 1. razred, Elin Hameršek, 2. razred, Vid Fesl, 2. razred, Vanessa Požar, 1. razred, Ana Štuhec, 5. razred, Ines Podgorelec, 4. razred, Domen Karnet, 4. razred, Marsel Graber, 5. razred, Aljaž Eferl, 4. razred, Luka Fesl, 4. razred, Neli Rožman, 3. razred, Anja Eferl, 4. Razred in Alja Hauptman, 2.razred.

Nekateri so pri nas osvojili že cel kup priznanj, drugi še bodo.

21. aprila so se letos končala tekmovanja v znanju matematike. Sedmošolec Rok Štuhec, naš bivši učenec (2005–2010), se je udeležil tudi državnega tekmovanja ter med 261 tekmovalci osvojil prvo mesto. Od 50 možnih točk jih je dosegel 48 in tako prejel zlato Vegovo priznanje. Čestitke!

Rok Štuhec tudi kot odličen glasbenik na zaključni prireditvi junija 2010 (Šolska spletna stran)

CANKARJEVO TEKMOVANJE IZ SLOVENŠČINE

Cankarjevo priznanje se podeljuje najbolje uvrščenim na tekmovanju za Cankarjevo priznanje.

Tekmovanje se uradno prične z vsakoletnim razpisom, ki ga Zavod Republike Slovenije za šolstvo do konca julija objavi za naslednje šolsko leto na svojih spletnih straneh. Tekmovanje za Cankarjevo priznanje je do leta 1996 potekalo na treh zahtevnostnih stopnjah: šolsko tekmovanje za bronasto priznanje, področno tekmovanje za srebrno priznanje in državno tekmovanje za zlato priznanje, od takrat pa se odvija samo na dveh stopnjah. Bronasta priznanja lahko tekmovalci osvojijo na šolskem tekmovanju, srebrna in zlata pa na vseslovenskem. Tekmovalci pišejo spis ali esej, medtem ko drugi del tekmovanja vsebuje test objektivnega tipa. V pisni nalogi je poudarek na poznavanju slovenskih avtorjev, razpis pa usmerja tudi v poznavanje literarne teorije in v specifiko umetnostnih in neumetnostnih besedil.

Zgodovina tekmovanja

Leta 1976 sta Alenka Kozinc in Pavle Vozlič v okviru Slavističnega društva Slovenije pričela s tekmovanjem za Cankarjevo nagrado, ki se je v letih 1984/85 preimenovalo v tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Najprej so se tekmovalci pomerili samo na republiškem tekmovanju, nato pa se je leta 1979 pričelo tudi predhodno tekmovanje v okviru področnih slavističnih društev.

Cilji tekmovanja so sledeči:

- širjenje in poglobljanje znanja slovenščine;
- primerjanje znanja slovenščine med učeni in dijaki;
- popularizacija slovenščine oz. spodbujanje branja leposlovja;
- spodbujanje učencev in dijakov k študiju slovenskega jezika in književnosti;
- odkrivanje za slovenščino nadarjenih učencev in dijakov;
- uvajanje mladih v samostojno raziskovalno delo in uporabo literature s področja slovenščine.

Priznanja:

- Bronasto Cankarjevo priznanje za uspeh na šolski stopnji tekmovanja – prejme tretjina najboljših (20 % najboljših se uvrsti na regijsko tekmovanje).
- Srebrno Cankarjevo priznanje za uspeh na regijski stopnji tekmovanja – prejme 10 % udeležencev šolskega tekmovanja (7 % odstotkov najboljših na regijskem, se uvrsti na državno tekmovanje).
- Zlato Cankarjevo priznanje za uspeh na državni stopnji tekmovanja.

Šele v zadnjem času se je tekmovanje uvedlo tudi za učence nižjih razredov. Na naši šoli organizira tekmovanje učiteljica Simona Šmajš, učenci pa se nanj pripravljajo pri dodatnem pouku. Priprava na tekmovanje temelji na prebiranju izbranih del, poustvarjanju, uporabi in povezovanju znanj, širjenju literarnega obzorja.

2. 4. 2009 je bilo na naši šoli prvič izvedeno šolsko tekmovanje iz slovenščine. Mlajši učenci so prebirali Anico in Grozoviteža, starejši pa Živalske novice. Tekmovali so skupaj z učenci iz Zgornje Kungote in Svečine.

Dobitniki bronastega Cankarjevega priznanja

Šolsko leto 2009/10			
2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
ALJAŽ EFERL LUKA FESEL HANA CEROVŠEK DOMEN KARNET	MARSEL GRABER JERNEJ OFIČ ANA ŠTUHEC MARJA MULEJ JADRAN MULEJ ZARJA EISNER MIŠELA KRAŠEVEC	ŠPELA ČAKŠ	ROK ŠTUHEC

Učenci drugega in tretjega razreda so prebirali Župančičeve Mehurčke, starejši učenci pa pesniško zbirko Živa hiša, Bine Štampe Žmavc.

Šolsko leto 2010/11			
2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
NELI ROŽMAN LANA KOPŠE TILEN PAPEC BARBARA MATJAŠIČ ALJOŠA MARKO PATRICIJA PUHIČ	LUKA FESEL HANA CEROVŠEK ALJAŽ EFERL DOMEN KARNET INES PODGORELEC	ANA ŠTUHEC ZARJA EISNER	MOJCA MESNER

Tokrat so mlajši učenci ustvarjali in poustvarjali po knjigi Saše Vegri - Jure Kvak Kvak, starejši učenci pa so se zabavali z Zgodbami nekega Hektorja, Dima Zupana.

Šolsko leto 2011/12			
2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
ELIN HAMERŠEK VID FESEL ALJA HAUPTMAN TIA ZOJA PLOHL ANJA EFERL LARA ROBIČ	NELI ROŽMAN BARBARA MATJAŠIČ PATRICIJA PUHIČ	INES PODGORELEC	ANA ŠTUHEC MARSEL GRABER

Dobitniki Cankarjevih priznanj od leta 2009 do 2011

Lanska pozna jesen je bila na naši šoli v znamenju Mačka Murijs in Lainščkovih Mislic.

Neko posebno vzdušje vlada na naši šoli. Vsako jesen in vsako pomlad. In potem se ob silnem poku idej, vsak drugi četrtek v decembru in nato še vsak tretji četrtek v marcu, počasi zopet razblini in se pridruži ustaljenim ritmom vsakodnevnega dela.

Nada Lampret

Iz internetnih virov izvemo, da je začela Vesela šola izhajati v reviji Pionirski list natanko na slovenski kulturni praznik, daljnega leta 1968. Izhajala je vsak teden in ni bila tako obsežna.

Veseli šoli so bile v reviji namenjene posebne vsebine in rubrike. Dolga leta so bile zelo usklajene z učnimi načrti posameznih predmetov in razredov. Učenci so ob vsebinah poglobljali znanje in ga hkrati širili iz okvirov vsebin učnih predmetov.

Veselošolci so se lahko preizkušali tudi na tekmovanju, ki je bilo tristopenjsko:

RAVNI TEKMOVANJA	KRITERIJ	DOSEŽEK
RAZREDNO TEKMOVANJE	70% ZNANJA	DIPLOMA
TEKMOVANJE II STOPNJE	80% ZNANJA	DIPLOMA
DRŽAVNO TEKMOVANJE	DO 2 % TEKMOVALCEV OD ŠTEVILA PRIJAVLJENIH TEKMOVALCEV, KI DOSEŽEJO 80% ZNANJA	DIPLOMA IN NAZIV DRŽAVNEGA VESELOŠOLSKEGA PRVAKA

Tekmovanje je bilo organizirano za učence od 3. do 8. oz. 9. razreda.

VESELA ŠOLA NA PODRUŽNICI SP. KUNGOTA

V to dejavnost so se vključevali učenci 3., 4. in 5. razreda devetletke. Zaslediti je podatke, da so teme predelovali v okviru samega krožka, ki je običajno potekal tedensko, kot tudi doma. V znanju Vesele šole so se učenci naše šole prvič pomerili leta 1970/71. Tega leta se je šolskega tekmovanja udeležilo 39 učencev. Organizirano je bilo razredno, šolsko in med šolsko tekmovanje. Poverjeniki in trije učenci so prejeli nagrade (fotoaparat). Ena od nagrajenk je bila tudi bivša učenka Slavica Velički, v šolskih letih Slavica Ribič: *»Bilo je v tretjem razredu. Moja mentorica je bila učiteljica Sonja Meglič. Spomnim se, da smo pole z nalogami reševali kar v razredu. Nepozaben je spomin na nagrado. To je bil fotoaparat; preprost, plastičen, fokusiral je le sredino, uporabil si ga lahko le ob sončnem vremenu in fotografije je delal le od blizu (smeh). Zame je predstavljal veliko vrednost (tako kot danes mogoče nekomu pomeni računalnik). Skrbno sem ga čuvala in skrivala. Prve slike sem z njim lahko naredila šele v srednji šoli, ko sem začela prejemati štipendijo, saj denarja za film doma ni bilo.«*

Natančni podatki o rezultatih tekmovalcev v vseh teh letih žal niso zabeleženi. Je pa razvidno, da je bila to včasih dejavnost, v katero se je vpisovalo veliko otrok. Leta 1987 so zapisali, da je ta oblika vse zahtevnejša in da ni bila več vesela, ampak zahtevna šola. Mogoče je tudi v tem podatku iskati odgovor, zakaj je bilo uspehov na državni ravni manj. Večje sodelovanje je bilo le na razrednih tekmovanjih, že na regijskih se je zmanjšalo, saj so na tekmovanju bile zastavljene naloge, ki jim večina tekmovalcev ni bila kos. Leta 1979/80 piše v šolskem glasilu Takšni smo, da se je od 15 učencev, kolikor jih je tekmovalo na šolskem tekmovanju, 8 uvrstilo na občinsko tekmovanje, ki je bilo na OŠ Toneta Čufarja. Učenka Irena Labaš iz 4. razreda se je uvrstila na republiško tekmovanje, ki je bilo 1. junija v Ljubljani v poslovni stavbi Iskre in je našo šolo častno zastopala.

Leta 1999/2000 je štirim tekmovalkam uspela uvrstitev na regijsko tekmovanje. Med njimi je bila tudi Tjaša Eferl, ki se spominja: »Tega leta je regijsko tekmovanje potekalo na OŠ Sladki Vrh. Že sama šolska zgradba se mi je vtisnila v spomin, ker je bila zelo lepa. Krožek sem obiskovala od tretjega do petega razreda. Drži, da so bile tekmovalne naloge vse težje, zato si moral, če si želel rezultate, kljub rednemu šolskemu srečevanju še doma pridno delati in predelovati vsebine Vesele šole. Če danes pogledam nazaj, lahko rečem, da sem se ob tej dejavnosti veliko naučila, pridobivala sem neko splošno znanje in tudi novo izkušnjo. Še danes hranim vsa priznanja.« Dovolj točk za uvrstitev na državno tekmovanje, ki je bilo v Ljubljani, je tega leta uspelo zbrati le Nini Grabrovec.

Mentorice Vesele šole so bile :

Obdobje:	Mentorice:
1970/71-1971/72	Sonja Meglič
1972/73-1977/78	Marija Gutenberg
1978//79 -1988/89	Danica Cafuta
1989/90-1990/91	Erika Pahor
1991/92	Alenka Pušnik
1992/93-1994/95	Erika Pahor
1995/96	Tanja Plohl
1996/97-2003	Erika Pahor
2003/04-2007/08	Nada Stropnik

Vesela šola je bila po šolskem letu 2007/2008 začasno ukinjena, zato se na pobudo staršev odločimo, da učencem ponudimo možnost, da se vključijo v Ciciveselo šolo. Izvajati smo jo pričeli s šol. letom 2008/09 in je še vedno organizirana za učence od 1. do 3. razreda. Omenjenega leta prevzamem mentorstvo Cicivesele šole, dejavnost vseskozi poteka v okviru krožka.

Ciciveselošolci iz generacije 2010/11 se veselijo pohval. (Šolska kronika)

Revija Ciciban, ki izhaja mesečno, s pestrimi vsebinami nagovarja in spodbuja otroke k opravljanju različnih nalog. Nova spoznanja si pridobivajo na igriv in zabaven način. Pridobljeno znanje otroci preverijo na Ciciveselošolskem dnevu, ki je vedno v aprilu, in se potegujejo za pohvalo Modrega medvedka. Pika na i celoletnemu druženju je družabno srečanje ciciveselošolcev.

Nada Stropnik

ŠOLSKA KNJIŽNICA

V vsej šolski zgodovini Sp. Kungote knjižno gradivo šolske knjižnice ni bilo deležno uglednega prostora. Vsaj ne za daljše obdobje. Knjige so zaradi prostorske stiske večkrat romale v manjši in praviloma neustrezen prostor. Šolska knjižnica je ob koncu 19. stoletja in na začetku 20. stoletja predstavljala le nekaj polic v učilnici. Iz kronike je razvidno, da je knjižnica leta 1892 štela le 55 knjig, štiri leta kasneje je bilo na policah zloženih 57 del. Leta 1900 so se lahko pohvalili z 68 knjižnimi enotami, tri leta kasneje jih je bilo že 83. To so bila gradiva za šolarje in učitelje. Večino knjižnih del so podarili dobrotniki, nekaj goldinarjev letno so za nabavo knjig namenili tudi v šolskem proračunu. V naslednjih desetih letih se je knjižno gradivo povečalo le za povprečno 4 knjižna dela na leto. V dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja je nekaj sredstev za nabavo knjig bilo pridobljenih tudi z nabirkami.

Leta 1929 je bilo na knjižnih policah 171 knjig za učitelje in 66 knjig za učence, v naslednjem letu so za učence pridobili le tri knjige.

Pred drugo svetovno vojno, leta 1940, je knjižnica štela 127 knjig za učitelje in preko 300 knjig za učence.

Že v začetku druge svetovne vojne so nemški učitelji knjige iz šole odstranili. Tiste, ki so ostale, jih je veliko uspela rešiti učiteljica Oresta Košutnik. Razdelila jih je med vaščane. Nekaj knjig so po vojni oddali na občino ali vrnili v knjižnico. V svojih spominih je Miroslava Kostrevec Waltl zapisala: *»Nemški učitelji so prišli tudi v Spodnjo Kungoto. Iz šole so najprej odnesli slovenske knjige in pravili so, da jih sežigajo. Tudi domača učiteljska družina je morala izročiti svojo knjižnico in jo prepustiti uničenju. Čeprav je bilo tvegano imeti slovenske knjige, so jih marsikje nekaj poskrili. Kljub prepovedi so med vojno krožile med ljudmi. Takrat sem tudi jaz prebrala knjigo Iz dnevnika malega poredneža. Prinesla jo je neka Ivankičina prijateljica, skrito pod jabolki v cekarju.«*

Med vojno so knjižne police napolnili z nemškimi knjigami. Pohvalili so se z bogato izbiro knjig tako za učitelje kot tudi za učence.

Maja 1945, prve dni po osvoboditvi, so na police šolske knjižnice zložili le 54 knjig.

Tudi čas po drugi svetovni vojni ni bil naklonjen knjigam. Nabavi knjig je bilo namenjenih malo sredstev. Deset let po drugi svetovni vojni je bilo v šolski knjižnici 442 knjig.

Svoj prostor so knjige, 1580 jih je bilo (knjige za učence in učiteljska knjižnica), dobile šele v novi šoli leta 1982. A le za kratek čas, saj so se v prostore knjižnice selili malošolarji, zato so bile preseljene v prostor, kjer je bila do selitve hišnikova delavnica. V požaru leta 1995 je zgorela šola, uničenega je bilo tudi nekaj knjižnega gradiva.

Načrti nove šole so obetali prostor s knjižnico v mansardi šole. Ostalo je le pri načrtih, saj je mansarda ob otvoritvi leta 1996 ostala neobdelana. Knjižnica se je uredila v orodjarni ob telovadnici, nato se je selila v večji prostor ob kuhinji, s pridobitvijo dodatnega oddelka vrtca spet nazaj v orodjarno.

Leta 2011 smo ob dnevu reformacije svečano otvorili knjižnico v mansardi šole. Knjige so končno dobile svoj prostor.

Knjige dočakale svoj prostor (Šolska kronika)

Karolina, Patricija in Neli so selile knjige v novo Knjižnico. (Šolska kronika)

Aljaž je ob otvoritvi predstavil svoje najljubše knjige. (Šolska kronika)

Za knjižnico in izposajo knjig so vseskozi skrbeli učitelji, v začetku upravitelji. V kronikah so kot večletni skrbniki knjižnic navedeni Roman Košutnik, Janez Arsenjuk, Jožica Gorjup Antonija Jarc in Majda Hlade. Knjige so izposojali tudi razredniki.

Leta 1989 smo dobili prvo knjižničarko, Aldo Stojanović, ki za knjižnico skrbi še danes. Pomagajo ji male knjižničarke, običajno so to učenke petega razreda. Knjižničarka ob izposoji in urejanju knjig pripravlja pravljичne urice, razstave, knjižne uganke in organizira različne dejavnosti, ki so povezane s knjigo.

Knjižničarka Aldo Stojanović z malimi knjižničarkami Mišelo, Ano, Zarjo, Marjo in Špelo (Šolska kronika)

PREŽIHOVA BRALNA ZNAČKA

Tudi tekmovanje za Prežihovo bralno značko je v domeni knjižničarke. Nagrade in priznanja se podelijo na prireditvah, na katere so običajno povabljeni znani literarni ustvarjalci za otroke in mladino. Naši šolarji so se tako srečali z Antonom Ingoličem, Leopoldom Suhadolčanom, Janezom Švajncarjem, Branko Jurca, Tonetom Partljičem, Andrejem Rozmanom, Anjo Štefan, Deso Muck in drugimi ustvarjalci na kulturnem področju. Drago Korade se spominja: »V šestem razredu (1967/68) je bila naša razredničarka Jožica Špringer

iz Maribora. V tem šolskem letu je bila naša takratna občina Maribor med prvimi, ki so se vključili v tekmovanje za Prežihovo bralno značko. Ko je razredničarka Jožica v razredu iskala prostovoljce, se ni nihče javil. Zato je odločila sama in rekla: Drago in Majda, vidva bosta sodelovala. Do (roka se ne spominjam) morata prebrati ... Jaz sem bil določen, da preberem knjigi Učiteljica Breda in Tajno društvo PGC ter nato napišem obnovo, ki jo bom moral zagovarjati. To je bilo v tistem času zame veliko breme. Do takrat me je učiteljica Jožica vedno hvalila, a kasneje, ko nisem v roku prebral obeh knjig, sem bil v začetku vsake ure na "zaslišanju", zakaj še nisem prebral knjig in napisal obnove. Ko sem svojo nalogo le opravil, se je že bližala podelitev Prežihovih bralnih značk. Ne spomnim se več, kdo mi je v Sp. Kungoti podelil Prežihovo srebrno bralno značko. Vem le to, da sem je bil neizmerno vesel, saj sem si jo zaslužil z mnogo truda in bil sem prvi fant v Spodnji Kungoti, ki mu je to uspelo. Še sedaj jo skrbno hranim skupaj z zlato bralno značko, ki sem jo prejel iz rok pisatelja in častnega občana občine Kungota, Janeza Švajncerja v Zg. Kungoti, kjer sem obiskoval sedmi in osmi razred osnovne šole.«

Faksimile izkaznice Prežihove srebrne bralne značke, izdane v Sp. Kungoti leta 1968 (Arhiv D. Korade)

Slavica Velički, roj. Ribič, ki je šolo pričela obiskovati leta 1968 in je iz generacije tistih, ki so peti razred že obiskovali v Zg. Kungoti, se spominja:» Gorjupova, naša razredničarka, je v razred prinesla knjige, jih razdelila in določila rok, do kdaj morajo biti prebrane. Nato smo knjige zamenjali. Prebrati smo morali štiri knjige in napisati obnovo le ene. Nič ni spraševala, boš ali ne boš, mi pa smo pridno brali.«

ŠOLSKI PREŠERNOV NATEČAJ

Prešernov natečaj je bil prvič organiziran na pobudo knjižničarke v šol. letu 1997/98. Na natečaj se lahko učenci prijavijo z literarnimi, likovnimi in glasbenimi deli. Učenci naše šole so prvič sodelovali v šol. letu 2003/04, nato pa neprekinjeno od šolskega leta 2006/07. Natečaj z zanimivimi temami, ki so kot iztočnica ponujene mladim ustvarjalcem, je k sodelovanju pritegnil veliko naših učencev.

Mojca in Anja znata o Prešernovi Urški veliko povedati in jo tudi narisati. Mladi umetnici sta bili nagrajeni leta 2007.

Leto kasneje so si priznanja prislužili Nika, Rok in Matej. (Šolska kronika)

BRALNE URICE IN KNJIGOBUBE

Knjige so našim učencem prav gotovo približale tudi bralne urice, ki so bile organizirane v sedemdesetih letih 20. stoletja, takrat je na šoli deloval tudi pravljčni krožek, in s projektom Knjigobube, ki se je odvijal nekaj let zapovrstjo dvajset let kasneje.

BEREMO SKUPAJ

Zadnja leta se za učence 4. in 5. razreda izvaja dejavnost Beremo skupaj. Gre za skupno branje učencev, staršev in učiteljev, ki se po branju srečajo in pogovarjajo o prebrani knjigi. Dejavnosti vodijo Nada Lampret in Erika Pahor, knjižničarka Alda Stojanović in Milena Lozar.

2009/10 – Skupaj smo prebrali Groznega Gašperja. (Osebni arhiv N. Lampret)

DAN REFORMACIJE

V zadnjih letih smo se ob dnevu reformacije knjigi posvetili z različnimi projekti:

ŠOL. LETO	NASLOV PROJEKTA	VODJA
2005/06	Izmenjevalnica knjig	Alenka Zadravec
2007/08	Mesec knjige	Alenka Zadravec
2008/09	Naša knjiga velikanka	Polona Hrastnik
2009/10	Pesniška zbirka poezije Majhna, manjša, najmanjša	Simona Šmajš
2010/11	Beremo pravljice z živalskimi junaki	Nada Lampret
2011/12	Predstavljamo knjige z domačih knjižnih polic	Simona Šmajš

Projekti potekajo daljše časovno obdobje, po ustvarjalnem delu se rezultati predstavijo na srečanju vseh učencev, oglasni deski ali v knjižni obliki ter na spletni strani šole.

CANKARJEVO TEKMOVANJE

Cankarjevo tekmovanje je tekmovanje v znanju iz slovenščine in je v domeni Zavoda za šolstvo RS. V šolskem letu 2008/2009 je bilo prvič organizirano za učence od 2. do 9. razreda. Tekmovanja se od takrat udeležujejo tudi naši učenci. Učenci se pred tekmovanjem ukvarjajo z določenimi literarnimi besedili, le-ta so rdeča nit tekmovanja, ki poteka v pisni obliki. Najboljši učenci prejmejo bronasto Cankarjevo priznanje.

OD LJUDSKE KNJIŽNICE DO BIBLIOBUSA

V kraju druge knjižnice nimamo. V kroniki je zabeleženo, da je ljudska knjižnica leta 1896 imela 12 del. Bila so to prva knjižna dela, ki so bila na voljo vaščanom, o pravi knjižnici težko govorimo. Prva ljudska knjižnica je v Spodnji Kungoti pričela delovati že pred drugo svetovno vojno, za ustanovitev je bil zaslužen takratni nadučitelj Vekoslav From.

Pred vojno je knjižnico, ki je bila v šolskih prostorih, vodil nadučitelj Roman Košutnik. Po vojni je bila otvoritev ljudske knjižnice 16. 12. 1945. Knjige so podarili prebivalci, odprta je bila enkrat tedensko. Leta 1955 je bil v kraju ustanovljen KUD Franceta Prešerna, knjižnica je

pričela delovati v sklopu društva. Delovala je še v šestdesetih letih. Najprej je bila v šolskih prostorih, nato se je preselila na Lepi dol. V šolski kroniki je omenjeno, da je tam nekaj časa delovala tudi čitalnica.

Od januarja 2008 se praviloma vsak drugi teden pred šolo ustavi Bibliobus, kar je prav gotovo velika pridobitev za šolo in kraj.

MLADINSKI TISK

Veliko zanimivega branja ponujajo tudi revije, ki so namenjene učencem. Seznam mladinskega tiska je zelo dolg. V naših kronikah se o tem prvič piše šele v šolskem letu 1919/1920. Nadučitelj Vekoslav From navaja, da je "šola naročena na periodični list Zdravje", ki je služil kot učni pripomoček učiteljem, o tisku za učence ne poroča. Filomena Ul, Marinškova Menika, ki je bila šolarka v tridesetih letih 19. stoletja, se spominja, da v šoli na revijo ni bila naročena, doma so brali revijo Slovenski gospodar. Svoje prve revije se spominja Ivanka Soršak, roj. Kostrevc, ki je šolo začela obiskovati pred vojno: »Knjig v šoli ni bilo veliko, zložene so bile v kabinetu. V naši družini smo otroci bili naročeni na verski list Lučka. Gospa Rozina, pri kateri smo živeli, je imela v knjigo vezane izvide revije Naš rod, z zanimanjem smo listali in brali.«

V letih po drugi svetovni vojni so naši učenci bili naročeni na revije: Pionir, Pionirski list in Ciciban. V kroniki je zavedeno, da so v šolskem letu 1949/50 prav vsi učenci bili naročeni na revijo. Ker je bilo knjig malo, so v povojnem času tisk redno uporabljali pri pouku. V omenjenem obdobju so se lahko naročili tudi na knjižne zbirke Čebelica, Sinji galeb in Pravljice.

Prve številke Pionija, Cicibana in Pionirskega lista (Spletna stran založbe MK)

V letu 1991 je revijo Pionir zamenjala Gea, revija Kuriček se od omenjenega leta imenuje Kekec, Pionirski list je postal Pisani list. V zadnji letih je na tržišču prava poplava več ali manj kvalitetnih revij, ki so namenjene učencem. Naši učenci se odločajo za: Ciciban, Cicido, Cicizabavnik, Pil, Gea, Mini moj planet in Moj planet založbe Mladinska knjiga, National geographic junior založbe Rokus, Kekec založbe Mladika in revijo Zmajček studia Hieroglif.

Tudi v zadnjih letih se za revijo Ciciban, ki izhaja že od leta 1945, odloča največ otrok.

Kot večletne poverjenice za prodajo mladinskega tiska so v kronikah zavedene Katja Kapun, Ivanka Šmajš, Majda Hlade, Erika Pahor in Alenka Zadravec.

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja smo sodelovali tudi v akciji Učenec kolporter, ki jo je organizirala časopisna hiša Večer. Naši učenci so raznašali časopis Večer in revijo 7 dni strankam, ki so jih sami pridobili. Mentorica dejavnosti je večino časa bila Erika Pahor.

PROBLEMATIKA BRANJA

Na problematiko branja lahko gledamo iz različnih zornih kotov. S premalo knjižnih enot v knjižnici so se srečevali na začetku šolstva, danes je premalo interesa za branje. Razsežnosti problematike namenjamo veliko pozornosti predvsem v zadnji letih. Tudi s projekti:

PROJEKT	ČAS IZVAJANJA	IZVAJALCI
RECIPROČNO UČENJE	od 1999/2000	Erika Pahor, Petra Baukman, Alda Stojanović
CELOVITEJŠI PRISTOP K PROBLEMATIKI BRANJA	2000/2001, 2001/2002	učitelji
PRIORITETNI CILJ - BRALNO RAZUMEVANJE	od 2008	učitelji

V kroniki je leta 1958 upravitelj Arsenjuk pohvalil pridne bralce, na šoli jih ni manjkalo. Na žalost so knjige učencem v zadnjih letih vse manj zanimive. *»Posebno v zadnjih letih me skrbi zmanjšan interes učencev za branje. Včasih smo imeli za največjo sovražnico knjige televizijo, danes se borimo proti računalniku, proti tako razširjenemu Facebooku, ob katerem mladi preživljajo veliko svojega prostega časa. Tam se dogaja njihov svet, tam se dogaja njihovo življenje. Za knjigo ostaja vedno manj časa, vedno manj je zavzetih bralcev, celo med dekleti se vrste krajšajo,«* v članku Zbornika OŠ Kungota razmišlja knjižničarka Alda Stojanović.

Simona Šmajš

KRATKA ZGODOVINA TISKANE BESEDE NA SLOVENSKEM

Tisk je najstarejša oblika množičnega komuniciranja. Začel se je z Gutenbergovim izumom tiskarskega stroja in sto enajst let po tem se na Slovenskem pojavi prva tiskana beseda; leta 1551 izideta Trubarjevi knjigi Katekizem in Abecednik. Protireformacija je nato za 240 let zavrla rast slovenskega tiska.

Po izhajanju nekaj časnikov v nemškem jeziku se je šele v dobi razsvetljenstva prvič pojavil slovenski časopis *Lublanske novice*; njihov urednik je bil prvi slovenski časnikar Valentin Vodnik.

Med letoma 1819 in 1843 začne izhajati prvo literarno glasilo *Krajnska čbelica*. Bilo je eno pomembnejših za razvoj tiska in literature, soustvarjala sta ga tudi Matija Čop in France Prešeren.

Drugi pomembni slovenski časopis *Kmetijske in rokodelske novice* J. Bleiweisa (1843-1902) je v 59 letih dobil širok krog bralcev in je prinašal sprva strokovne novice, manjkali niso poljudni članki.

V drugi polovici 19. stoletja je tisk prešel številne politične usmeritve in bil pod vplivom družbenih razmer. Želja po čim večjih nakladah in s tem dobičkih je pospešila tehnološki razvoj. Literarna in novinarska dejavnost je bila domena odraslih ljudi, ki so sestavljali tudi krog bralcev.

Prvi slovenski časopis za otroke je začel izhajati leta 1848 z zanimivim naslovom *Vedež*. Bil je pomemben pripomoček v šolah, ker takrat še niso imeli učbenikov. Sprva so bile vsebine strogo moralistične, vzgojne, z narodno zavedno poanto, šele mnogo kasneje so pomembni besedni ustvarjalci začeli upoštevati posebnosti otroškega bralca.

Leta 1900 je v mladinskem časopisu *Zvonček* njegov urednik Engelbert Gangl prvič povabil k sodelovanju tudi otroke. Otroci so se hitro odzvali in pošiljali svoje pesmi, spise, risbe, pisali so o sebi in doživetjih. Tako so opozorili nase in pokazali, da je ustvarjalnost temeljna otroška značilnost. Od takrat pa do danes je periodični tisk doživel številne preobrazbe in je na različne načine spodbujal literarno ustvarjalnost otrok.

V šolskem prostoru se je bistveno kasneje tiskana besedna ustvarjalnost pojavila kot sestavni del učnega procesa pri pouku slovenščine in šele kasneje kot interesna dejavnost najprej mladostnikov, nato tudi otrok nižjih razredov.

ZAČETKI LITERARNE DEJAVNOSTI V SPODNJI KUNGOTI

Marjetka Gamser, roj. Čepe, učenka OŠ Spodnja Kungota, je šolo začela obiskovati leta 1949.

Spominja se: *« V šoli smo se učili brati in pisati. Posebne dejavnosti, kjer bi ustvarjalno pisali, seveda nismo imeli. Smo pa morali pri pouku pisati spise, da, tega se pa spomnim. Takrat je ravnatelj Roman Košutnik hodil iz razreda v razred in na glas prebral najboljše spise. Lepi spisi so dobili svoje mesto včasih tudi na šolski prireditvi. Šolskih glasil nismo imeli.»*

Tako so zapisi številnih otrok ostali zabeleženi v zvezkih; nekateri so jih ohranili, mnogi pa so prešli v pozabo.

V šestdesetih letih se je v šolskem prostoru uveljavil "stenčas" – tabla, na katero so pritrjali risbe, izbrane literarne izdelke in obvestila. Tako začne čas širše odpirati vrata tiskani besedi za širši krog bralcev.

V osemdesetih letih je v Spodnji Kungoti izhajal Informator – bilten s pomembnimi informativnimi članki o delovanju krajeвне skupnosti; namenjen odraslim. Gospa Sonja Meglič pa v svojem arhivu hrani glasilo Vrtinec, ki ga je v tem obdobju izdajala mladinska organizacija. Ko mi ga je ponudila v roke, je rekla: *»Ko ga bereš, se še danes nasmejiš.«* Res hudomušno, mestoma kritično pisanje z raznovrstnimi žanri in slogi. Glasilo na naslovnici nudi ponudbo: Kdor kupi to številko, dobi naslednjo zastoj!!! In cena: 800 din + inflacija. Kazalo, ki je na zadnji strani, napoveduje vsebine z naslednjimi besedami: *»Za vse nečitmene, polčitmene in tiste, ki znajo čitati tudi zahtevne stvari.«* Vsekakor kaže težnjo mladih po svojem glasilu in v njem je začititi željo po svobodi izražanja.

Začetki arhivirane pisne ustvarjalnosti otrok v OŠ Spodnja Kungota segajo v šolsko leto 1980.

Zahvala gre učiteljici Majdi Hlade, ki je pomembnosti tiskane besede posvečala veliko pozornost:

»Prišla sem poučevat v Spodnjo Kungoto in do takrat se na šoli z izdajo glasil niso ukvarjali. Zdelo se mi je pomembno, da ohranjamo otroško pisanje in z izdajanjem glasil sem imela že nekaj izkušenj. K sodelovanju sem povabila otroke. Izbrali smo naslov glasila Takšni smo in delo se je pričelo. Z razmnoževanjem glasil je bilo ogromno dela. Za vsako stran je bilo potrebno ročno izpisati matrico. Potem si moral imeti natančno in mirno roko. Če se je matrica, ki ni bila točno ročno nastavljena v ciklografski stroj, zmečkala, jo je bilo potrebno napisati znova. Vsako leto smo izdali okrog 5 izvodov, vsak pa je imel približno 25 strani. Kolikokrat je bilo potrebno zasukati ročico na strojčku! Liste smo zložili po nizkih klopcah v razredu; nato sem z učenci po vrstnem redu zlagala posamezne strani v snopič. Še zdaj se spomnim vonja tekočine za razmnoževanje in modrih prstov zaradi barvila matrice.«

In ko smo jo učiteljice v letošnjem letu povabile v šolo na pogovor "o starih časih", sem ji v roke ponudila nekaj njenih glasil. Previdno jih je prijela v roke in še bolj previdno polistala po njih kot po stari dragoceni knjigi. Pogled je begal po straneh, naslovih, imenih ... In ni mogoče z besedo opisati občutkov, ki so se porajali ob tem.

1979/80 - prvo ohranjeno glasilo (Šolski arhiv)

KRONOLOŠKI PREGLED ŠOLSKIH GLASIL

OBDOBJE OD 1979 DO 1989

Prva ohranjena številka glasila nosi naslov Takšni smo in sega v šolsko leto 1979/80. Verjetno sta v tem šolskem letu izšli dve številki; ohranjena je le druga. Vsekakor je pomemben prikaz začetkov pisne ustvarjalnosti takrat mladih pionirjev OŠ Spodnja Kungota.

Naslovnica glasila se skoraj v identični obliki ohranja vse do leta 1987; ima naslov, letnico izida, zaporedno številko in ilustracijo treh šolarjev - pionirjev, ki kažejo podobo takratnih otrok. Napisana je ročno na matrico in razmnožena s ciklografskim strojem.

Prvo ohranjeno glasilo vsebuje 29 enostransko popisanih strani formata A4, večinoma natipkanih na pisalni stroj, nekaj jih je v otroškem rokopisu in tudi razmnoženih v ciklografski tehniki. Slednja se ohranja do leta 1987. V glasilo je umeščenih 9 strani samostojnih risb, ki neposredno ne podpirajo literarnih prispevkov; torej je bilo glasilo namenjeno ne zgolj literarnim, ampak tudi likovnim ustvarjalcem.

Ob listanju po glasilu lahko ugotovimo, da so teme povezane s časom in takratnimi družbenimi razmerami. Kar 9 strani je posvečenih Josipu Brozu Titu; otroci so izrazili svoje misli o njem in napisali kratke izpovedi ob njegovi smrti. Pisali so tudi o sebi bližjih temah, kot na primer o šoli, družinskih članih, živalih, izletih, pomladi ... Zanimivo, bralec zasledi tudi prispevek o varčevanju, v katerem Darko Čepe, učenec 3. razreda, zapiše: »V hranilnico vlagam vsak dinar, ki ga dobim. Zelo rad štedim, saj iz malega zraste veliko.«

Večina izdelkov je v prozni obliki, nekaj je tudi pesmic. Zanimiva so imena mladih dopisovalcev: Stanko, Branko, Vlado, Zlatka, Tonček, Trezika ...

V zadnjem delu glasila je poročilo pionirskega odreda "SEVERNA MEJA" Spodnja Kungota za šolsko leto 1979/80, v katerem je popisano celoletno delo vseh krožkov in organizacij: mladi člani Rdečega križa, Pionirska knjižnica, Prežihova bralna značka, hortikulturni krožek, Pionirska hranilnica, ročnodelski krožek, Vesela šola in klub mladih bralcev. Kolofona glasilo nima; tako lahko sklepamo, da so pri oblikovanju in snovanju sodelovale učiteljice in učenci od 1. do 4. razreda: Tončka Jarc, Jožica Gorjup, Majda Hlade in Ivanka Šmajš.

V šolskem letu 1980/81 je nastala ena številka glasila z 29 stranmi. Kar nekaj tem je povezanih s Titom in pripovedmi o NOB, ki so jih učenci in učenke napisali po pripovedovanju babic in dedkov, osebnih izpovedi (Strah) in razmišljanj (Želim si, da ...). In kaj so si želeli otroci leta 1980? Toplih rokavic in hlač, zdravja, veselja, da ne bi bilo več vojne, da bi bilo spomladi dosti sonca, da bi bili v šoli uspešni, da bi se "mnogo sankal z bratom"... Pri branju glasila izvemo, da je v tem letu potekala akcija zbiranja starega papirja, s čimer se ukvarjamo še danes.

Največ literarnih prispevkov je v obeh letih prispevala Milica Zorman, učenka 4. razreda.

V šolskem letu 1982/83 sta izšli dve številki glasila; ohranjena je le druga. Prvič je glasilo dodan kolofon, iz katerega izvemo, da so prispevke zbrali in uredili pionirji in tovarišice podružnične šole Sp. Kungota. Glasilo je izšlo 20. junija 1983 v 70 izvodih. Ohranja vse tehniške karakteristike prvih glasil. Vsebuje 13 strani, ki so prvič obojestransko razmnožene.

Prispevki so preprosti zapisi dela v posameznih krožkih, opisi predmetov in živali, kratkih poročil o izvedenih akcijah, sprejemu prvošolčkov med člane Rdečega križa,...

Med najustvarjalnejše literarne in likovne ustvarjalce se v teh letih uvrščata učenki Bernarda Čas in Mihaela Kersnik.

V januarju 1984 je izšlo eno šolsko glasilo v 75 izvodih. Obsega 9 obojestransko popisanih strani. Več je že besedil z zanimivo pesemsko obliko; med njimi je zanimiva pesem šaljivka o dedku Mrazu. Glasilo nima niti ene ilustracije. Prvič so posamezni literarni izdelki plod tandemskega dela učencev.

V šolskem letu 1984/85 sta izšli dve številki glasila in obe sta tudi ohranjeni. Obe sta obsežnejši od prejšnjih, izšli sta v nakladi 75 izvodov. V prvi številki spisi govorijo o šoli, iz vsebin je zaznati veselje ob novo pridobljenem igrišču in svež pridih osveščenosti otrok o čistem in urejenem okolju, ki so mu tudi v prejšnjih številkah namenjali čas in prostor. Matej Vojčič je zapisal: *»Ponosni smo, da tudi mi pomagamo pri urejanju okolice naše šole.«*

Prispevki kažejo na to, kako pomemben je bil sprejem prvošolčkov med pionirje in s kakšno nestrpnostjo so pričakovali dedka Mraza s sivo kučmo in belo brado. Nedvomno pa je zaznati utrip preživljanja prostega časa, ki je bil povezan z naravo in ljudmi; med vrsticami vejejo topli medčloveški odnosi in tudi tisti do žive narave. O tem pričajo tudi ilustracije, ki odražajo natančno opazovanje in poznavanje narave.

Druga številka je bila posvečena 40. obletnici osvoboditve. Predvsem v tej pa tudi v prvi številki je zabeležen pomen državnih praznikov, udeležba šolarjev na prireditvah tudi izven šole in razvijanje državne zavesti. Med zbiralnimi akcijami je bila najodmevnejša akcija zbiranja starega železa. Alenka Ul zapiše: *»Prišel je tisti dan, ko smo šli zbirat železo. Železo smo vozili na vozovih, ki so jih vlekli krave in voli. Za mene je bil ta dan najlepši. Denar, ki ga bomo dobili, bomo uporabili za piknik.«*

Prvič je med prispevke umeščeno dramsko besedilo z naslovom Šola, ki ga je zapisala Nataša Zemljič, učenka 4. razreda, ki se v tem obdobju izkazuje s pisanjem besedil različnih zvrsti.

Besedilo je verzificirano, lahkotno, tekoče, odraža takratno dinamiko in disciplino pouka:

*»Sedite in mir, ker šiba pela bo sicer.
Ne ozirajte se okoli, to se ne spodobi v šoli.
Če ste pridno ponovili, kar smo zadnjič se učili,
boste imeli prosto.«*

In ko je učiteljica zadovoljna, sledi nagrada:

*»Vsi ste za odlično znali,
v znak priznanja, dragi mali,
dve uri se bomo igrali.
Telovadke v roke in pojdimo,
da le kaj ne zamudimo.«*

Nedvomno je tudi takrat bila športna vzgoja najljubši predmet, za večino otrok pa tudi nagrada, ki so jo pospremili s srečnim vriščem. Tako je še danes. Medtem ko je v kolofonu še mogoče zaslediti besedo "tovarišica" za osebo, ki poučuje otroke, pa Nataša v dramskem besedilu kot poimenovanje vloge že zapiše "učiteljica".

Glasilo pionirjev je bilo v šolskem letu 1985/86 izdano marca 1986, posvečeno dnevu žena, materam, ženam in dekletom, z največjo naklado doslej, v 90 izvodih.

Glasilo kaže na načrtno zasnovo dogovora o vsebinski urejenosti prispevkov. Tako so besedila urejena po starosti otrok od 1. do 4. razreda. Učenci/učenke so najprej zapisali razmišljanja in mnenja o mamah, nato sledijo prosti spisi in pesmice o mamah, babicah in prazniku. Zanimivo, da glasila od leta 1984 nimajo več ilustracij.

V šolskem letu 1986/87 prav tako izide ena številka glasila, ki ima uvodnik, v katerem je mentorica zapisala: "Pri pisanju nas je spremljalo vodilo: MI DELAMO TAKO, KAKO PA VI? Med listanjem po glasilu lahko preberemo o delu otrok v šoli in doma. Največ prispevkov je o ročnodelskem krožku, ki ga je v tistem času vodila učiteljica Majda Hlade. Tjaša Simonič

je zapisala: »V krožek so vključeni učenci tretjega in četrtega razreda. Med nami je tudi fant. Je zelo pogumen, ker vzdrži med samimi deklicami. Ime mu je Sašo.«

Tudi prometni krožek je pod vodstvom Sonje Meglič deloval z veliko vnemo in željo po prvem izpitu za kolo, ki je za otroke pomenil pot v odraslost. Glasilo vsebuje kratke spise, zasledimo kritično razmišljanje tretješolcev o ekološki temi Naše okolje. Škoda, da glasilo tudi tokrat nima likovne podpore. Besedila za objavo v glasilih so nastajala predvsem v okviru pouka, največkrat pri pouku slovenščine.

Kar nekaj izvodov glasil pa je našlo svoj prostor v Univerzitetni knjižnici Maribor in so shranjena kot arhivsko gradivo, na kar smo ponosni.

Sledi zatišje; od maja 1987 do 1990 ni nastala niti ena številka glasila.

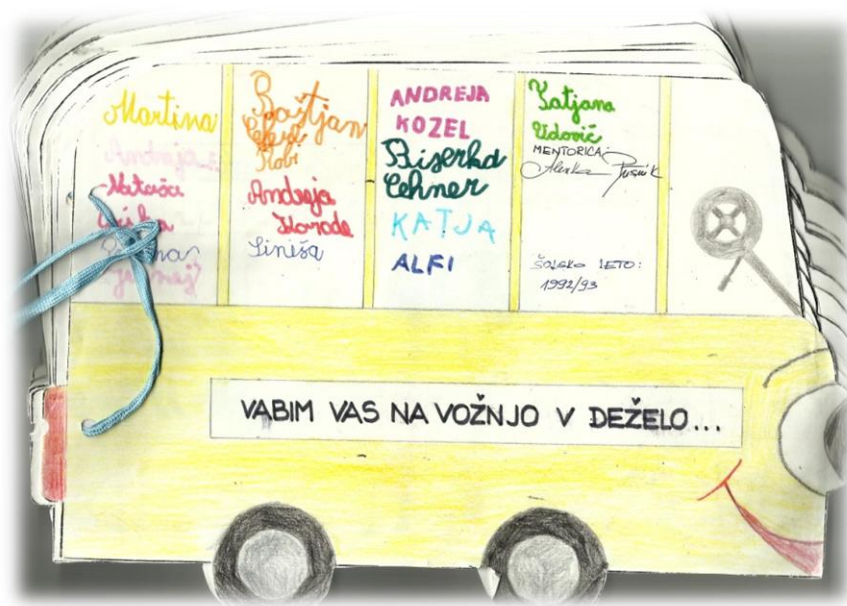
OBDOBJE OD 1990 DO 1996

V tem času je izšla vsako leto vsaj ena številka šolskega glasila. Obdobje je zaznamovalo tudi literarno poustvarjanje ob različnih šolskih in razrednih projektih.

Prvo glasilo tega obdobja ohranja naslovnico glasil prejšnjega obdobja z vsemi osnovnimi podatki, nima pa kolofona, zato lahko sklepamo, da so pri zbiranju in oblikovanju gradiva sodelovale vse učiteljice razredničarke od 1. do 4. razreda (Simona Šmajš, Sonja Meglič, Majda Hlade in Erika Pahor) z učenci.

Gradivo je urejeno v štiri vsebinske sklope: Rad imam, Imeli smo se lepo, Živali – naše prijateljice, Zakaj tako in Za bistre glavice. Nastalo je pri urah pouka. Med besedili ni več samo preprostih pripovedi, poročil in opisov. Prvič ob branju zasledimo domišljijski spis in fantastično pripoved, v kateri mladi zapisovalec Sašo Tetičkovič z Armstrongom in Gagarinom poleti na Mesec in se sreča s požrešnimi vesoljčki. Nova je tudi zgodba v zaporedju slik in prvi začetki zgodbe v stripu. Glasilo pa popestri rubrika Za bistre glavice z ugankami, križankami in celo matematičnimi nalogami. Strani glasila so oštevilčene, tako obsega 24 obojestransko popisanih strani, natipkanih s pisalnim strojem, nekaj v rokopisu učencev in razmnoženih s kopirnim strojem; ciklografska tehnika preide v zgodovino. Prispevke podpirajo risbe ilustrativnega značaja, med njimi izstopa črna risba.

V šolskem letu 1992 se prvič pojavi uredniški in tehniški odbor, ki ga vodi učiteljica Alenka Pušnik z učenci in učenkami podaljšanega bivanja; ti so bili: Martina Zadravec, Tatjana Vdovič, Urška Simrajh, Andreja Korade, Nataša Lukman, Katja Lasbaher, Robi Ros, Boštjan Eferl, Siniša Knežević, Jernej Ribič, Andreja Ferš, Polona Dobaj, Alf in Biserka Cehner.

1992/93 – glasilo, ki je nastalo v projektne tednu (Šolski arhiv)

Glasilo Vabim vas na vožnjo v deželo ... je plod oblikovno ustvarjalnega dela in bralca obvešča o projektne delu na šoli na temo Promet. Gre za projektne zadolžitev, ki je morda pripomogla k drugačni zasnovi glasila. Naslovnica in preostale strani so izrezane v obliki avtobusa, preluknjane in povezane s trakcem. Na naslovnici so zapisani člani uredniškega odbora, mentorica in leto izdaje ter naslov glasila. Nato nas avtobus popelje v deželo Lutkarijo, Igrarijo, Deželo super znakov in super avtomobilov, rubrika Pridni smo bili tudi doma pa obvešča o poustvarjalnem delu učencev izven pouka. Vsak tematski sklop uvaja besedilo v verzih, podprto z likovno opremo, podkrepijo pa ga poustvarjalne naloge za učence.

V naslednjem letu 1993/94 nastane šolsko glasilo učencev OŠ Krenovih, Spodnja Kungota z naslovom Velika noč. Tudi tokrat je za oblikovanje in zbiranje gradiva zadolžena učiteljica Alenka Pušnik z učenci oddelka podaljšanega bivanja. Iz kolofona je mogoče prebrati, da pri tehnični izvedbi prvič sodeluje zunanja sodelavka, gospa Anica Černko. Uvodna stran napove uvodno misel mentorice o praznikih in zahvalo vsem sodelujočim v nastajanju glasila in izvedbi projekta Velika noč; torej je glasilo že drugo zapovrstjo plod projektne delu.

Prvič se pojavijo novinarski zametki dela; učenci so vodeno opravili intervju na terenu in zapisali pripovedi po spominu v prvem delu glasila, ki nosi podnaslov Na poti h gospe in gospodu Zrnku. Sledilo je novinarsko delo doma po vzorcu, s pomočjo anketnega listka; z intervjujem svojih dedkov in babic. Večji del glasila je namenjen poročanju o dejavnostih posameznih projektne skupin s podnaslovniciami, ki ilustrativno in izpovedno povedo o doživetjih otrok; prav tako vsaka podnaslovnica vsebuje imena vseh sodelujočih v projektne skupini. Zadnja stran glasila pa je izdelek male šole, ki je sodelovala v projektu; redko a dragoceno timsko sodelovanje. Na zadnji strani glasila je risba, ki žal ni opremljena z imenom in priimkom avtorja.

OBDOBJE OD 1994 DO 1996

Velik prispevek k rasti kvalitete literarnega ustvarjanja v teh letih pripomore gospa Alda Stojanović, mentorica Prežihove bralne značke na OŠ Krenovih. Aprila 1994 izide zbirka Poezija, v kateri je zbrano gradivo, ki je nastalo do zaključka tekmovanja za Bralno značko. S poezijo so se ukvarjali učenci vseh razredov na centralni šoli in na obeh podružničnih šolah. Pri delu so iskali pobude in ideje v knjigi Borisa A. Novaka Oblike sveta. Objavljenih je 45 verzificiranih besedil naših učencev od 1. do 4. razreda, 6 učencev 3. razreda pa se je preizkusilo v pisanju akrostihov. Literarni prispevki so nastali pri pouku slovenščine. Besedilo je natipkano in razmnoženo na A5 formatu in povezano z razčepkami.

Maja 1995 leta izide zbornik Pravljičarjenje v okviru projekta Bralne značke. Bilo je nekoč. Gradivo za zbornik je tudi tokrat zbrala in uredila mentorica Alda Stojanović. Na OŠ Spodnja Kungota so bili mentorji učitelji posameznih razredov: Alenka Pušnik, Sonja Meglič, Majda Hlade in Erika Pahor. Zbornik vsebuje 82 oštevilčenih strani, dve kartonski platnici, speti s spiralno vezavo. Prvič se pojavi kazalo. V uvodu knjižničarka poda načrt in predlog ustvarjanja, nato so vsebine pravljíčarjenja razdeljene po šolah in razredih. Vsebina dela je bilo branje, spoznavanje, doživljanje in ustvarjanje ob pravljicah. Dejavnosti so se izvajale v okviru pouka. V 1. razredu so ustvarjali ob mačjih pravljicah, 2. razred je izbral pravljíce o klobukih, 3. razred so zamikale pravljíce o čevljih in v 4. razredu so se odločili za pravljíce o hišah. Literarno ustvarjanje je podpirala likovna in oblikovna ustvarjalnost. Nastale so domišljíjske in doživljajske zgodbe in pravljíce, uganke, pesmice, zgodbe v stripu, ne manjkajo igre v sliki in besedi, križanke in rebusi. Zanimivo pa je branje ustvarjalnih izdelkov vrstnikov in starejših učencev.

Mentorica Alda Stojanović v zaključku zapiše sklepno misel, zakaj tekmovati za bralno značko. Z raziskavo je bilo ugotovljeno, da je med tekmovalci bilo 60% takih otrok, ki tekmujejo, ker radi berejo in okoli 40% takih, ki bi brali dosti manj, če ne bi bilo Bralne značke. To pa je velik odstotek otrok, za katerega meni mentorica, da se je vredno potruditi.

V šolskem letu 1995/96 izide zajetno glasilo ponovno z naslovom Takšni smo; naslovnico je prvič avtorsko delo učenke Janje Krajnc; ima naslov, leto izdaje in naziv šole, 54 oštevilčenih strani, natipkanih, največ rokopisnih. Vsebina je opremljena z risbicami. Pri pripravi glasila so sodelovali učenci, učenke in učiteljice posameznih razredov. Uvodnik je pozdrav vsem bralcem in vsebuje druge osnovne podatke. Prispevki so razdeljeni na več tematskih sklopov: Take živalske, Pesmice, Naša domišljíja ne pozna meja, nekaj pa je izpovednih tem z različno tematiko. Ne manjka tudi opis šolskega izleta, zadnje tri strani so namenjene zabavnemu branju. Glasilo z vidika zgodovinskega razvoja ne prinaša nič novega.

Šolsko leto 1996/97 ni ponudilo niti enega glasila.

OBDOBJE OD 1998 DO 2005

Prelomno obdobje pri nastajanju glasil je zaznamoval prvič uveden novinarski krožek pod vodstvom Simone Šmajš. V tem obdobju izhajajo glasila pod njenim mentorstvom; lektorsko delo opravi Alda Stojanović.

Junija 1998 izide glasilo Takšni smo, posvečeno otvoritvi nove šole. Iz kolofona izvemo, da so pri nastajanju glasila sodelovale učiteljice in člani novinarskega krožka. Izšlo je v nakladi 220 izvodov, prvič je zabeležena cena; 200 tolarjev. Ima 21 strani, natipkanih in oblikovanih z računalnikom. Naslovnica je opremljena s portreti mladih novinarjev. Gradivo je sistematično, natančno urejeno. Različne zvrsti besedil izčrpno obveščajo o aktualnih šolskih aktivnostih in pomembnih dogodkih, povezanih s krajem. Besedila so prvič razen ilustracije podprta s fotografijo, ki je opremljena z opombami. Gradivo za objavo je nastajalo tudi izven pouka; prvič so mentorji posameznih krožkov zbrali in uredili gradivo za objavo; zasledimo novo povezovalno obliko dela. Ob listanju se pogled bralca ustavi na strani Naši asi, kjer so objavljeni posebni dosežki učencev in učenk. Posebno mesto pa najde stran med asi, posvečena učiteljici Sonji Meglič. Klavdija, Maša in Nuša so opravile intervju z njo v njenem zadnjem službenem letu. Simona Šmajš je zapisala: *»Pobrske po spominu in najti toliko lepih trenutkov! Samo nasmehneš se in si rečeš hvala za vse tiste lepe stvari, ki si jih znala najti.«*

In ob koncu branja se lahko nasmehneš še šalam iz otroških ust. Zabeleženi so tudi utrinki iz dejavnosti v vrtcu, ki kažejo na prve začetke pisnega sporočanja v predšolskem obdobju. In čisto na koncu je stran HVALA šestindvajsetim prizadevnim zunanjim sodelavcem, domačim obrtnikom, podjetnikom in krajanom. Res zavirljiv podatek, ki zasluži mesto v šolskem glasilu. Zavirljiva pa je tudi številka, ki priča o interesu otrok za novinarsko dejavnost; prvih novinarskih dopisovalcev je bilo kar 21. Lepo in spodbudno za nadaljnje delo, ki je prineslo v naslednjih letih nova kvalitetna glasila.

Novinarska dejavnost se nadaljuje v naslednjem šolskem letu in tako junija 1999 izide naslednja številka glasila Takšni smo. Zunanji sodelavec Daniel Kodrič prispeva fotografije o šoli.

Glasilo ima domiselno kazalo, ki ga prvič oblikuje učenka novinarskega krožka, Duška Špilak. Gradivo je večinoma informativnega značaja in skozi strani se kaže vse večji interes mentorice po vodeni in tudi vedno bolj samostojni, ustvarjalni dejavnosti mladih novinarskih dopisovalcev, ki jih je to leto bilo manj, a z bolj usmerjenimi nalogami z upoštevanjem močnega področja posameznika. Tako mentorica v uvodu zapiše: *»Dvainštirideset nas je na šoli in TAKŠNI SMO, da kar naprej skačemo, plešemo, pojemo, se zaljubljam, nagajamo ... in smo veseli, če je NAJ.«*

Glasilo tako na 42 straneh prinaša naj novice različnih področij, ena stran pa je posvečena literarni objavi pesmic iz pesniške zbirke, ki so jo ustvarili drugošolci pod mentorstvom razredničarke Alenke Pušnik. Nedvomno se je novinarska dejavnost tega leta dopolnjevala z literarno dejavnostjo v okviru razrednih projektov. V glasilu ne manjka stran za zabavno

branje, preseneti pa horoskop za zadnje počitnice tega tisočletja. Seveda mora bralec biti mlad po duši, da se mu uresničijo vse napovedi.

Junija 2000 je bilo glasilo plod raziskovalnega dela šolskega projekta Kitajska z nagradnimi natečaji. V njem so opisane dejavnosti, zanimivosti, ki so jih izbrskali učenci, fotografije, ki so nastale ob ustvarjalnem delu posameznikov in razrednih skupin, risbice in fotografije nagrajenih učencev, ki so obiskali kitajsko restavracijo. Največ pozornosti pa pritegnejo kitajske pismenke in kitajski horoskop. Naslovnico je oblikoval tretješolec Andrej Roj, ki se izkaže kot vesten večletni dopisovalec.

Prvič se šola z glasilom predstavi v javnih občilih in v natečaju CICIBAN-a za zanimivo tematsko številko glasila Takšni smo – Kitajska prejme pohvalo. Stran glasila je bila objavljena tudi v PIL-u.

Iz šolskega projekta o Kitajski

Pripravili učenci podružnice Osnovne šole Kungota, v Spodnji Kungoti.

Orjaški panda

Orjaški panda je ena najbolj ogroženih, hkrati pa tudi ena izmed najbolj priljubljenih živali na svetu. Visok je od 1,2 do 1,5 metra, ima 12 cm dolg rep in tehta povprečno od 80 do 100 kilogramov. Ima gost črni bel kožuh. Hrani se v glavnem z bambusom, je pa tudi ribe in glodavce. Skriva se v gozdu in večino časa porabi za jedačo. V 14 urah poje 15 kilogramov bambusa. Mama panda skoti po enega mladiča in ga obdrži pri sebi 2,3 leta.

San g lau hu

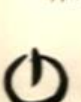
Pri pevskem zboru smo se učili pesmico SAN G LAU HU. To je kitajska pesmica, ki govori o dveh tigrh, melodija pa je enaka kot pri pesmici Mojster Jaka. Pesmica je zelo zanimiva in živahna. Ko si jo zapojem, si domišljam, da sem tudi jaz Kitajka. Z dobro voljo si jo lahko zapojete tudi vi.

Zanimivosti o rižu

Riž je žito, ki potrebuje vodo in vročino. Kmetje skrbno pripravijo polje. Z vodo polja poplavijo, potreben je stalen dotok vode. Na riževo polje potem ženske ročno posadijo mlade riževe sadike, ki so jih vzgajale na posebnih gredah. Po treh mesecih so klasi zreli. Riževo polje osušijo. Vaščani žanjejo riž s srpi in ga potem posušijo. Zrnje preberejo, ločijo od plev in presejejo. Končno z njim napolnijo kašče.

Kitajski piktogrami

V starodavni kitajski pisavi so uporabljali znamenja, ki se imenujejo piktogrami in pomenijo več kot besede, pomenijo pojme. Nekaj primerov:

PTICA

KONJ

DREVO

SONCE

Katja Vrtič in Tatjana Topolovec, 4. razred

Knjige

V začetku 15. stoletja je 2000 kitajskih učencev napisalo enciklopedijo vseh časov. Imela je kar 22.937 poglavij. Tudi če bi prebrali vsak dan eno poglavje, bi za celotno delo potrebovali več kot 60 let.

Tisk

Kitajci so bili pred približno 1300 leti prvi, ki so knjige tiskali, namesto da bi jih prepisovali. Uporabljali so lesene črke.

Slikanje na svilo

V tretjem razredu smo slikali na svilene rutice. Na lesene okvirje smo najprej pritrdili svilo. Vsak si je moral vzeti dva čopiča, časopisni papir in eno ali dve barvi. Blago smo poskropili z vodo in pričeli slikati. Na poslikano rutico je učiteljica posipala sol. Naslednji dan so bile rutice suhe. Bile so zelo lepe, zato smo se odločili, da bomo rutice poslikali tudi za mamice.

Sanja Štebih, 3. razred

Četrtošolci so se lotili priprave okusnih kitajskih specialitet. Dober tek, po kitajsko HAIKU!

2000/2001 - stran glasila, objavljena v reviji PIL (Šolska kronika)

Junija 2001 mlade člane turističnega krožka pot pelje v Avstralijo in nastane tematsko informativno glasilo s poročili o dejavnostih, zanimivih člankih o živalih in rastlinah, znamenitostih in zanimivostih, glasbi in glasbilih, prebivalcih in domorodcih v Avstraliji. Glasilu je dodana priloga o živalih v Avstraliji, ki so jo pripravili učenci in učenke novinarskega krožka in kaže velik interes otrok za poznavanje živalskega sveta.

V šolskem letu 2001/2002 izidejo tri informativne številke glasila Takšni smo. V njih se ustvarjalno predstavijo mladi novinarji s svojimi interesnimi rubrikami:

- Tako je pri nas – Laura Matjašič;
- Dovolite, da se predstavim – Laura Slugič;
- Športna stran – Matic Flašker;
- Zanimivo o glasbi – Tina Kodrič;
- Svet mode – Mateja Simrajh, Katja Pahor;
- Mladi likovniki – Monika Kuzma, Tadeja Gabrovec;
- Križanke, šale in še ... - Marko Slugič in Sašo Eferl.

Z novinarskimi prispevki so se ukvarjali še Denis Člekovič, Doroteja Ketiš in Klara Peter.

2001/2002 - člani novinarskega krožka (Šolska kronika)

Pomoč pri tehnični obdelavi je prispevala učiteljica Erika Pahor s člani računalniškega krožka. Naslovnice glasil tvorijo senčne slike in črtne portretne risbe učencev posameznih razredov.

V šolskem letu 2002/2003 izideta dve številki glasila; prva januarja 2003 in druga junija 2003. Iz kolofona glasila prvič preberemo imena devetih malih novinarjev: Katja Pahor, Laura Slugič, Laura Matjašič, Urban Krajnc, Monika Kuzma, Klara Peter, Doroteja Ketiš, Nina

Petrič, Mateja Simrajh. Postane natančnejše s podatki vseh sodelujočih; zunanji sodelavci: Patricia Koželj, Matevž Šmajs, Miha Cerovšek; fotografija: Daniel Kodrič, risba na naslovnici: Andrej Roj; linorez na naslovnici: Sonja Meglič. Cena glasila v tem letu znaša 150 tolarjev. Besedila so urejena v rubrike Tako je pri nas, Strani za starše, Naši likovniki, O živalih, Naši devetletkarji. Za likovno opremo sta poskrbela Miha Cerovšek in Niko Hlebec.

Aprila 2003 turistični podmladek OŠ Spodnja Kungota pod mentorstvom Simone Šmajs izda zbornik Spodnja Kungota skozi čas objektivna. Nastajati je začel v okviru šolskega projekta Spodnja Kungota nekoč in danes v šolskem letu 2001/2002.

Avtorica v uvodniku zapiše: »V mislih sem iskala nove kraje, ki bi nudili nova spoznanja. A zakaj tuje kraje, ko pa pogled z domačega praga ponuja mnogo zanimivega.«

K sodelovanju so pritegnili večino učencev, ki so z zanimanjem brskali po albumih svojih staršev in starih staršev ter prinašali zanimive fotografije. Zapisi k fotografijam so nastali po pričanju lastnikov fotografij in jih je zabeležila Simona Šmajs. Zbornik je lektorirala Alda Stojanović, za tehnično obdelavo fotografij sta poskrbela Erika Pahor in zunanji sodelavec Danijel Kodrič. Zbornik je bil oblikovan in razmnožen v OŠ Spodnja Kungota, izšel je v nakladi 50 izvodov. Ostaja pomemben didaktični pripomoček pri pouku; s sliko in besedo omogoča spoznavanje domačega kraja skozi pretekli čas.

Glasilo, ki je izšlo junija 2004, je plod vzporedne dejavnosti članov novinarskega in turističnega krožka. Bralcu privabi nasmeh na usta prav uvodna stran glasila. Mentorica s pozdravom najprej deklici, ki prvo leto obiskuje šolo, in nato učiteljici Majdi Hlade, ki zadnje leto poučuje v šoli, odpira pot k zanimivemu in prijetnemu branju, ki razkriva pestrost dogajanja pod šolsko streho in tudi izven nje. Glasilo je zajetno, ima 44 strani, izšlo je v nakladi 75 izvodov, cena glasila je 300 tolarjev. Denar od prodaje glasil je romal naravnost k Božičku za šolska novoletna darila. Mentorica je za oblikovanje in zbiranje gradiva vključila tudi učiteljice razredničarke, kar kaže težnjo po tiskem delu. Vsekakor je domiselna idejna zasnova glasila. Strani so razdeljene po mesecih na 5 obdobj in za vsako je zadolžen posamezni razred učencev z razredničarko in novinarji. V veliki meri gradiva podpirajo fotografije, ponekod tudi otroške risbe. Besedila so informativnega značaja tudi s pogostejšo uporabo intervjuja; vse bolj je prisotno kritično razmišljanje otrok. Glasilo obvešča o uspehih, nagradnih natečajih; med njimi si mesto v glasilu zasluži Valentinov nagradni natečaj Zaljubljena pesem, ki ga je organizirala mentorica Simona Šmajs s člani turističnega krožka in ki je prispeval k nadaljevanju in razvijanju literarne besedne ustvarjalnosti.

Zajetno delo novinarjev je botrovalo naslednje šolsko leto 2004/2005, v katerem mali novinarji in člani turističnega krožka izdajo 7 številčk glasila; v arhivu jih je ohranjenih šest. Naslovnice z risbami ali fotografijami napovedujejo zanimivosti. Gradivo vsakega glasila je mogoče razdeliti na tri rubrike; v prvi so informacije o šolskih dejavnostih posameznih mesecev, druga prinaša poročila o šolskem projektu Peru, ki deluje pod okriljem turističnega krožka, in tretja, ki prinaša novost – novice za starše. Tako preide glasilo v širši krog bralcev.

Horoskop in strani zabavnega branja nedvomno postanejo zaželena stran glasila. Računalnik dobiva vedno večjo vlogo pri oblikovanju besedil.

OBDODBJE OD 2006 PA DO DANES

V šolskem letu 2006/2007 prevzame novinarsko dejavnost učiteljica Marija Kristan. Pod njenim mentorstvom sodeluje kar 22 učencev in učenk: Lina Kopše, Mojca Mesner, Iris Podgorelec, Aleks Lazarevič, Jaka Cerovšek, Rok Štuhec, Davor Luetić, Amadej Samec, Marsel Kužnar, Jan Petrič, Jernej Kesak, Mišo Petrič, Teja Petrič, Antonija Mulej, Tasja Eisner, Katja Lazarevič, Mojca Simrajh, Vanesa Jakop, Dolores Friš, Tadeja Škofič, Jasna Štampfer in Eva Štuhec. Na naslovnici je ohranjen naslov glasila Takšni smo, leto izdaje, zaporedna številka, naziv ustanove, fotografija šole, vseh učencev ter učiteljic. Spodaj desno pa šolsko leto napoveduje gosenica, simbolna maskota, ki jo vsako leto izbere učiteljica 1. razreda in z njo popelje prvošolčke skozi šolsko leto.

2006/2007 – šolsko glasilo zadnjega obdobja (Arhiv šole)

Iz kolofona izvemo, da lektorsko delo opravi Alda Stojanović, za oblikovanje poskrbi Marija Kristan. Število natisnjenih izvodov je 50, cena prve številke je 200 tolarjev, druge pa 1 evro. Denar od prodaje glasil je bil namenjen nakupu monitorja in zaves za zatemnitev telovadnice.

Besedila so zanimivo in natančno računalniško urejena in podprta z barvnimi fotografijami. Posamezne risbice in rokopisi so preslikani in umeščeni med besedilo. Računalnik povsem prevzame oblikovno vlogo. Uvodno stran sestavljata nagovor mentorice in kazalo s tematskimi naslovi ter označenimi stranmi. Vsebine izčrpno poročajo o dogajanju na šoli. V izdanih številkah so zapisani intervjuji s posameznimi učiteljicami in napovednik za naslednjo številko. Oblika in zasnova glasila se vse bolj ujema z revijalnim tiskom.

Istočasno v tem obdobju mesečno izhaja informativni bilten z novicami za starše o dejavnostih v okviru šolskega projekta Leto kulture.

V šolskem letu 2007/2008 izidejo tri številke glasila Takšni smo, ki ohranjajo vsebinsko in oblikovno zasnovo glasil prejšnjega leta. V tem letu pod mentorstvom Marije Kristan sodeluje 21 mladih dopisovalcev, večinoma novinarskih članov prejšnjega leta. V obeh šolskih letih deluje na šoli šolski radio. Mladi novinarji so v času malice enkrat mesečno obveščali vse učence o dogodkih na šoli in predvajali popularno glasbo po izboru učencev in učenk.

V šolskem letu 2008/2009 glasilo ne izhaja več. Informativno vlogo prevzame spletna stran naše šole in oglasna deska za starše, kjer mladi novinarji obveščajo o aktualnih novicah.

Literarno ustvarjanje pa se v tem obdobju izvaja v okviru šolskih in razrednih projektov ter razpisanih natečajev in ob posameznih kulturnih dejavnostih. Ustvarjalno pisanje postane domena pouka in poustvarjalnega dela posameznih učencev izven organiziranih šolskih dejavnosti.

V šolskem letu 2009/2010 nastane Valentinova pratika kot projektna oblika dela vseh učencev in učiteljic pod mentorstvom Alenke Zadavec. Obsega 12 strani, na katerih so zabeleženi poustvarjalni prispevki na temo ljubezni.

V tem času izide pesniška zbirka Majhno, manjše, najmanjše; prav tako projektno literarno delo, ki ga izpelje učiteljica Simona Šmajš ob dnevu reformacije, kateremu vsako leto na šoli namenimo posebno pozornost.

Literarno in novinarsko delo je skozi leta nastajanja rastlo, se spreminjalo, nadgrajevalo, prinašalo zmeraj kaj novega, svežega, modernega. Ohranjena glasila so vsekakor zanimivo branje predvsem za otroke, ki ob listanju po njih odkrijejo kakšno zgodbico, pripoved, pesmico ali risbico svojih staršev. Vsekakor pa predstavlja neprecenljivo vrednost zagnanost in ustvarjalnost vseh, ki so sodelovali pri oblikovanju pisne ustvarjalnosti otrok.

Alenka Zadavec (Pušnik)

V prvih letih šolstva in vse do prve svetovne vojne šolska mladež Spodnje Kungote ni bila deležna daljših izletov. Vsaj ne takšnih, ki bi jim razširili obzorje preko meja šolskega okoliša. V prvi šolski kroniki se do časa po prvi svetovni vojni o tem le malo piše. Omembe vreden se je piscu kronike Francu M. Sernecu zdel le en izlet, ki je bil leta 1883: *»V spomin na 600-letnico združenja Štajerske z Avstrijo je njegovo veličanstvo, naš najmilostlivejši cesar Franc Jožef I., prepotoval Štajersko, Kranjsko in Koroško. Ko je bil na poti iz Gradca v Maribor, ga je 9. julija 1883 ob ¾ na 5 spoštljivo pozdravila v Pesnici čakajoča šolska mladež iz Jarenine in Kungote. Zaradi tega je bil 10. julija pouka prost dan.«*

OBDOBJE MED OBEMA VOJNAMA

V času med obema vojnama je šolo vodil Vekoslav From, ki je šolskim izletom pripisoval velik pomen. Kungoški šolarji so tako z njim delili željo po spoznavanju oddaljenega in manj znanega. In jo tudi uresničevali. Večina izletov je bila organiziranih na praznični dan, običajno je bil to Vidov dan (26. junij), ki je sovpadal z zaključkom šolskega leta. Urban in Sv. Ilj (Šentilj) sta bili najbolj obiskani točki, na izlete so večkrat povabili tudi starše in člane krajevnega šolskega sveta, ki so učence bolj ali manj velikodušno pogostili.

Posebej odmevni izleti iz tega obdobja:

junij 1922	Potovanje višje skupine učencev s številno šoloodraslo mladino in člani krajevnega šolskega sveta na Ptuj. Med občani je bila zbrana vsota (1 600 K) za izlet. Piscu kronike, Vekoslavu Fromu, se je zdelo, da je preprosto ljudstvo s tem izkazalo, da znajo ceniti vzgojni pomen takšnih poučnih izletov.
na Vidov dan leta 1924	Poučni izlet za šolsko mladino k Devici Mariji v Puščavo in k falski elektrarni.
1. julija 1925	Višja skupina je imela pouči izlet v Celje. Ogledali so si razvaline celjskega gradu, obiskali so grobnico celjskih grofov, muzej, kopališče in park.
6. maj 1926	Ob proslavi 50. obletnice obstoja takratne nove šole Sp. Sv. Kungota so priredili šolski izlet na Sv. Križ in Sv. Urban, kjer so učence primerno pogostili.
27. junija 1927	Poučni izlet na obmejno točko na Špičnik pri Svečini. Bili so izredno gostoljubno sprejeti od tamkajšnjega prijatelja šole, g. Dreisiebnerja. Takratni upravitelj, Vekoslav From, je v kroniko zapisal: <i>»Krasna razgledna točka ob meji je nudila lepo priliko navdušiti in utrditi mlade državljane v domoljubnih in dinastičnih čustvih.«</i>
27. junija 1928	Upravitelj g. From je izvršil poučni izlet z 28 učenci "okrog Pohorja". Z velikim vozom g. Celcerja (posestnika iz Gradiške) so se peljali v Maribor

	na glavni kolodvor. Od tam so potovali z vlakom v Sp. Dravograd, nato nadaljevali do Celja, kjer so obiskali celjski grad. Z vlakom so se vrnili v Maribor in do Pesnice. Stroške izleta so krili krajevni šolski odbor, spremljevalec g. Franjo Fras ter ostanek učenci.
1929/30	Za slavnost ob Vidovem dnevu so priredili izlet učencev pevcev v idilično Jarenino, kjer so vse navdušili s petjem šolskih popevk.

Izlet ob proslavi 50. obletnice šole, 6. maj 1926 (Šolska kronika)

Okoli deset let pred drugo svetovno vojno so imeli zaradi težkih gospodarskih razmer le pohode na bližnje točke ali pa šolski izleti sploh niso omenjeni.

V LETIH PO 2. SVET. VOJNI DO UVEDBE PODRUŽNIČNE ŠOLE SP. KUNGOTA

Učenci 1. razredov so hodili peš na Urban, v 2. in 3. razredu pa so se podali v Maribor na ogled znamenitosti mesta, do Treh ribnikov ali pa celo na kopanje na Mariborski otok. V 4. razredu so šli že v Velenje ali Celje. Od 5. do 8. razreda so imeli daljše izlete, kot so:

- v Ljubljano in na Bled,
- v Zagreb v živalski vrt in v kino,
- dvodnevni izlet v Vintgar, na Bled in v Bohinj,
- dvodnevni izlet v Krajnsko goro,
- pa tudi do Reke, Opatije in med potjo nazaj v Postojnsko jamo.

Mirko Orzinek se še danes s ponosom spominja izleta na hrvaško obalo, katerega so se udeležili učenci od 5. razreda naprej: *»Že med šolskim letom smo pridno zbirali polže in jih prodajali v našo trgovino g. Rudlu. Tudi za zbran star papir smo nekaj zaslužili. Ne spomnim se, da bi morali sami kaj plačati. Na dan izleta nas je zgodaj zjutraj g. Matjašič peljal z "lojtratnim" vozom do železniške postaje v Mariboru. Nato smo se z vlakom peljali vse do Reke, naprej pa z ladjo do Opatije. Na povratku domov smo se ustavili še v Postojnski jami. Z vlakom smo se vrnili pozno ponoči, tako da smo morali peš do svojih domov. Ni nam bilo težko, saj je bilo za nas to nepozabno doživetje.«*

Marjeti Gamser, rojeni Čepe, je v spominu ostal prizor malice z izleta na Urban: *»Malico smo imeli iz nahrbtnika. Spomnim se brata in sestre, kako sta si iz nahrbtnika vzela kruh in kanglico s fižolovo solato ter vneto malicala.«*

Silva Hrast, rojena Hlade, se zelo rada spominja dvodnevnih izletov:

»V 6. razredu smo za dva dni odšli na Bohinj in nato peš na slap Savica. Na poti nas je dobila nevihta in smo prišli do koč vseh premočeni. Tam so nas čakale pridne gospodinje z brisačami in se trudile, da nas osušijo.

V 7. razredu pa smo odšli za dva dni v Krajnsko Goro. Drugi dan smo se s sedežnico odpeljali na Vitranc. G. Mirko Križman nas je nekatere navdušil, da nas popelje še naprej na Ciprnik. Na tej poti smo se zamudili tako dolgo, da je zadnja sedežnica morala čakati, da nas posebej pelje v dolino. Ko smo naposled le prispeli v dolino, so se drugi učitelji razburjali na nas. G. Mirko Križman pa nam je rekel, naj se nič ne "sekiramo". Mi smo pa le videli Ciprnik.«

V šolskem letu 1955/56 je v kroniki zapisan kot izlet tudi decembrski obisk novoletnega sejma v Mariboru.

Pionirji na novoletnem sejmu v Mariboru (Šolska kronika)

NA PODRUŽNIČNI ŠOLI SP. KUNGOTA DO OSAMOSVOJITVE LETA 1991

Prvi razredi so se na svoje zaključne izlete ponavadi odpravili v Maribor, kjer so obiskali Akvarij v Mestnem parku in se igrali na igralih. V poznih sedemdesetih letih so drugošolci in tretješolci hodili na Pohorje. Četrtošolci pa so z vlakom obiskovali Logarsko dolino s slapom Rinka in tudi Velenje.

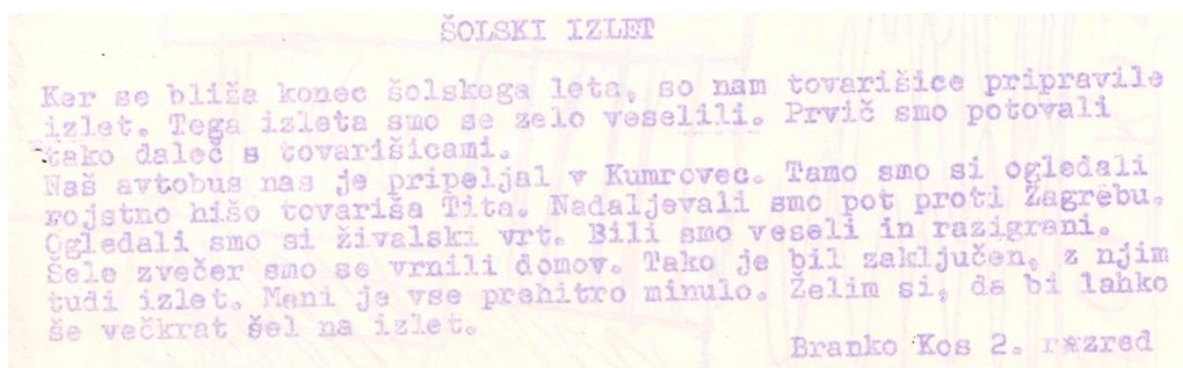
Slavica Velički, rojena Ribič, se spominja: »V prvem razredu smo za končni izlet šli peš na Pesnico. Tam smo si kupili lučke in nato šli peš domov.«

V osemdesetih letih je prvi razred še zmeraj obiskoval Maribor. Učenci od 2. do 4. razreda pa so se z avtobusom peljali skupaj, vsako leto na različne lokacije:

- v Zagreb in tam v živalski vrt,
- v Prekmurje in do Babičevega mlina,
- na Koroško, Prežihovina,
- v Kumrovec.

Pred Titovo rojstno hišo, junij 1974 (Iz albuma Erike Matjašič)

Glasilo pionirjev OŠ Sp. Kungota, šol. l. 1979/80, št.2

OD LETA 1991 PA DO DANES

Nekje od leta 1990 do leta 1996 smo na šoli imeli dokaj redne izlete za 1. maj. Največkrat smo šli peš na Urban ter tudi po zaznamovani poti po Svečinskih goricah in na Boč. Prvomajске izlete sta nam pomagala organizirati naša takratna mentorja planinskega krožka (Mirko Orzinek, Silva Vnuk). Teh izletov smo se udeleževali delavci šole in učenci s starši.

Prvomajski pohod po Svečinskih goricah, leta 1993 (Šolska kronika)

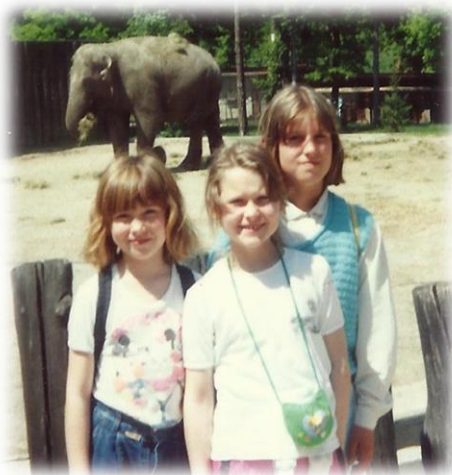

Prvomajski pohod na Urban, leta 1995 (Šolska kronika)

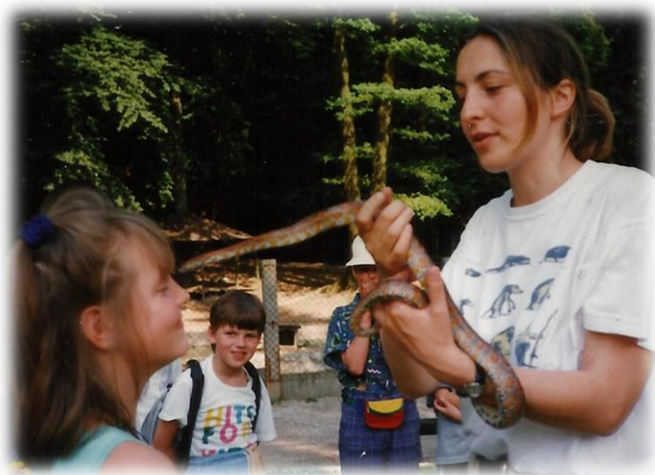
Začeli smo organizirati enotne zaključne ekskurzije za vse učence šole (od 1. do 4. razreda, kasneje do 5. razreda devetletke). Tako se peljemo z avtobusi vsi skupaj in si ogledamo en kotiček Slovenije. Naše poti so načrtovane tako, da učenci v 4 oz. 5 letih obišejo različne kraje Slovenije; pazimo, da se lokacije ne ponavljajo.

Kot organizatorka izletov se s sodelavkami trudim, da so naše zaključne ekskurzije čim bolj zanimive. V dobrih dvajsetih letih smo obredli že precej slovenskih kotičkov.

- V Ljubljano na grad in v živalski vrt.

V Ljubljanskem ZOO, leta 1991 (Šolska kronika)

V Ljubljanskem ZOO, leta 1999 (Šolska kronika)

- Na Ptujski grad, do Babičevega mlina in lončarja v Pomurju ter vožnja z brodom po Muri.

G. Babič in naš mladi mlinar Marsel Kužnar, leta 1997 (Šolska kronika)

Pri lončarju je preizkusil svoje sposobnosti tudi Gašper Žižek, 4. razred. Filovci, leta 2010. (Šolska kronika)

- Na Roglo in peš do koč na Pesku.
- V Rogaško Slatino (v steklarno), do Olimja, kjer obiščemo jelene in deželo pravljic.
- Na Koroško v Velenje (v Muzej premogovništva) in na Prežihovino.
- V Sestrže h g. Jerici, ki nam pokaže pridelovanje lanu. Nato skozi Dolino Winnetou do Rogatec, kjer uživamo v delavnicah Muzeja na prostem. Kadar nam dopušča čas, se povzpnejo še na Donačko goro ali na Boč.

Uh, kako smo močni! V Muzeju na prostem - Rogatec, leta 2000 (Šolska kronika)

Mmmm ... kako vroče in dobre so "žulike" naše babice!
V Muzeju na prostem - Rogatec, leta 2009 (Šolska kronika)

- Pod Peco v deželo kralja Matjaža, nato v Muzej premogovništva v Velenju.
- Z vlakom za dva dni v Šentjur pri Celju in od tam v POŠ Prevorje. Nato obiščemo Kozjanski park in vrh Rifnika. Pozno v noč opazujemo zvezde in spoznamo veliko zanimivega o astronomiji.

Na vlakcu, zaključni izlet junij 2007 (Šolska kronika)

Tukaj domujejo pikapolonice.
Kozjanski park, leta 2012 (Šolska kronika)

V planetariju z go. Marijo Frece Perc,
POŠ Prevorje, leta 2012 (Šolska kronika)

- Na grad Grad na Goričkem, nato do lončarja v Filovcih in še peš do kapele Sv. Trojice v Lendavskih gorica. V kapeli si ogledamo mumificirano truplo Mihaela Hadika.
- Na Koroško do Prežihovine, v Muzej premogovništva v Velenju in do Žičke kartuzije.

Vrli rudarji! Velenje, leta 2002 (Šolska kronika)

Pri Prežihovem Vorancu, leta 2011 (Šolska kronika)

Nekje do leta 2000 smo imeli zaključne ekskurzije že v drugi polovici maja, sedaj jih organiziramo okoli desetega junija. Junjski termin je veliko boljši, saj učenci ob vsem poučnem prijetno uživajo, predvsem pa svoje misli že "pošljejo" na počitnice. Vse to nam povedo tudi fotografije!

Erika Pahor

Glagol »varčevati« je v SSKJ razložen kot "prizadevati si porabiti čim manj denarja". Na internetnih straneh in letakih bank pa najdemo trditve, da je varčevanje pogosto prvi korak k uresničevanju osebnih ciljev in želja ali pa je hranjenje denarja za večji nakup ali investicijo. Tako je zapisano danes. Kako pa je bilo z varčevanjem nekoč in kdaj se je na naši šoli sploh začelo?

Davnega leta 1844 je slovenski pedagog, bibliotekar, kmetovalec in hranilničar Peter Musi v Šoštanju ustanovil prvo šolsko hranilnico. Ta ni bila prva le na Slovenskem, temveč na celotnem ozemlju tedanje Avstro-Ogrske monarhije. Učenci so v šolo nosili denar, ga shranjevali v hranilnici in na tak način varčevali.

Čeprav je bila prva hranilnica ustanovljena leta 1844, to še ne pomeni, da so bile istega leta hranilnice ustanovljene tudi po drugih šolah. Ustanavljanje šolskih hranilnic je potekalo bolj počasi.

Pred letom 1900 v OŠ Spodnja Kungota šolske hranilnice še ni bilo, vsaj ne takšne, kot je to danes razumljeno. Prav tako ni bilo organiziranega namenskega varčevanja učencev za osebne namene. Denar, ki so ga šola oz. učenci dobili, je bil predvsem od dobrotnikov. Podporo za revne učence in učila so prispevali P. T. gospod Landauer in gospa Urbaček. Prav tako je v šolski kroniki omenjen "Njegovo c. kr. apost. veličanstvo naš najmilostljivejši cesar Franc J. I" kot darovalec zneska v višini 200 goldinarjev za nabavo opreme za drugo učilnico v letu 1880. 300 goldinarjev je prispevala tudi Štajerska hranilnica v Gradcu.

V šolski kroniki je omenjeno finančno stanje šole. *»Leta 1889 so prihodki znašali 401 goldinar, izdatki pa 415 goldinarjev, 51 krajcarjev; preostali dolg hranilnici pa še več kot 3000 goldinarjev avstrijske valute. Leta 1899 pa so prihodki znašali 399 goldinarjev, 20 krajcarjev, izdatki pa 448 goldinarjev, 83 krajcarjev, primanjkljaj 49 goldinarjev 63 krajcarjev. Za tukajšnjega učitelja gospoda Ahiča je bil odobren prispevek za les v višini 9 goldinarjev. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo šolski stroški z razpoložljivim denarjem nastavljeni na novo. Dolg hranilnici je po hranilni knjižici znašal 883 goldinarjev 79 krajcarjev, po drugi knjižici pa 1399 goldinarjev 75 krajcarjev, skupaj torej 2283 goldinarjev 54 krajcarjev.«*

O varčevanju posameznih učencev na šoli v tem času še ni sledi. Prav tako ne v obdobju do 1. svetovne vojne.

Med vojnama so učenci potrebovali veliko pomoči pri nakupu šolskih potrebščin in oblačil. Tem učencem so pomagali za nabirkami in prav tako s prispevki posameznih dobrotnikov. Denar so zbirali tudi na prireditvah, kot so gledališke igre. S finančnimi prispevki jim je pomagala leta 1908 ustanovljena Ciril-Methodova družba, ki je imela podružnico tudi v Spodnji Kungoti. Prav med vojnama, leta 1924, so 31. 10. razglasili za svetovni dan varčevanja, ki pa v šolskih kronikah ni posebej omenjen.

V šolski kroniki iz leta 1934 je g. From zapisal, da je božič razveselil najrevnejšo šolsko mladino z darili. Božičnica, prirejena na štefanovo na šolskem odru, je prinesla 400 DIN za nakup šolskih knjig revnim učencem. G. From se je dobrotnikom zahvalil z govorom. Zahvalil se je banu dravske banovine g. Marušiču, Ciril-Metodovi družbi in g. županu, ki se je redno odzval nabirkam. Tudi g. in ga. Fram sta bila velika dobrotnika, ki sta pomagala revnim otrokom. Vse do 2. svetovne vojne so na tak način pomagali šoli in revnejšim učencem. Bolj se je bližala vojna, manj je bilo prispevkov in dobrotnikov, saj so bili časi res težki.

Skoraj desetletje po 2. svetovni vojni je ponovno omenjeno namensko varčevanje. Prvič so ga uvedli leta 1952/1953. Šolski upravitelj Roman Košutnik je zapisal, da so imeli šolsko blagajno, kamor so učenci prinašali denar. Prav tako je zapisano, da je bilo vlog 32 in so zbrali 4295 DIN. Piše, da je to skromen začetek in da bodo to vejo dejavnosti tudi stalno izpopolnjevali. Zapisal je tudi, da je v šolskem letu 1953/1954 bilo uvedeno varčevanje za 5. oddelek, ki je namensko varčeval za šolski izlet. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je tako na šoli potekalo namensko varčevanje za šolske izlete.

Leta 1960 pa je ob podpori šolskega odbora in pod pokroviteljstvom KZ Pesnica ustanovljena šolska zadruga. Vanjo se je vključilo 44 pionirjev, ki so sprejeli svoja pravila, izvolili združni svet in upravni odbor. Imela je tri oddelke: poljedelskega, sadjarskega in hranilno blagajno. Šolski odbor in KZ Pesnica sta zadrugi podelila zemljo, ki so jo potem obdelovali. Na tak način so si prislužili denar. Šolski upravitelj g. Marjan Gorjup je zapisal, da so v hranilni blagajni pionirji – združniki imeli 30.000 DIN prihrankov. Že leto dni kasneje pa so združniki zaslužili kar 48.000 DIN. Spomladi so si zato ogledali Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru.

Kaj več o varčevanju v šestdesetih letih prejšnjega tisočletja zaradi pomanjkanja virov ne moremo zapisati. Pogovor z učenci, ki so takrat obiskovali šolo, pa nam je razkril, da so varčevali namensko za zaključne izlete. Kreditna banka Maribor je na svetovni dan varčevanja leta 1968 razpisala tekmovanje, katerega se je udeležila tudi naša šola. Zasedla je 4. mesto ter prejela 650 din nagrade, tri učenke so prejele tudi praktična darila.

Leta 1975 pa je na OŠ Spodnja Kungota začela delovati pionirska hranilnica (PH), katere ustanoviteljica je bila Kreditna banka Maribor. Mentorica PH je bila Tončka Jarc. V poročilu PH iz šolskega glasila leta 1979/1980 je razvidno, da je PH imela svoj svet, v katerem je bil tudi predstavnik staršev. Volili pa so tudi predsednika, ki je bil učenec šole. Odprta je bila vsak petek pred poukom, v PH pa so delali učenci višjih razredov. Učenci so v glasilu še zapisali: *»Vloga PH ni samo pobiranje denarja, temveč navaja k vsestranskemu varčevanju.«* Prav tako so zapisali: *»Tudi mi z našimi prihranki prispevamo k stabilizaciji v domovini.«* Učenci so radi prihajali v PH in z veseljem varčevali. Prav tako so za pridno varčevanje dobili manjša darila, kot so nalepke. Varčeval je vsak posameznik, ki je dobil tudi hranilni knjižico, na kateri je lahko spremljal svoje prihranke.

Učenci so se veselili, ko so ob koncu šolskega leta dobili prve hranilnike, ki so bili različnih oblik: pujska, marsovčka. Najprej so bili keramični, nato kovinski in na koncu plastični. Manjše nagrade so bile za mesečni obisk: ravnila, radirke, svinčniki, igre. Vsa darila so imela znak strička Cvenka.

Znak strička Cvenka v sedemdesetih letih prejšnjega tisočletja (Vir: internet)

Kasneje, v osemdesetih letih, so bila darila za obisk PH bolj bogata. Kot npr. polna peresnica. Darila so dobivali 2-krat letno.

Učenka – delavka PH, Rosanda Vujica, je v šolsko glasilo leta 1986/87 zapisala, da enkrat tedensko z veseljem pomaga v PH. Učenci vsake tri mesece prejmejo darilo strička Cvenka. Teh se zelo veselijo, saj so to praktična darila, ki jih z veseljem uporabljajo.

V šolske letu 1989/1990 se je pionirska hranilnica preimenovala v šolsko hranilnico (ŠH). To leto so z obrestmi ŠH šoli kupili videorekorder. Le leto kasneje (1990/1991) pa je vodenje prevzela ga. Sonja Meglič. Potrebno je povedati, da so vsi učenci šole bili tudi varčevalci.

Ga. Meglič je povedala, da so učenci zelo radi varčevali in bili pri obisku hranilnice tudi zelo redni. Veliko denarja so vlagali, in zelo malo dvigovali. Največkrat so denar dvignili ob koncu šolskega leta za dopust s starši. Starši in učitelji so jo prosili, da bi učenci 4. razredov namensko varčevali za šolo v naravi. ŠH je s pomočjo obresti šoli pomagala pri nakupu novoletnih daril za učencev prav tako pri nakupu knjig in učbenikov.

Po osamosvojitvi (1991) je ŠH oz. ga. Meglič začela varčevalce nagrajevati ob veliki noči. Darila, ki so bila skromna, je varčevalcem prinesel velikonočni zajček. Ta darila so bila kupljena s pomočjo obresti, ki so se nabrale na hranilnih knjižicah učencev. Ga. Meglič pravi, da je poleg daril za velikonočnega zajčka velikokrat sama sešila vrečke za ta darila. Prav tako se je zaradi nižjih cen odpravila po darila tudi v Avstrijo. S pomočjo obresti so prav tako pomagali socialno ogroženim učencem.

V šolskem letu 1993/1994 je šolske varčevalce na žrebanju za prvo nagrado predstavljala bančna delavka Petra Kovačič. Izžrebala je glavno nagrado. (Šolska kronika)

Učenci so v šolskem glasilu leta 1995/1996 zapisali »Eno bančno«.

ENA BANČNA

V banko gremo zato ...

*... da tam veliko denarja bo,
gremo še po darilo in je lepo! (Peter Antolin)*

*... da tolarčke pridno vlagamo,
si s prihranki nekaj kupimo. (Nina Kuzma)*

*... ker darilo hočemo,
zato veliko vlagamo,
malo le dvigujemo,
da preveč ne zapravimo! (Kaja Kopic)*

V istem šolskem letu je Jadranka Krajnc od Nove KBM dobila prvo nagrado - kolo.

Jadranka Krajnc – dobitnica prve nagrade (Šolska kronika)

V novi šoli, ki so jo zgradili leta 1996, je hranilnica delovala kar na hodniku. Tako so učenci takoj po vstopu v šolo zagledali pridne bančnike in se spomnili, da v svojo hranilno knjižico naložijo nekaj denarja. Tega leta je mentorica Sonja Meglič v varčevanje vključila tudi malošolarje. Istega leta je varčevalce obiskal tudi mentor šolskih hranilnic, g. Miran Veršnik, in jih obdaril.

Obisk g. Veršnika, mentorja šolskih hranilnic (Šolska kronika)

Značke Strička Cvenka in šolske hranilnice (Last Sonje Meglič)

Tudi v devetdesetih letih so pridni varčevalci prejeli darila strička Cvenka. Ta darila so se ohranila vse do leta 1998. Od takrat dalje pa so učenci zbirali potrjene žige. Za pet in na koncu šolskega leta za deset potrjenih žigov so prejeli praktične nagrade: hranilnik, denarnico, majico, peresnico, brisačo, nahrbtnik ali potovalko. Na vsaki nagradi je bil natisnjen znak Nove KBM d.d. Poleg učencev so pridno varčevale tudi učiteljice.

Pridni varčevalci, ki v šolskem letu 1998/1999 prvič za nagrade zbirajo žige (Šolska kronika)

Bančni delavci (1999/2000), ki svoje delo opravljajo kar na spodnjem hodniku nove šole (Šolska kronika)

Ga. Sonja Meglič se na varčevalce ni spomnila le za veliko noč, ampak tudi na svetovni dan varčevanja (31. 10.). Takrat je prišla v šolo in varčevalcem razdelila kaj sladkega.

Mentorica Sonja Meglič (2001/2002), ki varčevalcem deli lizike ob svetovnem dnevu varčevanja (Šolska kronika)

Ga. Sonja Meglič je vodenje šolske hranilnice nadaljevala tudi, ko je že bila upokojenka. Na šolo je prihajala enkrat tedensko ter s pomočjo pridnih delavk pobrala vloge in jih nato odnesla na Novo KBM. Učenci so varčevali za šolo v naravi, nova kolesa, računalnike ... Vsako leto je poskrbela za presenečenje velikonočnega zajčka, ki so se ga učenci zelo veselili. Vsak učenec je moral na šolskem igrišču poiskati vrečko s svojim imenom.

Pridni varčevalci, vsak s svojim darilom velikonočnega zajčka leta 2001/2002 (Šolska kronika)

Kot je že bilo povedano, je mesec oktober mesec varčevanja, 31. 10. pa je svetovni dan varčevanja. Prav na ta dan so učenci dobili praktične nagrade – hranilnike.

Mentorica Sonja Meglič ob svetovnem dnevu varčevanja (2003/2004) (Šolska kronika)

Tako so učenci, otroci v vrtcu in učiteljice pridno varčevali in za to prejeli praktična darila. Učenci, ki so gospe Meglič pomagali v hranilnici, so prejeli Musi-jevo priznanje in značko.

Musi-jevo priznanje so dobili učenci, ki so pomagali v šolski hranilnici. Podelila ga je Nova KMB d.d. (last Sonje Meglič)

Delavke (Tasja Eisner, Teja Petrič, Katja Lazarevič in Antonija Mulej) šolske hranilnice v šolskem letu 2007/2008 z mentorico Sonjo Meglič

V začetku šolskega leta 2009/2010 se je hranilnica iz spodnjega hodnika preselila v zgornji hodnik, kjer so bile tudi nove učilnice. Na sliki je mentorica, upokojenka, Sonja Meglič, ki s svojo pomočnico deli nagrade (nahrbtnike) za pridne varčevalce.

Mentorica Sonja Meglič in delavka banke Špela Pulko (Šolska kronika)

Šolska hranilnica se je v taki obliki ohranila, dokler ni bila v šolskem letu 2009/2010 ukinjena. Ukinjena je bila zaradi nove davčne zakonodaje.

Zadnja darila za veliko noč pred ukinitvijo šolske hranilnice
Na sliki so Zoya Piberčnik, Viktor Jarc in Hana Cerovšek. (Šolska kronika)

Ga. Meglič je še povedala, da je že od malih nog imela veselje do varčevanja in da je to delo tudi z velikim veseljem opravljala, saj je vedela, da s tem pri učencih razvija spoštovanje do denarja. Pravi, da bi delo še danes opravljala, če šolske hranilnice ne bi ukinili.

Marija Kristan

PIONIRSKA ORGANIZACIJA

Še med 2. svetovno vojno je bila leta 1942 v Bihaću (danes Bosna in Hercegovina) v tedanji Jugoslaviji na 1. kongresu Združene zveze protifašistične mladine Jugoslavije (USAOJ) ustanovljena tudi Zveza pionirjev Jugoslavije. Opredeljena je bila kot vzgojno-zabavna, patriotska, izven šolska organizacija. Njen namen, ki je bil zapisan v statutu, je bil vzgajati mladino ob sodelovanju odraslih na tradicijah NOB v zavedne državljane tedanje Jugoslavije. Združevala pa je osnovnošolsko mladino. Že takrat so določili tudi uniformo, ki se je ohranila vse do ukinitve Pionirske organizacije (PO) oz. Zveze pionirjev Jugoslavije.

Uniformo so sestavljali črni čevlji, modre hlače (deklice modra krila), bela srajca, rdeča rutica za vratom in vojaška kapa, imenovana »titovka«. Uporabljali so vojaški pozdrav - salutiranje s stisnjeno pestjo. Čeprav je bil sprejem med pionirje del šolskega programa in zato pravzaprav obvezen, je članstvo v Zvezi pionirjev pomenilo čast.

Rdeča rutica, modra kapa z zvezdo in pionirska broška (Osebni arhiv Ksenije Mitov)

Pionirska knjižica (Internet)

Značka pionirjev (Internet)

Postati pionir pa ni bilo kar tako. Postati pionir pomeni biti:

POŠTEN

ISKREN

OLIKAN

NATANČEN

IZNAJDLJIV

RADODAREN

Voditelj takratne Jugoslavije, Josip Broz Tito, je imel zelo rad pionirje in dal velik poudarek mladini oz. celotni PO. Tako so se pionirji pozdravljali: »Za domovino, s Titom naprej.« Ker je Tito verjel v svoje pionirje, je v njih polagal ogromne upe, na prvi strani vsakega pionirskega spričevala pa je bila zapisana njegova popotnica ...

»Le kdor se uči, bo kaj znal

in le kdor bo kaj znal,

bo lahko služil domovini.

Učite se, učite se, učite se.«

Pionirska organizacija (PO) je v šolski kroniki prvič omenjena v šolskem letu 1945/1946, ko je šolski upravitelj Roman Košutnik zapisal, da je PO na šoli organizirana na podlagi pravil o pionirjih. Izdelali so 14-dnevni 'stenčas' (oglasno desko). Tekmovali so v učenju in se učili zgodovino Narodne osvobodilne borbe (NOB). Tekmovali so tudi v zbiranju odpadkov, čistili so šolski vrt, opravljali različna škropljenja v sadnem vrtu, popravili so podporni zid in tako prihranili približno 3.000 din.

V času med vojno in takoj po vojni so bili vsi učenci šole vključeni v PO. Ta pa je sodelovala na proslavah, nabirkah ... Prav tako je organizirala in sodelovala pri udarniškem delu. Leta 1947 je bila ustanovljena tudi Zveza pionirjev Slovenije (ZPS) in istega leta je bil v Spodnji Kungoti ustanovljen tudi Pionirski odred »Marice Kerenčič«. Vsaka šola je namreč imela svoj pionirski odred, kamor so pionirji šole spadali.

Ustanovljen je pionirski odred »Marice Kerenčič« v Sp. Kungoti

Na praznik republike, 29. novembra, smo bili sprejeti v Pionirsko zvezo Spodnje Kungote. Sprejema smo se udeležili polnoštevilno z zavestjo, da je to naš največji dan. Ob prejemu pionirskih zastav in rut smo sklenili, da se hočemo marljivo učiti in tako doseči najboljše uspehe. Vedno in povsod hočemo kot čuvarji naše neodvisnosti, bratstva in edinstva doprinesiti tudi svoj delež k izvedbi petletnega plana.

Odred nosi ime »Marice Kerenčič«, borke, ki ni klonila pred fašističnimi osvajalci in je darovala svoje življenje za našo svobodo.

Mnogo truda so vložili pionirji v program za slovesnost, ki je bila v kljub tesnemu prostoru lepa in pristrčna.

Članek v časopisu iz leta 1947 (Šolska kronika)

Vse do leta 1954 je bilo v PO vključenih od 140 do 180 učencev oz. pionirjev, odvisno od števila učencev na šoli. PO je sodelovala pri krožkih, ki so potekali na šoli. Prav tako je sodelovala pri razstavah likovnih in drugih izdelkov. V tem času so zbirali tudi denar. Zbrali so ga npr. z zbiranjem starega železa, pobiranjem polžev, zdravilnih zelišč in drugega. Nekaj zbranega denarja so namenili za počitniško kolonijo.

Pionirji so bili vključeni v različne krožke. Svoje izdelke so predstavili ob »pionirskem dnevu«. Dan pionirjev je bil 29. 9. Takrat so imeli pionirji, ki so bili predstavniki razredov, skupaj z mentorico PO konferenco. Na njej so brali poročila o delu PO v prejšnjem šolskem letu in načrtovali delo za tekoče šolsko leto. Na konferenci so imeli oblečeno pionirsko uniformo. Na dan republike, 29. novembra, pa so bili cicibani (prvošolci) sprejeti med pionirje.

V šolskem letu 1951/1952 je pričel na šoli delovati rdeči križ (RK) in tako je bil ustanovljen tudi higienski aktiv. RK je pri svojem delu zelo veliko sodeloval s PO. Higienski aktiv je bil zadolžen za ozaveščanje higiene pri pionirjih, skrbi za čistočo razredov.

Šolski upravitelj, Roman Košutnik, je v šolski kroniki za leti 1952/1953 in 1953/1954 zapisal, da je delo PO oteženo zaradi pomanjkanja prostora, kjer bi lahko potekali sestanki in tudi krožki, ki jih je bilo vedno več.

Roman Košutnik je prav tako zapisal: »V letu 1952/53 je uspešno deloval PRK (podmladek RK) pod vodstvom tov. Oreste Košutnik. V tednu RK so nastopali podmladkarji s svojim programom, prodajali znamkice in značke. Prav tako je bilo tudi v tednu jetike. V podmladek je včlanjenih 90 % vseh učencev na šoli. Podmladkarji višjih razredov so si ogledali higiensko razstavo na Pesnici.«

V šolskem letu 1953/1954 je na šoli deloval podmladek RK (PRK), ki ga je vodila tovarišica Eleonora Rudl. V tednu RK se je govorilo o snagi.

V šolskem letu 1954/1955 je vodenje PO prevzela tovarišica Marica Arsenjuk. Starejši pionirji so posebno svečano proslavili sprejem cicibanov med pionirje. Po sprejemu je bila pripravljena zakuska. Na ta dan so bili vsi pionirji oblečeni v pionirske uniforme. V tem letu je PO dobila nov radio.

Naslednje šolsko leto je vodenje PO ponovno prevzela Eleonora Rudl, ki je vodila tudi delo v krožkih na šoli. V podmladek RK je bilo vključenih 178 učencev. Podmladkarji so uspešno delali v higienskih aktivih. Skrbeli so za osebno higieno učencev in higieno v šolskih prostorih. 42 podmladkarjev je obiskalo tečaj prve pomoči .

V šolskem letu 1957/1958 je vodenje PO prevzel tovariš Miroslav Rožič. PO je bila zelo aktivna, saj je pod njenim okriljem delovalo veliko krožkov šole. Vanjo je bilo vključenih kar 197 učencev.

V šolskem letu 1958/1959 so bili vsi učenci vključeni v pionirsko organizacijo. Takoj v začetku šolskega leta so pionirji izvolili pionirski štab in načelnike. Pionirski štab je ob podpori vodij krožkov izdelal podroben delovni plan za celo šolsko leto. Delovni plan je bil nato sprejet na sestanku vseh pionirjev (29. september) in med letom realiziran. 29. novembra so na proslavi dneva republike bili med pionirje svečano sprejeti cicibani. 8. februarja pa so bili pionirji, ki so dovršili šolsko obveznost (konec OŠ), sprejeti v mladinsko organizacijo. Sprejetim mladincem je spregovoril predsednik mladinske organizacije. Sprejemu je sledila pogostitev. Delovali so sledeči krožki: pevski, šahovski, strelski, dramatski in fiskulturni (športni). Zelo uspešno je deloval podmladek RK, imel je 194 članov. Člani so sami vzdrževali omarico prve pomoči, imeli po razredih higienske aktive in organizirali dežurno službo. V okviru PO se je vršil tudi tečaj prometne preventive. Udeleženci tečaja so se seznanili s prometnimi predpisi in prometnimi znaki, ob zaključku tečaja pa so opravljali izpite. Najboljši tečajniki so prejeli lepe nagrade (nalivno pero, knjige).

Šolski upravitelj, Marijan Gorjup, je zapisal, da so v šolskem letu 1959/1960 v PO bili vključeni vsi učenci. Delo pionirskega odreda pa je bilo nadvse uspešno. Pionirski odred se je prijavil za republiško tekmovanje pionirjev in mladih zadrušnikov. Pionirji - zadrušniki so pokazali visoko zavest, saj so v času počitnic okopali njive koruze (30 arov). V okviru pionirske organizacije so svoj uspeh dosegli na področju sledečih krožkov: lutkovni, šahovski, pevski, strelski, prometni in dramatski .

V šolskem letu 1960/1961 so v šolski kroniki prvič omenjene Jugoslovanske pionirske igre (JPI), ki so se odvijale v okviru PO. To je bilo pionirsko tekmovanje, kjer so otroci pokazali, kaj znajo, zmorejo in si želijo. Sodelovali so pevci, igralci, taborniki, tehniki, športniki, alpinisti, aranžerji, humoristi, vsi, ki so bil nadarjeni in uspešni na kakšnem področju.

Na Jugoslovanskih pionirskih igrah so sodelovale tudi vse kulturne ustanove, radio, televizija, vse mladinske založbe, gledališča, kulturna društva in še mnoge druge organizacije in ustanove. S svojo udeležbo so prispevale, da je izšlo več lepših in boljših knjig za otroke, da so otroške in mladinske oddaje na televiziji in radiu bile še boljše, da so se mladinski filmi predvajali v kinematografih, predvsem pa to, da spoznajo svojo domovino v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

JPI so bile tistega leta razdeljene v 3 etape :

- moj kraj včeraj / pionirji naj bi se na izviren način seznanili z zgodovino svojega kraja;
- moj kraj danes / narediti življenje v domačem kraju čim bolj prijetno;
- moj kraj jutri / pionirji naj bi si zamislili življenje v bodoče.

V okvirju Jugoslovanskih pionirskih iger so pionirji zbirali staro opremo, orožje in denar. Delo pionirskega odreda je vodil in usmerjal starešinski svet. V okviru pionirskega obreda sta delovala dva pevska zbor, tečaj za prometno preventivo ter krožki: tehnični, šahovski, športni, lutkovni in dramski.

V naslednjem šolskem letu (1961/1962) se je delo PO nadaljevalo v okvirju Jugoslovanskih pionirskih iger. Te so bile posvečene predvsem telesni vzgoji. Prav tako je še vedno aktivno deloval RK, v katerega je bilo včlanjenih 219 učencev. Organizacija je skrbela za higieno na šoli, pomagala je pri zbiranju krvodajalcev ter izvedla tečaj prve pomoči. Šolska zadruga je delovala v 3 odsekih: poljedelskem, sadjarskem in hranilnem.

Prav tako so v šolskem letu 1962/1963 v PO in hkrati tako tudi v pionirski odred »Marice Kerenčič« bili vključeni vsi učenci. Istega leta se je začela tudi Kurirčkova pošta.

29. 9. 1962 se je praznovala 20-letnica pionirske organizacije. Centralna proslava je bila v Ljubljani. V okviru občine je bila zaključna proslava v Mariboru, katere so se udeležili tudi pionirji tukajšnjega odreda. Pionirski odred je za svoje uspešno delo prejel nagrado v obliki športnih rekvizitov. Jugoslovanske pionirske igre so se nadaljevale pod geslom: »Tehnika mladim.« Poudarek je bil na tehnični vzgoji. Aktivni so bili tudi krožki: strelski, lutkovni, pravljичni, šahovski, novinarski

Podmladek RK se je ob proslavi 100-letnice vključil v tekmovanje, pripravil samostojno akademijo ter prejel od občinskega odbora za dosežene uspehe denarno nagrado. RK Maribor je šoli podaril večjo količino posode in štedilnik.

Kaj se je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja dogajalo v okviru PO, je zaradi pomanjkanja virov malo manj znano. Po pripovedovanju tedanjih učencev pa lahko sklepamo, da so pod okriljem PO delovali vsi krožki. Prav tako so na dan republike (29. 11.) svečano sprejeli nove pionirje, imeli so Jugoslovanske pionirske igre, praznovali dan mladosti (25. 5.) in imeli Štafeto mladosti. Pionirji so sodelovali tudi pri potovanju Kurirčkove pošte.

Kurirčkova pošta sicer v kronikah ni omenjena, vendar po pripovedovanju tedanjih učiteljev in učencev izvemo, da je bil to pomemben dogodek.

Po pripovedovanju smo izvedeli, da je bila Kurirčkova pošta nekakšno nadaljevanje oz. spomin na otroke, ki so med 2. svetovno vojno skrivaj med partizani nosili sporočila.

V povojnem času je Kurirčkova pošta potekala pod okriljem Zveze Prijateljev Mladine (ZPM). Vsaka šola je izbrala 3 učence, ki so nosili torbico. To so nesli na skrivno lokacijo (v gozdu, ob gozdni poti), kjer so jo predali učencem naslednje šole. Ob predaji so morali učenci, ki so bili oblečeni v pionirsko uniformo, poznati geslo, da so torbico lahko predali. V

torbici so bila pisma z domovinsko vsebino. Vsaka šola je v torbico dodala svoje pismo in na koncu je ta torbica prišla na ZPM in nato mogoče celo do tovariša Tita. Kurirčkova pošta je po pripovedovanju učenca Jožeta Kapuna prišla iz OŠ v Zgornji Kungoti in so jo nato predali učencem iz OŠ Pesnica.

V tem času je najbolj pomemben podatek, da so pionirski odredi »Severna meja« iz Zgornje Kungote, pionirski odred Marica Kerenčič iz Spodnje Kungote ter pionirski odred Jože Lacko iz Jurijskega v šolskem letu 1967/1968 sprejeli sklep, da se združijo v enoten odred Severna meja.

Konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja je šola v Spodnji Kungoti obiskovala tudi ga. Slavica Velički. Spominja se, da so se vse od začetka šolskega leta pa do 29. novembra intenzivno pripravljali na sprejem med pionirje. To je bil eden najbolj pomembnih dogodkov v šolskem življenju. Takrat so postali pionirji oz. šolarji. Spomni se, da tisti dan ni bilo pouka, vsi učenci so bili oblečeni v pionirsko uniformo in dobili so toplo malico (hrenovko in žemljo), kar je bilo za tisti čas nekaj redkega.

Načelnik PO, ki je bil izmed starejših učencev šole (4. razred), je bral pionirsko zaprisego, ki so jo učenci 1. razreda nato ponavljali za njim. Takrat so prejeli pionirsko uniformo in pionirsko izkaznico. V njej je bil zapisan tudi del pionirske prisege.

PIONIRSKA PRISEGA

*Danes, ko postajam pionir,
dajem častno pionirsko besedo,
da se bom pridno učil in delal,
da bom spoštoval starše in starejše ljudi,
da bom zvest in iskren tovariš,
ki izpolnjuje dano besedo.*

*Da bom hodil po poti najboljših,
cenil slavno delo partizanov in
naprednih ljudi sveta,
ki želijo svobodo in mir.*

*Da bom ljubil svojo domovino,
vse njene bratske narode,
da bom gradil novo življenje,
polno radosti in sreče.*

Prisega, ki so jo učenci povedali, ko so postali pionirji (Internet)

OP OŠ Spodnja Kungota je dobila tudi priznanje ob sodelovanju pri Jugoslovanskih pionirskih igrah.

Priznanje OP OŠ Spodnja Kungota za sodelovanje ob JPI leta 1970 – 1972 (Osebni arhiv Sonje Meglič)

Pionirska zastava, ki je visela ob vseh pomembnih praznikih (Drago Korade)

Pred letom 1978 je PO vodila ga. Marija Gutenbergger, ki pa je nato vodenje predala učiteljici Majdi Hlade. Učiteljica je povedala, da so pionirske konference potekale v pionirski sobi, ki je hkrati bila tudi knjižnica.

Knjižica, ki so jo pionirji dobili ob vstopu v PO (Sonja Meglič)

SPOROČILA JOSIPA BROZA TITA JUGOSLOVANSKIM PIONIRJEM

»Mi, dragi otroci, vam zaupamo! Vam bo ostala naša nova Jugoslavija, vi boste nadaljevali delo, ki smo ga mi začeli...«

»Posebej vam nalagam na srce: ohranjajte bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti ter z različnimi aktivnostmi prispevnite k njihovemu nadaljnjemu zblizanju...«

»Naj bodo tudi vaše igre in razvedrilo polni vsebine, vzpodbujajo naj domišljijo in ustvarjalnost, kar je vsekakor obveznost vseh, ki za to skrbijo. Berite čimveč in širite svoje znanje tako v šoli kot tudi zunaj nje. Le tako boste lahko izpolnjevali obveznosti, ki vas čakajo, graditeljev vse boljšega življenja v naši družbi...«

Pionirska izkaznica, ki so jo dobili pionirji ob vstopu v PO – naslovna in prva stran (Internet)

PIONIRSKA OBLJUBA	IZ PRAVIL ZVEZE PIONIRJEV JUGOSLAVIJE
Danes, ko postajam pionir, dajem častno pionirsko besedo: da se bom marljivo učil in delal in da bom dober tovariš; da bom ljubil našo samoupravno domovino, Socialistično federativno republiko Jugoslavijo; da bom razvijal bratstvo in enotnost ter ideje, za katere se je boril Tito; da bom cenil vse ljudi sveta, ki želijo svobodo in mir!	- Pionir, član Zveze pionirjev Jugoslavije, postane učenec v prvem razredu osnovne šole, ob dnevu republike, 29. novembra. - Zvezo pionirjev Jugoslavije sestavljajo učenci osnovne šole, združeni kot pionirji v pionirske odrede in medsebojno povezani s skupnimi aktivnostmi v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji... - Ime »pionir« nas povezuje s prvimi pionirji, najmlajšimi borci naše socialistične revolucije, izraža težnjo po doseganju najplemenitejših in najnaprednejših lastnosti človeka, nosilca socialističnega samoupravljanja, in spodbuja težnjo po stalnem raz-

Notranjost pionirske izkaznice (Internet)

V šolskem glasilu Takšni smo iz leta 1979/1980 lahko preberemo poročilo o delu pionirskega odreda »Severna meja« Spodnja Kungota.

POROČILO PIONIRKEGA ODREDA "SEVERNA MEJA"
SPODNJA KUNGOTA ZA ŠOL. LETO 1979/80

V začetku leta so se pionirji prostovoljno odločili za sodelovanje v raznih izvenšolskih dejavnostih. Izpolnili smo interesno sliko in tako so v oktobru pričeli z rednim delom vsi krožki in organizacije.

29. septembra smo na dan pionirjev sprejeli na pionirski konferenci program dela za tekoče šolsko leto.

Skoraj vsi pionirji so se prijavili za sodelovanje pri bralni znački, učenci 3. in 4. razreda pa so teknovali v Veseli šoli.

Na dan pionirjev smo izvedli obrambni dan, ki je bil povezan z akcijo vseh občanov Slovenije "Nič nas ne sme presenetiti".

Primerne smo počastili 1. november, okrasili smo partizanski grob in prižgali svečke.

V novembru smo se prijavili na natečaj Železniškega gospodarstva iz Ljubljane in poslali spise in risbe. Vsi sodelujoči so dobili spominske značke.

Ob dnevu republike smo sprejeli v vrste pionirje cicibane. Pripravili smo kulturni program.

Ko je zapadel sneg smo skrbeli, da je bilo v ptičjih krmilnicah vedno dovolj hrane.

Novo leto smo pričakali ob srečelovu in prihodu dedka Mraza. Prodajali smo visitke, ki so bile izdane v mednarodnem letu otroka. Skupno smo prodali 132 voščilnic in zbrali 925 din.

Ob koncu prvega polletja smo na pionirski konferenci pregledali delo v vseh organizacijah in krožkih. Ugotovili smo, da je bilo delo povsod dobro opravljeno in tako smo sklenili, da hodo z istim veseljem delati tudi v drugem polletju.

Kulturni praznik Slovencev smo počastili s programom, sestavljenim iz del Prežihovega Voranca.

Ob 70. letnici rojstva umrlega velikega revolucionarja Edvarda Kardelja, smo zbirali likovni in literarni material in uredili primerno razstavo na hodniku.

Februarja smo se priključili veliki akciji pionirjev - JPI. Do konca meseca marca je vsaka razredna skupnost opravila naslednje naloge:

- a) izdelala koš za smeti
- b) naredila ptičjo krmilnico
- c) zbirala razglednice domačega kraja in iz vse domovine.

Skupno s hortikulturnim krožkom smo uredili cvetlične grede pred šolo in prinesli sveže cvetje na razstavo, ki je bila ob koncu marca. Komisija iz ZPM si je razstavo ogledala in izbrala 4 dela za občinsko razstavo.

Pravnik mamic in žens smo počastili s primernim kulturnim programom, vsaki mamiči smo pripravili vizitko.

Za KRM smo izdelali nekaj risb in napisali spise in tako sodelovali na njihovi razstavi.

V aprilu smo končali z branjem knjig za bralno značko. Podelitvi značk in knjig je prisostvoval pisatelj Anton Ingolič.

Sodelovali smo na razrednem, občinskem in republiškem tekmovanju Vesele šole.

Pripravili smo sprejem kurirčkove pošte ter jo s primernim spremstvom in pismom za tov. Tita odnesli učencem iz Pesnice. Prav tako smo s programom sodelovali ob prihodu občinske štefete mladosti.

Ob smrti našega ljubljenega učitelja, prijatelja in vzornika mladim - tovariša Tita, smo pripravili razstavo iz njegovega bogatega in ustvarjalnega življenja. Predsednica PO se je udeležila žalne seje v Mariboru.

V tem šolskem letu smo izdali 2 številki glasila TAKŠNI SMO. Prispevke smo zbirali skozi vse leto.

Skrbeli smo za čistočo v razredih in na šoli ter čistili okolico šole.

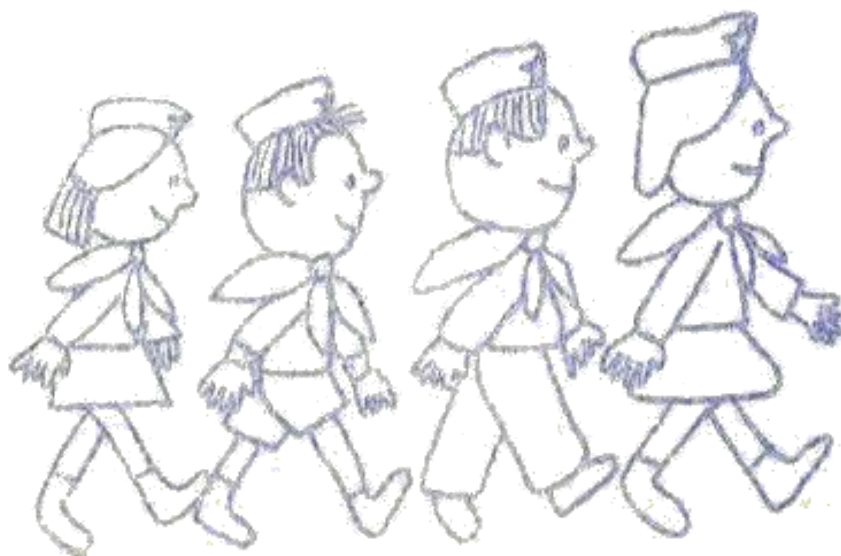
Učenci vseh razredov so skozi leto redno obiskovali pionirsko knjižnico in vlagali denar v pionirsko banko.

V maju so se najboljši matematiki udeležili matematičnega tekmovanja v Zg. Kungoti.

V marcu smo imeli samoupravni dan. Učenci so pri pouku pridno sodelovali in so bili disciplinirani.

Ob koncu leta bomo pripravili proslavo za starše ter razstavo ročnih del.

Na zaključni pionirski konferenci bomo pregledali delo v tem šolskem letu. Najbolj pridnim in prizadevnim učencem bomo podelili diplome in priznanja.

Zveza pionirjev Slovenije je od leta 1981 prirejala t.i. problemske konference. Te leta 1990 preimenujejo v otroški parlament, ki je v šolah prisoten še danes.

Na enak način je PO delovala vse do leta 1990, ko je 24. aprila Zveza Prijateljev Mladine Slovenije na konferenci sprejela sklep o ukinitvi.

Pionirska organizacija zapušča šolo

Zveza prijateljev mladine je v prvih dneh februarja pripravila posvet mentorjev pionirskih odredov, ravnateljev šol ter predsednikov in članov občinskih svetov Zveze pionirjev na temo: Položaj pionirske organizacije v osnovni šoli.

Kot bi slutili rezultat na koncu posveta, se je seje udeležilo zelo malo mentorjev in še manj tistih, ki so za delovanje neke organizacije v šoli tudi odgovorni. Posvet ni dal dokončnih zaključkov, razmišljanja posameznikov naj bi uporabili pri spremembah v šolstvu, ki se pripravljajo. Kaže pa, da je razpadanje dosedanje ureditve družbe zajelo tudi organizacije za otroke. Prelom je torej dokončen. Ko se je mladinska organizacija odrekla pionirjem in je ZKS postala samo ena od strank, je tudi razumljivo, da je pionirska organizacija izgubila svoj smisel. Smisel kot organizacija s točno določenimi rituali, programi, oznakami in hierarhično ureditvijo.

Osnovna šola postaja javna služba, ta opredelitev ji določa tudi mesto v družbeni sestavi. Z zakonom morajo upravni organi onemogočiti in prepovedati kakršno koli politično organiziranje. To pomeni, da v šoli lahko delujejo le funkcionalne oblike združevanja: interesne dejavnosti, društva (kulturno, športno, mladi tehniki, šolska zadruga) in razredne ter šolska skupnost. Učenci bodo tako svoje interese zadovoljevali v teh oblikah aktivnosti. Vsaka šola bo morala svoje ustaljene progra-

me dejavnosti poleg pouka prav hitro spremeniti in prilagoditi novonastalim situacijam. Upam le, da bo prosvetna oblast pravi čas posredovala nove predpise, navodila in določila, ki urejajo program življenja in dela osnovnih šol.

Nikakor ne moremo mimo tega, da je bilo pod okriljem pionirske organizacije izvedenih nešteto aktivnosti, ki so bogatile in tudi vzgajale posameznike. Po šolah smo se različno prilagajali spremembam v družbi, zato smo tudi različno opuščali ideološki naboj pionirske organizacije. Predvsem smo skozi pionirsko organizacijo in preko njenih aktivnosti izvajali domovinsko vzgojo, resda na drugačnih osnovah kot se to zahteva danes. Vendar kot je napisal Župančič: domovina je ena nam vsem dodeljena... Domovinska in narodnostna vzgoja bo vedno aktualna. Vzgojne smotre osnovne šole pa mora določiti upravni organ.

Ukinjanje pionirske organizacije in njenih oblik delovanja ne pomeni, da se zmanjšuje potreba po organizirani skrbi odraslih za otroke. Nikakor ne. Šole bodo delovale po novih, tudi za učence zanimivejših programih, dejavnosti v kraju, občini, pa bo morala organizirati Zveza prijateljev mladine. To je tudi njen namen, zato je preko mentorjev in članov tudi usposobljena, ima materialno osnovo (Pacug) in če hoče ostati to kar je, bo morala tudi ona pohiteti s spremembami.

MARKO VEBER

Članek, dne: 27. 2. 1990 (Vir: Časopis Nova komuna - internet)

Istega leta je vodja podružnice, ga. Simona Šmajš, v kroniko zapisala: »Na pionirski konferenci so učenci za predsednico izvolili Karidijo Caf. V mesecu oktobru je bil organiziran kostanjev piknik. Uteklo se je delo v interesnih dejavnostih in organizacijah.

Ob 29. novembru so bili v pionirsko organizacijo sprejeti cicibani (to je zadnja generacija pionirjev). Uradno je bila ukinjena PIONIRSKA ORGANIZACIJA.«

Zadnja generacija pionirjev pred ukinitvijo PO leta 1989/1990 (Šolska kronika)

Leta 1990 se tako namesto PO v šoli začne šolska skupnost. Tudi to je vodila učiteljica Majda Hlade. V šolski skupnosti so bili predstavniki vseh razredov. Skupaj so pripravili program za celotno šolsko leto. Šolska skupnost je skrbela za čistočo zob, sodelovala na prireditvah, skrbela za higieno učencev in čistočo učilnic. Prav tako so organizirali dežurstva na hodniku in ocenjevali pospravljenost šolskih garderob.

Ocenjevanje šolskih garderob v šol. letu 2009/2010 (Šolska kronika)

Na tak način je šolska skupnost delovala vse do upokojitve učiteljica Majde Hlade leta 2004. Nato je z vodenjem po krajši prekinitvi leta 2009/2010 začela učiteljica Erika Pahor, ki jo vodi še sedaj. V okviru šolske skupnosti učenci ocenjujejo in tekmujejo v pospravljenosti šolskih garderob, sodelujejo pri sestavi šolskih jedilnikov in spodbujajo spoštovanje in pozitivne medsebojne odnose.

Tekmovanje v pospravljanju šolskih garderob 2011/2012 (Marija Kristan)

Marija Kristan

Slovenci smo narod, ki rad poje in radi se trkamo po prsih, predvsem s tistim "Kdor poje, slabo ne misli". Pa smo res zelo drugačni od vseh ostalih narodov?

V naši ljudski glasbi opazamo razne prvine, ki izvirajo iz najstarejše zgodovinske dobe in kažejo skupne značilnosti Slovencev z drugimi slovanskimi narodi. Glasba je živela v raznih obredih poganke miselnosti in spremljala najrazličnejše dogodke v življenju.

Od 8. stoletja so tudi Slovenci s pokristjanjevanjem prišli v stik s krščansko kulturo. Začela se je razvijati cerkvena pesem. Razvile so se prve šole. Petje je imelo v stolnih in samostanskih šolah pomembno vlogo.

Leta 1570 je po Trubarjevi zaslugi izšla prva pesmarica. Ko omenjam ta čas, nikakor ne morem prezreti enega najpomembnejših skladateljev zborovskega petja, Jakoba Petelina Gallusa. Petje ni bilo nikoli več tako pomemben učni predmet kakor v protestantskih šolah 16. stoletja.

V 17. stoletju smo Slovenci dobili filharmonijo, k nam je prišla tudi opera.

V 19. stoletju doživimo pomlad narodov in Slovenci razvijemo živahno kulturno življenje.

Kaj pa Kungočani? Gospa Miroslava Kostrevec Walzl v svojih spominih, ki sodijo v čas 2. svetovne vojne, zapiše, da so domala vsi kungoški otroci imeli dober posluš. O tem času nekoliko pozneje, zdaj pa se bom vrnila v čas pomladi narodov.

V ČASU DO PRVE SVETOVNE VOJNE

V stari šolski kroniki je zapisano, da so med leti 1827 in pribl. 1870 na tukajšnji šoli učili le branje, pisanje, računanje in petje večinoma cerkvenih pesmi. Po pričevanju posestnikov je v cerkvi prepevala že cela cerkvena občina.

Zanimiv je tudi podatek, da je občinski urad Dobrenje z dnem 8. 10. 1878 izdal pisno dovoljenje št. 64 za ustanovitev fonda za zbiranje denarja za nakup glasbenih inštrumentov. Navedek iz kronike: «Tukajšnji predsednik je naznanil hvalevrednemu okrajnemu šolskemu svetu z dnem 10. 11. 1878 št. 799, da se za učitelja zbira mošt, kar pa se je izkazalo za nepravilno, saj je hvalevredni okrajni šolski svet nato odločil, da bo zbrani mošt po zakonu prodan in se bo znesek porabil za nakup inštrumentov.» (Prva Šolska kronika)

2. 3. 1879 je vodja šole Franc Sernec predložil račun za nakup glasbenih inštrumentov.

Šolska mladež je s pesmijo sodelovala tudi na šolskih slavljih. Imeli so slovenske pesmarice, v njih so bile otroške in cerkvene pesmi.

Ob slovesnosti, ki je potekala ob 60-letnici vladavine Franca Jožefa, leta 1908, so prepevali Na planinah, Oj, hišica očetova in Predal sem se.

V ČASU MED OBEMA VOJNAMA

Upraviteljeva družina je bila v tem obdobju zelo aktivna tudi na kulturnem področju. Družina From je imela klavir, na katerega je igrala hči Nada, upravitelj je igral na violino, njegova žena Eliza je rada zapela. Ko so peli ob božiču, so vaščani, ki so se odpravljali k polnočnici, radi postali in prisluhnili "koncertu".

V svoji knjigi Naš Slavko Nada From Potočnik omenja tudi šolski izlet na Celjski grad. Večini otrok je ostal v spominu zaradi vlaka, ki jih je popeljal v kraj ob Savinji, jaz pa sem iz te pripovedi izluščila nekaj drugega. *"Šli smo na Celjski grad, kjer je ata imel uro zgodovine. Ampak pika na i je bilo to, da gostilničarka na gradu (razvalinah) ni mogla verjeti, da smo podeželani, ker smo tako lepo zapeli dosti ljubkih pesmi (oh, koliko smo jih znali – od Stoji učilna zidana, Škrjanček poje, do Sinička se je usedla – itd.!) in smo verjetno tudi smeti morali pobrati za seboj. Mama in ata pa sta si pošteno oddahnili, da sta nas žive pripeljala domov."* (Naš Slavko, str.9)

V šolskem letu 1932/33 si je mariborski profesor Druzovič po naključju ogledal šolsko prireditev. V časopisu je bil objavljen članek, v katerem navaja: "Glavna točka je bila igrice Šivilja in škarjice, pred njo in med dejanji pa so zapeli učenci tako, da bi jih najrajše še dalje poslušal." (Šolska kronika)

Kdo je poučeval te učence petja, žal ni razvidno, vsekakor pa vemo, da sta bila oba zakonca, Eliza in Vekoslav From, velika ljubitelja glasbe. Filomena (Menika) Ul se spominja, da so peli pri Fromovi. Najbolj ji je ostala v spominu Hej Slovani. Tudi Ivanka Soršak, ki je pričela v šolo zahajati tri leta za Meniko, se spominja Fromove. Prepevali so Slomškove pesmi, tudi Prešernovo Lunca sije, kladvo bije ... Po navadi so prepevali brez instrumentalne spremljave, tu in tam pa se jim je pridružil učitelj Košutnik, ki je zaigral tudi klavirsko spremljavo. Ivanka se še vedno spominja celotnega besedila ene od Slomškovih:

Najboljše sladko vince za deco belo je.

Izvira izpod skale, prelepo sveti se.

Od tega vinca glava bolela te ne bo,

telo bo tvoje zdravo in spanje prav čvrsto.

V ČASU MED 2. SVETOVNO VOJNO IN TAKOJ PO NJEJ

Vrnila se bom k spominom, ki jih je tako živo opisala Miroslava Kostrevec Walzl. V četrtem razredu jo je poučevala učiteljica Jandl, ki je bila manj nacistično zadržana kot njena predhodnica Pfeferca. Vedela je, da se bliža konec vojne in poraz Nemčije. Jandlca jih je rada učila peti, ker so vsi imeli dober posluh. Nič več ni bilo bojevitih vojaških koračnic, pač pa jih

je učila nemške ljudske in tudi umetne pesmi. Ena od slednjih je tudi Schubertova ponarodela Lipa ob vodnjaku. Peli so tudi dvoglasno in različne kanone. Ni manjkalo mnogih značilnih avstrijskih ljudskih pesmi o lovu in lovcih pa o planšarjih in tako naprej. Očitno je tudi učiteljica zelo uživala v njihovem prepevanju. Nekega sošolca z lepim sopranom in Miroslavo, ki je pela drugi glas, je ponosno peljala v sosednji razred, kjer sta morala nastopati z dvoglasnim petjem. "Wunderschön!" je govorila.

In učili so se tudi pesem Hej, Slovenci, kje so naše meje. Prepevali so kar naprej, tudi med odmori – slovenske ljudske in nekatere partizanske pesmi. Ob neki taki priložnosti je pristopila k Miroslavi mlajša deklica in jo vprašala: "A zdaj se ne sme več peti Tajčland, Tajčland?" Zelo ji je godilo, da je prišla ravno k njej in prav resno jo je poučila, da Nemčije ni več in tudi tiste himne ne.

Iz knjige Spomini iz otroštva

In tiste dni smo se spet začeli pripravljati na velik partizanski miting. Vadili smo v šoli, miting pa naj bi bil pod kostanji pri Fifoltovi gostilni. Za nastop so izbrali tudi naju z Ivankico, da bi zapeli pesmi Ljubi očka in veselo gorenjsko Navzgor se širi rožmarin.

Bila je sončna julijska nedelja in popoldne se je na prireditvenem prostoru zbrala res velika množica ljudi.

Potem se je začel program in kmalu sva prišli na vrsto tudi midve z Ivankico. S kitaro naju je spremljal atek, še vedno v vojaški obleki. Pesem Ljubi očka naju je naučila sestrčna Olga in povedala je, da je besedilo nastalo najbrž med prvo svetovno vojno. Govori namreč o dečku, ki piše svojemu odsotnemu očetu, kako je doma, kako je družino in domači kraj prizadela vojna in o hrepenenju, da bi se čimprej vrnil domov. Nikoli nisem nikjer slišala te pesmi zapete v takšni obliki in s tem besedilom. Jaz sem pela z nižjim glasom osnovno melodijo. Zelo dobro sem morala prisluhniti, ko je atek z uvodnim akordom na kitari nakazal intonacijo. Ivankica je vstopala en takt pozneje s svojim zvonkim sopranom in glasova sta se lepo prepletala. Ko sva začeli, so se ljudje v ozadju še pogovarjali in smejali. Potem pa so nenadoma postali pozorni in vse je potihnilo. Nastala je tišina in najino petje se je slišalo vse tja do zadnjih klopi. Opazila sem, da mnogim ženskam tečejo solze po licih. Pesem ima šest ali sedem kitic, danes se vseh ne spominjam več. Končali sva in za hip je bilo še vedno vse tiho. Potem pa se je zaslišalo bučno ploskanje, ljudje so vpili: "Še, še...!" (Spomini iz otroštva, str. 161, 162)

OD LETA 1945 DO 1961

Od leta 1945 pa do 1948 kronike ne pričajo o obstoju pevskega zbora, je pa mnogo zapisov o različnih proslavah, slovesnostih, kjer so otroci tudi zapeli kakšno pesem.

Ko sem se pogovarjala z gospo Marjeto Gamser, ki je bila učenka šole od leta 1947, je le ta večkrat omenila učiteljico Marico Slatinek. Vsekakor jo je potrebno povezati s petjem na šoli, z gotovostjo pa ne moremo trditi, da je vodila tudi šolski pevski zbor.

Leta 1949 je v kroniki prvič omenjen pionirski pevski zbor, ki ga je vodila mlada učiteljica Katja Kapun. Zbor je nastopal na raznih prireditvah in proslavah in uspešno deloval vse do leta 1961.

Marjeta Gamser se spominja tega zbora, spominja se tudi pesmic, ki so jih prepevali: Na oknu glej obrazek bled, Kam hitiš v daljavo smeli veter in gospa Gamser tudi doda, da slednje ni smela prepevati zaradi glasu, ki se je učiteljici zdel prenizek.

1957/58 - Nastop pevskega zbora na zaključni proslavi, zborovodkinja KATJA KAPUN
Zbor se je uspešno uveljavljal na vseh prireditvah na šoli in izven nje. (Šolska kronika)

Moja bivša sodelavka, Silva Hrast, je šolo obiskovala v petdesetih letih. Zborovsko petje ji je v spomin priklicalo tudi ime učitelja Ferčiča. Ferčič je tudi nemalokrat s harmoniko spremljal pevce. Pri njegovih urah je bilo dosti bolj sproščeno kot pri Kapunovi. » *Bil je dobričina in včasih smo to kar malce preveč izkoriščali,*« je zaznati kanček kesa v Silvinem glasu.

V šolskem letu 1960/61 sta na šoli delovala celo dva pevska zbora. V prvem zboru so peli učenci od 1. do 4. razreda, v drugem pa učenci od 5. do 8. razreda. Gospa Stanka Marko mi je povedala, da je vsa leta šolanja pridno obiskovala vaje pevskega zbora Katje Kapun. Zbori so bili takrat zelo številčni, saj je v enem zboru prepevalo tudi do 50 otrok. Kar živo si predstavljam, kako je to zabučalo, ko je toliko glasov v eno zapelo Kekčevo pesem ali pa milo ubranost množice pri pesmici Zakrivljena palica v roki ... Gospa Stanka se spominja tudi učitelja Slavka Kerenčiča, ki je poskrbel za klavirsko spremljavo.

OD LETA 1962 DO 1997

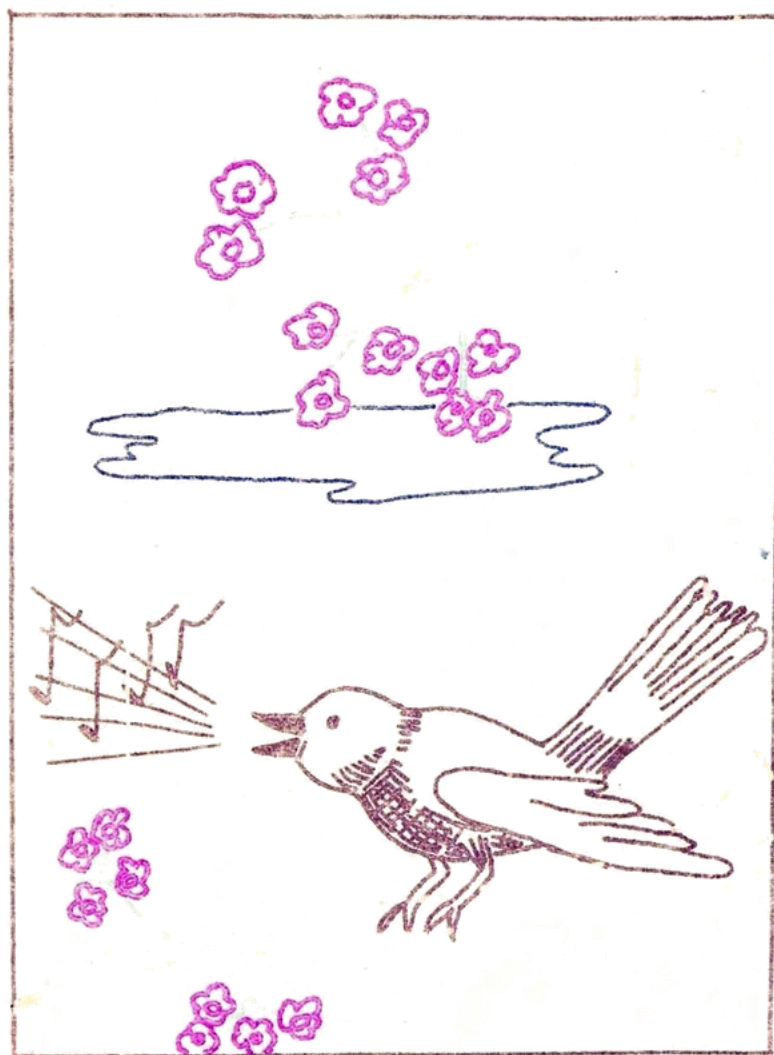
Kronike iz tega časa o pevskih dejavnostih ne spregovorijo kaj dosti. V okviru pionirske organizacije so delovale različne dejavnosti, med katerimi pa žal ni pevskih zborov. Na prireditvah pa so kljub temu zapeli kakšno pesem. Učiteljice, ki so pri pouku učile petje, so svoje učence tu in tam pripravile za kakšen nastop.

V šolskem letu 1965/66 je šolo obiskala svetovalka za glasbo, Janja Korošec. Namen strokovne svetovalke ni znan.

V naslednjem šolskem letu, 5. 5. 1968, je bil v Zg. Kungoti koncert zborov, na katerem je sodeloval tudi zbor iz Sp. Kungote pod vodstvom Jožice Čurin.

K O N C E R T
=====

pionirskih pevskih zborov osnovnih šol
Zgornja Kungota, Spodnja Kungota in Jurij

v Zgornji Kungoti dne 5. maja 1968
ob 16. uri v dvorani

		Prebudil se je rano (Mozart)
		Jesensko listje (Haydn)
		Pesnik, stric in luna (Lully)
		Kje so tiste rožce moje (narodna)
		Račji kljun (Adamič)
		Grgoraš, kam krevljaš (Adamič)
		Prišel je ciganček
		Šmentano muha
J		Žuta kuča (Belokrajnska narodna)
U		Flosarska (narodna iz Mozirja)
K		Žabja nezgoda (Mihelčič)
		Na okno tok, tok
J		Bučkova pesem
		Nina, nana, ni (uspavanka)
		Kako se povžeku mudi
		Moj očka ima konjča dva (narodna)
		Ostani sinko Janko tu (Belokrajnska nar
		Dirin dirin duka "
SPOLNJA	KUNGOTA	Pobeležo pole "
		Ribniška himna
		Trije petelinčki (Mihelčič)
		Pomlad se meni lušno zdi
		Jes pa nu hišico mam (koroška narodna)
		Jurjevančki (Mihelčič)
		Kje so tiste stezice (narodna)
		Pionirji in pomlad (Kuhar)
		Bleda luna (partizanska)
		Teče mi teče vodice (prekmurska narodna)
		Fantje po polj gredo
		Izidor ovčice pasel narodne ob
		Po Koroškem in Krajnskem spremljavi
		Dekle je po vodo šlo kitar
		Šaljivka (Adamič)
ZGORNJA	KUNGOTA	Pri nas pa ohcet imamo (goriška narodna)
		Plovi plovi (Simoniti)
		Neveste (Ukrajinska narodna)
		Črvena ruža (Ukrajinska narodna)
		Pesem (Simoniti)
		Lastovki v slovo
		Ena ptička priletela (narodna)
		Mi ptičica zapoje (narodna)

Programski list koncerta (Šolska kronika Zg. Kungota)

V naslednjih letih se je nedvomno veliko prepevalo le pri pouku, pri glasbeni vzgoji. O obstoju pevskega zbora ni podatkov.

V šolskem letu 1991/92 prične glasbeni pouk v 4. razredih izvajati predmetna učiteljica iz Zg. Kungote, učiteljica Milena Putar. V tem šolskem letu so otroci prepevali svojim mamicam na prireditvi z naslovom Popoldne pesmi. Z ljudsko pesmijo so mamice vrnil v lepe stare čase.

V letu, ko je šola pogorela, je zborček vodila učiteljica v OPB, Alenka Pušnik, danes poročena Zadravec.

1996/97 - Hermina Matjašič zapoje z zborčkom na prireditvi Najboljša mamica (Šolska kronika)

1997/98 – Najboljša mamica - pesem je prenekateri mamici orosila oko. (Šolska kronika)

OD LETA 1998 DO 2004

Po dolgem času je v šolski kroniki zopet naveden pevski zbor kot interesna dejavnost z mentoricama Majdo Hlade in Mileno Putar. Zborček se je v tem šolskem letu izkazal na decembrski prireditvi za starejše občane in na tradicionalni prireditvi Najboljša mamica.

Tudi v prihodnjih letih je bila učiteljica Majda Hlade tista, ki je poskrbela, da pesem nikdar ni zamrla na otroških ustecih. Zborček je prepeval prav na vseh prireditvah v šoli in v kraju.

V šolskem letu 2002/03 sta bila na šoli dva pevska zbora. Mlajšega je vodila Majda Hlade, starejšega pa Milena Putar. Člani le tega so se tokrat prvič priključili OPZ Kungota in s tem začeli novo tradicijo naših zborov – sodelovanje na revijah pevskih zborov.

V tem šolskem letu je OPZ Kungota posnel tudi CD ploščo (Bolhe in Marko skače), pesmici pa sta bili spuščeni tudi v eter Radia Ljubljana.

Otroški pevski zbor z zborovodkinjo Mileno Putar (Šolska kronika)

2003/04 – OPZ vodi Milena Putar, Simona Šmajš pa je mentorica pevskega krožka. V zadnjem decembrskem tednu so pevci pripravili daljši koncert Urice kulture.

OPZ je v poletnih mesecih ponovno posnel svojo CD ploščo.

OD LETA 2004 DO DANES

Po upokojitvi učiteljice Majde Hlade sem na podružnično šolo v Spodnji Kungoti prišla jaz. Kot učiteljica v 3. razredu sem prevzela mentorstvo vokalne skupine, v katero so bili vključeni učenci od 1. do 3. razreda. Učenci obeh četrtih razredov (osemletke in devetletke) so bili vključeni v OPZ Milene Putar. Vokalna skupina je konec oktobra pripravila kratek nastop za vse učence in učiteljice, Veselo v počitnice, OPZ pa se je izkazal na letnem koncertu v mesecu marcu.

Šolsko leto 2004/05 je potekalo v znamenju Peruja. Ob tej priložnosti smo nabavili tudi nekaj avtentičnih perujskih ritmičnih glasbil, s katerimi so mali pevci popestrili svoj nastop ob zaključku projekta. Prepevali so ljudske perujske pesmice La ovejita de mama, La Muneca, Aserrin Aserran in druge.

Člani vokalne skupine z novimi glasbili, katere so nam priskrbeli člani glasbene skupine Machu Picchu (Šolska kronika)

V naslednjem šolskem letu sem ustanovila instrumentalno skupino, kar mi je že od nekdaj predstavljalo velik izziv. Šola je nabavi orffovega instrumentarija namenila znatno količino sredstev. Učenci 4. in 5. razreda so pričeli z ustvarjalnim delom na glasbenem področju in z instrumentalno spremljavo popestrili marsikateri nastop vokalne skupine.

OPZ je pripravil koncert za starše, udeležili pa so se tudi revije pevskih zborov v Sladkem Vrhu. S kvalitetnim nastopom so si prislužili tudi nastop na regijski reviji v Mariboru.

Pomlad 2006 - Naši učenci kot člani OPZ Zg. Kungota z zborovodkinjo Mileno Putar na regijski reviji pevskih zborov v Mariboru (Spletna stran šole)

V šolskem letu je 2006/07 je naša šola praznovala 10. rojstni dan. Na veliki zaključni prireditvi projekta Gosenica smo zapele tudi učiteljice slovensko ljudsko Dekle je po vodo šlo.

1. 6. 2007 - Učiteljice dvoglasno zapojemo na veliki prireditvi Gosenica (Spletna stran šole)

Tudi v sledečih letih so naši glasbeniki pridno delali in predstavljali svoje delo na prireditvah v šoli in kraju. Popestrili so sprejem prvošolčkov, razveselili starejše občane, sodelovali na prireditvi Najboljša mamica in še ob katerih drugih priložnostih.

Na šolski prireditvi ob materinskem dnevu se je orosilo marsikatero mamino oko, ko je mala Iris s solom zaključila pesmico Dva majcena šopka.

*Dva bela, dva majcena šopka
drobnih cvetlic sem nabral.
En šopek bom mami na prsi,
drugega v roke ji dal.*

*Cvetice zardele in bele
nisem ob vodi iskal,
v šopke za mamico svojo
kar svoje prstke sem zbral.*

*V naročje bom mamici splezal,
roko ji dal na srce,
narahlo zapletel bom drugo
v njene mehke lase.*

4. 4. 2008 - Vokalna skupina na prireditvi ob materinskem dnevu (Šolska spletna stran)

Z instrumentalisti smo posegali tudi po ljudskih glasbilih, kar je botrovalo marsikateremu pristrčnemu nasmehu med otroki in poslušalci, predvsem takrat, ko je žlica prvič udarila ob steklenico z vodo.

17. 6. 2008 - Vokalno instrumentalna skupina je na zaključni prireditvi v Svečini zapela prirejeno Krajnski Janez gre v Svečino in požela iskren aplavz staršev. Marko Matjašič – glavniki, Rok Štuhec – "rifl mašina", ostali instrumentalisti – z vodo uglašene steklenice. (Šolska spletna stran)

16. 6. 2010 – Instrumentalisti so na zaključni prireditvi tokrat poleg po orffovih glasbilih posegli tudi po časopisnem papirju, zadrghah ter skupaj z vokalno skupino in starši v dvorani zapeli vsem tako znano Na planincih (Šolska spletna stran)

Pevci otroškega pevskega zbora so pod vodstvom Milene Putar v šolskem letu 2009/10 nastopali kar na dveh koncertih v Svečini. Prvi je bil v mesecu marcu in je bil posvečen vsem materam, drugi, dobrodelni koncert, je bil v mesecu juniju. Sredstva, pridobljena s prostovoljnimi prispevki, so namenili otrokom iz socialno šibkejših družin. Pobudnica in organizatorica koncerta je bila učiteljica Milena Putar.

V pomladnih mesecih so pevci zapeli na reviji pevskih zborov, ki je bila tokrat v Pesnici.

ŠOLSKO LETO 2010/11

Tudi to leto je bilo za naše pevce in instrumentaliste izjemno plodno. Popestrili so prvi šolski dan in se dali na ogled na raznih prireditvah.

Sprejem prvošolcev (Šolska spletna stran)

Na pustni torek smo društvu upokojencev popestrili kulturni program ob dnevu žena. (Šolska spletna stran)

Januarja 2011 je zborovodkinja in učiteljica glasbene vzgoje, Milena Putar, odšla v zaslužen pokoj. Na področju zborovskega petja v Kungoti je pustila zelo močan pečat. Poskrbela je za dober sloves vseh svojih zborov. Pevci so se stežka poslovili od svoje učiteljice ... A življenje gre naprej in pesem ne bo utihnila. Za to je poskrbela nova učiteljica, ki je po spletu okoliščin našla pot do nas. In hvaležni smo za to. Hvaležni, ker se nadaljuje kvalitetno delo, hvaležni, ker so naši zbori še vedno na dobrem glasu. Z učiteljico Mileno Rataj se pričanja novo obdobje tudi za pevce na naši šoli.

Že 1. aprila istega leta je povabila k sodelovanju našo vokalno-instrumentalno skupino, ki se je lahko predstavila na velikem koncertu v Športni dvorani šole Zg. Kungota. Naši mali pevci so bili izjemno ponosni, da so zapeli in zaplesali pred tako veliko publiko. Zapeli, zaigrali in zaplesali smo Zibenšrit, instrumentalisti pa so se izkazali z izjemno izvedbo znane Amazing Grace. Izjemna pa je bila tudi njihova ritmična izvedba lastne kompozicije, s katero so se predstavili na zaključni prireditvi. Po šolski telovadnici je kar donelo, ko se je udarjalo po praznih konzervah, kozarcih, vedrih in drugih uporabnih posodah.

ŠOLSKO LETO 2011/12

Sprejeli smo prvošolce v naše vrste, razveselili starejše občane, sodelovali na božičnem koncertu vseh naših zborov, ki ga je organizirala Milena Rataj. Naši vokalisti so skupaj z mlajšim pevskim zborom Zg. Kungota zapeli tri pesmice, Tri zale deklince pa so vsi skupaj zapeli ob spremljavi naših instrumentalistov.

21. 12. 2011 – Božični koncert vseh zborov in instrumentalnih skupin naše šole (Šolska spletna stran)

19. 4. 2012 – OPZ na reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v Sladkem vrhu (Šolska spletna stran)

Naša velika prireditev ob materinskem dnevu je obudila vse tisto, kar so počele in znale naše mame, babice. Vsi pevci in instrumentalisti smo pridno vadili napeve starih ljudskih pesmi. Tudi tokrat se sodelavke niso uprle moji želji, da bi zapele kakšno slovensko. In tako smo veliko šolsko prireditev ob materinskem dnevu suvereno otvorile s pesmijo, po kateri je prireditev tudi dobila ime - Slovenske pesmi pevala, ko dete me je zibala.

30. 3. 2012 – Prireditev ob materinskem dnevu
Učiteljice smo skupaj z instrumentalisti in vokalisti zapele ponarodelo Sonček čez hribček gre.
(Šolska spletna stran)

Naši pevci še vedno s pesmijo razvedrijo marsikateri obraz, pospešijo srčni utrip, privabijo kakšno solzico na oko ... Še vedno!

Ob temeljitem sprehodu skozi zgodovino naše šole, skozi zgodovino zborovskega petja, ugotavljam, da se zgodovina ponavlja. Morda pa vendarle ne gre za ponavljanje. Gre za neko čisto drugačno dimenzijo, v kateri pa se potrjuje stara resnica »Kar je lépo, je večno«.

In če se vrnem na začetek mojega pisanja, k reku »Kdor poje, slabo ne misli«, si ne morem kaj, da ne bi napisala še tega ... Ko bi le pričeli zopet prepevati tisti, ki so se povsem izgubili v sivini drvečega časa!

Nada Lampret

Gledališka dejavnost je bila prav gotovo tista, ki je več desetletij povezovala šolo s krajem. V nemalo igrah se je na oder postavilo staro in mlado. Marsikateri igralec je z improviziranega šolskega odra po času šolanja stopil v vrste vaških amaterskih igralcev, ki jih v Sp. Kungoti, vsaj v času pred in po drugi svetovni vojni, ni manjkalo.

LUTKE

Kot lutkarji so se naši učenci preizkusili v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Krajše igrice so ob različnih priložnostih zaigrali sošolcem. Lutkovna sekcija je delovala tudi pod okriljem KUD-a. V začetku devetdesetih let sem se kot mentorica lutkovnega krožka preizkusila tudi sama in zrežirala predstave Miškolin, Sovica Oka in Črni muc vasuje. Slednjo smo se lutkarji leta 1991 uvrstili na območno srečanje otroških lutkovnih skupin, ki je bilo v Mariboru. Zrežirala sem tudi predstavo Sovica Oka, v kateri so igrali starši otrok iz vrtca in šole.

Manuela, Jasmina in Andreja, prve lutkarice v OŠ Sp. Kungota po mnogih letih (Šolska kronika)

OD PRVIH PRIZORČKOV DO GLEDALIŠKEGA KROŽKA

Nadučitelj Vekoslav From, ki je v Sp. Kungoti služboval od leta 1919 in vse do leta 1938, je bil velik ljubitelj gledališča. Njemu gre zahvala, da je gledališka dejavnost zaživela tudi v našem kraju. Leta 1924 je bil na njegovo pobudo in po njegovem projektu narejen v Svečini šolski oder, ki je bil skupna last šol iz Svečine, Jurija, Zgornje in Spodnje Kungote. V Spodnji Kungoti dvorane niso imeli na voljo, kar pa zavzetemu ljubitelju gledališča ni moglo preprečiti, da na oder ne bi postavil gledaliških del, v katerih je igralo staro in mlado. Nastopi so se odvijali v šoli. Njegova hči, Nada From Potočnik, je v knjigi Naš Slavko zapisala: *Zamislil si je gledališki oder. Postavili so ga v prvi razred. Dolg je bil kot širina razreda,*

širok pa zelo malo, saj je moralo v razredu ostati še kaj prostora za publiko. Tudi samo prizorišče ni bilo veliko, saj je morala ob straneh biti luknja za igralce. Kje je ata nabarantal les, vijake, karton, naprosil prostovoljce za delo, ne vem. Vem pa, da je iz Hutterjeve tovarne prinesel klot za dragoceno zaveso in iz Svile (Doktor in drug) poceni svilo, da smo imeli še obleke za vile, če so bile potrebne. Najlepše je bilo pročelje odra. Ravno v tistih letih se je moja sestrična Gusti spoznala z olimpijcem in slikarjem Tošem Primožičem in z njim večkrat prišla v Kungoto. Ata je takoj našel novo žrtev za svojo zamisel in Tošo je z veselje okrasil pročelje odra z narodnimi ornamentami, ki so se lepo ujemali z rdečo zaveso, in tudi narisal kulise. Največji problem je predstavljala razsvetljava. Rešili smo jo s karbidovko. Na tem odru smo vsako leto uprizarjali igrice. Spominjam se Kekca in pastircev in Peht in vil. Dobrih in slabih, ki jih nekatere deklice niso hotele igrati. Naša igralska prizadevanja so bila poplačana z burnim aplavzom. Igre so bile igrane z veseljem, pristnim žarom, delovale so narodozavedno in vzgojno. Igrali smo otroci in tudi odrasli. Naj naštejemo le nekaj imen: Šantlova Justa, Krebsova Hedvika, Flajšaker Pepi, Marica Lubeko, Marinškov Polde, pismonoša Kostrevec ... Na igre nas spominjajo fotografije, kajti ata je vedno naročil gospoda Marenčiča, fotografa iz Počehove.

Da je v tridesetih letih razred bil večkrat spremenjen v gledališki prostor, se spominja tudi Ivanka Soršak, roj. Kostrevec: »Na šolski oder sem stopila, še preden sem bila šolarka. In to večkrat. Običajno sem pred predstavo deklamirala. Včasih pa sva pred začetkom predstave z očetom zapela, on naju je spremljal na kitaro. Naš oče je lepo pel in igral na kitaro. Rad je nastopal tudi v gledaliških igrah, kjer se je preizkusil v različnih vlogah.«

V omenjenem času so v šoli igrali krajše prizorčke, na opisanem odru se je zvrstilo več daljših gledaliških del. V predstavah so igrali odrasli in učenci. V kroniki je nadučitelj Vekoslav From navedel naslednje premiere iger, ki jih je zrežiral:

leta 1920	LAŽNJIVA MILENA
27.8.1933	POVODNI MOŽ
4.3. 1934	NA RAZPOTJU
22.7.1934	DVE NEVESTI
leta 1935	SIROTA TINKA IN MIKLAVŽ, BOŽIČNA PRAVLJICA
19.5.1935	PEHTA
26.7. 1936	JURČEK
avgust 1936	BEGUNKA

Naštetim premieram so sledile ponovitve, z igrami so tudi gostovali. Predstave so bile dobro obiskane, obiskovalci so "dvorano" zapolnili do zadnjega kotička. Za predstave so pobirali vstopnino. Zbrana sredstva so bila namenjena potrebam igralske skupine, del izkupička pa je običajno bil namenjen revnim učencem.

Iz omenjenega časa se je ohranilo le malo fotografij.

Igralska skupina iz leta 1933 (Zavedena letnica na fotografiji je napačna).
Predstavili so se z igro Povodni mož, premiera je bila 27.8.1933. (Šolska kronika)

Na fotografiji so igralci dvodejanke Pehta. Premierno so jo zaigrali 19. 5. 1935.
(Zbornik Spodnja Kungota v objektivu časa)

Kungoški igralci so spet navdušili. (Šolska kronika)

Igralci dvodejanke Pehta

Fotografija je nastala 19.5.1935. Tega dne je učiteljstvo priredilo prvo prireditev ob materinskem dnevu v Spodnji Kungoti. (Šolska kronika)

S svojim uspešnim delovanjem so gledališčniki navduševali tudi v času po drugi svetovni vojni. Ivanka Soršak se spomni, da je takoj po vojni v šoli igre režirala učiteljica Eleonora Rudl. V spominu sta ji ostali predstavi Prisega opolnoči, igrali so jo predvsem odrasli, in Vozel, ki je imela kar šest dejanj. Gledališki krožek je nato vrsto let vodila Katja Kapun, v režiji se je preizkusila tudi Anica Hochegger. Tudi v tem obdobju so pogrešali šolski oder. V

šolski kroniki se omenja, da so pripravili več iger, z naslovi so omenjene le Na jasi, ki so jo igrali leta 1951, leta 1954 Tinek in Tonka, Ropotar in njegova žena Ježibaba pa v šolskem letu 1957/58. Občasno so gostovali tudi na drugih šolah. Običajno so igrali na odru na Lepem dolu.

Stanka Marko, roj. Flašker, se spominja: » Igrati nas je učila Katja Kapun. Zelo stroga učiteljica, ki je imela dramski krožek. V šestdesetih letih je bilo, ko sem igrala v predstavi Pehta. Pišleričeva Mira je bila Mojca, jaz sem bila Pehta. Ko naju je učiteljica oblekla v kostume, na Lepem dolu je bilo to, sem postala žalostna. Pogledovala sem proti Miri, ki je bila tako lepo oblečena, jaz pa se svoje vloge nisem več veselila, ko sem dobila stara oblačila. Samo na to sem mislila, da sem grda. A v zadnjem dejanju postane Pehta prijazna in dobi tudi lepša oblačila. Meni je Kapunova Katja za to priložnost oblekla njeno jutranjo haljo. Spomnim se, da je bila lepe roza barve, vtkane so bile srebrne nitke. V lase mi je pripela trak zlate barve. Tudi drugi so mi rekli, da sem v zadnjem dejanju bila zelo lepa, zato sem bil na koncu zadovoljna.«

Nekaj let kasneje je na odrske deske Lepega dola stopila tudi Silva Hrast, roj. Hlade: » Katja je bila mentorica dramskega krožka. Bila je zelo sposobna učiteljica, vrsto iger je zrežirala. Veliko smo igrali, v tistem času so bile predstave že v dvorani na Lepem dolu. Najbolj mi je ostalo v spominu šminkanje pred predstavo. Učiteljice so nas želele našminkati, me pa nismo znale pravilno nastaviti ustnic, zato so se zelo jezile. Šminka je namreč v tistih časih za deklice predstavljala le nedosegljivo željo. Če je katera izmed učiteljic prišla v šolo našminkana, smo bili pozorni le na njene ustnice.«

Na fotografiji z leta 1957/58 so člani dramskega krožka in njihova mentorica Anica Hohegger. (Šolska kronika)

Omeniti je potrebno, da je gledališka dejavnost živela tudi izven šolskih prostorov, saj je bila v kraju v povojnem času zelo dejavna amaterska gledališka skupina, v kateri se je zvrstilo veliko igrancev. Nemalo preglavic je povzročal prostor. V povojnem času je bila na voljo

dvorana na Lepem dolu, ki so jo večkrat preurejali. Mirko Orzinek se spominja: »Veliko zaslug, da je bila dvorana na Lepem dolu urejena, imata Stanko Ketiš in Franc Mesarec. Klopi za dvorano je izdelal gospod Čepe. Bili so to časi, ko so ljudje znali stopiti skupaj, udarniško delo je bilo v povojnih časih in vsaj še nekaj desetletij povsem vsakdanje.« Kar nekaj predstav in krajših prizorčkov je v sedemdesetih letih nastalo tudi v okviru delovanja OO ZSMS Spodnja Kungota.

V povojnem času se je del kulturnega dogajanja v kraju preselil v dvorano na Lepem dolu. Fotografija je iz leta 1940.
(Zbornik Spodnja Kungota v objektivu časa)

Na fotografiji so amaterski igralci iz Spodnje Kungote. Fotografija je nastala 15. 3. 1947. Igralci so se predstavili z igro Prisega opolnoči. Po ustnih virih naj bi bila to prva predstava po vojni.
(Zbornik Spodnja Kungota v objektivu časa)

V sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja gledališki krožek na šoli ni deloval, dejavnost je zamrla tudi v kraju. Učenci so na prireditvah predstavili krajše prizorčke, ki so se jih naučili

pri pouku. V omenjenem obdobju sem obiskovala prvi in drugi razred, rada se spomnim uric slovenščine, ko smo igrali: »V drugem razredu nas je učila tovarišica Tončka Jarc. Prebrali smo pravljico Mojca Pokrajculja. Po branju smo pravljico tudi dramatizirali. Dobila sem glavno vlogo, smela sem igrati Mojco Pokrajculjo. Tudi babica, pri kateri sem takrat živel, je bila zelo ponosna. Samo za to vlogo mi je teta Frančka sešila predpasnik. Moder, z velikimi pisanimi rožami. Gledališče se mi je tako priljubilo, da smo ga potem večkrat imeli tudi doma. V gledališko skupino sem vključila še bratranca Dančija in sestrično Mirko. Kavč nam je služil za paravan, igrali smo z gumijastimi igračkami. Babica in dedek sta bila hvaležna gledalca. Gumijastega lovca še vedno hranim. In lepe spomine na čas, ki me je prvič popeljal v svet gledališča.«

Morda sem tudi zato po večletnem zatišju leta 1991 kot učiteljica na šoli prevzela gledališko dejavnost. Dogajanje se je v celoti preselilo pod šolsko streho. Z mladimi igralci sem pripravila več krajših prizorčkov in jim ponudila priložnost, da se preizkusijo kot voditelji šolskih prireditev. Zrežirala sem daljše predstave, v katerih je na odrske deske stopilo veliko gledalcev:

SAPRAMIŠKA 1991/92
VOLKOVE TEŽAVE 1992/93
SOVICA OKA 1993/94
MEDENA PRAVLJICA 1996/97
FERDINANDA 1997/98
TAKŠNI SMO 1998/99
LJUBEZEN JE 1999/2000
KOSOVIRJI 2000/2001

Z večino predstav smo se predstavili tudi na Dnevu ustvarjalnosti, kjer se srečujejo gledališke skupine občin Pesnica, Kungota in Šentilj.

Igralci v predstavi Sovica Oka (Šolska kronika)

S predstavo Ljubezen smo leta 2000 navdušili selektorici, ki sta nas nagradili z uvrstitvijo na srečanje gledaliških skupin SV Slovenije, kar je bil omenjenega leta najvišji možni dosežek, saj je bilo državno srečanje le vsaki dve leti.

S predstavo Ljubezen je na Dnevu ustvarjalnosti. Zadovoljni igralci po nastupu. (Šolska kronika)

S predstavo smo bili povabljeni tudi na Festival Lent, kjer smo nastopali v juniju leta 2000.

Nastop na odru mariborskega Lenta je bilo za igralce pravo doživetje. (Šolska kronika)

V letih od 1994 do 1996 se je z gledališko dejavnostjo ukvarjala Alenka Zadravec. Pripravili so predstavi Smetiščni muc in avtorsko predstavo Nagajivi snežaki, v kateri so povezali gledališko in plesno dejavnost. Na povabilo Obrtne zbornice Pesnica so nastopali na novoletni prireditvi na Pesnici. V šolskem letu 2003/04 je zrežirala predstavo, v kateri so nastopali starši prve generacije devetošolcev.

NAJVEČJI USPEHI GLEDALIŠČNIKOV

Največje uspehe zadnjih let so mladi gledališčniki naše šole dosegli v letih 2006, 2009 in 2011, saj se nam je v omenjenih letih uspelo uvrstiti na državno srečanje otroških gledaliških skupin Slovenije. Nastopati na državni ravni med dvanajstimi izbranimi skupinami iz Slovenije je prav gotovo dosežek, ki si ga vesel.

Predstava **Odmor** iz leta 2006 je bila gledališko plesna produkcija. Napisala sem besedilo za predstavo in se podpisala kot režiserka, koreografijo za plesni del je prispevala Alenka Zadravec. Pri kostumografiji in scenografiji je sodelovala Ksenija Mitov. V predstavi so nastopali: Antonija Mulej, Danijel Hojnik, Teja Pahor, Kerstin Matjašič, Miha Cerovšek, Marko Zadravec, Laura Fižolnik, Katja Lazarevič, Mojca Simrajh, Jasna Štampfer, Jaka Cerovšek, Marko Matjašič, Nika Bec, Nika Zadravec, Denis Krajnc, Marsel Kužnar, Špela Pulko, Klaudia Koren, Rok Štuhec, Matic Podgoršek, Tjaša Čeh in Dolores Friš.

Danijel Hojnik in Tonka Mulej sta prepričljivo odigrala glavni vlogi v predstavi Odmor. (Šolska kronika)

Z delčkom predstave smo leta 2006 v Slivni zastopali našo šolo, ki je bila nominirana za kulturno šolo leta 2006. Tonka, Dani in male čarovnice so navdušili z nastopom.

Igralci z mentoricama in ravnateljem v Slivni (Šolska kronika)

V Zgornji Kungoti smo omenjeno predstavo zaigrali tudi takratnemu ministru za šolstvo, Milanu Zveru.

Po nastopu so igralci z ministrom za šolstvo in šport, Milanom Zverom, sproščeno klepetali. (Šolska kronika)

Predstava **Gremo se poezijo** je prav tako moj avtorski projekt, ki sem ga tudi zrežirala. Tudi za to predstavo je plesno koreografijo prispevala Alenka Zdravec. Pri kostumografiji in scenografiji je sodelovala Ksenija Mitov. V predstavi so igrali: Mojca Mesner, Lina Kopše, Špela Čakš, Roki Konečnik, Gašper Žizek, Ana Štuhec, Marja Mulej, Zarja Eisner, Mišela Kraševac, Larisa Lukman, Lea Robič, Hana Cerovšek, Jan Ketiš Kramberger, Jadran Mulej, Nejc Luetič, Nika Zdravec, Klaudia Koren, Rok Štuhec, Marsel Graber, Matic Podgoršek, Marko Matjašič, Davor Luetič, Miha Vute, Lara Naterer in Zoya Piberčnik. Na državnem srečanju smo se predstavili maja 2009.

Mladi gledališčniki so se 28. 5. 2009 veselili v Šentjakobskem gledališču. S predstavo **Gremo se poezijo** so navdušili. (Šolska kronika)

Leta 2011 se nam je na državno srečanje gledaliških skupin uspelo uvrstiti že tretjič. Tudi tokrat sem bila avtorica in režiserka predstave. Dosežka s predstavo **Obrni list** smo se zelo veselili, že tretjič zapovrstjo smo se posvetili poeziji in uspeli. Pri načrtovanju in izdelavi kostumov in scene je sodelovala Ksenija Mitov, zvočne posnetke je prispeval Matevž Šmajš. V predstavi je nastopalo kar 26 učencev: Elin Hameršak, Lana Kopše, Neli Rožman, Patricija Puhič, Karolina Lišnič, Barbara Matjašič, Hana Cerovšek, Zoya Piberčnik, Ines Podgorelec, Jan K. Ketiš, Enej Ornik, Tilen Papec, Aljoša Marko, Alen Draganič, Miša M. Vrbnjak, Marsel Graber, Nejc Luetič, Jadran Mulej, Miha Vute, Žan Behin, Jernej Ofič, Zarja Eisner, Ana Štuhec, Marja Mulej, Mišela Kraševac in Špela Ljubec.

Obrni list na državnem srečanju v Ljubljani (Šolska kronika)

Mački so navdušili z razigranostjo. (Šolska kronika)

Za vse tri omenjene dosežke je izvršni odbor Zveze kulturnih društev občin Kungota, Pesnica in Šentilj gledališčnike nagradil z najvišjim priznanjem za enkratni dosežek, nastop na državnem srečanju otroških gledaliških skupin Slovenije.

Vsak igralec je po svoje prispeval, da nam je trikrat zapored uspelo. A tudi v Kungoti imamo zvezde. Veliko pohval selektorjev in gledalcev so bili deležni Tonka, Mojca in Jan.

Tonka Mulej (levo) je leta 2006 zablestela v predstavi Odmor. Mojca Mesner (desno) je s svojo sproščenostjo prepričala v predstavi Gremo se poezijo leta 2009. (Šolska kronika)

Jan Ketiš Kramberger je leta 2011 v predstavi Obrni list odigral kar tri vloge. Bil je prepričljiv kot pav, maček in molj. (Šolska kronika)

V šolskem letu 2009/10 se je z gledališko dejavnostjo pričela ukvarjati Polona Hrastnik. Že v naslednjem letu se je s svojo skupino uvrstila na regijsko srečanje otroških gledaliških skupin, kjer so se mladi gledališčniki predstavili s predstavo Zeleni fantek.

Lina Kopše, Jan Kramberger Ketiš in Mojca Mesner v predstavi Zeleni fantek (Šolska kronika)

Gledališki dejavnosti vse od časa Vekoslava Froma in do danes na široko odpiramo vrata. Na šoli se je zvrstilo tudi veliko gostujočih lutkovnih in gledaliških skupin, v zadnjih letih smo si ogledali več predstav v LGM in SNG Maribor.

V šolskem letu 2011/12 sta na šoli že tretje leto zapovrstjo delovala kar dva gledališka krožka.

Naši učenci so radi na odru. Uživajo, ko iz za zaves stopijo pod odrske luči. Veselje izdajajo zagorela lica in sproščenost, zato se za bodočnost gledališkega krožka ni bati.

Simona Šmajš

Zgodovina plesa je povezana z zgodovino človeka; bil je prvi umetniški izraz različnih čustev in razpoloženj. Ples je spremljal dogodke vsakdanjega življenja, povezan pa je bil tudi z verovanjem. Gibalni vzorci so bili povezani s posnemanjem narave in živih bitij. Nekdaj so najprej plesali le moški, potem vsak spol zase, nato pa ženske okoli moških. Sledili so skupinski, parni plesi in ples se je začel preoblikovati v zavestno umetnost.

V posameznih obdobjih so mu posvečali velik pomen in je postal sestavni del življenja. Delil se je po družbenih slojih in ljudstvu pustil ples kot folkloro; višji sloji so si ga oblikovali po svoje. V 15. stoletju se pojavi poklic plesnega učitelja in ohranijo se prvi plesni zapisi, po katerih lahko razberemo, kako so plesali skozi zgodovino časa.

V starejših kronikah ni zapisov o plesni dejavnosti v Spodnji Kungoti. Po ustnih virih lahko zapišem, da so v obdobju med obema vojnama v šoli poučevali nemški učitelji, ki so uvajali ples v dirndlih – njihovih tradicionalnih nošah. Ples je vsekakor bil namenjen ozaveščanju nemške ljudske umetnosti in kulture.

Kasneje, v povojnih časih, so v šoli uvajali strog red in disciplino. Jasno je bilo, da je šolski sistem izrinil ples kot obliko gibalne dejavnosti, saj so ga pogosto povezovali z nemirnostjo, divjanjem, neredom in hrupom. Gospa Stanka Marko in gospod Drago Koren sta šolo obiskovala od leta 1953. Ko sta morala v spomin priklicati ples v šoli, sta potrebovala nekoliko časa: *«Več smo igrali različne igre. Učila nas je učiteljica Katja Kapun. Bila je zelo stroga, vendar zelo sposobna. Plesali skorajda nismo. Se pa spomnim, da nas je naučila ples Snežinke. Tega smo vsako leto zaplesali ob božičnih praznikih. Deklice smo bile oblečene v oblekice, ki smo jih nosile ob obhajilu.»*

Več so plesali izven pouka, kasneje kot mladinci. Njun sošolec, Šintlerjev Hinko (sta rekla, naj zapišem Hajna), je obiskoval plesne vaje v Mariboru in jih je učil plesati. Spomini na te čase so jima zarisali nasmeh čez lica: *«Imeli smo ga zelo radi.»* Kakorkoli že, ples je že od nekdaj v človeku vzbujal prijetna čustva. Tudi nekdanja učenka Silva Hrast zna povedati, da so plesali kasneje, v 7. in 8. razredu, izven pouka. Ples jim je pomenil način druženja, zabave, imel je povezovalno vlogo. Gospod Grandošek jim je odstopil prostor v svoji hiši in jim dovolil, da so se vrteli ob narodnih vižah (Murke cveto) in nekaterih takrat popularnih popevkah (Mišo Kovač in njegovi hiti). To je bil zanjo prav tako nepozaben čas.

V obdobju od 1989 pa do danes so se v našem šolskem prostoru uveljavile različne zvrsti plesnega izražanja. Kar nekaj učiteljic si je prizadevalo naučiti otroke prvih plesnih korakov in med njimi sem bila tudi jaz.

Že kot majhna deklica sem si neizmerno želela, da bi postala baletka. Ples kot izrazna umetnost me je mamil že od vsega začetka. Tako je ograja balkona postala drog za baletne vaje, dokler se ni vse skupaj končalo z nevarnim padcem. V času šolanja sem obiskovala različne plesne tečaje in se v študijskem času posvečala plesni pedagogiki. Leta 1991 sem se

zaposlila v OŠ Spodnja Kungota. In seveda ni naključje, da sem se pri izboru interesne dejavnosti odločila za ples.

RITMIKA

Iz kronik je razvidno, da je v OŠ Spodnja Kungota v obdobju od 1989 do 1995 učiteljica Erika Pahor izvajala ritmično dejavnost. Pogosto so pri izboru glasbe sodelovali otroci. Nato je sama sestavila zaporedje ritmičnih vzorcev v preprosto koreografijo, ki so se jo naučili ob posnemanju. Oblačila in rekvizite za ples je izdelala sama, pri tem so ji včasih pomagali mali plesalci. Nastopali so na prireditvah v šoli in kraju. Vsako leto je bilo veliko otrok, ki so si želeli gibanja ob glasbi. V tem obdobju sem tudi sama začela s starejšo skupino mladih plesalcev (3. in 4. razred). Ples mi je predstavljal izziv pri razvijanju otroške ustvarjalnosti.

1989/90 - Ritmični krožek
(Šolska kronika)

1995 – Dan ustvarjalnosti v Svečini
(Šolska kronika)

FOLKLORA

Folklorna dejavnost ima bogatejše korenine na matični šoli v Zgornji Kungoti. V šolskem letu 2002/2003 je k nam, v Spodnjo Kungoto, prišla poučevati učiteljica Nada Stropnik in s seboj je prinesla tudi ljubezen do ljudskega plesa kot folklornega izročila. Vsekakor je bil ljudski ples za učence nov izziv. V letih njenega ustvarjanja (2002–2005) so bili na oder postavljeni številni spleti štajerskih plesov, med katerimi se z veseljem spominja zibenšrita, štajeriša, špic polke, kosmatače, rašple, šotiša, mašjerjanke in še bi lahko naštevali. Zmeraj jih je spremljal ljudski godec, gospod Karl Žnuderl, ki je z zvoki svoje harmonike napolnil še tako veliko

dvorano. Ljudski ples je privabil na plan spomine mnogim gostom naših prireditev tako v šoli kot v kraju in mlade ljudske plesalce je z odra zmeraj pospremil bučen aplavz. V letošnjem letu (2012) jo je ples spet zvalil v skušnjavo in nastal je splet štajerskih plesov, ki ga je pripravljala v sklopu ustvarjalnega dela svojega pouka in se z njim predstavila na dveh prireditvah. Učiteljica Katja Vezjak je bila tista, ki je plesalce z ubranimi zvoki harmonike popeljala na oder.

Kadar pripravljamo prireditev za starejše občane v občini, nam pogosto naročijo: »*Pa kaj*

ljudskega, slovenskega pripravite.« Nedvomno je ljudsko izročilo nekaj pristnega, enkratnega,

nekaj, česar ni mogoče izbrisati iz spomina.

V šolskem letu 2008/2009 je učiteljica Polona Hrastnik izbrala plesno rajalne igre za najmlajše šolarje. Pripravila je splet, ki je vključeval spretno izbrane igrice, šaljivke in pesmice, takšne, ki so pisane otrokom na kožo. Z doživetim, prisrčnim nastopom so pritegnili pozornost in privabili nasmeh gledalcev ob pogledu na "kratkohlačnike in bosopetke", ki so se brez težav vživeli v čase, ko so otroci tekali čez gmajne in uživali ob druženju, dokler ni sonce zašlo.

2007/2008 – Nastop za starše; ljudske rajalne igre (Šolska kronika)

Morda sem se zato tudi sama preizkusila v učenju ljudskega plesa. V šolskem letu 2011/2012, v letu ko pišem prispevek, me je morda tudi koncept šolske prireditve Slovenske pesmi pevala usmeril k raziskovanju ljudskega izročila. Pri tem mi je z gradivom pomagala gospa Slavica Krstič (starosta ljudskega izročila v naših krajih in širše) in naša učiteljica Katja Vezjak, ki mi je priskrbela glasbo. In potem sem si enostavno upala. Nastajal in spreminjal ... in spet nastajal in spreminjal se je sklop otroških ljudskih plesov ob petju šaljivih ljudskih pesmic, iger in šaljivk. Lahko rečem le hvala vsem, ki imajo kaj pri tem, za bogato izkušnjo. Nastopili smo na šolski prireditvi, na prireditvi za starejše občane, v začetku naslednjega leta pa bomo z

nastopom pospremili prvošolce v novo šolsko leto. In dobili bomo nove male ljudske plesalce ali pevce; upam, da se bo ljudsko izročilo širilo novim rodovom naproti.

2011/2012 – Nastop starejše folklorne skupine na krajevni prireditvi (Šolska kronika)

OD KLASIČNEGA DO SODOBNEGA PLESA

Vsaka dejavnost postavlja učitelja pred zahtevne in odgovorne odločitve. Ples kot izrazna dejavnost je zahtevno in abstraktno sporočilo gledalcem. Kako ga izvabiti iz otrok? Kako, da bodo pri tem uživali in da bo gibalno sporočilo razumljivo prav vsem, tudi njim?

Začetki (obdobje od 1990 do 1995) so bili povezani z mojim naučenim znanjem in priložnostnimi dogodki v šoli. Tako so mali plesalci po posnemanju usvajali preproste korake nekaterih standardnih, družabnih in latinsko-ameriških plesov, ki sem jih ob upoštevanju otroških idej združila v preprosta zaporedja. Uvedli smo ples v parih in kar nekaj časa smo porabili za izbor plesalcev in plesalk, saj v tem obdobju v otroških očeh tak izbor ne pomeni le plesne naveze. Gospa Irena Ribič Hlebec nam je takrat priskrbelo blago za krilca z volančki, s katerimi smo velikokrat zaplesali z različnimi plesnimi postavitvami na različnih odrih. Romale so v izposojajo na druge šole, izposodili so si jih posamezniki za različne prireditve (trenutno so spet v izposoji). Na tem mestu se žal več ne spomnim imen vseh prizadevnih in solidarnih mamic, ki so pomagale pri šivanju; imena nekaterih pa so ostala v spominu: Mira Korade, gospa Štampfer, Jožica Karnet, Erika Matjašič in Milena Dukarić. Najbolj odmeven je bil CAN – CAN (francoski ples). Spomnim se, da smo z njim navduševali različne gledalce; mlade in starejše.

Izbor plesnih parov (Šolska kronika)

Nastop na krajevni prireditvi
(Šolska kronika)

Otroška plesna ustvarjalnost ima širino, je velik vir gibalnega materiala. Predvsem deklice so večkrat prosti čas izrabile za to, da so ob izbrani glasbi sestavljale svojo plesno zgodbo. Spretno so si razdelile naloge in dela je bilo za vse dovolj; poskrbeti je bilo potrebno za izbor gibov, glasbe, obleke, šminke ... Pri tem mi je bilo v čast, kadar so me povabile na ogled in me prosile za nasvet.

1996 - Nastop za sošolce. Na sliki je Nastja Oder s svojimi sošolkami.
Zaplesale so Pozdrav soncu. (Šolska kronika)

Pot sodobnega izraznega plesa sem začela utirati z letom 1996, ko sem spoznala, da posnemanje gibalnih vzorcev ne razvija otrokove ustvarjalnosti in zmanjšuje vživljanje v plesne vsebine. Plesne vzorce sem začela iskati pri otrocih, dejansko sem izhajala iz njih. Včasih smo si za izhodišče izbrali zgodbo, spet drugič glasbo ali preprosto kar kakšen predmet – rekvizit. Oblikovali smo plesni problem in iskali poti do cilja; in teh je bilo zmeraj veliko. In dobro, da sem ob sebi zmeraj imela otroke, ki so znali poiskati pravo. Tako so nastali Robotki, Snežaki, Ples z dežniki, Plesni vlak ... S plesom smo se predstavili na šolskih, krajevnih prireditvah in na Dnevu ustvarjalnosti v Svečini. Kakšne poglobljene analize naše plesne predstavitve takratna selektorica ni podala, saj so bili takšni dnevi večina namenjeni lutkovnim in gledališkim predstavam.

1998 - Nastop na krajevni prireditvi. Plesni vlak. (Šolska kronika)

Nastop na prireditvi za materinski dan. Ples z dežniki. (Šolska kronika)

V tem času sem združila gledališko in plesno dejavnost in nastala je plesna pravljica Prepirljivi snežaki, ki smo jo podarili otrokom v šoli ter tudi dedku Mrazu in otrokom na kulturni prireditvi v Pesnici.

1995/1996 – Nastop na kulturni prireditvi v Pesnici (Šolska kronika)

V šolskem letu 1998/1999 je plesni krožek za eno leto prevzela učiteljica Andreja Cigula. V sklopu šolskega projekta Kitajska je na oder postavila zmaja, na zaključni prireditvi pa so zaplesali s klobuki.

Vaje v šolski telovadnici (Šolska kronika)

S šolskim letom 2000/2001 sem nadaljevala s plesnim izobraževanjem. Srečala sem se s koreografinjo in plesno pedagoginjo Ano Volk Pezdir in njenim konceptom otroške plesne vzgoje. Navdušila me je s svojo metodiko, ki sem jo prenesla v lastno delo. Tako so nastale

čarovnice v raznih zgodbah in postavitvah; izhodišče je postala lastna ustvarjalnost otrok v iskanju različnih gibalnih vzorcev in skupinsko timsko delo z učenjem drug drugega. Nastali so še Strahci, ki sem jih vkomponirala v zgodbo. V tem obdobju sem po Aninem vzoru v šoli na pustni dan organizirala plesno tekmovanje Brezova metla, ki ga Ana vsako leto organizira v Celju kot izziv mladim plesnim ustvarjalcem. Brezova metla je navdušila tudi naše šolarje in šolarke.

Strahci (Šolska kronika)

2001/2002 - Čarovnice na šolski prireditvi za materinski dan (Šolska kronika)

Leta 2002 je Sklad za kulturne dejavnosti Maribor razpisal seminar otroške plesne vzgoje za učitelje, vzgojitelje, plesalce, koreografe in druge plesne ustvarjalce. Tako sem prišla v stik s koreografinjo Jano Valdes Kovač, ki mi je dala izziv in občutek za iskanje notranjih virov in samozavesti pri ustvarjanju in prenašanju znanja na učence. V timskem sodelovanju s plesnimi ustvarjalci različnih zvrsti sem pridobivala kompetence za razvoj sodobnega plesa v šolskem prostoru. Nastali so Pajki, Ribice, Čarovnice, Zrcalo, Škratki, Poredne deklice in Nagajive Pike.

Poredne deklice na vaji (Šolska kronika)

Nagajive Pike na prireditvi (Šolska kronika)

V okviru šolskih raziskovalnih projektov in šolskih ter krajevnih prireditev, ki so potekali v obdobju od leta 2000 do 2007, so nastali Kitajski ples, Afriški ples, Avstralska pokrajina, Tradicionalni perujski ples in nekateri družabni plesi za različne priložnosti.

V šolskem letu 2006/2007 sta potekala na šoli kar dva projekta; projekt Gosenica, ki je bil posvečen 10. obletnici šole, in projekt Leto kulture. Svečane obleke, ki jih je sešila učiteljica Erika Pahor, so dale pečat vsem skrbno naučenim plesnim korakom.

Leto kulture – kitajski plesalci (Šolska kronika)

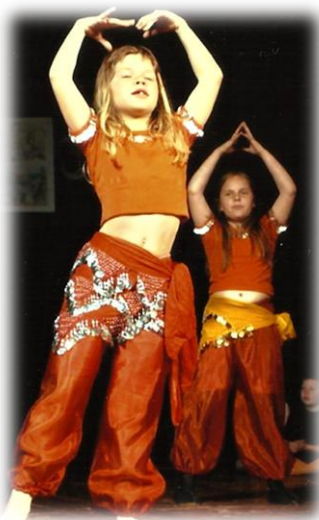
Leto kulture – zmajev ples (Šolska kronika)

Ples ob 10. obletnici šole (Šolska kronika)

Posebno prelomnico v plesnem ustvarjanju je pomenilo obdobje od leta 2006 do 2009, ko sva z mentorico gledališkega krožka Simono Šmajš združili obe aktivnosti (ples in gledališko besedilo) v njeni avtorski deli Odmor in Gremo se poezijo. Za ples postane v tem obdobju besedilo izhodišče plesnega ustvarjanja, ki včasih ilustrira besedno izražanje, napove, podkrepi ali zaključi sporočilo. Vsekakor je bila to zame zahtevna in odgovorna naloga, ki sem se ji posvetila z veliko vnemo in željo, da prispevam svoj delež v kvalitetni izvedbi v vseh pogledih. Obe predstavi sta se uvrstili na Srečanje otroških gledaliških skupin na državni ravni.

V predstavi Gremo se poezijo sem prvič uporabila avtorsko glasbo skladateljice Kaje Lomovšek, ki je posebej skomponirala glasbo za posamezne tematske plesne vloške.

2005/2006 - Plesalke v predstavi Odmor (Šolska kronika)

2008/2009 – Senčni ples v predstavi Gremo se poezijo (Šolska spletna stran)

2010 –Ruski ples (Spletna stran)

V šolskem letu 2009/2010 smo se s plesom odpravili tudi okoli sveta, najprej v Rusijo.

Igrali smo se z različnimi skoki, poskoki, plesno energijo in nastal je dinamičen ples. V tem obdobju smo razvijali plesno domišljijo, raziskovali smo dimenzije prostora in telesa; igrali smo se plesno galerijo. Nastala je plesna zgodba, v kateri oživijo upodobljeni motivi. Žal je nismo utegnili postaviti na oder. Vsaka tako kompleksna postavitev zahteva ogromno časa, pripomočkov, timskega sodelovanja in tudi denarja.

Vrhunec razvoja sodobnega plesa pod mojim mentorstvom se je zgodil v šolskem letu 2010/2011 s plesno predstavo Zrcalimo oblike telesa. Januarja 2010 smo se udeležili Plesnih meglic v Lenartu in navdušili selektorico Mojco Kasjak, ki nas je uvrstila na regijsko plesno srečanje. Presenetili smo z izvirno glasbo skladateljice Kaje Lomovšek in abstraktno predstavitvijo prepletanja telesnih oblik in barv. Predvsem je pohvalila izvirnost, doživetost in natančnost v izvedbi. Tudi na Regijski plesni reviji SV Slovenije, ki je bila 21. 5. 2010 v Murski Soboti, smo s svojo drugačnostjo in izvirnostjo pritegnili pozornost selektorice. Na tem srečanju je s svojo plesno predstavo sodelovala tudi predhodna selektorica Mojca Kasjak, odmevni koreografi in koreografinke plesnih šol. Od 13 skupin so bile le 3 skupine iz osnovnih šol, kar je bil še dodaten izziv – nastopati med odličnimi. Pozitivna trema je vodila Kristalček, da se je zavrtel popolno in izžareval barvno mavrico. Sledila je odlična ocena selektorice in uvrstitev na državno revijo otroških plesnih skupin Pika miga, ki je bila v Velenju, septembra 2010. Sledilo je srečanje z najboljšimi otroškimi plesnimi skupinami, kar je bilo svojevrstno doživetje.

4. februarja 2011 nam je Zveza kulturnih društev občin Kungota, Pesnica in Šentilj podelila priznanje za enkratni dosežek v letu 2010 na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku.

2010 - Plesne meglice, nastop na dnevu
plesne ustvarjalnosti v Lenartu
(Šolska spletna stran)

V šolskem letu 2010/2011 nas je plesna pot peljala v Egipt in velemesto. V obeh sem združila načela plesne vzgoje Jane Valdes Kovač. Predvsem pa sem izhajala iz plesne ustvarjalnosti otrok, ki sem jih v tem letu razdelila v dve starostni skupini. S plesoma smo se predstavili na šolskih prireditvah.

2011- Nastop na šolski prireditvi – Egipt (Spletna stran)

Ples potrebuje tudi glasbeno, kostumsko in scensko podporo. Velikokrat je za scensko izvedbo poskrbela učiteljica Ksenija Mitov, ki je včasih izvirno dodelala plesne obleke ali priskrbela unikatne plesne rekvizite. Šivanje kostumov, plesnih oblek so prevzele pridne roke mam in babic naših učencev; med slednjimi sta tudi gospa Jožefa Karnet in gospa Mira Štampfer, med spretnimi šiviljami je bila večkrat tudi učiteljica Erika Pahor.

Vsekakor zahteva tudi ples timsko delo in pozitivna naravnost ljudi za sodelovanje nedvomno odpira vrata novim idejam in priložnostim.

V dvajsetih letih sta v vsakem letu nastali vsaj dve koreografiji, včasih povezani z zgodbo, pravljico in vsakokrat je bilo potrebno sešiti nove obleke ali predelati stare. Tako so spomini lepo zloženi ali obešeni v šolski omari in kadarkoli jo odprem, se pojavijo slike, ki ohranjajo spomine.

Največja vrednost mojega dvajsetletnega ustvarjanja so nedvomno otroci, ki so mi odstrli tančico tistega svojega sveta, ki vodi k pristni ustvarjalnosti in močni želji po gibanju ter seveda obojestransko zadovoljstvo in spoznanje, da so se nekaj novega naučili. In človek težko razume, da so tako prvinsko otroško potrebo po gibalnem izražanju v posameznih obdobjih zatrli zaradi družbeno-političnih razmer in so pri tem spregledali otroke. Vsekakor nedopustno.

In naj končam z mislijo Jane Valdes Kovač: »Plesna učiteljica je kot vrtnarica. Vedeti mora, kako rože negovati, katere spadajo skupaj in katere ne, kako jih naj neguje in vzgaja.«

Alenka Zadavec

PREGLED V ZGODOVINO

Športne dejavnosti, pa naj bo to fiskultura ali športni krožek, so bile v preteklosti v šolah velikokrat zapostavljene. Vse prevečkrat "nebodigatreba" za učitelje stoji na najvišji stopnički pri učencih.

Avstrijska šolska zakonodaja je leta 1869 sprejela nov zakon o šolstvu, v katerem je omenjena tudi telovadba, vendar na zadnjem mestu ter med nekaterimi drugimi predmeti, ki jim tedaj niso pripisovali znanstvenega pomena. Pisec naše kronike navaja, da se je pouk telovadbe v Spodnji Kungoti vršil po letu 1870, na voljo so bili tudi nekateri rekviziti. Seveda pouka telovadbe ne moremo primerjati z današnjimi urami športne vzgoje, prenekateri učna ura je tudi odpadla, ker so učitelji dali prednost drugim predmetom. Ob uvedbi zakona, šole niso imele telovadišč in telovadnic. Pomanjkanje primernih telovadnih prostorov je pestilo tudi naše šolarje vse do otvoritve šole v dolini leta 1982.

Učenci Sp. Kungote so v začetku telovadili ob šoli, kasneje je bilo urejeno telovadišče pod šolo, ki so ga leta 1912 podprli z zidom. Prenekateri šolar je v stoletni zgodovini telovadišča, nameščenega v sredino brega, ničlikokrat stekel za žogo in se vrnil ves upehan.

Drž. tj. šola: Sp. Sv. Kungota pri Mariboru.

(Vir: fototeka slovenskega šolskega muzeja)

V isti kroniki je zavedena tudi uredba o pouku plavanja v ljudskih šolah, ki je bila izdana v šolskem letu 1904/1905. Kako se je uredba uresničevala, v kroniki ni zapisano. Ko je po prvi svetovni vojni nastala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je tudi pouk telesne vzgoje izenačil po vsej kraljevini. Vsaj po črki zakona, saj za uresničitev ponekod niso bili dani pogoji, pomembno vlogo je odigral tudi odnos učitelja do predmeta. Ustanovitev telovadnega

društva Sokol je pomenil začetek organiziranega razvoja telesne vzgoje, predvsem v prostem času.

Tudi v naših krajih. Leta 1932 je tečaj Sokola obiskovala takratna učiteljica Stana Makuc, ki je bila nato leta 1933 na lastno prošnjo premeščena v Maribor, kjer je delovala tudi kot načelnica Sokola Maribor Matica. Že v šolskem letu 1934/35 je bil na Pesnici ustanovljen odsek Jareninskega Sokola. Šolskemu upravitelju iz Sp. Kungote, Vekoslavu Fromu, je bila v društvu zaupana naloga prosvetarja. V kroniki navaja, da je bilo na začetku 20 telovadcev. Iz kronike je tudi razbrati, da so učitelji v nemški šoli, ki je med drugo svetovno vojno doletela tudi Sp. Kungoto, s telovadbo, ki je bila pogosto na urniku, želeli pritegniti otroke. Predvsem fantje so veliko korakali.

USPEHI V PETDESETIH

O pravem razcvetu športnih dejavnosti lahko za šolo v Spodnji Kungoti govorimo po drugi svetovni vojni. Svoje interese na športnem področju so učenci začeli uresničevati v krožkih, ki so uspešno delovali predvsem v petdesetih letih. V šolskem letu 1951/52 se prvič omenja fiskulturni krožek. Kljub mnogim polemikam, kam uvrstiti šah, bo v našem zborniku ob drugih športnih krožkih. Torej: tudi šahisti so v kroniki prvič omenjeni v šolskem letu 1951/52. Že prvo leto so se udeležili treh tekmovanj, mladi fiskulturniki so pripravili nastope. Športno udejstvovanje je bilo pestro naslednjih deset let.

1951/52	fiskulturni, šahovski
1952/53	fiskulturni, šahovski
1953/54	šahovski
1954/55	šahovski
1955/56	šahovski, strelski
1956/57	šahovski, strelski
1957/58	telovadni, šahovski, strelski, namiznoteniški
1958/59	fiskulturni, šahovski, strelski, namiznoteniški
1959/60	šahovski, strelski
1960/61	šahovski, fiskulturni
1961/62	ni podatka
1962/63	šahovski, strelski

Šahovski krožek (Šolska kronika)

Kot mentorji šahovskega krožka se omenjajo Roman Košutnik, Janez Arsenjuk in Miroslav Rožič. Mentorica namiznoteniškega krožka je bila Marica Arsenjuk, strelski krožek je deloval pod vodstvom Janeza Arsenjuka. Le v šolskem letu 1957/58 je zaveden kot mentor telovadnega krožka Miroslav Rožič.

V času po drugi svetovni vojni so se prirejala sektorska tekmovanja, ki so se jih udeleževale vse okoliške šole. Običajno so se preizkusili v različnih športnih panogah in v igri med dvema ognjema. Spodnejkungoški telovadci so nanizali kar nekaj uspehov. Tekmovanja so se vršila v Sp. Kungoti ali na okoliških šolah. Telovadni nastopi so ponujali možnost druženja z okoliškimi učenci. Običajna so bila tudi šolska tekmovanja in nastopi mladih športnikov na prireditvah. Leta 1955 so pripravili veliko športno prireditev, ki je privabila nad 250 gledalcev. Bila je prva tovrstna prireditev v našem šolskem okolišu, pionirji so se staršem in krajanom predstavili s kar sedemnajstimi točkami.

Šahovski in fiskulturni krožek, 1951/52 (Šolska kronika)

Fiskulturna skupina, 1951/52 (Šolska kronika)

V kroniki najdemo naštetih več tekmovanj, ki so jih običajno prirejali ob praznikih: »V šolskem letu 1957/58 smo se v počastitev praznika 29. novembra udeležili tekmovanja v občinskem merilu. Organizirano je bilo tekmovanje v šahu, streljanju in namiznem tenisu. Tekmovanje je bilo na Pesnici, pionirji naše šole so zmagali v vseh panogah in dobili praktične nagrade za osvojena prva mesta. Na to tekmovanje so se še posebej pripravili igralci namiznega tenisa. Krožek je uspešno vodila tovarišica Marica Arsenjuk.«

Namiznoteniški krožek, 1957/1958 (Šolska kronika)

Razvoj športnih dejavnosti je podpiral tudi Svet za šolstvo: »V šolskem letu 1958/59 je razpisal fiskulturno tekmovanje. Tekmovanje je bilo ob zaključku šolskega leta 1958/59 na telovadišču v Spodnji Kungoti. Udeležile so se ga vse šole občine Maribor Košaki. Ker je bilo zastopanih 11 šol, je bila borba precej ostra. Tekmovalo se je v naslednjih disciplinah: skok v višino, skok v daljino, tek na 60 m, tek na 80 m, met žogice v daljavo in raznoterosti. V višji skupini so zmagali pionirji naše šole, za kar so že drugič prejeli prehodni pokal, nekaj diplom in žogo za odbojko. V nižji so zmagali pionirji iz Pesnice, med posamezniki pa je osvojil prvo mesto učenec 3. razreda Karner, kateri si je priboril najvišje število točk 16.« je zapisno v šolski kroniki.

Takratni učenec, Drago Koren, se spomni: »V spodnjih prostorih na šoli smo imeli lepo urejene vitrine in v njih se je trlo različnih pokalov.«

Z odličnimi uspehi so se lahko pohvalili šahisti, na občinskih tekmovanjih so nizali uspehe enega za drugim. V šolskem letu 1959/60 so pionirji na občinskem tekmovanju v Mariboru zasedli 3. mesto, pionirke pa prvo mesto. Deklice so nato na okrajnem tekmovanju ponovno zmagale in se kot okrajne prvakinja udeležile republiškega šahovskega tekmovanja v Ljubljani, kjer so se uvrstile na 4. mesto.

Šahovski krožek, 1957/1958 (Šolska kronika)

Tekmovanj so se udeleževali tudi strelci, kot najboljši dosežek je zavedeno prvo mesto na občinskem tekmovanju v šol. letu 1957/58, ki je bilo na Pesnici.

Strelnski krožek, 1957/1958 (Šolska kronika)

Da so bili učitelji naklonjeni športu, kaže tudi podatek, da so organizirali različna šolska tekmovanja (prvenstva šole). V šolskem letu 1957/58 so se pomerili v igranju namiznega tenisa. Zmagovalca sta bila Marija Zrnko in Bogomir Ragolič.

Telesni vzgoji so veliko pozornosti posvečali tudi v šol. letu 1961/62, saj so sodelovali v JPI, ki so prinašale naloge s področja telesne vzgoje.

Silva Hrast, rojena Hlade, se s ponosom spominja: *»Učenci smo pomagali urejati telovadišče v dolini pri Fifoltu. Okrog travnatega igrišča smo zasadili drevesa, uredili peskovnik za skok v daljino in tekalno stezo. Spomnim se tudi, da je bil postavljen telovadni drog.«*

ŠPORTNE AKTIVNOSTI SE PRESELJO V DOLINO

V sedemdesetih letih so se višji razredi preselili v Zgornjo Kungoto. In z njimi večina športne zagnanosti. Ostali so le štirje razredi. Športnih krožkov ni bilo na seznamu krožkov. Takratni učenci pa se spominjajo, da so hodili na medrazredno atletsko tekmovanje na centralno šolo v Zg. Kungoto.

Slavica Velički, roj. Ribič, je v Sp. Kungoti obiskovala šolo v letih 1968–1972 in se spominja: *»Pozimi smo telovadbo imeli kar v učilnici, vendar ne tako pogosto. Mize smo si razmaknili in položili blazine na tla. V toplejših mesecih smo telovadili na igrišču pri Fifoltu. Tam smo tekali po "leš" stezi, skakali v daljino v peskovnik in imeli smo tudi drog za obešanje. Jaz nisem bila ne vem kakšna športnica. Spomnim pa se, da sem enkrat bila za rezervo pri metu žogice na medrazrednem atletske tekmovanju v Zg. Kungoti. Ne bom pozabila! Joj, pri mojem prvem metu je žogica pristala v glavi učiteljice Pepce Horvat.«*

Jože Kapun pravi: *»V letih od 1976 do 1978 sem na našem vaškem igrišču treniral pionirske ekipe v nogometu. Treninge smo imeli dvakrat tedensko. Takrat je bil kar številen pristop k temu popoldanskemu športu in vidim, da je še danes uspešen.«*

Je pa selitev šole v dolino prinesla telovadnico in igrišče ob šoli, kar je prav gotovo pripomoglo, da je pouk telesne vzgoje postal privlačnejši.

Po učnem programu je na leto organiziranih pet športnih dneвов, ki so porazdeljeni čez vse leto. Običajne teme:

- jesenski pohod po domačih gričih,
- igre na snegu s sankanjem,
- pomladanski orientacijski pohodi,
- atletske medrazredne tekmovanja v Zg. Kungoti, ki sta ga veliko let organizirala športna pedagoga Darinka Vekjet in Boris Mlakar; od leta 1998 v organizaciji razrednih učiteljic izmenjaje na vseh treh šolah,
- testiranje za ŠV kartone,
- plavanje v Termah Ptuj,
- Šport špas; prvič v maju 2008.

Športni dnevi so se v glavnem izvajali na igrišču pri šoli, na vaškem igrišču pri Fifoltu ali pa po gričih v Sp. Kungoti. Včasih nas je pohod popeljal tudi na Urban ali Piramido nad Mariborom.

Po naporni hoji se prileže počitek. Jesenski pohod 1995.
(Šolska kronika)

V vodi je prav zabavno, Terme Ptuj,
oktober 2008
(Šolska kronika)

Za zimski športni dan smo se po navadi igrali in sankali na snegu kar na bližnjem griču pri šoli. V šol. letu 2003/04 smo zaradi manj snega pri nas izvedli ta dan na Arehu. Bilo nam je zelo všeč, saj so se zraven sankalcev lahko zimskih radosti naužili tudi smučarji.

Sankanje na griču ob Lepem dolu,
januar 1994 (Šolska kronika)

Smučarji na Arehu, januar 2010
(Šolska kronika)

Medrazredna atletska tekmovanja so dokazala, da pripomorejo k samozavesti učencev, ki niso najboljši na učnem področju. Ko so športni pedagogi prenehali organizirati tovrstna tekmovanja v okviru centralne šole, smo jih začele organizirati učiteljice na razredni stopnji vseh treh šol (v Sp. Kungoti, Svečini ali v Zg. Kungoti). Na ta dan se učenci pomerijo v teku na 60 m, v teku čez ovire, v skoku v daljino in v metu žogice ter si lahko pridobijo medaljo. Najboljši razred v štafetnem teku pa si prisluži prenosni pokal.

Četrtošolci so pokal pritekli domačim, v Sp. Kungoti,
maj 2002 (Šolska kronika)

Na stopničkah stojijo sami naši (Matic, Grega
in Kristijan), v Svečini, 2006 (Šolska kronika)

Šport špas je športno druženje treh generacij in namenjeno predvsem druženju družinskih članov, da preživijo dan športno. Ta dan je izveden v soboto v maju, ponujeno je pohodništvo,

kolesarjenje, odbojka na mivki, mali nogomet, med dvema ognjema, solidarnostni tek in zabavne športne igre.

Šport špas v Zg. Kungoti, maj 2012 (Šolska kronika)

PLAVALNI TEČAJ

V sedemdesetih letih je bil v okviru telesne vzgoje uveden obvezen plavalni tečaj. Učenci so morali v četrtem razredu opraviti deset ur plavanja (kasneje dvajset ur) v bazenu, zato so se z razredničarko in učiteljem telovadbe vozili v Kopališče Pristan. V osemdesetih letih so tečaj plavanja prevzeli vaditelji v Kopališču Pristan. Vse do uvedbe devetletne osnovne šole so tečaj plavanja opravljali v 4. razredu, danes pa ta tečaj obiskujejo učenci 3. razreda. Dokaj uspešno se naučijo plavati vsi neplavalci.

ŠPORTNE INTERESNE DEJAVNOSTI

ŠOLSKO LETO	ŠOLSKA DEJAVNOST - MENTOR
1989/90–1990/91	prometni krožek – Sonja Meglič planinski krožek – Mirko Orzinek
1991/92	prometni krožek – Sonja Meglič planinski krožek – Stojan Verdnik šahovski krožek – Damjan Kolar
1992/93	prometni krožek – Nada Stropnik planinski krožek – Stojan Verdnik šahovski krožek – Damjan Kolar
1993/94	prometni krožek – Sonja Meglič planinski krožek – Mirko Orzinek šahovski krožek – Damjan Kolar
1994/95	prometni krožek – Sonja Meglič planinski krožek – Silva Vnuk šahovski krožek – Damjan Kolar

1995/96–1997/98	prometni krožek – Sonja Meglič planinski krožek – Silva Vnuk
1998/99	prometni krožek – Andreja Cigula planinski krožek – Silva Vnuk
1999/2000–2002/03	prometni krožek – Erika Pahor
2003/04–2004/05	prometni krožek – Erika Pahor športni krožek – Erika Pahor
2005/06	prometni krožek – Nada Stropnik športni k. Zlati sonček – Erika Pahor
2006/07–2007/08	prometni krožek – Erika Pahor športni k. Zlati sonček – Erika Pahor
2008/9–2011/12	prometni krožek – Erika Pahor športni k. Zlati sonček – Erika Pahor športni k. Krpan – Ksenija Mitov

Mentorji, ki so vodili šolske športne dejavnosti od leta 1989 do 2012

ŠAHOVSKI KROŽEK

Spretna poteze s šahovskimi figurami je učil naš zunanji sodelavec Damjan Kolar. Velikokrat so imeli šolsko tekmovanje v šahu in se udeleževali tudi področnega šahovskega tekmovanja, kjer je bila v šol. letu 1992/93 najuspešnejša Urška Simrajh.

Spretna šahista z mentorjem (Urška Simrajh, Damjan Kolar, Robert Urek), 1993 (Šolska kronika)

Spoznajo se tudi na šahovsko uro, šol. leto 1992/93 (Šolska kronika)

PLANINSKI KROŽEK

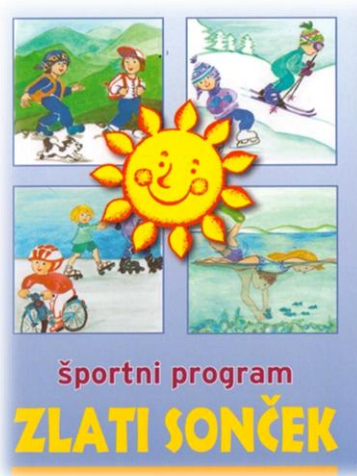
Ljubezen do planinarjenja je pri nas začel razvijati dolgoletni vodič Planinskega društva Maribor-Matica, naš sokrajan Mirko Orzinek. Danes poskušamo planinarjenje ohraniti s pohodi v okviru športnih krožkov.

Na Boč z mentorico Silvo Vnuk, leta 1996 (Šolska kronika)

ŠPORTNA KROŽKA

Športni krožek je začel delovati z uvedbo devetletne osnovne šole, namenjen je bil učencem prve triade. Po dveh letih delovanja smo pri krožku začeli izvajati tudi naloge iz programa Zlati sonček in tako si lahko člani tega krožka prislužijo medaljo za vse opravljene naloge.

Knjižica z nalogami, ki jo športniki izpolnjujejo v 1., 2. in 3. razredu, ter medalja

Športni krožek Krpan pa je namenjen učencem druge triade in tudi tukaj si lahko vneti športniki prislužijo medaljo.

Za pridobitev vseh športnih medalj je potrebno opraviti kar nekaj planinskih izletov, zato jih mentorici organizirava enega v jeseni in enega spomladi. Mentorici športnih krožkov se zmeraj potrudi, da se naši učenci udeležijo športnih iger na občinskem prazniku v Svečini.

Športniki s starši na Piramidi, junij 2012 (Šolska kronika)

PROMETNI KROŽEK

Promet se v kroniki prvič omenja leta 1929. Takrat je bila namreč sprejeta uredba, da se vozi po desni. To velja še danes, čeprav je marsikaj drugače. Tudi koles je na cesti mnogo več in na njih mladih kolesarjev, ki imajo v žepih kolesarske izpite. Opravijo jih v šoli pri prometnem krožku.

Tečaj prometne preventive je bil izveden že v šol. letu 1958/59, kjer so se seznanili s prometnimi predpisi in prometnimi znaki. Ob zaključku so opravljali izpite in tisti, ki se je izkazal za najboljšega, je dobil knjigo in nalivno pero, kolesarskih izpitov še niso dobili. Prometni krožek zasledimo v kronikah prvič v šol. letih 1959/60 in 1960/61, vendar takrat še niso opravljali izpitov. V šol. letu 1969/70 so zaradi prevelikega števila nesreč začeli na šoli izvajati prometno vzgojo.

V 3. razredu, se je začelo izvajati poučevanje cestno prometnih predpisov in praktične vožnje v šolskem letu 1983/84. Imenoval se je kolesarski krožek in se je izvajal v tečajni obliki pod vodstvom mentorice Sonje Meglič.

Sedaj lahko učenci opravijo kolesarski izpit za samostojno vožnjo v prometu šele zadnje leto šolanja na naši podružnici, to je v petem razredu. Učenci dobijo po uspešno opravljenih testih o cestno prometnih predpisih in praktični izpitni vožnji kolesarski izpit.

Kolesarji, junij 1990
(Šolska kronika)

Kolesarji, junij 2008
(Šolska kronika)

OTROŠKA VARNOSTNA OLIMPIJADA

Projekt Otroška varnostna olimpijada je zasnovan tako, da četrtošolcem omogoča doseganje čim širšega spektra novih znanj. Poleg znanja o varnosti in samozaščitnem ravnanju sem spada tudi soočanje s timskim delom, sodelovanje z vrstniki, organiziranost, zavest, da prisluhnemo in pomagamo človeku v stiski, razvijanju občutka za pošteno in zdravo tekmovalnost.

V šol. letu 2008/09 se v sodelovanju s policijsko postajo Šentilj prvič udeležijo Varnostne olimpijade tudi četrtošolci naših treh šol in sestavijo mešane ekipe, ki se najprej pomerijo v predtekmovanju. Že naslednje leto se na finalno tekmovanje v Sladkem vrhu uvrstita kar dve ekipi. V šol. letu 2010/11 se je predtekmovanje odvijalo na igrišču pred našo matično šolo v Zgornji Kungoti. Ena skupina se je uvrstila v finale, ki je bilo v dvorani Tabor, v mesecu juniju. Mentorice ekipam so bile razredničarke Božidara Kavčič, Nada Klasinc in Nada Lampret.

Spretni finalisti, maj 2011 (Šolska kronika)

ŠE DOGODKI S ŠPORTNEGA PODROČJA

V tednu otroka radi priredimo razne športne aktivnosti tekmovalnega značaja, to so spretnosti na rolerjih in hoduljah, turnirja med dvema ognjema in sedeči rokomet.

Športna tekmovanja v tednu otroka, oktober 1997 (Šolska kronika)

Spretni kot nekoč, oktober 2012 (Šolska kronika)

Ob zaključku šolskega leta so srečanja s starši zelo športno obarvana. V prvih letih smo učiteljice po klepetu ob pecivu in kavici organizirale zabavno šaljive športne igre. Danes pa se učenci zelo radi pomerijo s starši v športnih igrah, kot so med dvema ognjema, nogomet in odbojka. Zaradi lažje organizacije izvedemo takšna srečanja na vaškem igrišču.

Člani športnega krožka so pripravili točko navijačev, junij 2004
(Šolska kronika)

Šaljive igre in druženje s starši, junij 2005
(Šolska kronika)

POPOLDANSKE ŠPORTNE DEJAVNOSTI

V naši telovadnici se že vrsto let ponujajo tudi popoldanske športne dejavnosti, ki so samoplačniške.

ŠOLSKO LETO	POPOLDANSKA DEJAVNOST - MENTOR
1998/99	šola karateja – <i>Ljubo Javoršek</i>
1999/2000–2011/12	karate – <i>Ljubo Javoršek, Jože Breznik</i> badminton – <i>Igor Stropnik, Boštjan Kodrič, Vlado Bec</i>

Mentorji, ki so vodili popoldanske športne dejavnosti od leta 1989 do 2012

Badmintonisti s trenerjem Boštjanom Kodričem, šol. leto 2000/01 (Šolska kronika)

V letih od 2004 do 2012 smo v sodelovanju s športnimi organizacijami na našem šolskem igrišču večkrat organizirali tečaj rolanja. Dvakrat pa je bil ozganziran tudi tečaj drsanja.

Rolarji, junij 2006 (Šolska kronika)

POPOLDANSKE ŠPORTNE DEJAVNOSTI V KRAJU

ŠOLSKO LETO	POPOLDANSKA DEJAVNOST - MENTOR
1992/93 –1994/95	mladi gasilci – <i>Silvester Pajtler</i>
1995/96 –2011/12	mladi gasilci – <i>Peter Ferk, Aleksander Lazarevič, Damjan Žnidaršič, Danica Ragolič, Goran Sternad</i> nogomet – <i>Bojan Ragolič, Boris Klemenčič, Robi Čeh, Boštjan Črnčič, Bojan Partljič, Grega Fluher, Jože Graber</i>

Mentorji, ki so vodili pristočasne dejavnosti v kraju

V naši Vaški skupnosti Sp. Kungota so v sodelovanju s šolo organizirane nekatere športne prostočasne dejavnosti.

V mrzlih zasneženih zimskih mesecih imajo mladi nogometaši kondicijske treninge v telovadnici naše šole.

Mladi gasilci, šol. leto 1992/93 (Šolska kronika)

V Glasilo pionirjev OŠ Sp. Kungota iz šol. leta 1986/87 je učenec Aleš Vračko iz 3. razreda zapisal:

KJE SODELUJEM

Hodim k planinskemu krožku. Vodi ga tovariš Mirko Orzinek. Rad hodim na izlete, ker imam rad hribe. Bili smo že na Boču, Urbanu, Donački gori in s kolesi na letališču Maribor. Na letališču so takrat imeli miting, bilo je zelo lepo, le vreme je bilo slabo.

Sodelujem pri prometnem krožku. Vodi ga tovarišica Sonja Meglič. Učimo se prometne znake in pravila za vožnjo s kolesom. Potem bomo dobili potrdilo o opravljenem izpitu, seveda, če bom pravilno rešil test. Tudi praktični izpit bomo imeli. Pri očiščevalni akciji urejamo šolsko okolje in pobiramo odpadke. Sadimo živo mejo. Pri očiščevalni akciji sodeluje cela šola. Očiščevalno akcijo vodijo vse tovarišice.

Aleš Vračko
3. r.

Erika Pahor

Likovna dejavnost, ki omogoča otroku ljub način izražanja, je bila na začetku šolstva zapostavljena. Tudi pri pouku samem. Pouk risanja se je kot obvezni predmet v slovenskih osnovnih in meščanskih šolah pojavil šele v drugi polovici 19. stoletja. Delo je bilo monotono in sistematično, saj so učenci le prerisovali like geometrične oblike v tako imenovane risanke, ki so bile označene s pikami (stigmami). Šele v tridesetih letih dvajsetega stoletja se je pri pouku risanja začelo uveljavljati svobodno risanje po spominu, ilustriranje zgodb in pripovedk ter risanje predmetov iz okolice. Leta 1957 se je predmet risanje preimenoval v likovni pouk, katerega naloga postane razvijanje otrokovih ustvarjalnosti in sposobnosti ter dojemanje likovnih vrednot. Od leta 1968 se likovni pouk imenuje likovna vzgoja. Uzakonjen je bil problemski pouk, vsa likovna področja (risanje, slikanje, grafika, plastika in likovno vrednotenje) postanejo enakovredna. Mnoge generacije se spominijo ocen manj uspešno, uspešno in zelo uspešno, ki so jih uvedli leta 1975. Zadnjih spremembe je bila likovna vzgoja deležna z uvedbo devetletke.

Tudi lepomis in ročna dela sta bila pomembna predmeta, ki sta omogočala ustvarjanje izdelkov, kjer sta bili pomembni estetika in tudi likovna ustvarjalnost. V učnih načrtih za osnovno šolo lahko sledimo učnemu predmetu lepomis od leta 1774. Takrat so ga imenovali pravopisanje. Kot samostojni predmet je bil ukinjen leta 1959. Predmet ročna dela, ki je bil namenjen izdelovanju praktičnih in estetskih predmetov, so kasneje nadomestili ročnodelski, modelarski, oblikovalni krožki. Tudi v Spodnji Kungoti.

O začetkih omenjenih predmetov in dejavnosti je v šolski kroniki malo zavedenega.

Med leti 1827 in nekje do 1870 so na tukajšnji šoli učili le branje, pisanje, računanje in petje večinoma cerkvenih pesmi. Zgoraj naštetim predmetom so se šele kasneje pridružili prirodopis, risanje in telovadba.

V drugi polovici 19. stoletja so risanje vadili v zvezkih s stigmami (vzorčki pik in črtic, znotraj katerih so učenci morali vleči črto), pozneje brez stigem.

Antonija Sernec je bila 21. 3. 1872 sprejeta kot prva industrijska učiteljica (učiteljica praktičnega pouka), izvajala je pouk ženskih ročnih del.

V katalogu za šolsko leto 1913/14 je med naštetimi predmeti tudi risanje, vendar ocene za omenjeni predmet niso vpisane.

Čeprav so v času pred drugo svetovno vojno na šoli poučevali lepomis, ročna dela in risanje, jih upravitelj Vekoslav From v kroniki posebej ne omenja. V tridesetih letih je v šolo hodila tudi Filomena Ul, Marinškova Menika, ki se spominja: *»Risali smo na tablice. In to s kamenčkom. Šele kasneje so nekateri imeli svinčnike.«*

Ivanka Kostrevec Waltl je opisala pouk ročnega dela v času druge svetove vojne: *»V šoli smo pričeli z ročnim delom. Zelo sem bila radovedna, kaj se bomo učili, oziroma kaj bomo delali. Naučila sem se vesti, kvačkati in plesti nogavice. Učiteljica nam je naročila, da moramo prinesiti preluknjane oziroma raztrgane nogavice (kar za tisti čas ni bila težava) in leseno gobico. Delali smo krpanec "Stopfwolle". Tako sem se spretno naučila krpati luknje in pošiti raztrgano obleko. Razen teh spretnosti pa smo se učile še izdelovati praktične predmete iz koruznega ličkanja. Najprej smo ga natrgale na ožje lističe, ga navlažile, nato pa spletle debelejšje kite. Iz njih smo šivale ovalne predpražnike. Iz drobnejših kitk pa sem se naučila izdelati majhne košarice za hrambo drobnih predmetov. Narisati smo morali rodovnik "Urtaffel". Učiteljica nam je pokazala, kako se to napravi. Kljub temu sem imela veliko težav, saj je moral rodovnik segati od mene pa do prastarih staršev. Nekaj dni sem čakala, da mi je atek povedal imena svojega dedka in babice, saj mi ni verjel, da te podatke zares potrebujem. Rodovnik smo morali oddati učiteljici. Danes mi je žal, da si ga nisem prepisala in shranila. Takrat je bilo pomembno, kakšne prednike imaš.«*

V obdobju po 2. svetovni vojni so likovni dejavnosti in ročnemu delu posvečali veliko pozornosti. Učenci so ustvarjali pri pouku in risarskem krožku. Leta 1952 je risarski krožek vodil upravitelj Košutnik Roman. Šola je na tem področju sodelovala s sosednjimi kraji, predvsem s Pesnico, pa tudi z Zg. Kungoto, Sv. Križem, Jurijem in Svečino.

Marjetka Gamser, roj. Čepe, ki je šolo obiskovala takoj po vojni, se spominja: *»Roman Košutnik je bil izredno dober risar, celotna generacija se je pri njem naučila ležeče pisave, ker je znal tudi zelo lepo pisati. Risali smo v skicirko. Do 5. razreda smo risali samo s svinčnikom, ker takrat drugega materiala ni bilo. Če si imel svinčnik, si bil glavni. Jaz sem v šolo nosila očetov tesarski svinčnik. Nekoč sem se peljala s težkim kmečkim lojtrnatim vozom na razstavo v Zg.Kungoto. Tam sem videla ogromno razstavljenih stvari. Najboljše od vsega pa je bilo to, da sem tam pila malinovec.«*

Svoje likovne, ročnodelske in tehnične izdelke so učenci razstavljali ob različnih priložnostih, običajne in zelo obiskane so bile razstave ob koncu šolskega leta.

S svojimi izdelki so si učenci prislužili tudi razna priznanja in osvajali nagrade.

Dejavnosti in uspehi so nanizani v kroniki, ostali so tudi v spominu nekdanjih učencev in učiteljev:

V šol. letu 1949/50 so pionirji pri risarskem krožku izdelali vrsto lepih risb in predmetov (kompletno garnituro kmečkega orodja v zmanjšanem merilu – kmečkega orodja, slovenske pisanice), izdelke so razstavili ob koncu šolskega leta. Posebno skrbno izdelani so bili Stenčasi in Naše ilustracije pri pouku.

Razstava pionirskih odredov v Pesnici

Na pionirski dan so pionirji okraja Maribor-okolica otvorili v 4 centrih razstave svojih izdelkov. Eden izmed centrov je bil letos v Pesnici. Ob otvoritvi je dobro izvežbani pionirski pevski zbor iz Sentilja odpel spored pevmi. Razstava je bila skrbno pripravljena v veliki učilnici tamkajšnje šole. Prikazala je uspehe, ki so jih dosegli pionirji v šoli in svoji organizaciji. Na razstavi je sodelovalo 11 odredov. Med starši in pionirji je vladalo za razstavo veliko zanimanje.

Posebno bogato zbirko izdelkov je razstavil pionirski odred Svečina. Razen dobro uspehlih risb in šolskih zvezkov je razstavil precejšnje število izdelkov svojega interesnega krožka. Posebno zanimanje med pionirji, ki so si ogledovali razstavo, so vzbujale male jadrnice, parniki in razne zelo skrbno izdelane igrače. Nič manjše pozornosti ni bila deležna nazorno prikazana delovna brigada tega odreda in njeni uspehi, ki so svečinskim pionirjem upravičeno v ponos. Pesniški odred je poleg drugega razstavil tudi zbirko rudnin in prikaz njihove uporabnosti, zelo dobro učilo, ki je plod kolektivnega dela pionirske čete. Med izdelki, ki so jih razstavili pionirji z Sladkega vrha, so posebno omemba

vredni četni in odredni Stenčasi, ki so vsebinsko in oblikovno na znatni višini Sentiljska 7. četa je razstavila najbolj uspele risbe svojega risarskega krožka. Posebno pozornost je na razstavi vzbujalo polmotorno letalo, ki so ga razstavili pionirji iz Jakoba. Tudi njihov prikaz elektrifikacije na vasi spada med najboljše razstavljene predmete. Pionirji Spodnje Kungote v svojih risbah odlično ponazorjujejo prirodopisno, zgodovinsko in zemljepisno snov. Z zanimanjem so si pionirji ogledovali vzoren delovnik pionirja Verdnika, učenca 6. razreda. Delovnik je pisan zelo skrbno in bogato ilustriran. Veliko pozornost pa je vzbujal mali traktor, ki ga je izdelal pionir Bračko. Traktor ima mali stroj na električni pogon.

Po presoji pionirjev samih je bila letošnja pionirska razstava v Pesnici boljša od lanske v Sentilju. Razstava je v polni meri dosegla svoj namen: prikazala je uspehe celoletnega dela pionirskih kolektivov, dvignila zavest pionirjev in njihovih vzgojiteljev ter še bolj približala starše pionirski organizaciji in šoli. Prikazala je nazorno, kako pionirska organizacija in sodobna šola gradita novega človeka, izobraženega graditelja in borca socialistične družbe. Š. J.

Časopisni članek o razstavi pionirskih odredov v Pesnici iz leta 1952 (Šolska kronika)

Leta 1952 so si učenci prislužili prvo mesto za likovna dela ob pionirskem dnevu (sodelovale okrajne občine).

Učenci risarskega, šahovskega in fiskulturnega krožka v šolskem letu 1951/52 (Šolska kronika)

14. junija 1953 so učenci prejeli pisno priznanje za posebno razstavo ročnih del.

19. junija 1955 so prejeli še eno pisno priznanje za razstavo izdelkov učencev, razstavljeni so bili izdelki ročnih del, pisni izdelki in risbe.

Drago Koren se spominja: *»Likovni pouk sta nas poučevala g. Rožič in g. Ferčič. Hodil sem tudi k ročnodelskemu krožku. Dekleta so pletla, fantje pa smo izdelovali izdelke iz lesa. V 4. razredu sem izdelal leseno hišico, ki je bila razstavljena ob koncu šolskega leta, kar pomeni zadnjo nedeljo v mesecu juniju. V tistih časih je bila za nas tehnika zelo zanimiva, zato smo radi hodili h krožku. Bili so časi, ko si bil glavni, če si imel radio. Jaz sem si naredil kar svojega: bakreno žico sem napeljal od drevesa do drevesa, nato izolirano žico do tuljave detektorja. Uporabil sem še kristalni kamen in jekleno iglo, da sem lahko izbral ali bolje rečeno našel postajo, ker druge kot mariborske tako nisi dobil. Telefonsko slušalko sem povezal s tuljavo. Potem sem poslušal. Če je zapihal veter, je postajo odnesel.«*

Leta 1958 je šola sodelovala na razstavi okoliških šol, ki je bila organizirana na Pesnici v okviru krajevnega praznika. Razstave se je udeležilo nad 350 ljudi, razstavo si je ogledala tudi komisija Sveta za šolstvo, kulturo in prosveto in izrekla priznanje učiteljskemu kolektivu.

Nekdanja učenca Stanka Marko, roj. Flašker, in Mirko Orzinek se spominjata: *»Na šoli je bil učenec Hinko Šintler, ki je imel velik talent za risanje, zagotovo je bil eden izmed nagrajencev. Odlična na tem področju sta bila še Edi Merc in Peter Mlakar, ki sta izdelovala tudi kulise za igre.«*

Tudi Silva Hrast, roj. Hlade, ki je šolo prav tako obiskovala v petdesetih letih, ima žive spomine na ročnodelski krožek: *»Tudi jaz sem bila članica ročnodelskega krožka. Naša mentorica je bila Katja Kapun. Za ročna dela je imela zlate roke. Pri delu je bila zelo natančna in to zahtevala tudi od nas. Vse kar znam: pletti, vesti, kvačkati ...vse sem se naučila v šoli. Za to znanje sem ji zelo hvaležna. Izdelki so bili prekrasni in razstave prava paša za oči. Pri krožku sta vladala red in disciplina, pridobitev ročnih spretnosti pa neprecenljiva. Bila je res mojstrica. Škoda, da se mladi danes v šolah tega več ne učijo.«*

Članice ročnodelskega krožka z mentorico Katjo Kapun v petdesetih letih (Album Silve Hrast)

24. junija 1962 je ob zaključni proslavi bila tudi razstava izdelkov tehničnega pouka, prejeli so pisno priznanje.

Leta 1966 so bile v Novem Sadu razstavljene 4 risbe učencev. Priznanje je prejel en učenec in šola.

V mesecu decembru leta 1966 je bila v razstavnem salonu Rotovž v Mariboru organizirana razstava na temo NOB v otroški likovni predstavi. Razstavljenih je bilo 15 del naših učencev, trije so bili nagrajeni.

Leta 1967 je šola poslala na drugi mednarodni likovni natečaj 4 likovna dela učencev in zato prejela tudi priznanje.

V sedemdesetih letih se risarski krožek več ne omenja. Likovna dela za priložnostne razstave so nastajala pri poku. Je pa vrsto let uspešno deloval ročnodelski krožek. Večino časa je bila mentorica Jožica Gorjup.

Od začetka osemdesetih let in vse do upokojitve leta 2004 je ročnodelski krožek vodila Majda Hlade. Leta 1980 je v šolskem glasilu zapisala: *»Zaradi velikega zanimanja so se učenke 3. in 4. razreda vključile v celoti v ta krožek. Redno so ga obiskovale vsak ponedeljek. Pri krožku je sodelovalo 15 učenk. V prvih urah smo se seznanile z osnovnimi prijemi pri kvačkanju in pletenju. Spoznale smo več vrst pentelj in različne vzorce. Proti koncu šolskega leta smo na željo učenk pričele s šivanjem prtičkov. Vse, kar smo naredile, bomo razstavile ob koncu leta.«*

Razstava ročnodelskega krožka leta 1993 (Šolska kronika)

Aprila 1994 je na šoli potekal projektni teden na temo VELIKA NOČ. Vodja projekta je bila Sonja Meglič, ki se spominja: *»Stanko Ketiš je z učenci izdelal "presmec". Izvedli smo tudi predstavitev pletarstva. Sodelovali so domačini - pletarji. Učenci so se lahko vključili v različne delavnice: barvanje velikonočnih pirhov, v sodelovanju z zunanjimi sodelavkami so*

pripravili praznične jedi, oblikovali so iz volne in izdelovali voščilnice, najmlajši so ustvarjali velikonočno dekoracijo. Ob zaključku projekta je sledila zaključna prireditev z razstavo, kulturnim programom in prihodom velikonočnega zajčka, ki je za vse pridne nastavil darilce.»

Leta 1999 se je izvedel nagradni natečaj STRAŠILA. Vodja natečaja je bila Simona Šmajs. Šolo je takrat obiskovalo 42 učencev, natečaja se je udeležilo 39 otrok. Strašila so učenci izdelovali skupaj s starši. Domiselna strašila so krasila avlo šole, ob zaključni prireditvi pa telovadnico.

Članek v reviji PIL leta 1999 (Šolska kronika)

Naša strašila

Nagradnega natečaja na OŠ Spodnja Kungota, ki jo je v minulem šolskem letu obiskovalo 42 otrok, se je udeležilo kar 38 učencev. Skoraj vsi so se ob pomoči staršev lotili izdelovanja strašil. Izbira najbolj zanimivega, najbolj strašljivega ali najlepšega je bila težka naloga. Nekaj najbolj domiselnih so predstavili v šolskem glasilu, strašila pa so delala učencem te šole družbo tudi na nedavni prireditvi ob zaključku šolskega leta.

(šr)

Članek iz Večera leta 1999 (Šolska kronika)

V šolskem letu 2000/2001 so učenci sodelovali na nagradnem likovnem natečaju, ki so ga razpisali gasilci PGD Sp.Kungota. Izbrane risbice so bile na koledarju za leto 2001.

V šolskem letu 2000/2001 smo sodelovali v projektu Comenius. Ob pomoči zunanjega sodelavca, Francija Marka, sta učiteljici Erika Pahor in Majda Hlade z učenci predstavili pletarstvo. Sodelovala sta tudi Romana Vodnik in Rudi Matjašič.

Leta 2004 sem prevzela zadolžitve na področju likovnih dejavnosti. Od omenjenega leta skupaj s sodelavkami pripravljam razstave na šoli, vsako leto pa z izdelki sodelujemo na razstavah ob veliki noči, ki ju organizirata KUD v Spodnji in Zgornji Kungoti. Veliko časa likovni ustvarjalnosti posvečamo v OPB, predvsem v usmerjenem prostem času, kjer nastajajo izdelki, s katerimi že vrsto let sodelujemo tudi na različnih natečajih.

Leta 2005 smo izdelali lampijončke, ki so krasili park pred Prvo gimnazijo.

Leta 2006 smo v okviru šolskega projekta Leto kulture likovno ustvarjali na teme: Zlata jesen, Veselo pričakovanje, Maske in Vse se prebuja.

Razstava učencev OPB, Zlata jesen 2006 (Šolska kronika)

Kot mentorica sem izdelke učencev poslala na naslednje nagradne natečaje:

Od leta 2006 sodelujemo s Karitasom. Sodelovali smo v natečajih: Za srce Afrike, Prihodnost je v naših rokah, Hočem živeti.

Hočem živeti
Mladi ustvarjalci s svojimi
izdelki: Tilen Papec, Aljoša
Marko, Tomaž Krajnc, Neli Rožman
in Karolina Lišnič
(Šolska kronika)

Leta 2008/2009 in 2009/2010 smo sodelovali v likovno ustvarjalnih delavnicah Moja banka (prejetih je bilo 272 izdelkov iz cele Slovenije, Marja Mulej se je uvrstila na 6. mesto) in Zakaj varčujem (prejetih 331 izdelkov, nagrado za 1. mesto je prejela Larisa Lukman).

Od leta 2009/2010 sodelujemo s Konzorcijem šolskih centrov Slovenije, ki razpisuje natečaj za spodbujanje inovativnosti, ustvarjalnosti in povečanja zanimanja za kreativne poklice z naslovom: Ko bom velik, bom...

Ko bom velik, bom ... likovna dela iz leta 2012 (Šolska kronika)

Leta 2009/2010 smo sodelovali na likovnem natečaju Ministrstva za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje. Naslov natečaja je bil Živali in nesreče. Nagrajeni smo bili s kresničkami in odsevniki.

Od leta 2010 sodelujemo na likovnih natečajih, ki jih razpiše OŠ Neznanih talcev Dravograd. Naslovi natečajev: Pomagajmo; prva pomoč, Solidarnostna pomoč starejšim in Prostovoljstvo.

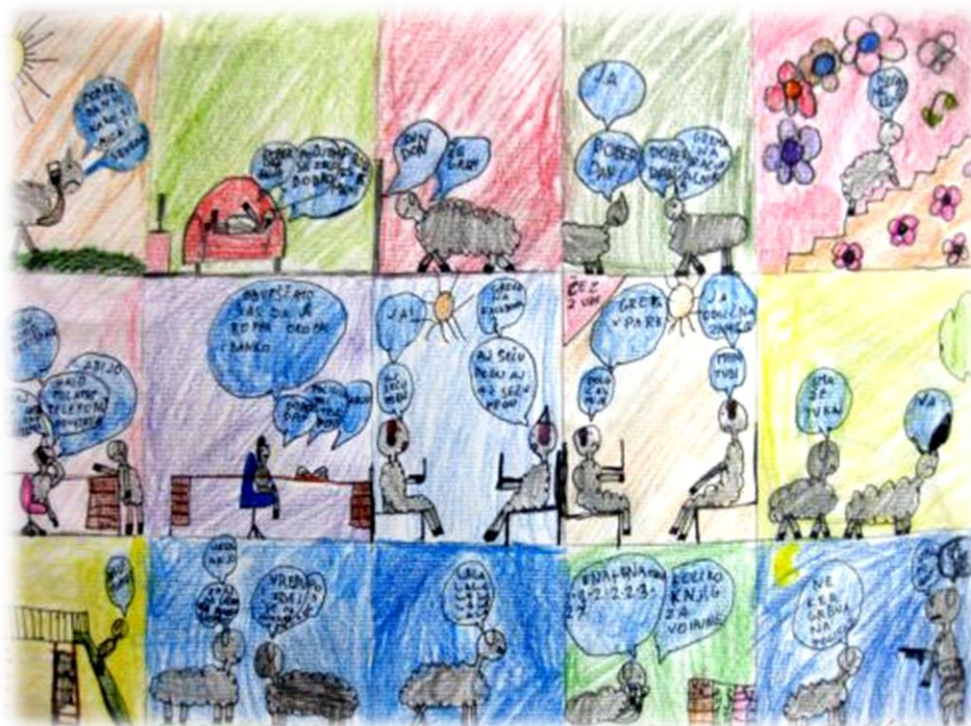

Likovni natečaj na temo Prostovoljstvo, leta 2011, deli Aljoše Marka in Lane Kopše (Šolska kronika)

Od leta 2010 sodelujemo tudi z občino Slovenj Gradec in se udeležujemo njihovih likovnih natečajev. Leta 2010 in 2011 je bilo nagrajenih šest naših učencev (Zarja Eisner, Tilen Holer, Larisa Lukman, Nejc Luetič, Ana Štuhec in Marsel Graber). Njihovi izdelki so bili razstavljeni v koroški galeriji likovne umetnosti, naše sodelovanje pa je vpisano v knjigo Ob dnevu OZN.

Leta 2010 smo se udeležili likovnega natečaja z naslovom Najizvirnejša novoletna voščilnica, ki ga je razpisal Muzej NOB Maribor, 11 učencev je bilo nagrajenih z ogledom njihove razstave Dišijo nam praznične dobrote.

Od leta 2010 sodelujemo v natečajih SAFE/SI, ob katerih se seznanjamo z varno uporabo interneta in mobilnega telefona v prostem času.

Patricija Puhč, Kako pametne ovčke uporabljajo mobilni telefon (Šolska kronika)

Leta 2010 in 2011 smo sodelovali na likovnem natečaju, ki ga je razpisala Ljubljanska mlekarica. Nagrajeni smo bili s predstavo čarodeja Grege.

Leta 2011 smo sodelovali na likovni dobrodelni akciji Zabavaj se in prejmi nagrado. Namen akcije je bil spodbuditi otroke, da razmišljajo in rišejo na temo internet. Vsi sodelujoči so bili nagrajeni z zvezkom Dejana Zavca.

Leta 2010 in 2012 smo sodelovali z Zavodom za šport RS Planica, ki koordinira program Zlatega sončka na državni ravni.

Kot mentorica likovnih dejavnosti sem nad izdelki nemalokrat zelo navdušena. Učenci s svojo brezmejno domišljijo predstavijo svoje videnje predmetov in pojavov v okolju ter ob primerni uporabi likovnega materiala ustvarijo likovne tvorbe, ki so bogate z vsebino in me vedno znova presenetijo. Naše razstave in udeležba na likovnih natečajih so tudi dokaz, da imamo na šoli veliko likovnih talentov. V prihajajočih letih se nam zagotovo obeta pestra in bogata ustvarjalna pot tudi na področju likovnega ustvarjanja

Ksenija Mitov

Iz kronik je razbrati, da je na šoli v preteklosti potekalo več dejavnosti, ki bi jih lahko šteli kot projektno delo, čeprav se ta terminologija ni uporabljala. Pod tem naslovom bom v našem zborniku opisala le projekte, ki smo se jih lotevali v zadnjih dvajsetih letih. V njih so sodelovali učenci, učiteljice in zunanji sodelavci, k sodelovanju smo pritegnili tudi starše in krajanje. To so predvsem raziskovalni projekti, ki so učence spodbudili k raziskovanju in ustvarjanju ob novih spoznanjih.

PROMET - NOVEMBER 1992

Vodja projekta, ki je trajal teden dni, je bila učiteljica Sonja Meglič.

Igra Fičolin je v projektu nastala pod mentorstvom učiteljice Simone Šmajš. (Šolska kronika)

V projektu so se učenci posvetili prometu. Izdelovali so prometne znake, vozila, razrezanke in sestavljali kvize. Gledališčniki so pripravili igro Fičolin. S pomočjo policistov so ustavljali voznike. Vzorni vozniki so se odpeljali s srčkom, ostali pa z limono. Projektni teden se je zaključil s šaljivim kvizom, kjer so učenci spretno uporabili pridobljeno znanje in spretnosti.

DOMAČI PRAZNIKI –1996/1997

V celoletnem projektu so se učenci posvetili pustu, kolinam, jurjevanju in valentinovemu. Posamezni razredi so izbrali praznik in raziskovali pri pouku, veliko zanimivega so našli tudi skupaj s starši. Z vsebinami projekta so se ukvarjali tudi v interesnih dejavnostih. Risbe, pesmi, plesi, dramski prizorčki in razmišljanja učencev so na panojih vabili obiskovalce. Na prireditvi, ki je bila ob koncu šolskega leta, so učenci svoje ustvarjanje prikazali v pestrem kulturnem programu.

Učenci so na svilo slikali skupaj z učiteljico Majdo Hlade. (Šolska kronika)

V omenjenem šolskem letu so učenci v celoletnem projektu spoznavali Kitajsko.

Pisanje s kitajskimi pismenkami je predstavila Tina, študentka kitajščine. Učenci so s pismenkami znali napisati svoje ime, pa tudi druge besede. Seznanila jih je tudi z različico pesmi Mojster Jaka, ki v kitajščini govori o treh tigrjih. Iz kuhinje je dišalo po kitajskih dobrotah, ki so jih pripravili učenci skupaj z dijakom Petrom iz kuharske šole. O živalstvu in rastlinstvu Kitajske so raziskovali doma, nato so vsa velika in mala odkritja predstavili na panojih. Preizkusili so se v slikanju na svilo in poslikavali na porcelan z značilno kitajsko ornamentiko. Ob mnogih zmajih je nastal zmaj velikan. Pod zmaja so se skrili plesalci, ki so zaplesali zmajev ples, ki so ga predstavili na zaključni prireditvi.

Ob koncu projekta so bili najuspešnejši učenci nagrajeni z obiskom kitajske restavracije v Mariboru. Skupaj z učiteljico Simono Šmajs, ki je projekt vodila, so s kitajskimi kuharji popoldne preživeli še Tjaša Eferl, Andrej Roj, Žan Klimež, Tina Kodrič, Kaja Kopic, Katja Pahor, Laura Matjašič in Mateja Simrajh. O projektu je nastalo tudi tematsko glasilo z naslovom TAKŠNI SMO, za katerega so učenci prejeli pohvalo revije Pil. V omenjeni reviji je bilo glasilo tudi predstavljeno.

TO JE NAŠ »KITAJSKI UČNI LIST«, KI NAM GA JE POSLALA
TINA V KITAJŠČINI SE LAHKO PREIZKUSITE TUDI VI!

RAD TE IMAM 我爱你 UO AJ NJI

DOBER DAN 你好 NJI HAO

NASVIDENJE 再见 DZAJ DZJEN

KAKO SI KAJ? 怎么样 NJI DZ M JANG

KOLIKO JE URA 什么时候 Š M Š HOU L

JAZ 我 OU TI 你 NJI

ČLOVEK 人 RĀN VODA 水 ŠUEJ

MORJE 海 HAJ ZRAK 氣 ČI

ZEMLJA 地 DI VETER 风 FĀNG

LUNA 月 JUÉ SONCE 日 -igovarja
je, ma
a. 2

LJUBEZEN 爱 AJ VELIKO 大

KNJIGA 书 ŠU MALO 小 ŠJAO

Učimo se kitajščine (Šolska spletna stran)

Nagrajeni učenci z učiteljico Simono Šmajš pred
odhodom v kitajsko restavracijo (Šolska kronika)

AVSTRALIJA – 2000/2001

Denis sošolcem deli bonbone, v katerih je tudi evkaliptus (Šolska kronika)

Matej, Andrej in Peter predstavljajo Avstralijo (Šolska kronika)

Uspešen in za učence zanimiv projekt preteklega šolskega leta je prav gotovo botroval želji učencev, da spoznajo novo daljno deželo. Izbrali so Avstralijo. Vsak mesec je na panoju čakala nova naloga, na srečanju vseh učencev, ki je sledilo mesecu ustvarjanja, so učenci predstavili vse tisto, kar se jim je zdelo zanimivo. V prvi nalogi je nastajala Avstralija velikanka, v katero so umestili rastline in živali. Po raziskovanju o zlatu, so zlatili z zlatim prahom. Zanimivo je bilo spoznanje, da je evkaliptus tudi v zobni pasti in bonbonih. Občudovali so predmete, ki so jih popotniki prinesli iz Avstralije. Med njimi si je največ zanimanja prislužil bumerang, ki so ga nato pridno preizkušali na igrišču. Glasbenik iz Avstralije, ki so ga povabili v goste, je učencem približal didjeridu. Instrument so nato izdelovali tudi učenci in se preizkušali v igranju. Matic Flašker se je izkazal kot pravi virtuoz. Ob koncu šolskega leta so novinarji izdali glasilo, kjer so opisali vse dejavnosti. V opisanem projektu, ki ga je vodila Simona Šmajs, so se učenci izkazali tako v raziskovanju kot tudi predstavljanju vsega zanimivega.

Matic Flašker s svojim didjeridujem (Šolska kronika)

Glasbenik iz Avstralije igra na instrument didjeridu (Šolska kronika)

Učenci se preizkušajo v metanju bumerangov (Šolska kronika)

SPOZNAJMO SPODNJO KUNGOTO – 2001/2002

Projekt je potekal v okviru turističnega krožka, ki ga je vodila Simona Šmajš. Učenci so se posvetili raziskovanju domačega kraja, Spodnje Kungote. Projekt je bil razdeljen na tri dele. Domači kraj so spoznavali na pohodih, o zgodovini kraja so veliko povedali domačini in albumi s fotografijami, v tretjem delu so učenci spoznavali, kako je bilo v šoli v Spodnji Kungoti v času babic in dedkov.

Po mejah Spodnje Kungote (1. del)

Športni dnevi so bili načrtovani tako, da so učenci prehodili meje Spodnje Kungote. Na poti so spoznavali kulturne in naravne dediščine.

Prvi del poti po mejah Sp. Kungote (Dobrenje, Gradiška) so opravili v oktobru 2001. (Šolska spletna stran)

Spodnja Kungota v objektivu časa (2. del)

Omenjena naloga je predstavljala najobširnejši del projekta. Učenci in mentorica so "brskali" po albumih tistih, ki so del svojega življenja živeli (ali še živijo) v našem kraju. Iskali so stare fotografije. Izbrskali so mnogo takšnih, ki so o kraju in ljudeh povedale veliko zanimivega. Zbrano gradivo je v kulturnem programu, v katerem so sodelovali tudi domačini, bilo predstavljeno na prireditvi, ki jo je s projekcijo popestril Daniel Kodrič. Nekatere izmed zbranih fotografij so bile izdane v zborniku.

Razglednica Spodnje Kungote, ki je nastala pred letom 1916 in naslovnica zbornika (Šolska kronika)

Šola v Spodnji Kungoti nekoč (3. del)

V zadnjem delu projekta se je raziskovanje osredotočilo na zgodovino šole. Učenci so brskali po starih kronikah, na terenu so iskali stare učbenike, šolske zvezke, potrebščine, spričevala, izkaze ... Obiskali so nekdanje učence naše šole in izvedeli veliko zanimivega. Na razstavi ob zaključku projekta so učenci svoje raziskovalne naloge predstavili, nabralo se je tudi veliko šolskih predmetov, ki so skupaj z lastniki že zdavnaj zapustili šolske klopi.

Katja Pahor in Laura Matjašič na obisku pri gospe Rozini Matjašič, ki jima je povedala, da je bilo v razredu veliko otrok, učitelji so bili zelo strogi. Bila je dobra učenka, zato je bila zadnji semester pouka oproščena. (Šolska kronika)

— 10 —

Šola v Spodnji Kungoti
razredna osnovna šola v *Sp. L. Kungoti*

Razr. *III*, odd. *2*, uč. stop. *5. kl.* Obiskuje ta razr. (odd., uč. stop.) *1*

Šolsko leto *1931/32* Ponavlja

Izkaz
šolskem napredku
v 5. letu.

	Polletje		Skupno št. vseh stanov
	I.	II.	
Vedenje	<i>odl. (5)</i>	<i>odl. (5)</i>	~ odlično ~ <i>Maria</i> <i>Kramberger</i>
Prisotnost	<i>odl. (5)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Veronik	<i>odl. (5)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Citanje	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Pisane	<i>odl. (5)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Učni jezik	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Sebehvala	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Rečunsko in merilo, oblikov.	<i>odl. (3)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Naravni nauk in domazanstvo			
Zemljepis in zgodovina	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Priradops in priradopsje	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Iskanje	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Pejse	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Telovadba	<i>odl. (4)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Detka ročna dela	<i>odl. (3)</i>	<i>odl. (4)</i>	
Dekliška ročna dela	<i>odl. (3)</i>	<i>odl. (4)</i>	
No- obezni prednosti			
Znanja oblika pism inšikov	<i>odl. (5)</i>	<i>odl. (5)</i>	
Število razpisanih šolskih podel	<i>10</i>	<i>10</i>	
Število razpisanih neoprevisanih	<i>0</i>	<i>0</i>	
datum, kdaj se je izkaz uvrstil	<i>19. 12. 1932</i>		
Za prestop v višji razred (oddelek, učno stopnjo)			sposob. <i>na</i>

Maria Kramberger
razredna učnica

Spričevalo iz šolskega leta 1931/32 (Šolska spletna stran)

Sandro Cenas Sanchez (glasbenik iz skupine Machu Picchu) iz Peruja in Nataša Hlade sta s svojim sodelovanjem popestrila projekt o Peruju, ki ga je vodila Simona Šmajš.

Učenci so za začetek v Peru "odpotovali" s prstom po zemljevidu, nato so zemljevid tudi naslikali. Iskali so podatke in zanimivosti o Peruju in jih predstavili ob zemljevidu. Nestrpno so čakali na obisk Sandra, glasbenika, ki je mlada leta preživel v Peruju. Skupaj z Natašo sta iz Peruja prinesla veliko predmetov in odgovarjala na vprašanja vedoželjnih učencev. Za učence so bile zanimive prehrabne navade in njihove specialitete, nekatere izmed njih so učenci tudi pripravili. Po šoli je dišalo po perujski solati, polivki s krompirjem, pekli so perujske kokice, slastna je bila čokoladna pena in sladica iz želatine. Po opravljenem delu smo nazdravili z napitkom iz Peruja, pravo Inka Kolo. Večino sestavin za naše kuharske mojstre je iz Peruja prinesel Sandro. Knjižničarka Alda Stojanović je pripravila učno uro o perujski pripovedki. Še več o pripovedkah pa so učenci spoznali pri pouku in nato še likovno ustvarjali. Skupaj z učenci sem pripravila perujsko lutkovno predstavo z naslovom Iznakaženi obraz. Učiteljica Simona Šmajš je z drugošolci pripravila lutkovno predstavo Sovica Oka. Po nastopu so učenci primerjali elemente obeh pravljic.

Na šoli so tudi potekale glasbene delavnice, v katerih so učenci spoznavali perujsko glasbo. Naučili so se nekaj pesmic v španščini, plesali tradicionalne plese in lutke oblekli v tradicionalna perujska oblačila. S pomočjo Sandra in Nataše so drugošolci navezali stik s perujsko učenko Christino in si z njo dopisovali.

Na zaključni prireditvi v mesecu juniju smo peli in plesali skupaj s skupino **Machu Picchu**. Perujski kulturi pa smo ob bok postavili tudi slovensko glasbo, saj so naši mali glasbeniki zaigrali slovenske ljudske pesmi, dedki, starši in učiteljice smo zapeli ljudske pesmi, naši plesalci pa so zaplesali folkloro. Tonka Mulej se je skupaj z mentorico preizkusila v vodenju prireditve. Goste je nagovarjala tudi v španščini. Primerjali smo obe kulturi in uživali v prireditvi, ki je trajala skoraj dve uri. O delu v projektu smo poročali v sedmih številkah šolskega glasila.

Lutkovni predstavi Iznakaženi obraz in Sovica Oka (Šolska spletna stran)

Perujske lutke in glasbeni instrumenti Peruja (Šolska spletna stran)

Lima 03 diciembre del 2004

Amigos
peru

Queridas amigas le
saludo muy cordialmente
deseando que se encuentren
bien de salud en un
de su familia después de
mis saludos paso a decir
al nombre es Ana Cristina
tenge 1 años curso el
segundo grado de primaria
en el peru mi escuela solo son
grande se llama Santa Rosa
tenge una linda profesora y
mi mamá la llamamos Amparo
somos en nuestra aula 10
niños y niñas
Mis amigos son: Mary Milina
Miriam, Romel, Huguini, Ana
Julio, David, Miguel, Javier
Diego, Hugo, Bruno y Juli
Espero que les haya gustado mi carta
Me despido Desearles una

Jelly Nardidad y
Prospero Año Nuevo
2004 - 2005
Ana cristina

Pismo deklice Ane
Cristine, ki je na spodnji
fotografiji v sredini
(Šolska spletna stran)

Gremo v Peru na OŠ Sp. Kungota

Učenci Osnovne šole Sp. Kungota so vse šolsko leto sodelovali v projektu Gremo v Peru. Kot je povedala Simona Šmajš, so se seznanjali z deželo, navadami njenih prebivalcev in tamkajšnjo kulturo. Spoznavali so perujsko rastje in živalstvo, nekaj časa namenili pripovedkam iz Peruja, pripravili lutkovno igrico, učilnice pa za en dan spremenili v kuhinje, kjer so preizkušali kuharske recepte perujskih jedi.

Največ časa so namenili glasbi: poslušali so jo, se učili pesmi, nabavili perujska glasbila in plesali. Ob koncu projekta so vse, kar so se o Peruju naučili, predstavili na zaključni prireditvi, na katero so povabili svoje starše, piko na i pa je dal nastop perujske skupine Machu Picchu.

(sdr)

Glasbena skupina Machu Picchu na zaključni prireditvi in članek iz časopisa Večer (Šolska kronika)

LETO KULTURE – 2005/2006

Vodja projekta je bila Alenka Zadavec.

Pikin napovednik ob Letu kulture

Učenci so izdali svoje prve knjige (Šolska kronika)

Projekt se je pričel s Pikinim festivalom v Velenju in prav Pika Nogavička je bila tista, ki je vsak mesec napovedala, kaj vse »kulturnega« bodo učenci počeli v posameznih mesecih. Ustvarjali so na različnih področjih umetnosti; lotili so se šolskih in razrednih literarnih projektov, pripravili veliko zanimivih likovnih razstav, obeležili pomembne praznike v kraju z zanimivimi dejavnostmi, obiskali lutkovne predstave in v interesnih dejavnostih razvijali pevske, gledališke in plesne talente. Razvijali so kulturo branja in uživali ob gostu Tonetu Partljiču, uživali ob podelitvi Prežihovih bralnih značk. Veliko pozornosti so posvetili bontonu. Učenci in mentorji so bili ustvarjalni v raznovrstnih aktivnostih, o katerih se je sproti

in izčrpno poročalo v sliki in besedi preko naše spletne strani, mesečno pa je izhajal še bilten za starše. Projekt so zaključili s svečano prireditvijo ob 10. obletnici šole.

GOSENICA – 2006/2007

Gosenica z desetimi trebuščki je bila simbol projekta. V vsakem "trebuščku" so bili spomini na najpomembnejše dogodke v preteklih letih.

V projektu so sodelovali vsi učenci šole, učiteljice smo k sodelovanju povabile tudi zunanje sodelavce. Na prireditvi smo se spomnili vseh pomembnih trenutkov zadnjih desetih let in jih prikazali s kulturnim programom ob koncu šolskega leta, ki je bil posvečen 10. obletnici šole. Pred zaključno prireditvijo so potekale številne dejavnosti pri pouku in krožkih. Ob programu, ki je nastajal nekaj mesecev, so učenci z učiteljicami uredili tudi okolico šole. Šola je ob rojstnem dnevu zasijala v novi preobleki, praznovanje s tortama velikankama bo ostalo v lepem spominu. V gosenico smo nanizali vse dejavnosti in obilo lepih trenutkov, ki smo jih v desetih letih preživeli pod streho naše šole. Projekt je načrtovala in vodila Simona Šmajš.

Učenca Špela Čakš in
Adriano Koletnik v
tradicionalnih
oblačilih iz Peruja
(Šolska kronika)

Pasje bolhe, odlomek iz
gledališkega dela, ki je nastal
pod mentorstvom Alenke
Zadravec (Pušnik)
(Šolska spletna stran)

DROBTINICE KULTURNE DEDIŠČINE SPODNJE KUNGOTE – 2007/2008

V šolskem letu, ki je sledilo, sva se z učiteljico Nado Lampret odločili, da bova izpeljali projekt Drobtinice kulturne dediščine Spodnje Kungote. O Sp. Kungoti se je v preteklih letih že raziskovalo, tokrat sva si delo zamislili malo drugače. Projekt je potekal v usmerjenem prostem času oddelkov podaljšanega bivanja. Staršem sva razdelili vprašalnike, s katerimi sva poskušali pridobiti informacije o nahajališčih različnih starejših objektov. Zanimale so nas hiše, gospodarska poslopja, pročelja, okna, vrata, portali, line, štukature, vodnjaki, obcestni kamni, mejniki, nagrobni kamni, razpela, kapelice ...

Učenci so mesečno prinašali material, ki je bil vezan na zastavljeno nalogo. Sestavili sva tudi kviz o nagradnih drobtinica; izžreban pravilni odgovor je bil nagrajen.

Na podlagi pridobljenih informacij sva z učenci poskušali obiskati čim več teh objektov.

Najprej smo se osredotočili na klopotec in vodnjak pri cerkvi. Nastale so prve fotografije in risbe. Sledili so zanimivi portali, ki jih v našem kraju ne manjka. Obiskali smo družino Zorman, kjer so nam prijazno razkazali notranjost hiše in povedali nekaj več o portalu, ki krasi njihov vhod. V šoli je sledilo oblikovanje portalov iz gline. Obiskali smo tudi Lepi dol, si ga natančno ogledali, zapomnili detajle, ki so krasili to zgradbo in v šoli likovno ustvarjali z ogljem. Zadnja, a najtežja naloga je bilo raziskovanje gradu Dobrenj. Po ljudskem pričevanju naj bi grad stal na vzpetini nad cerkvijo. Povzpeli smo se na to vzpetino, se prepustili domišljiji. Na izbranem kamnu so v risbah zaživele stare grajske zgodbe. Pripravljali smo sprotne razstave. V septembru leta 2008 je bila razstava Drobtinice Spodnje Kungote tudi v vaškem domu. Razstavo smo še večkrat postavili, tudi v sodelovanju s TD Zg. Kungota.

Razstava v vaškem domu Sp. Kungota, leta 2008

SLOVENIJA, ALI TE POZNAM ? – 2008/2009 in 2009/2010

Tudi omenjen projekt je v prvem letu pomenil rdečo nit usmerjenega prostega časa v OPB. Ostali smo doma, v Slovenji. Projekt sva vodili Nada Lampret in Ksenija Mitov. Pri delu so sodelovale razredničarke in vsi učenci na šoli, pomagali so tudi starši in krajani.

V začetku projekta smo na panojih predstavili Slovenijo, njene značilnosti, posebnosti, zanimivosti.

Sledilo je raziskovanje posameznega kraja. Zbirali smo informacije, slikovno gradivo, iskali različne zanimivosti. Ob koncu meseca smo svoje delo predstavili na panoju.

Sledili so izleti po krajih, ki smo jih raziskovali. (Bistriški vintgar - izlet organizirala učiteljica Ksenija Mitov, grad Grad na Goričkem-Lendava - izlet organizirali učiteljici Simona Šmajš in Erika Pahor, Žička kartuzija - izlet organizirala Marija Kristan, Zgornja Savinjska dolina - izlet organizirali učiteljici Nada Stropnik in Alenka Pušnik, Celjski grofje – po sledih Veronike Deseniške in Friderika Celjskega - idejo za počitniške dni ponudila učiteljica Nada Lampret).

Izlet v Bistriški Vintgar (Šolska spletna stran)

Zgornja Savinjska dolina (Šolska kronika)

Vedno več je trenutkov, v katerih se odraža nestrpnost, neučakanost in tudi nespoštljivost. Tudi zato je učiteljica Simona Šmajš, ki je projekt vodila, pripravila dejavnosti, s katerimi smo nagovarjali drug drugega in razmišljali o okolju, ki nas obkroža. Gradili smo na prijaznih odnosih.

V prvi nalogi smo razvijali pozitiven odnos do lastne in skupne lastnine in okolice, skrbeli za urejenost predala s šolskimi potrebščinami ter učilnice, skrbeli za urejenost svoje sobe, pri čemer so bili v pomoč starši. O svojem delu so učenci vodili dnevnik, ki so ga predstavili na razrednih urah. Opravljene naloge smo prikazali na oglasni deski.

Pozornost smo namenili tudi prehrani. Poudarek je bil predvsem na bontonu. Učenci so dobili tudi priložnost, da sestavijo jedilnik za malico in kosilo. Skupaj smo razmišljali o šolskih pravilih v času malice in kosila. Te so zapisali na plakate in jih razstavili na panoju v hodniku. Rezultate te dejavnosti so učenci predstavili staršem na roditeljskem sestanku.

Strpnost do sošolcev, prijateljev in drugih je bilo vodilo v naslednji nalogi. Razvijali smo pozitiven in prijateljski odnos. Temu namenjena je bila igra skriti prijatelj in prepevanje ob praznovanju rojstnega dne. Pesem Vse najboljše smo se naučili peti v različnih jezikih. Prepevali smo v slovenščini, nemščini, angleščini, francoščini, korejščini, španščini, italijanščini, kitajščini, finščini in arabskem jeziku. Učenci so spoznali tudi nastanek te priljubljene pesmi: Ta pesem je stara več ko sto let, leta 1893 sta Patty in Mildred Hill, sestre iz Amerike, napisali pesmico Good morning to all, s katero sta vsako jutro pozdravili učence. Učencem je bila pesmica všeč, na rojstnih dnevih so jo zapeli prijateljem, besedilo so spremenili v Happy birthday to you. V knjigi rekordov je ta pesem zavedena kot najbolj prepoznavna pesem v angleškem jeziku, prevedena je v veliko jezikov.

Ob novem letu smo dejavnosti strnili v nalogi Naše babice in dedki. Igrali smo se igre, ki so se jih igrali otroci v preteklosti, pripravili darilo za članice medgeneracijskega društva Drava-Kunigunde, ki se pri nas srečujejo enkrat tedensko, in pripravili razstavo portretov vseh babic in dedkov. V novoletne praznike so se učenci odpravili s skrbno zavitim darilom, v katerem so se skrivale drobne pozornosti za babice in dedke.

Opravljen prva naloga je bila predstavljena na oglasni deski. (Šolska spletna stran)

Razmišljamo o času malice in kosila (Šolska spletna stran)

Levo: knjiga iger Veselja dom

Spodaj: članice medgeneracijskega društva, ki se veselijo naše drobne pozornosti (Šolska spletna stran)

Učenci pred poslikano hiško (Šolska spletna stran)

NAŠA MASKOTA

Vsakoletni projekt je prav gotovo tudi izdelava šolske maskote, ki jo učenci s starši izdelajo v tednu otroka. Domiselnost ne pozna meja, vse izdelke v oktobru razstavimo na hodniku in jih pospravimo šele v juniju. Obiskovalci naše šole so v preteklih letih lahko občudovali:

1998/1999 strašila
 2000/2001 strahce
 2003/2004 sončke
 2005/2006 pikapolonice
 2006/2007 gosenice
 2007/2008 polže
 2008/2009 živali morskega dna
 2009/2010 pingvine
 2010/2011 žabe
 2011/2012 metulje

Polžka iz šolskega leta 2007/2008 (Šolska spletna stran)

Projekti prinašajo nova spoznanja in ponujajo zanimive dejavnosti. Predvsem pa dajejo krila otroški ustvarjalnosti in povežejo vse tiste, ki na krilih radovednosti radi poletijo neznanemu naproti.

Ksenija Mitov

Nedvomno ljudje že od nekdaj odpirajo svoja okna v svet. Tudi nekoč, pred davnimi časi so jih. So bila tedaj to mar okenca, ki so odpirala pogled na gmajno, obsijano s soncem, ali pa linice, skozi katere se je dalo pokukati in odkriti kako novost, skrivnost? Kdo ve ...

Danes pa ... Smo ljudje kljub tej širini kaj manj "zaplankani", kot so bili takrat?

Za pisanje tega prispevka mi ni bilo potrebno brskati pa prvih kronikah naše šole. Šele kronika št. 5 me je prijazno pocukala za rokav, ko sem listala po njej.

Do leta 1996 na šoli še ni bilo računalnikov. Ni bilo niti računalnika. Z otvoritvijo nove šole pa se je tudi za kungoške šolarje pričelo novo obdobje – doba računalnikov in s tem trenutkom so se začela odpirati nova, drugačna okna. Odpirati na stežaj.

V mesecu oktobru je Območna zbornica Pesnica šoli podarila prvi računalnik. Tako je zbornica nadaljevala pomoč pri opremljanju nove šole. Med gradnjo šole so namreč začeli z akcijo zbiranja sredstev, vanjo pa so se vključile vse podravske obrtne zbornice.

Predstavitev obrtniških poklicev

Pesniška območna obrtna zbornica je šoli v Spodnji Kungoti podarila računalnik. Tako zbornica nadaljuje pomoč pri opremljanju nove šole. Med gradnjo šole so namreč začeli akcijo zbiranja denarja, vanjo pa so se vključile vse podravske obrtne zbornice.

Ob tej priložnosti so predstavili tudi novo videokaseto, na njej je predstavljenih šestnajst obrtniških poklicev. Videokaseto je nastala v sodelovanju OOO Pesnica in občin Kungota, Pesnica in Šentilj, namenjena pa je popularizaciji obrtniških poklicev. "Opažamo, da proizvodnja v vseh panogah, tudi v obrtništvu, le počasi narašča. Prihodnost pa vidimo le v povečanem proizvodnem delu," pravi **Vera Brlič**, predsednica OOO Pesnica. "Na videokaseti tako predstavljamo dobro zastopane poklice na območju, ki ga pokriva naša zbornica. Zato se trudimo, da mladim, ki se odločajo za katerega od obrtniških poklicev, tudi zagotovimo ustrezno možnost izobraževanja." Kaseto bodo v prihodnjih dneh poslali tudi vsem drugim šolam v pesniški, kungoški in šentiljski občini. (mas)

Posnetek: Sašo Bizjak

V Večeru objavljen prispevek
(Šolska kronika)

Učenci z navdušenjem opazujejo novo pridobitev. (Šolska kronika)

V šolskem letu 1998/99 je na šoli pričel delovati računalniški krožek. Učiteljica Erika Pahor se je trudila z osnovnim računalniškim opismenjevanjem vseh tistih, ki so si to želeli. Že decembra tega leta je šola dobila tudi internetno povezavo. In okno se je odprlo, ne le na stežaj, odprlo se je do neskončnosti.

Novembra 2000 je družba Mobitel v okviru svoje akcije Osemnetka šoli podarila 4 računalnike, naslednje leto jih je šola imela že devet. Delo pri računalniškem krožku je potekalo vedno bolj tekoče. Interesno dejavnost je vodila Erika Pahor vse do leta 2007.

Štirje računalniki za kungoške osnovnošolce

Predstavniki družbe Mobitel so včeraj ob predaji štirih računalnikov podružnici Osnovne šole Kungota, kar sodi v družbeno akcijo imenovano Osemnetka, naleteli na izjemno pristrčen sprejem vseh 38 osnovnošolcev, ki so jim zapeli, zaigrali in jih pospremili s pesmijo Ko si srečen. Za učence in za šolo, ki je pred petimi leti pogorela, vendar je s pomočjo staršev in krajanov zrasla v še lepšo, je ta tehnološka pridobitev zelo pomembna, saj najmlajšim omogoča učenje na računalniku in pogled v svet s pomočjo interneta.

Vojislav Lazarev, ravnatelj šole, meni, da bodo računalniki učencem koristili tako za igro kot za delo in učenje, veliko pa se jih je že včeraj odločilo in vpisalo v računalniški krožek. V akciji Osemnetka bo družba Mobitel tako opremila 150 osnovnih šol, vabijo pa tudi druga slovenska podjetja, naj na žiro račun Rdečega križa Slovenije 50101-678-51579 s pripisom Sklad Ivana Krambergerja za akcijo Osemnetka prispevajo denar za nakup računalnikov za osnovne šole.

(ap)

Računalniki za igro in učenje

Sašo Bizjak

Bmo veselje ob

Osemnetka v Sp. Kungoti

Poznavanje računalništva je dandanes temelj, brez katerega ne gre. Tudi zato naj bi postalo računalniško opismenjevanje del osnovnošolske izobrazbe, vendar vse slovenske šole ne morejo zagotoviti ustrezne infrastrukture zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Družba Mobitel se je zato odločila za širšo akcijo 8netK (Osemnetka), s katero želijo – ob pomoči podjetij in posameznikov – zagotoviti vsaj tisoč računalnikov s po-

DEJAN JAVORNIK

Uauu, kako so dobri!

trebno programsko opremo tistim šolam, ki si nakupa ne morejo privoščiti. Prvih 50 računalnikov bo 19 šolam podaril Mobitel. Danes opoldne je štiri dobila OŠ Spodnja Kungota (Pesnica pri Mariboru). (U. S.)

lam podaril Mobitel. Danes opoldne je štiri dobila OŠ Spodnja Kungota (Pesnica pri Mariboru). (U. S.)

Prispevka, objavljena v dnevnem tisku (Šolska kronika)

Najmlajše člane računalniškega krožka je mentorica uvajala v program "Slikar", kasneje jih je učila tudi osnov urejanja dokumentov v programu "Word". S starejšimi so v dokumente tudi že vstavljali fotografije in grafe, najbolj spretni pa so se spoznavali tudi s programom "Power Point".

In kaj je glavni razlog, da je interesna dejavnost prekinila s svojim delom? Fromovi učenci bi težko verjeli, toda res je – zaradi zastarele tehnologije. Vendar se ne damo. Vsi na šoli smo zelo pridni in z raznimi eko dejavnostmi zbiramo sredstva, del katerih porabimo tudi za nabavo računalniške opreme. Malo po malo. Projektor, projekcijska platna za vsako učilnico, nov računalnik. Danes je že skoraj vsaka učilnica opremljena z novejšim računalnikom, jaz osebno pa si najbolj želim interaktivne table. Spomladi sem namreč opravila seminar Delo z interaktivno tablo in odprlo se mi je novo okno. Žal je še vedno zamreženo. Časi niso preveč rožnati in bojim se, da so moje želje za enkrat še utvara. Upam, da bodo avtorji naslednjega šolskega zbornika ob izrazu i-tabla zapisali letnico, ki v mojih predstavah ne sodi med znanstveno fantastiko. Pustimo se presenetiti.

SPLETNA STRAN NAŠE ŠOLE

Ko sem na Gradiški 219 pričela z delom učiteljice, v šolskem letu 2004/05, je OŠ Kungota že imela svojo spletno stran. Šola je še prav sramežljivo kukala v širni svet. Spletno stran je urejal računalničar Branko Budigam in na njej je bil tudi kotiček, ki je predstavljal našo podružnico in vrtec. Že v naslednjem šolskem letu si je prijazno vzel čas in znanja željnim

sodelavkam zaupal male skrivnosti velikega svetovnega spleta. Naučil nas je, kako "postaviti" svojo spletno stran in kako jo urejati. Zahtevno opravilo, toda velik izziv.

Vodja podružnice, Simona Šmajš, mi je od vsega začetka nudila vse potrebne informacije, zame brskala po kronikah naše šole in mi svetovala. Pred mojim časom se je namreč zgodila že izjemno bogata zgodovina, ki si ne zasluži, da bi porumenela med listi kronike. Zgodili so se projekti, ki so se enostavno morali izstreliti v svet. Kakšen naj bo izgled uvodne strani? Tisoč popravkov. Kaj vse mora vsebovat naslovnica? Tisoč idej, 999 neuporabnih. Kaj vse se bo dalo najti na naši strani? Sto možnosti. Zakaj ne bi tega animirala? Zakaj pa ne! A slednjič je bilo potrebno zarisati črto. To je to in zadovoljna sem.

Znak šole (Šolska spletna stran)

Ogromno neprespanih noči, vnetih prstnih členkov, razbolelega zapestja desne roke, bolečine v hrbtenici, "skurjenih" živcev, da miške sploh ne omenjam ... Vse je bilo pozabljeno, ko sem neke noči v maju 2006 v pozni uri poslala Simoni e-mail: *»Uspelo mi je! Dobili smo novo okno v svet!«* Seveda je bilo potrebno še veliko popravkov, zlasti pri odpravljanju napak, za katere se ti niti sanja ne, zakaj so se zgodile... Ampak tisti trenutek je bilo pomembno le to, da jo imamo - svojo spletno stran. In s priznanjem sodelavk je bil ves trud poplačan.

2006/07 projekt Gosenica - Internetne strani ... računalnik ... projekcija! Saj vendar gremo s časom z roko v roki! Učiteljica petošolcev, Nada Lampret, tudi letos skrbno sporoča vse mogoče - preko internetnih strani, seveda. Ob računalniku je zbrala kar nekaj pomočnikov in tistih, ki bi se radi kaj novega naučili ...

(Šolska spletna stran)

Vsako šolsko leto jo preoblečem v novo podobo. Nič drastičnega. Želim, da ostanemo prepoznavni. Morda nekaj novih, svežih barv, zamenjam ozadja, stil pisave. Ko zadovoljna dobim boj z arhivom (v mesecu septembru), stvari zopet stečejo po ustaljenih tirnicah. Sodelavke mi pridno pripravljajo prispevke (brez fotoaparata sploh ne gremo več nikamor), trudimo pa se, da vpletamo v prispevke čim več otroške pristnosti.

Delam doma. Žal. Naša šolska internetna povezava je premalo zanesljiva. Preveč dela bi šlo v nič. Zaradi tega moram včasih pač "najedati" svojim domačim.

Danes je delo rutinsko. Moja miška je že tako "zdresirana", da se že kar sama sprehaja po ukazih. Nevešče oko ji ne bi zmoglo slediti po ekranu. Minute pa se še vedno nabirajo in ob koncu šolskega leta se približajo številu 5000. Večina teh minut mi je še vedno v veselje.

V šolskem letu 2010/2011 se je OŠ Kungota pridružila projektu E-šolstvo. Žarek upanja tudi za našo spletno stran, ki je še vedno v "html" (Hyper Text Markup Language ali po slovensko, označevalni jezik za izdelavo spletnih strani) in v programu NVU. Tudi meni so se malce pocedile sline po moderni dinamični Joomla!, ki so nam jo ponudili izvajalci projekta. To je odprtokodni in zelo popularen sistem za opravljanje vsebin. Je zelo močno ogrodje za izdelavo spletne strani. Delo z Joomla! je enostavnejše, učinkovitejše.

Z naslednjim šolskim letom bomo začeli na šoli z novo dejavnostjo "šolska spletna stran". K sodelovanju bom povabila učence 4. in 5. razreda, tiste, ki si želijo biti nekaj več kot le uporabniki. Mladi ustvarjalci bodo lahko aktivno sodelovali pri urejanju šolske spletne strani. Aktivno bomo skupaj počakali na Joomla!.

Matična šola že uporablja ta sistem, žal pa še ni zaživel popolnoma v celoti.

Žal bo tudi pri nas še vse po starem. Vsaj še nekaj časa. Razlogov za to ne želim navajati. Ne ob tej priložnosti. Morda se mi kdaj ponudi druga.

Nada Lampret

Prijazna šola ni tista, ki vse dopušča in vse dovoli, ampak tista, v kateri se ve, zakaj je nekaj tako in ne drugače; je tista, v kateri se držimo reda zaradi medsebojnega spoštovanja, ne pa zaradi strahu pred kaznijo.

"Dr. Ivan Štuhec"

PODRUŽNICA SPODNJA KUNGOTA

2011/2012

ZGODOVINA ŠOLE

PROJEKTI

Iz gimnazij KOTIČEK

ARHIV

naslov: Gradiška 219, Pesnica 2211
e-mail: sola@os-sp-kungota.si
telefon: 02 655 30 41
govorilne ure: vsak drugi četrtek v mesecu ob 15.30
Vodja šole je učiteljica **SIMONA ŠMAJS**.

V šolskem letu 2005/2006

je bil naš simbol

PIKAPOLONICA.

Hodnike šole so krasile pikapolonice, ki so jih otroci, skupaj s starši, izdelali v tednu otroka.

In ker je bila ravno pikapolonica tista, ki je našo šolo ponesla v svet, dovolite, da Vas popelje tudi na sprehod po naših spletnih straneh.

Nas boste obiskali?

...letos naše hodnike preletavajo metuljčki...

RAZREDI

INTERESNE DEJAVNOSTI

SMO EKO?

NATECAJI

OBVESTILA

DOGAJA SE

Kako diši iz naše kuhinje?

PRISILICE

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

PRAVILA O ŠOLSKI PETHANI

VZGOJNI NAČET

ZA STARŠE

NOVO

LEDN šole

NOVO

2010/2011

NOVO

[hčpe](#)

Stran ureja Nada Lampret.

PISNI VIRI IN LITERATURA

Šolske kronike in zborniki

Kronika OŠ Spodnja Kungota 1 (1870–1941).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 3 (1989 –1993).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 4 (1993–1996).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 5 (1996–1998).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 6 (1998–2000).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 7 (2000–2002).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 8 (2002–2004).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 9 (2004–2006).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 10 (2006–2008).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 11(2008–2010).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 12 (2010–2011).
Kronika OŠ Spodnja Kungota 13 (2011–2012).
Kronika OŠ Kungota (1961–1971).
Kronika OŠ Kungota (1971–1977).
Kronika OŠ Kungota (1977–1980).
Kronika OŠ Kungota (1980–1984).
Kronika OŠ Kungota (1984–1987).
Kronika OŠ Kungota (1987–1989).
Kronika OŠ Kungota (1989–1990).

Zbornik OŠ Kungota ob 250 letnici šolstva. (2012).

Župnijska kronika Spodnje Kungote.

Revije

Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje XXXVIII 1 (14/2005). Ljubljana: Slovenski šolski muzej.

Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje XLII 1 (18/2009). Ljubljana: Slovenski šolski muzej.

Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje XLII 2 (18/2005). Ljubljana: Slovenski šolski muzej.

Drugi pisni viri, viri fotografij in predmetov

Dokumentacijska mapa OŠ Spodnja Kungota. Dokumentacijska mapa Slovenskega šolskega muzeja.

Katalog OŠ Spodnja Kungota (1913–1914).

Mapa OŠ Spodnja Kungota.

OKOLIŠ, S. (2009). Zgodovina šolstva na Slovenskem. Ljubljana: Slovenski šolski muzej.

POTOČNIK From, N. (2002). Naš Slavko. Literarna zapuščina. Maribor: Grafiti studio.

RADMILOVIČ, M. idr. (1988). Svečina v preteklosti in danes. Svečina: Krajevna skupnost Svečina.

RESNIK, M. (2010). Zborovsko petje kot dejavnik celostnega razvoja šolskih otrok. Diplomsko delo. Maribor.

ŠMAJS, S. (2003). Spodnja Kungota skozi čas objektiv (zbornik starih fotografij). Spodnja Kungota: OŠ Spodnja Kungota.

Fototeka Slovenskega šolskega muzeja. Fotografije hrani Slovenski šolski muzej.

Osebni arhiv Silve Hrast, Sonje Meglič, Erike Pahor, Nade Stropnik, Ksenije Mitov in Nade Lampret.

ELEKTRONSKI VIRI IN LITERATURA

Bolha. com. <http://www.bolha.com/antikvarni-dokumenti> (17.6.2012).

Gemanov ednevnik. http://www.ednevnik.si/entry.php?w=geman&e_id=44310 (10.6.2012).

KOCJANČIČ, S. (2004). Koncept otroškega časopisa za slovenski medijski trg – pedagoški in uredniški vidiki. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Kocjancic-Sabina.PDF> (16.5.2012).

Ples. <http://users.volja.net/petpet/zgodovin.htm> (13.5.2012).

Spletna stran Osnovne šole Spodnja Kungota. www.os-sp-kungota.si (20.5.2012).

Spletna svetovalnica za starše. Vzgoja in prehranjevalne navade. www.nezasvojen.si/motnje-naravnih-potreb/vzgoja-in-prehranjevalne-navade (10.3.2012).

VEBER, M. (1990). Pionirska organizacija zapušča šolo. Ljubljana: Naša komuna. <http://www.europeana.eu/portal/record/09402/7FEEDE31E62F21E339557AAF2E1CE3503867F496.html> (2.7.2012).

Wikipedija. org. <http://sl.wikipedia.org> (12.7.2012).

Otroška varnostna olimpijada. <http://www.otroska-varnostna-olimpijada.com/> (30. 9. 2012).

ZAPISANI SPOMINI

KOSTREVC Waltl, Mira. Spomini iz otroštva.

USTNI VIRI

Nika Bec, Tjaša Eferl, Marjeta Gamser, Majda Hlade, Silva Hrast, Jože Kapun, Lina Kopše, Drago Korade, Karol Koren, Stanka Marko, Sonja Meglič, Mirko Orzinek, Erika Pahor, Zdravka Požar, Ivanka Soršak, Filomena Ul, Slavica Velički, Janko Vujica.

Petje: Rastla je jilka . . . "so pravo čisto
kapieli dvozglavno. Istotako tudi
"Bogom ti vasica . . ."

Spise: 15 prostih spisov.

Propisane seje so lično izvršene.

Risarije: Poučije gdi. Abakus. Risarije
redno izvršene, upoštevale so se
spominotko risarije, ilustrirane
naravno risarije, ornamentalne
skicirane. Risbe so se pobarvale
pastelnimi barvami.

III. razred. Poučije gdi. Rana M.
Šolskih strok 39, navočk 22, s
17 (sposročenci).

Razumotvo: 1. odd. - so pristevali . . .